

საქმენაბლო დავაბი

კრებულში გამოქვეყნებულია ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებისა და სამართლის განვითარებისათვის მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებები. ამ და სხვა საქმეთა მოძებნა შესაძლებელია საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ვებ-გვერდზე: <http://www.supremecourt.ge/court-decisions/>

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებანი
ადმინისტრაციულ საქმეებზე

2024, №2

Decisions of the Supreme Court of Georgia
on Administrative Cases
(in Georgian)

2024, №2

Entscheidungen des Obersten Gerichts von Georgien
in Verwaltungssachen
(in der georgischen Sprache)

2024, №2

Решения Верховного Суда Грузии
по административным делам
(на грузинском языке)

2024, №2

გადაწყვეტილებების შერჩევასა და დამუშავებაზე პასუხისმგებელი
ლიანა ლომიძე

ტექნიკური რედაქტორი
მარიკა მაღალაშვილი

რედაქციის მისამართი:

0110, თბილისი, ძმები ზუბალაშვილების ქ. №6, ტელ: 298 20 75;
www.supremecourt.ge

ჟურნალი გამოდის საქართველოს უზენაესი სასამართლოსა და
საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს საერთო სასამართლოების
დეპარტამენტის მხარდაჭერით

საძიებელი

1. სამშენებლო სამართალდარღვევა

სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმის წარმოების შეწყვეტა ლეგალიზების გამო	4
უნებართვოდ განხორციელებული სარეკონსტრუქციო სამუშაოების დემონტაჟის დავალების თაობაზე აქტის კანონიერება	19
სანებართვო დოკუმენტაციის გარეშე განხორციელებული ავტოფარების მშენებლობა	40
სამშენებლო სამართალდარღვევისთვის დაკისრებული ჯარიმისგან გათავისუფლების საფუძველი	61
სამშენებლო სამართალდამრღვევისთვის ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობისგან გათავისუფლების საფუძველი	74
უსაფრთხოების წესების დაუცველად მშენებლობის წარმოებისას საშელავათო დანაწესის გამოყენების კანონიერება	95

2. სხვა სამშენებლო დავები

მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მშენებლობის ნებართვის გაცემა	120
მიწის ნაკვეთზე სამშენებლოდ გამოყენების პირობების დადგენა	146
ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრთა თანხმობის გარეშე სარეკლამო აბრის მოწყობისა და სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ჩატარების კანონიერება	168

1. სამშენებლო სამართალდარღვევა

სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმის წარმოების შეწყვეტა ლეგალიზაციის გამო

განჩინება საქართველოს სახელმწიფო

№ბს-1043(2კ-20)

15 ნოემბერი, 2022 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: გ. აბუსერიძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ბ. სტურუა

დავის საგანი: ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამარ-
თლებრივი აქტების ბათილად ცნობა

აღწერითი ნაწილი:

მ. მ-ემ 2016 წლის 10 მაისს სარჩელით მიმართა თბილისის საქა-
ლაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას მოპა-
სუხეების – ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქ. თბილი-
სის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამ-
სახურის მიმართ და სასარჩელო მოთხოვნათა დაზუსტების შემ-
დეგ ჯარიმის ნაწილში ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზე-
დამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2016 წლის 15 იანვრის
№000639 დადგენილებისა და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მე-
რის 2016 წლის 26 ივლისის №1-1343 ბრძანების ბათილად ცნობა
მოითხოვა.

მოსარჩელის განმარტებით, ქ. თბილისში, ...ის ქ. №65-67-69-ში
მდებარე (საკადასტრო კოდი ...) საკუთრებაში არსებულ ინდივი-
დუალურ საცხოვრებელ სახლზე, მისივე დაკვეთით 2015 წელს გან-
ხორციელებული უნებართვო დაშენებისათვის ზედამხედველობის
საქალაქო სამსახურის 2016 წლის 15 იანვრის №000639 დადგენი-
ლებით დაჯარიმდა 8000 ლარით და დაევალა მშენებლობის დემონ-
ტაჟი. თუმცა იმის გამო, რომ აპირებდა მშენებლობის ლეგალიზე-
ბას, ამასთან, დაშენების დემონტაჟი დააზიანებდა პირველ სარ-
თულს და მიაყენებდა ზიანს, არ შესრულდა უნებართვო მშენებლო-
ბის თაობაზე ადმინისტრაციული ორგანოს მითითება და დაჯარი-
მების შესახებ აქტი გასაჩივრდა თბილისის მუნიციპალიტეტის მე-
რიაში, სადაც წარდგენილ იქნა შესაბამისი დოკუმენტაცია. მოსარ-

ჩელემ აღნიშნა, რომ ადმინისტრაციული საჩივრის განხილვისას მოითხოვა სხდომის გადადება ექსპერტიზის დასკვნის წარსადგენად, რითაც დადასტურდებოდა, რომ ქალაქ თბილისის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2016 წლის 15 იანვრის დადგენილება ზიანს აყენებდა არამართო მ. მ-ეს, არამედ მის მეზობლად მცხოვრებ ორ პიროვნებას: ა. ი-ეს და რ. ა-ეს, რომელთა დაინტერესებულ პირებად ჩართვა არ უზრუნველყო ქ. თბილისის მერიამ.

სარჩელში ასევე აღნიშნულია, რომ 2016 წლის 04 მარტს მ. მ-ემ წარადგინა ლევან სამხარაულის ექსპერტიზის ბიუროს მიერ გაცემული ექსპერტიზის დასკვნა, რომლითაც დადგენილია, რომ ქ. თბილისში, ...ის ქუჩის №65-67-69 საცხოვრებელ სახლზე დაშენებული მეორე სართულის დემონტაჟი შესაძლებელია, თუმცა სახურავის, რკ/ბეტონის სარტყლის და მზიდი კედლების დემონტაჟის დროს დაზიანდება №65 და №69 სახლების მომიჯნავე კედლების ზედაპირი და სახურავის საფარი, ასევე შესაძლოა დაზიანდეს მ. მ-ის №67 სახლის პირველი სართულის გადახურვა და ჭერი. აღნიშნული დასკვნის შინაარსის სანინალმდევოდ, უშუალოდ არქიტექტურის სამსახურის მიერ არ არის გაცემული დასკვნა, შესაძლებელი იყო თუ არა ქალაქ თბილისში, ...ის №65-67-69 სახლის დემონტაჟი, რაც აუცილებელ პირობას წარმოადგენდა დადგენილების გამოტანისას. ამდენად, მოსარჩელემ მიიჩნია, რომ ადმინისტრაციულ საჩივარზე პასუხი მიღებული იქნა საქმის გარემოებების არასრულყოფილი შესწავლის შედეგად, კანონის არსებითი დარღვევით ჩატარებულ სხდომაზე, სადაც მიწვეული არ ყოფილან დაინტერესებული პირები, ამასთან, არ არის გათვალისწინებული ის ფაქტი, რომ საჯარო რეესტრიდან ამონაწერის თანახმად, ქალაქი თბილისში, ...ის №65-67-69 მესაკუთრეს წარმოადგენენ არამხოლოდ მ. მ-ე, არამედ ა. ი-ე და რ. ა-ე.

ზემოაღნიშნული გარემოებებიდან გამომდინარე მოსარჩელემ მიიჩნია, რომ მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციული საჩივრის განხილვისას დაირღვა ადმინისტრაციული წარმოებისათვის კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნები, კერძოდ, ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 53-ე, 96-ე, და 97-ე მუხლები, შესაბამისად, სახეზე იყო სადავო ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების ბათილად ცნობის წინაპირობები.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2018 წლის 26 ივნისის გადაწყვეტილებით მ. მ-ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

საქალაქო სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ ქ. თბილისში, ...ის ქუჩაზე №65-67-69-ში (ს.კ....) მდებარე არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების დაზუსტებული ფართობი: 194 კვ.მ, საკუთ-

რების უფლებით 24.06.2015 წლიდან აღრიცხულია მ. მ-ის სახელზე. საქმეში არსებული მტკიცებულებების გარდა, მისივე ახსნა-განმარტებით დადასტურებულია 2015 წელს სამშენებლო სამუშაოების მისი დაკვეთით განხორციელების ფაქტი საკუთრებაში არსებულ ინდივიდუალურ საცხოვრებელ სახლზე (№69), კერძოდ, უნებართვოდ დაშენება. სასამართლოს მიერ ასევე დადგენილია უნებართვო მშენებლობის თაობაზე მოპასუხის მიერ გამოცემული აქტების: მითითებისა და შემოწმების აქტის მხარეზე ჩაბარება.

დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებებიდან გამომდინარე, საქალაქო სასამართლომ მიუთითა სადავო პერიოდში მოქმედ „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების 65-ე მუხლის პირველ პუნქტსა და ამავე დადგენილების 66-ე მუხლის პირველ, მე-7 და მე-10 პუნქტებზე და მიიჩნია, რომ მოსარჩელის მიერ განხორციელდა უნებართვო მშენებლობა, რაც „პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის“ 14.2 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურს აძლევდა უფლებამოსილებას მიეღო 2016 წლის 15 იანვრის №000639 დადგენილება ქ. თბილისში, ...ის ქ. №65-67-69-ში მდებარე ინდივიდუალურ საცხოვრებელ სახლზე უნებართვოდ დაშენებისთვის მ. მ-ის დაჯარიმების თაობაზე. აქედან გამომდინარე, საქალაქო სასამართლომ საფუძვლიანად მიიჩნია „პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის“ 44.1 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე მ. მ-ისათვის სახდელის სახით 8000 ლარის ოდენობით შეფარდება.

რაც შეეხება ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2016 წლის 26 ივლისის №1-1343 ბრძანების კანონიერებას, რომლითაც არ დაკმაყოფილდა მ. მ-ის წარმომადგენლის 08.02.2016 წლის ადმინისტრაციული საჩივარი და ძალაში დარჩა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2016 წლის 15 იანვრის №000639 დადგენილება, საქალაქო სასამართლომ მიიჩნია, რომ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიაში ჩატარდა ადმინისტრაციული წარმოება და საჩივრის განმხილველმა ორგანომ საქმის ფაქტობრივი გარემოებების სრულყოფილად შესწავლის შემდეგ მიიღო გადაწყვეტილება ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის თაობაზე, რის გამოც არ არსებობდა აღნიშნული ბრძანების ბათილად ცნობის სამართლებრივი საფუძველი, შესაბამისად მ. მ-ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2018 წლის 26 ივნისის გადაწყვეტილება სააპელაციო

წესით გაასაჩივრა მ. მ-ემ, რა დროსაც მოპასუხედ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიასთან ერთად მიუთითა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის უფლებამონაცვლე ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექცია.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2020 წლის 21 ივლისის გადაწყვეტილებით, მ. მ-ის სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ; გაუქმდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2018 წლის 26 ივნისის გადაწყვეტილება და მიღებულ იქნა ახალი გადაწყვეტილება; მ. მ-ის სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ; გადაწყვეტილების გამოტანიდან ბათილად იქნა ცნობილი ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2016 წლის 15 იანვრის №000639 დადგენილება მ. მ-ის 8000 ლარით დაჯარიმების ნაწილში; ძალადაკარგულად იქნა ცნობილი ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2016 წლის 15 იანვრის №000639 დადგენილების მე-2 პუნქტი (რომლითაც მ. მ-ეს დაევალა განხორციელებული დაშენების დემონტაჟი) გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლის დღიდან; გადაწყვეტილების გამოტანიდან ბათილად იქნა ცნობილი ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2016 წლის 26 ივლისის №1-1343 ბრძანება; საქართველოს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლის საფუძველზე მ. მ-ე გათავისუფლდა ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობისაგან და გამოეცხადა სიტყვიერი შენიშვნა.

სააპელაციო პალატამ საქმეში წარმოდგენილი ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2018 წლის 10 დეკემბრის №4294992 ბრძანებით დაადგინა, რომ საქართველოს პრეზიდენტის 2007 წლის 24 ნოემბრის №660 ბრძანებულებით დამტკიცებული „პროექტის შემთანხმებული და მშენებლობის ნებართვის გამცემი ორგანოს მიერ უნებართვოდ ან/და პროექტის დარღვევით აშენებული ობიექტების ან მათი ნაწილების ლეგალიზების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების წესი“ პირველი მუხლის თანახმად, მ. მ-ის განცხადება დაკმაყოფილდა და ლეგალიზებულად ჩაითვალა ქ. თბილისში, ...ის ქ. №67-ში უნებართვოდ აშენებული საცხოვრებელი სახლის ფართი, რის გამოც არ არსებობდა მისი დემონტაჟის დავალების საფუძველი. შესაბამისად, სააპელაციო პალატამ წინამდებარე გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლის დღიდან ძალადაკარგულად ცნო ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2016 წლის 15 იანვრის №000639

დადგენილების მე-2 პუნქტი (რომლითაც მ. მ-ეს დაევალა განხორციელებული დაშენების დემონტაჟი). მ. მ-ის 8000 ლარით დაჯარიმების ნაწილში ამავე დადგენილების კანონიერებასთან დაკავშირებით სააპელაციო პალატამ მიუთითა, რომ იმ პირობებში, როდესაც მ. მ-ემ აღიარა მის მიერ უნებართვო სამშენებლო სამუშაოების წარმოების ფაქტი, ნაგებობის დემონტაჟზე აცხადებდა უარს, ხოლო ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის მიერ არ იყო მიღებული გადანყვეტილება სადავო ობიექტის ლეგალიზების შესახებ, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახური უფლებამოსილი იყო საქართველოს კანონის „პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსით“ მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში მიეღო დადგენილება ამავე კოდექსის კოდექსის 44.1 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული – 8000 ლარის ოდენობით, ქ. თბილისში, ...ის ქ. №65-67-69-ში, ს.კ. ... ინდივიდუალურ საცხოვრებელ სახლზე უნებართვოდ დაშენებისთვის მ. მ-ის დაჯარიმების თაობაზე.

სააპელაციო პალატამ აღნიშნა, რომ კონკრეტული სამართალდარღვევისთვის კანონმდებლობით მხოლოდ ერთი სანქციის გათვალისწინება არ გამორიცხავდა საქმეზე შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებების დადგენას და გათვალისწინებას. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის ზოგადი ნაწილში მოცემული მოწესრიგება ზოგადია ყველა სამართალდარღვევისათვის. სააპელაციო პალატამ მიუთითა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2019 წლის 20 დეკემბრის №ბს-638-634(2კ-17) განჩინებაზე, სადაც აღნიშნულია, რომ მართალია, სამშენებლო სამართალდარღვევები ცალკე კანონებითაა მოწესრიგებული, თუმცა ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში მოცემული მოწესრიგება არ არის სხვაგვარად მოწესრიგებული სპეციალურ კანონმდებლობაში, პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსში. ზოგადი წესი, რომელიც მცირე მნიშვნელობის სამართალდარღვევას აწესრიგებს, ვრცელდება ყველა სახის სამართალდარღვევაზე, თუ ისინი სპეციალური კანონით არ არის სხვაგვარად მოწესრიგებული, მათ შორის, სამშენებლო კანონმდებლობით. სააპელაციო პალატამ აღნიშნა, რომ განსახილველი შემთხვევის მომწესრიგებელი სამართლებრივი აქტები არ შეიცავენ ადმინისტრაციული სამართალდარღვევათა კოდექსით დადგენილი შემამსუბუქებელი გარემოებების გათვალისწინების დაუშვებლობაზე მითითებას, არ შეიცავენ აღნიშნული გარემოებების მხედველობაში მიღების გამომრიცხავ რაიმე დებულებას, შესაბამისად პალატამ მიიჩნია, რომ უფლებამოსილი იყო მოსარ-

ჩელისათვის სანქციის შეფარდების საკითხზე ემსჯელა საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე და 34-ე მუხლების დანაწესის გათვალისწინებით, რაც გულისხმობდა მცირემნიშვნელოვანი სამართალდარღვევის ჩადენისას საქმის გადასაწყვეტად უფლებამოსილი ორგანოს (თანამდებობის პირის) შესაძლებლობას გაეთავისუფლებინა დამრღვევი ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობისაგან სიტყვიერი შენიშვნის გამოცხადებით, ასევე ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი გარემოების მხედველობაში მიღებას. ჯარიმის გამოყენების მიზანშეუწონლობაზე მსჯელობისას სააპელაციო პალატამ ყურადღება გაამახვილა „პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის“ 25-ე მუხლის მე-11 ნაწილის იმპერატიულ დანაწესზე, რომლის მიხედვითაც სამშენებლო საქმიანობაზე ზედამხედველობის ორგანო წყვეტს სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმის წარმოებას, თუკი „პროექტის შემთანხმებელმა და მშენებლობის ნებართვის გამცემმა ორგანომ მიიღო გადაწყვეტილება ობიექტის ლეგალიზების შესახებ“. ხსენებული დანაწესის კანონში შემოტანით ცხადია, რომ კანონმდებელი უშვებს სრულ შესაძლებლობას, მიუხედავად დადასტურებული სამართალდარღვევისა, აღარ გააგრძელოს საქმისწარმოება, არ დაუდგინოს სუბიექტს სანქცია, რამეთუ დადგა ვითარება, როცა სამართალდარღვევის ობიექტი უკვე მოექცა კანონიერ ჩარჩოში და მოხდა მისი ლეგალიზება. აღნიშნული მსჯელობის შესაბამისად, სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ ვინაიდან ამჟამინდელი მდგომარეობით მოსარჩელის მიერ სამართალდარღვევის მავნე შედეგები თავიდან იქნა აცილებული თავად მ. მ-ის აქტიური მოქმედების შედეგად, კერძოდ, 2018 წლის შემდგომ მ. მ-ის მიერ უნებართვოდ აშენებული ფართი სახელმწიფოს მიერ ლეგალიზებულია, მოსარჩელის მიმართ არსებობდა საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლის შესაბამისად, დაკისრებული სანქციისაგან გათავისუფლებისა და სიტყვიერი შენიშვნის გამოცხადების საფუძველი.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სააპელაციო პალატამ გადაწყვეტილების გამოტანიდან ბათილად ცნო ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2016 წლის 15 იანვრის №000639 დადგენილება მ. მ-ის 8000 ლარით დაჯარიმების ნაწილში. ამასთან, ბათილად ცნო ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2016 წლის 26 ივლისის №1-1343 ბრძანება და მის კანონიერებასთან დაკავშირებით განმარტა, რომ აღნიშნული სასარჩელო მოთხოვნის დაკმაყოფილება, წინა სასარ-

ჩელო მოთხოვნების დაკმაყოფილების თანმდევ შედეგს წარმოადგენდა.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2020 წლის 21 ივლისის გადაწყვეტილება საკასაციო წესით გაასაჩივრეს ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიამ და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალურმა ინსპექციამ. კასატორებმა გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა მოითხოვეს.

კასატორების განმარტებით, მშენებლობის ნებართვასთან დაკავშირებულ საჯარო სამართლებრივ ურთიერთობათა რეგულირებას სადავო აქტების გამოცემის დროს ახდენდა „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილება, რომელიც არეგულირებდა საქართველოს ტერიტორიაზე მშენებლობის ნებართვის გაცემის, სანებართვო პირობების შესრულებისა და შენობა-ნაგებობის ექსპლუატაციაში მიღების პროცესს. აღნიშნული დადგენილების 36-ე მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, მშენებლობის განხორციელების სამართლებრივი საფუძველია კანონმდებლობით, მათ შორის, ამ დადგენილებით განსაზღვრულ შემთხვევებში სათანადო წესით მიღებული მშენებლობის ნებართვა. შესაბამისად, ნებართვის გარეშე მშენებლობის წარმოება განიხილება უნებართვო მშენებლობად, რომელიც ამავე დადგენილების 3.74 მუხლის მიხედვით, განმარტებულია, როგორც მშენებლობის ნებართვას დაქვემდებარებული შენობა-ნაგებობების მშენებლობა მშენებლობის ნებართვის გარეშე, ან/და დროებითი შენობა-ნაგებობის განთავსება სანებართვო მოწმობით განსაზღვრული გამოყენების პერიოდის გასვლის შემდეგ. აღსანიშნავია, რომ პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 44-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით, უნებართვო მშენებლობისთვის კანონმდებლობით გათვალისწინებული შესაბამისი პასუხისმგებლობა – დაჯარიმება 8000 (რვა ათასი) ლარით. იმის გათვალისწინებით, რომ მ. მ-ემ ქალაქ თბილისში, ...ის ქუჩის №65-67-69-ში (საკ. კოდი ...) შესაბამისი სამშენებლო-სანებართვო დოკუმენტაციის გარეშე განახორციელა მშენებლობა, 2015 წლის 8 ოქტომბერს ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურმა მისცა მითითება და განესაზღვრა 30 (ოცდაათი) კალენდარული დღე შესაბამისი სამშენებლო სანებართვო დოკუმენტაციის წარსადგენად. აღნიშნული მითითება მხარეს პირადად ჩაბარდა 2015 წლის 19 ოქტომბერს. 2015 წლის 19 ნოემბერს ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მე-

რიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის სპეციალისტის მიერ შედგა №00639 შემონმების აქტი, რომლითაც დაფიქსირდა 2015 წლის 8 ოქტომბრის №00639 მითითების მოთხოვნათა შეუსრულებლობა, ამასთან, ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურში 2015 წლის 24 დეკემბერს გამართულ ზეპირი მოსმენის სხდომაზე მ. მ-ემ დაადასტურა მითითებისა და შემონმების აქტის ჩაბარება და დამატებით განმარტა, რომ სამშენებლო სამუშაოები მისი დაკვეთით განხორციელდა 2015 წელს, აღნიშნულ მშენებლობაზე ნებართვის მოსაპოვებლად 2015 წლის 4 სექტემბერს მიმართული ჰქონდა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურისთვის საცხოვრებელ სახლზე პროექტის შეთანხმების შესახებ AR1339215 განაცხადით.

კასატორები განმარტავენ, რომ ვინაიდან 2015 წლის 4 სექტემბერს წარდგენილ განაცხადზე, სამსახურის 2015 წლის 17 სექტემბრის №2194533 შუალედური გადაწყვეტილებით, განმცხადებელს განემარტა რიგი ხარვეზები და საბოლოოდ განცხადება დარჩა განუხილველი, რაც მ. მ-ის მიერ არ გასაჩივრებულა, საქართველოს პრეზიდენტის 2007 წლის 24 ნოემბრის №660 ბრძანებულებით დამტკიცებული „პროექტის შემთანხმებული და მშენებლობის ნებართვის გამცემი ორგანოს მიერ უნებართვოდ ან/და პროექტის დარღვევით აშენებული ობიექტების ან მათი ნაწილების ლეგალიზების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების წესის“ მე-8 მუხლის თანახმად, არსებობდა შესაბამისი ორგანოს მიერ ლეგალიზებაზე უარის თქმის შესახებ გადაწყვეტილების მიღების შემთხვევაში, უნებართვოდ და პროექტის დარღვევით აშენებული ობიექტის მიმართ კანონმდებლობით გათვალისწინებული ღონისძიებების გატარების წინაპირობები, შესაბამისად, სამართლებრივი ნორმების სრული დაცვით, მოსარჩელე მ. მ-ეს ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2016 წლის 15 იანვრის №000639 დადგენილებით დაეკისრა ჯარიმა – 8000 ლარის ოდენობით და დაევალა უნებართვო მშენებლობის დემონტაჟი.

საკასაციო საჩივრის ავტორები არ იზიარებენ სააპელაციო პალატის მიერ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2019 წლის 20 დეკემბრის №ბს-638-634(2კ-17) განჩინებაზე მითითებასა და მ. მ-ის მიმართ საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლის საფუძველზე დაკისრებული სანქციისგან გათავისუფლებისა და სიტყვიერი შენიშვნის გამოცხადების შესახებ მსჯელობას და აღნიშნავენ, რომ საქმის გადასაწყვეტად უფლებამოსილ ორგანოს შეუძლია გაათავისუფლოს დამრღვევი ადმინისტრაციული პასუხის-

მგებლობისაგან და დასჯერდეს სიტყვიერ შენიშვნას მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ჩადენილია მცირემნიშვნელოვანი სამართალდარღვევა, თუმცა სასამართლოს საერთოდ არ უმსჯელია იმის თაობაზე, თუ რატომ იქნა მიჩნეული მ. მ-ის მიერ ჩადენილი სამართალდარღვევა მცირე მნიშვნელოვან ადმინისტრაციულ გადაცდომად, მით უფრო მაშინ, როდესაც მ. მ-ის მიერ არ შესრულდა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2015 წლის 17 სექტემბრის №2194533 შუალედური გადანყვეტილებით დადგენილი ხარვეზი ვადაში და ამასთან, როგორც აღინიშნა, უარი განაცხადა დაშენების დემონტაჟზე, რაც კასატორების მოსაზრებით, ცხადყოფს მის ბრალს, აღნიშნული კი თავის თავში გულისხმობს სამართალდამრღვევის დამოკიდებულებას მის მიერ განხორციელებული ქმედების მიმართ. ამასთან, დაუსაბუთებელია სასამართლოს გადანყვეტილება გასაჩივრებული დადგენილების ნაწილობრივ ძალადაკარგულად ცნობის და ნაწილობრივ ბათილად ცნობის ნაწილში, რამდენადაც სამოტივაციო ნაწილი არ შეიცავს მსჯელობას აღნიშნული თვალსაზრისით. მითითებული გარემოებებიდან გამომდინარე, კასატორები მიიჩნევენ, რომ სააპელაციო სასამართლომ საქმე განიხილა სამართლის ნორმების დარღვევით, რამაც შემდგომ მიღებული გადანყვეტილების შინაარსზე იმოქმედა, შესაბამისად, მოითხოვეს საკასაციო საჩივრების დასაშვებად ცნობა და საქმის არსებითად განხილვის შედეგად საკასაციო საჩივრების დაკმაყოფილება.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 7 ივნისის განჩინებით, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის საკასაციო საჩივრები დასაშვებად იქნა ცნობილი და მიღებულ იქნა ზეპირი მოსმენის გარეშე არსებითად განსახილველად.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის შესწავლის, მხარეთა პოზიციების გაცნობის, გასაჩივრებული გადანყვეტილებისა და საკასაციო საჩივრების საფუძვლიანობის შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის საკასაციო საჩივრები არ უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

საკასაციო პალატა მიუთითებს სადავო პერიოდში მოქმედ „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57

დადგენილებაზე (ძალადაკარგულია საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 2 მარტის №139 დადგენილებით), რომელიც არეგულირებდა საქართველოს ტერიტორიაზე მშენებლობის ნებართვასთან დაკავშირებულ საჯარო სამართლებრივ ურთიერთობებს. მითითებული დადგენილების მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის თანახმად, რეკონსტრუქცია მიეკუთვნება მშენებლობის ერთ-ერთ სახეობას და განიხილება ახალ მშენებლობად. იმავე მუხლის მე-3 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, შენობა-ნაგებობის რეკონსტრუქციას წარმოადგენს შენობა-ნაგებობებზე ახალი სართულ(ებ)ის დაშენება, ან არსებული სართულ(ებ)ის დემონტაჟი, აგრეთვე მისი ნებისმიერი სართულის განაშენიანების ფართობის შეცვლა 1 მ²-ზე მეტად; დასახელებული დადგენილების 36-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, არსებული შენობა-ნაგებობის რეკონსტრუქციაზე გაიცემა მშენებლობის ნებართვა.

ამრიგად, მშენებლობის ნებართვას დაქვემდებარებული შენობა-ნაგებობების რეკონსტრუქცია მშენებლობის ნებართვის გარეშე, მიიჩნევა უნებართვო მშენებლობად, რისთვისაც პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსით გათვალისწინებულია შესაბამისი ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა. აღნიშნული კოდექსის 44-ე მუხლის პირველი ნაწილის სადავო პერიოდში მოქმედი რედაქციის თანახმად, უნებართვო მშენებლობის წარმოება მშენებლობის განხორციელების სპეციალური რეჟიმის ზონაში, სადაც დადგენილია მშენებლობის განხორციელების განსაკუთრებული რეჟიმი, ტყის ფონდისა და „წყლის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრულ ტერიტორიებზე, კულტურული მემკვიდრეობის დამცავ ზონებსა და საკურორტო-სარეკრეაციო ზონებში და ქალაქ თბილისის ტერიტორიაზე, რომელიც იწვევს შენობა-ნაგებობის გაბარიტების ცვლილებას, კერძო საკუთრებაში არსებულ უძრავ ქონებაზე, გამოიწვევს დაჯარიმებას – 8000 ლარის ოდენობით.

განსახილველ შემთხვევაში 2015 წლის 19 ნოემბერს მ. მ-ის მიმართ შედგენილი №000639 შემონმების აქტით დადგენილია, რომ მოსარჩელის მიერ არ შესრულდა 2015 წლის 8 ოქტომბერს შედგენილი №000639 მითითება, რომლის თანახმადაც, ქ. თბილისში, ...ის ქ. №65-67-69-ში მდებარე ინდივიდუალურ საცხოვრებელ სახლზე მ. მ-ემ შესაბამისი სამშენებლო-სანებართვო დოკუმენტაციის გარეშე განახორციელა დაშენება, ხოლო დარღვევის გამოსწორების მიზნით მ. მ-ეს დაევალა შესაბამისი სამშენებლო-სანებართვო დოკუმენტაციის წარმოდგენა ან ობიექტის დემონტაჟი უსაფრთხოების წესების დაცვით.

ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის სა-

ქალაქო სამსახურის 2016 წლის 15 იანვრის №000639 დადგენილებით, პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 44.1 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე, მ. მ-ე დაჯარიმდა 8000 ლარით და ამავე დადგენილებით მას დაევალა ინდივიდუალურ საცხოვრებელ სახლზე უნებართვოდ განხორციელებული დაშენების დემონტაჟი. აღნიშნული დადგენილება გასაჩივრდა ადმინისტრაციული საჩივრით ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიაში, სადაც 2016 წლის 4 მარტს მ. მ-ემ წარადგინა სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს №500108616 ექსპერტიზის დასკვნა, რომლითაც დადგენილია, რომ ქ. თბილისში, ...ის ქუჩა №65-67-69 საცხოვრებელ სახლზე დაშენებული მეორე სართულის დემონტაჟი შესაძლებელია, თუმცა სახურავის, რკ/ბეტონის, სარტყლის და მზიდი კედლების დემონტაჟის დროს დაზიანდება №65 და №69-ში სახლების მომიჯნავე კედლების ზედაპირი და სახურავის საფარი, ასევე შესაძლოა დაზიანდეს მ. მ-ის (№67) პირველი სართულის გადახურვა და ჭერი. ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2016 წლის 26 ივლისის №1-1343 ბრძანებით, მ. მ-ის ადმინისტრაციული საჩივარი არ დაკმაყოფილდა.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ მოცემულ შემთხვევაში, საქმეზე დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებებიდან გამომდინარე, დადასტურებულია მ. მ-ის მიერ სამშენებლო სამართალდარღვევის ჩადენის ფაქტი, რასაც ეს უკანასკნელიც არ ხდის სადავოდ, რის საფუძველზეც შესაბამისი ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ მის მიმართ შედგა მითითება, შემდგომ შემონმების აქტი და დარღვევის გამოუსწორებლობის გამო, სადავო დადგენილებით მას შეეფარდა პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 44.1 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტით (სადავო პერიოდში მოქმედი რედაქციით) გათვალისწინებული ჯარიმა. აღსანიშნავია ისიც, რომ თავად ლეგალიზების განხორციელების საჭიროება და ლეგალიზების ფაქტიც ადასტურებს მოცემულ შემთხვევაში სამშენებლო სამუშაოების უნებართვო ხასიათს. განსახილველ შემთხვევაში, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2018 წლის 10 დეკემბრის №4294992 ბრძანების თანახმად, საქართველოს პრეზიდენტის 2007 წლის 24 ნოემბრის №660 ბრძანებულებით დამტკიცებული „პროექტის შემთანხმებელი და მშენებლობის ნებართვის გაცემაში ორგანოს მიერ უნებართვოდ ან/და პროექტის დარღვევით აშენებული ობიექტების ან მათი ნაწილების ლეგალიზების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების წესის“ პირველი მუხლის თანახმად, მ. მ-ის განცხადება დაკმაყოფილდა და ლეგალიზებულად ჩათვალა ქ. თბილისში, ...ის ქ. №67-ში უნებართვოდ აშენებული საც-

ხოვრებელი სახლის ფართი.

საკასაციო პალატა იზიარებს სააპელაციო სასამართლოს მსჯელობას საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით გათვალისწინებული პრინციპების ყველა სახის სამართალდარღვევაზე გავრცელების შესახებ (თუ სპეციალური კანონით არ არის სხვაგვარად მოწესრიგებული), და დამატებით განმარტავს, რომ ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა, იურიდიული პასუხისმგებლობის სხვა სახეების მსგავსად, კანონიერების, სამართლიანობის, პასუხისმგებლობის გარდაუვალობის და ა.შ. პრინციპებს ეფუძნება, ანუ პრინციპთა ერთიან სისტემას, რომლებიც ასახავენ მის შინაარსს, არსს, ფუნქციებსა და რეალიზაციის ფორმებს. ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის პრინციპები ასახავენ მის ობიექტურ არსს, მიზნებს, ბუნებას და დანიშნულებას. პასუხისმგებლობის ზომების განსაზღვრის დროს კანონმდებელი შეზღუდულია სამართლიანობის, პროპორციულობის და სამართლის სხვა კონსტიტუციური და ზოგადი პრინციპების მოთხოვნებით.

ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის ზომების გამოყენებისას კანონმდებლის უპირატესი მიზანია არსებული სამართალდარღვევის აღმოფხვრა, მისი გამოსწორება და არა დამრღვევის დასჯა (სუსგ №ბს-468-465(კ-17), 21.01.2020 წ.), მათ შორის, საჯარო ინტერესების აღდგენა და წარმოშობილი ზიანის კომპენსაცია. ამასთან, სამართალდარღვევისათვის დაწესებული პასუხისმგებლობის ზომა უნდა ითვალისწინებდეს მართლსაწინააღმდეგო მოქმედების (უმოქმედობის) შედეგს და პროპორციული უნდა იყოს ამ სამართალდარღვევის შედეგად საჯარო წესრიგის დარღვევის ხარისხთან. ამდენად ცალსახაა, რომ მარტოოდენ სამართალდამრღვევის დასჯა არ უნდა ატარებდეს მხოლოდ რეპრესიულ ხასიათს და ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში გათვალისწინებული უნდა იქნეს ჩადენილი სამართალდარღვევის ხასიათი, დამრღვევის პიროვნება, მისი ბრალის ხარისხი, ქონებრივი მდგომარეობა, პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებანი. წინააღმდეგ შემთხვევაში დაირღვევა ადმინისტრაციული სამართლის ისეთი უმნიშვნელოვანესი ინსტიტუტი, როგორიცაა კერძო და საჯარო ინტერესების პროპორციულობის პრინციპი. აღსანიშნავია ისიც, რომ პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მოქცევის კოდექსის 44-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით დადგენილი აკრძალვა მიმართულია უნებართვო მშენებლობის ან/და რეკონსტრუქციის წარმოების წინააღმდეგ და ადგენს სანქციის კონკრეტულ ზომას, შესაბამისად, დასახელებული ნორმა დავის თავისებურებების გათვალისწინებით არ იძლევა ჯარი-

მის მინიმუმის ან მაქსიმუმის განსაზღვრის შესაძლებლობას. თუმცა ამა თუ იმ სამართალდარღვევაზე კანონმდებლობით სანქციის მხოლოდ კონკრეტული ზომის გათვალისწინება არ გამორიცხავს საქმეზე შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებების გამოყენებას.

პალატა მიუთითებს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 264-ე მუხლის მიხედვით, ორგანო (თანამდებობის პირი) ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეების განხილვისას მოვალეა დაადგინოს: ჩადენილი იყო თუ არა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევა, ბრალეულია თუ არა პირი მის ჩადენაში, ექვემდებარება თუ არა იგი ადმინისტრაციულ პასუხისმგებლობას, არის თუ არა პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებები, მიყენებულია თუ არა ქონებრივი ზარალი... აგრეთვე გამოარკვიოს სხვა გარემოებანი, რომელთაც მნიშვნელობა აქვთ საქმის სწორად გადაწყვეტისათვის.

საკასაციო პალატის მოსაზრებით, მნიშვნელოვანია ის გარემოება, რომ მართალია, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმის შედგენის მომენტისთვის პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 44-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით აკრძალული ქმედება სახეზე იყო, თუმცა სახდელის დადების თაობაზე სადავო დადგენილებების გამოტანის შემდეგ ამ ნორმით გათვალისწინებული დარღვევა აღმოფხვრილი იქნა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2018 წლის 10 დეკემბრის №4294992 ბრძანების გამოცემით, რომლითაც უნებართვო მშენებლობა მოექცა კანონიერ ჩარჩოში – ჩაითვა ლეგალიზებულად. შესაბამისად, მოსარჩელის აქტიური მოქმედების საფუძველზე შეცვლილი ვითარება იძლეოდა იმის შესაძლებლობას, რომ ჩადენილი სამშენებლო სამართალდარღვევა შეფასებულიყო მცირემნიშვნელოვან დარღვევად და გამოყენებულიყო საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლით გათვალისწინებული საშელავათო დანაწესი. გასათვალისწინებელია ისიც, რომ „სანქციის შეფარდების დრო მოიცავს არა მხოლოდ ორგანოს მიერ მისი გამოყენების მომენტს, არამედ აგრეთვე ზემდგომი ორგანოების ან სასამართლოს მიერ სანქციის გამოყენების კანონიერების შემოწმების პერიოდს... ვითარების შეცვლა, საზოგადოებრივი საშიშროების განმსაზღვრელი პირობების გაუქმება, როგორც პასუხისმგებლობისაგან განთავისუფლების საფუძველი უნდა შეფასდეს დავის განხილვის ნებისმიერ ეტაპზე“ (სუსგ 19.10.2017წ. №ბს-360-357(2კ-17); სუსგ 13.07.2022წ. №ბს-504-504(3კ-18)).

ამდენად, საკასაციო პალატა ასკვნის, რომ სააპელაციო სასა-

მართლო უფლებამოსილი იყო მოსარჩელისათვის სანქციის შეფარდების საკითხზე მსჯელა საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლის დანაწესის გათვალისწინებით (სუსგ 20.12.2019წ. №ბს-638-634(2კ-17); სუსგ 20.12.2019წ. №ბს-926-922(2კ-17); სუსგ 10.11.2022წ. №ბს-320(2კ-21)).

საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს კასატორის მოსაზრებას სააპელაციო სასამართლოს მხრიდან საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2019 წლის 20 დეკემბრის №ბს-638-634(2კ-17) განჩინებაზე მითითების უსაფუძვლობასთან დაკავშირებით და აღნიშნავს, რომ დასახელებული განჩინება სააპელაციო სასამართლოს მხრიდან მოხმობილია იმ კუთხით, რომ სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმეზე სანქციის შეფარდების საკითხზე მსჯელობისას სასამართლო უფლებამოსილია იხელმძღვანელოს საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის ზოგად ნაწილში მოცემული მოწესრიგებით, რომელიც ზოგადია ყველა სამართალდარღვევისათვის, თუ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში მოცემული მოწესრიგება არ არის სხვაგვარად მოწესრიგებული სპეციალურ კანონმდებლობაში, პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსში, რასაც ეთანხმება და იზიარებს საკასაციო სასამართლოც.

ამასთან, განსახილველ საქმეზე შექმნილ ვითარებაში, ჯარის გამოყენების მიზანშეუწონლობაზე მსჯელობისას სააპელაციო პალატამ ასევე მართებულად გაამახვილა ყურადღება პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 25-ე მუხლის მე-11 ნაწილის დანაწესზე, რომლის მიხედვითაც, სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის ორგანო იღებს დადგენილებას სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმის წარმოების შეწყვეტის შესახებ, თუ პროექტის შემთანხმებელმა და მშენებლობის ნებართვის გამცემმა ორგანომ მიიღო გადაწყვეტილება ობიექტის ლეგალიზების შესახებ. ხსენებული დანაწესის კანონში შემოტანით კანონმდებელი უშვებს შესაძლებლობას, მიუხედავად დადასტურებული სამართალდარღვევისა, აღარ გააგრძელოს საქმისწარმოება, არ შეუფარდოს სუბიექტს სანქცია, რამეთუ დადგა ვითარება, როდესაც სამართალდარღვევის ობიექტი უკვე მოექცა კანონიერ ჩარჩოში და მოხდა მისი ლეგალიზება.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ საქართველოს პრეზიდენტის 24.11.2007წ. №660 ბრძანებულებით დამტკიცებული „პროექტის შემთანხმებელი და მშენებლობის ნებართვის გამცემი ორგანოს მიერ უნებართვოდ ან/და პროექტის დარღვევით აშენებული ობიექტების ან მათი ნაწილების ლეგალიზების შესახებ გადაწყვე-

ტილების მიღების წესის“ თანახმად, ლეგალიზება იმავდროულად ნიშნავს ობიექტის ან მისი ნაწილის ექსპლუატაციაში მიღებას. მოცემულ შემთხვევაში, უნებართვო მშენებლობის ლეგალიზებით ადმინისტრაციულმა ორგანომ ფაქტობრივად უარი თქვა მისი დემონტაჟის განხორციელებაზე და ამდენად არ არსებობდა სადავო აქტებით გათვალისწინებული დემონტაჟის დავალების ძალაში დატოვების საფუძველი (სუსგ 13.07.2022წ. №ბს-504-504(3კ-18)). შესაბამისად მართებულია სააპელაციო სასამართლოს დასკვნა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2016 წლის 15 იანვრის №000639 დადგენილების მე-2 პუნქტის (რომლითაც მ. მ-ეს დაევალა განხორციელებული დაშენების დემონტაჟი) ძალადაკარგულად გამოცხადების თაობაზე. ასევე, თანმდევი შედეგის სახით, არსებობდა ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2016 წლის 26 ივლისის №1-1343 ბრძანების ბათილად ცნობის საფუძველიც.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის საკასაციო საჩივარი და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის საკასაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს და უცვლელად უნდა დარჩეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2020 წლის 21 ივლისის გადაწყვეტილება.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 410-ე მუხლით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის (ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის უფლებამონაცვლის) საკასაციო საჩივრები არ დაკმაყოფილდეს;

2. უცვლელად დარჩეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2020 წლის 21 ივლისის გადაწყვეტილება;

3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**უნაპართვოდ განხორციელებული სარეკონსტრუქციო
სამუშაოების დამონტაჟის დავალების თაობაზე აქტის
კანონიერება**

**განჩინება
საქართველოს სახელით**

№ბს-216(2კ-22)

24 ნოემბერი, 2022 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**

**შემადგენლობა: მ. ვაჩაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ბ. სტურუა,
გ. გოგიაშვილი**

დავის საგანი: ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამარ-
თლებრივი აქტების ბათილად ცნობა

აღწერილობითი ნაწილი:

2019 წლის 17 აპრილს თ. პ-ამ სასარჩელო განცხადებით მიმარ-
თა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა
კოლეგიას მოპასუხეების – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის
მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიცი-
პალური ინსპექციის მიმართ.

მოსარჩელის განმარტებით, ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტე-
ტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2017 წლის
30 აგვისტოს №001617 დადგენილებით იგი დაჯარიმებულ იქნა სამ-
შენებლო სამართალდარღვევის საქმეზე, კერძოდ, ქალაქ თბილის-
ში, ...ის ქ. №7-ში მდებარე შენობა-ნაგებობაზე შესაბამისი სანე-
ბართვო დოკუმენტაციის გარეშე რეკონსტრუქციის განხორციე-
ლებისათვის. მოსარჩელე მიუთითებს, რომ ზემოაღნიშნულ დად-
გენილებაში დაშვებულია შეცდომა, კერძოდ, კონკრეტულად არ
არის განსაზღვრული სამართალდარღვევის სახეობა შესაბამის ჩა-
მონათვალში. ამასთან, სამართალდარღვევის სახით განსაზღვრუ-
ლი დარღვევა ექვემდებარება ლეგალიზებას, რაზედაც მას წარ-
დგენილი ჰქონდა განცხადება მისი დაკანონების შესახებ, რაც, ასე-
ვე, არის სადავო. მოსარჩელე მიიჩნევს, რომ ზემოაღნიშნულის
გათვალისწინებით, მას პირველ რიგში უნდა მიეცეს შესაძლებლო-
ბა, რომ მოახდინოს სამართალდარღვევის გამოსწორება მისი და-
კანონების გზით.

ამდენად, მოსარჩელემ სამშენებლო სამართალდარღვევის საქ-
მეზე ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედვე-

ლობის საქალაქო სამსახურის 2017 წლის 30 აგვისტოს №001617 დადგენილებისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2019 წლის 6 მარტის №195 ბრძანების ბათილად ცნობა მოითხოვა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2019 წლის 13 ნოემბრის გადაწყვეტილებით თ. პ-ას სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ საჯარო რეესტრის 2017 წლის 16 აგვისტოს ამონაწერის თანახმად, ქალაქ თბილისში, ...ის ქ. №7-ში, №... საკადასტრო კოდის მქონე 36 კვ.მ უძრავი ქონების მესაკუთრეს წარმოადგენს თ. პ-ა.

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის მიერ 2016 წლის 28 ივნისს შედგენილ იქნა №4-6/ო-679-16 დათვალიერების ოქმი, რომლითაც დგინდება, რომ მოქალაქე მ. ნ-ის 2016 წლის 14 აპრილის №176418/12 განცხადების საფუძველზე, დათვალიერებულ იქნა თ. პ-ას საკუთრებაში არსებულ ფართზე განხორციელებული უნებართვო სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოები. ამავე დათვალიერების ოქმში თ. პ-ას მერ მითითებულ იქნა, რომ ...ის ქ. №7-ში, მის საკუთრებაში მქონე ფართზე, მან დაახლოებით 2004 წელს აწარმოა სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოები.

სასამართლომ, ასევე, დადგენილად მიიჩნია, რომ 2016 წლის 28 ივნისს ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის მიერ თ. პ-ას მიმართ შედგა №001617 მითითება, რომლითაც დადგინდა, რომ მოსარჩელის მიერ ქალაქ თბილისში, ...ის ქ. №7-ში განხორციელებული იყო ლიტერ „გ“ შენობის უნებართვო რეკონსტრუქცია, რამაც გამოიწვია შენობა-ნაგებობის გაბარიტების ცვლილება. ასევე, მონაცვლებული იყო კიბე, ბაქანი, დამატებული იყო კარ-ფანჯრები გისოსებით, კონდიციონერი, გამწოვი მილი, სატელიტური ანტენა, ფანჯრებზე დამატებული იყო გისოსები. დარღვევის გამოსწორების მიზნით, თ. პ-ას დაევალა სამშენებლო სამუშაოების შესაბამისი სანებართვო დოკუმენტაციის წარდგენა ან ობიექტის დემონტაჟი უსაფრთხოების ნორმების დაცვით. მოსარჩელეს დარღვევის გამოსასწორებლად განესაზღვრა 30 (ოცდაათი) კალენდარული დღე.

სასამართლომ საქმის მასალებით დადგენილ ფაქტობრივ გარემოებად მიიჩნია, რომ ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის ინსპექტირებისა და ლანდშაფტურ-სარეკრეაციო ტერიტორიის დაცვის სამმართველოს ...ის რაიონული განყოფილების მთავარმა სპეციალისტმა 2016 წლის 1 აგვისტოს №442 მოხსენებითი ბარათით მიმართა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურს და მოითხოვა ქალაქ თბილის-

ში, ...ის ქ. №7-ში არსებულ შენობა-ნაგებობაზე უნებართვოდ განხორციელებულ სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოებთან დაკავშირებით 2016 წლის 28 ივნისის №001617 მითითებით განსაზღვრული ვადის შეჩერება, ვინაიდან 2016 წლის 29 ივლისს თ. პ.-ამ განცხადებით (№AR1427754) მიმართა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურს და მოითხოვა მის მიერ უნებართვოდ აშენებული ობიექტის ნაწილების ლეგალიზება.

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2016 წლის 4 აგვისტოს №2757879 ბრძანებით თ. პ.-ას 2016 წლის 29 ივლისის №AR1427754 განცხადება დატოვებულ იქნა განუხილველად.

სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ 2017 წლის 1 მაისს ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის მიერ შედგენილ იქნა №001617 შემოწმების აქტი, რომლითაც დადგინდა, რომ თ. პ.-ას მიერ არ იქნა შესრულებული №001617 მითითების პირობები.

სასამართლომ, ასევე, დადგენილ ფაქტობრივ გარემოებად მიიჩნია, რომ ბინის მესაკუთრეთა ამხანაგობა „კ...ის“ 2017 წლის 25 ივნისის №85 კრების ოქმის თანახმად, თ. პ.-ას ნება დაერთო, მოეხდინა მის საკუთრებაში რიცხული უძრავი ქონების, კერძოდ, ქალაქ თბილისში, ...ის №7-ში ნაწარმოები მე-2 სართულის დაშენების ლეგალიზება, 33.1 კვ.მ ფართის ოდენობით, რომელიც მის მიერ 2007 წლამდე იქნა ნაწარმოები.

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2017 წლის 30 ივნისის №4-3/98გ-117 ბრძანების თანახმად, ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2016 წლის 28 ივნისის №001617 მითითების საფუძველზე (შემოწმების აქტი №001617 შედგენილი 2017 წლის 1 მაისს), თ. პ.-ას მიმართ დაწყებული სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმის განხილვის ვადა გაგრძელდა 2 (ორი) თვით.

სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ 2017 წლის 30 აგვისტოს ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის ინსპექტირებისა და ლანდშაფტურ-სარეკრეაციო ტერიტორიის დაცვის სამმართველოს ...ის რაიონული განყოფილების მთავარმა სპეციალისტმა №433 მოხსენებითი ბარათით მიმართა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურს და განმარტა, რომ ქალაქ თბილისში, ...ის ქუჩის №7-ში არსებულ შენობა-ნაგებობაზე უნებართვოდ განხორციელებულ სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოებთან დაკავშირებით, მესაკუთრის – თ. პ.-

ას მიმართ შედგა 2016 წლის 28 ივნისის №001617 მითითება და მას დაევალა 30 კალენდარული დღის ვადაში წარედგინა ხსენებული სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების კანონიერების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია ან ობიექტი მოეყვანა საინვენტარიზაციო გეგმასთან შესაბამისობაში. 2017 წლის 1 მაისს შედგა №001617 შემოწმების აქტი, რომლითაც დაფიქსირდა, რომ მითითებით გათვალისწინებული მოთხოვნები არ შესრულდა.

სასამართლომ, ასევე, დადგენილად მიიჩნია, რომ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2017 წლის 30 აგვისტოს №001617 დადგენილებით თ. პ-ა დაჯარიმდა 8 000 (რვა ათასი) ლარით, ქალაქ თბილისში, ...ის ქ. №7-ში (ს.კ. №...) უნებართვოდ სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების განხორციელებისათვის, კერძოდ, განხორციელდა ლიტერ „გ“ შენობის (შენობა №3/2) რეკონსტრუქცია, რამაც გამოიწვია შენობა-ნაგებობის გაბარიტების ცვლილება, ასევე, მონაცვლებული იყო კიბე, ბაქანი, დამატებული იყო კარ-ფანჯრები გისოსებით, კონდიციონერი, გამწოვი მილი და სატელიტური ანტენა, ფანჯრებზე დამატებული იყო გისოსები. ამავე დადგენილებით თ. პ-ას დაევალა, ქალაქ თბილისში, ...ის ქ. №7-ში (ს.კ. №...) მდებარე ლიტერ „გ“ შენობის (შენობა №3/2) საინვენტარიზაციო გეგმასთან შესაბამისობაში მოეყვანა, კერძოდ, უნებართვოდ განხორციელებული სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების დემონტაჟი.

2017 წლის 18 სექტემბერს თ. პ-ას წარმომადგენელმა საჩივრით მიმართა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიას და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2017 წლის 30 აგვისტოს №001617 დადგენილების ბათილად ცნობა მოითხოვა. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2019 წლის 6 მარტის №195 ბრძანებით თ. პ-ას წარმომადგენლის 2017 წლის 19 სექტემბრის №19/01172622862-01 ადმინისტრაციული საჩივარი არ დაკმაყოფილდა და ძალაში დარჩა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2017 წლის 30 აგვისტოს №001617 დადგენილება.

სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ 2017 წლის 29 ოქტომბერს (23.08.2017წ.) №AR1532687 თ. პ-ამ განმეორებით მიმართა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურს და მოითხოვა ქალაქ თბილისში, ...ის ქ. №7-ში, ნომენკლატურის მიხედვით, მიშენება/დაშენების, ხოლო მოთხოვნის ტექსტის მიხედვით, №3/2 შენობის ლეგალიზება. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2017 წლის 3 ნოემბრის

№3657064 ბრძანებით თ. პ-ას №1532687 განცხადება დატოვებული იქნა განუხილველად.

პირველი ინსტანციის სასამართლომ მიუთითა, რომ სამშენებლო სამუშაოების კანონიერად განხორციელების საფუძველად კანონმდებლობა იმპერატიულად მიიჩნევს შესაბამის სანებართვო დოკუმენტაციას, კერძოდ, I კლასის შენობა-ნაგებობის შემთხვევაში, უფლებამოსილი ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ განზრახული მშენებლობის შესაძლებლობის თაობაზე გაცემულ დასტურს/თანხმობას, სხვა კლასის შენობა-ნაგებობების შემთხვევაში კი – შესაბამისი ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გაცემულ ნებართვას. ამდენად, სასამართლომ აღნიშნა, რომ პირი, რომელიც გეგმავს მშენებლობის განხორციელებას, ვალდებულია სამშენებლო სამუშაოები წარმართოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული მოთხოვნების დაცვით. წინააღმდეგ შემთხვევაში, უნებართვო მშენებლობის სახით ადგილი ექნება სამშენებლო სამართალდარღვევას, რისთვისაც პასუხისმგებლობა, თავის მხრივ, პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის შესაბამისად განისაზღვრება.

პირველი ინსტანციის სასამართლომ გაიზიარა მოპასუხე მხარის მითითება იმის თაობაზე, რომ თ. პ-ას მიერ ნაწარმოებ სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების ნაწილს ესაჭიროებოდა უფლებამოსილი ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გამოცემული წერილობითი ნებართვა, ნაწილს კი ამავე ორგანოს დასტური/თანხმობა – ნებართვას საჭიროებდა სადავო დადგენილებით გათვალისწინებული სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაო, კერძოდ, ლიტერ „გ“ შენობის (შენობა №3/2) რეკონსტრუქცია, რამაც გამოიწვია შენობა-ნაგებობის გაბარიტების ცვლილება (დაშენებულია მეორე სართული), ხოლო მონაცვლეებული კიბის, ბაქანის, კარფანჯრების (გისოსებით), კონდიციონერის, გამწოვი მილის, სატელიტური ანტენისა და ფანჯრებზე დამატებული გისოსების განთავსებას ესაჭიროებოდა უფლებამოსილი ორგანოს დასტური/თანხმობა, თუმცა ყოველივე ზემოაღნიშნული თ. პ-ას მიერ განხორციელებულ იქნა შესაბამისი ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გაცემული ნებართვისა და თანხმობის/დადასტურების გარეშე. პირველი ინსტანციის სასამართლომ ყურადღება გაამახვილა იმ გარემოებაზე, რომ ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის მიერ მითითებით გათვალისწინებული ვადის შეჩერებისა და სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმის განხილვის ვადის გაგრძელების მიუხედავად, რამაც მითითების შედგენიდან დადგენილების გამოტანამდე ადმინისტრაციული წარმოების პროცესი ერთი წლისა და ორი თვის ვადით გაახანგრძლივა, მოსარჩელის მიერ არც მშენებლობის

ლეგალიზების თაობაზე შესაბამისი ადმინისტრაციული ორგანოს გადაწყვეტილების წარდგენა განხორციელდა. აღნიშნული კი, სასამართლოს მოსაზრებით, ცალსახად და ნათლად მიუთითებდა სამშენებლო სამუშაოების უნებართვო ხასიათზე, რაც მოქმედი კანონმდებლობის მოთხოვნათა გათვალისწინებით, წარმოადგენდა სამართალდამრღვევ პირზე შესაბამისი პასუხისმგებლობის დაკისრების საფუძველს. ამდენად, სასამართლომ მიიჩნია, რომ მოცემულ შემთხვევაში, როგორც სახდელის გამომტანმა, ისე საჩივრის განმხილველმა ორგანომ საქმის ფაქტობრივი გარემოებების სრულყოფილად შესწავლის შემდეგ მიიღო გადაწყვეტილება, რის გამოც არ არსებობდა სარჩელის დაკმაყოფილების ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძველი.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2019 წლის 13 ნოემბრის გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა თ. პ-ამ, რომელმაც გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილება მოითხოვა.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2021 წლის 22 ნოემბრის გადაწყვეტილებით თ. პ-ას სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ; ნაწილობრივ გაუქმდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2019 წლის 13 ნოემბრის გადაწყვეტილება და მიღებულ იქნა ახალი გადაწყვეტილება; თ. პ-ას სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ; თ. პ-ასათვის ქალაქ თბილისში, ...ის ქ. №7-ში (ს.კ. №...) მდებარე ლიტერ „გ“ შენობის (შენობა №3/2) საინვენტარიზაციო გეგმასთან შესაბამისობაში მოყვანის, კერძოდ, უნებართვოდ განხორციელებული სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების დემონტაჟის ნაწილში (მე-2 პუნქტი), ბათილად იქნა ცნობილი ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2017 წლის 30 აგვისტოს №001617 დადგენილება; თ. პ-ასთვის უნებართვოდ განხორციელებული სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების დემონტაჟის ნაწილში, ბათილად იქნა ცნობილი თ. პ-ას წარმომადგენლის 2017 წლის 19 სექტემბრის №19/01172622862-01 ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2019 წლის 6 მარტის №195 ბრძანება; თ. პ-ა, „ადმინისტრაციული სახდელისაგან გათავისუფლების შესახებ“ საქართველოს 2019 წლის 18 სექტემბრის კანონის თანახმად, გათავისუფლდა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2017 წლის 30 აგვისტოს №001617 დადგენილებით დაკისრებული ჯარიმისაგან (შესაბამისი

საურავისგან); დანარჩენ ნაწილში სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლომ, მართალია, არსებითად სწორად დაადგინა საქმის ფაქტობრივი გარემოებები, თუმცა არასწორი სამართლებრივი შეფასება მისცა მათ, რამაც საბოლოოდ არასწორ გადაწყვეტილებამდე მიიყვანა სასამართლო.

სააპელაციო პალატამ აღნიშნა, რომ პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის (სადავო პერიოდში მოქმედი რედაქციით) მე-15 მუხლის „რ“ ქვეპუნქტის თანახმად, სამშენებლო სამართალდარღვევა განმარტებულია, როგორც საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი შესაბამისი მოთხოვნების დარღვევა ან/და შეუსრულებლობა, რისთვისაც პასუხისმგებლობა განსაზღვრულია ამ თავით. ამავე კოდექსის 25-ე მუხლის მე-2 და მე-5 ნაწილების თანახმად, სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის ორგანო სამართალდარღვევის საქმის წარმოებას იწყებს დამრღვევის მიმართ მითითების გაცემით, გარდა ამ მუხლის 23-ე ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. მითითებით განსაზღვრული ვადის გასვლის შემდეგ, სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის ორგანო ამონმებს დამრღვევს, რაზედაც დგება შემონმების აქტი. შემონმების აქტში აისახება მშენებარე ობიექტის ფაქტობრივი მდგომარეობა მითითების პირობებთან მიმართებით, კერძოდ: ა) მითითება შესრულდა; ბ) მითითება არ შესრულდა; გ) მითითება არაღეროულად სრულდება. მითითებული მუხლის მე-9 ნაწილის შესაბამისად კი, თუ შემონმების აქტში დაფიქსირებულია დარღვევა, აქტის საფუძველზე სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის ორგანო იღებს დადგენილებას: ა) დამრღვევის დაჯარიმების შესახებ; ბ) დამრღვევის დაჯარიმებისა და საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევით მიმდინარე უნებართვო მშენებლობისა და უნებართვო დემონტაჟის შეჩერების შესახებ; გ) დამრღვევის დაჯარიმებისა და საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევით აშენებული შენობა-ნაგებობების მთლიანად ან ნაწილობრივ დემონტაჟის, მშენებარე შენობა-ნაგებობების მშენებლობის მთლიანად ან ნაწილობრივ შეჩერებისა და დემონტაჟის შესახებ.

სააპელაციო პალატამ, ასევე, მიუთითა პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 44-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტზე, რომლის მიხედვით, უნებართვო მშენებლობის ან/და რეკონსტრუქციის წარმოება მშენებლობის განხორციელების სპეციალური რეჟიმის ზონაში, სადაც დადგენილია მშენებლობის განხორციელების განსაკუთრებული რეჟიმი, ტყის

ფონდისა და „წყლის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრულ ტერიტორიებზე, კულტურული მემკვიდრეობის დამცავ ზონებსა და საკურორტო-სარეკრეაციო ზონებში და ქალაქ თბილისის ტერიტორიაზე, რომელიც იწვევს შენობა-ნაგებობის გაბარიტების ცვლილებას, გამოიწვევს დაჯარიმებას კერძო საკუთრებაში არსებულ უძრავ ქონებაზე – 8000 ლარით.

სააპელაციო სასამართლოს მითითებით, მოცემულ შემთხვევაში, საქმის მასალებით უდავოდ იყო დადგენილი, რომ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2017 წლის 30 აგვისტოს №001617 დადგენილებით, თ. პ-ა დაჯარიმდა 8 000 (რვა ათასი) ლარით, ქალაქ თბილისში, ...ის ქ. №7-ში (ს.კ. №...) უნებართვოდ სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების განხორციელებისათვის, კერძოდ, განხორციელდა ლიტერ „გ“ შენობის (შენობა №3/2) რეკონსტრუქცია, რამაც გამოიწვია შენობა-ნაგებობის გაბარიტების ცვლილება; ასევე, მონაცვლეებული იყო კიბე, ბაქანი, დამატებული იყო კარ-ფანჯრები გისოსებით, კონდიციონერი, გამწოვი მილი და სატელიტური ანტენა; ფანჯრებზე დამატებული იყო გისოსები.

სააპელაციო პალატამ მიუთითა, რომ განსახილველ შემთხვევაში, სადავო არ იყო თ. პ-ას მიერ უნებართვო სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების განხორციელების ფაქტი. სადავო არ იყო, რომ თ. პ-ამ იმპერატიულად დადგენილ ვადაში ვერ უზრუნველყო განხორციელებული უნებართვო სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების აღმოფხვრა. შესაბამისად, სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ გასაჩივრებული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები კანონშესაბამისი იყო და სახეზე არ იყო საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 60¹ მუხლით გათვალისწინებული გასაჩივრებული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების ბათილად ცნობის წინაპირობები.

თუმცა, მიუხედავად გასაჩივრებული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების კანონიერებისა, სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ მოსარჩელის მიმართ უნდა გავრცელებულიყო „ადმინისტრაციული სახდელისგან გათავისუფლების შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული შეღავათი; კერძოდ, „ადმინისტრაციული სახდელისაგან გათავისუფლების შესახებ“ 18.09.2019წ. საქართველოს კანონის პირველი მუხლის თანახმად, ამ კანონის მიზანია ერთჯერადი ხასიათის დროებითი და განსაკუთრებული ღონისძიების სახით ამავე კანონით განსაზღვრული იმ ფიზიკური პირების ადმინისტრაციული სახდელისგან -- ჯარისგან და შესაბამისი საურავისგან გათავისუფლება, რომლებმაც საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული ადმინის-

ტრაციული სამართალდარღვევა 2019 წლის 15 იანვრამდე ჩაიდინეს და რომელთა მიმართაც ადმინისტრაციული სახდელის დადების შესახებ დადგენილება ამ კანონის ამოქმედებამდე არ აღსრულებულა.

სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ სამშენებლო სამართალდარღვევაზე, როგორც ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ერთ-ერთ სახეზე, უნდა გავრცელებულიყო აღნიშნული კანონით გათვალისწინებული შეღავათი. პალატის მითითებით, საქმის მასალებით დასტურდებოდა, რომ სამშენებლო სამართალდარღვევა ჩადენილი იყო 2019 წლის 15 იანვრამდე, ხოლო თ. პ-ას ჯარიმის დაკისრების შესახებ დადგენილება გასაჩივრებული იყო და ჯერ არ იყო აღსრულებული. საქმის მასალებით, აგრეთვე, დადგენილი იყო, რომ თ. პ-ა წარმოადგენდა შპშპ – მნიშვნელოვნად გამოხატული სტატუსის მქონე პირს და იმყოფებოდა შესაბამის აღრიცხვაზე (დოკუმენტი წარდგენილი იყო სააპელაციო სასამართლოში და ამ ფაქტს არც ადმინისტრაციული ორგანოს წარმომადგენელი ხდიდა სადავოდ).

სააპელაციო სასამართლომ მიუთითა „ადმინისტრაციული სახდელისაგან გათავისუფლების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის პირველი პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტზე, რომლის თანახმად, ამ კანონით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სახდელისგან თავისუფლება შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირი.

სააპელაციო პალატამ აღნიშნა, რომ „ადმინისტრაციული სახდელისაგან გათავისუფლების შესახებ“ 18.09.2019წ. საქართველოს კანონით გათვალისწინებული შეღავათი ეხებოდა მხოლოდ ჯარიმისაგან და საურავისაგან გათავისუფლებას. გამომდინარე იქიდან, რომ თ. პ-ა წარმოადგენდა შპშპ პირს, იგი წარმოადგენდა ზემოაღნიშნული კანონის სუბიექტს, შესაბამისად, არსებობდა მისთვის დაკისრებული ჯარიმის ნაწილში კანონით გათვალისწინებული შეღავათის გავრცელების საჭიროება, მასზე დაკისრებული ჯარიმის გაუქმების საფუძველი.

რაც შეეხება უნებართვოდ განხორციელებული სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების დემონტაჟის საკითხს, სააპელაციო პალატამ გაითვალისწინა მსგავს სამართლებრივ საკითხზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მიერ დადგენილი პრაქტიკა (იხ. სუსგ №ბს-204-202(3კ-12), 14.06.2012წ.) და მიუთითა, რომ განსახილველ შემთხვევაში, დემონტაჟს დაქვემდებარებული უძრავი ქონება რეგისტრირებული იყო აპელანტის სახელზე და სადავო არ იყო აპელანტის საკუთრების უფლება სადავო უძრავ ქონებასთან დაკავშირებით. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 312-ე მუხლის მიხედვით, რეესტრის მონაცემების მიმართ მოქმედებ-

და უტყუარობისა და სისრულის პრეზუმფცია.

სააპელაციო პალატამ განმარტა, რომ საჯარო რეესტრის ჩანაწერების მიმართ მოქმედი უტყუარობისა და სისრულის პრეზუმფციის მიზანია სამოქალაქო ბრუნვის მონაწილეთა ინტერესების დაცვა და სამოქალაქო ბრუნვის სტაბილურობის უზრუნველყოფა. უძრავ ქონებაზე რეგისტრირებული უფლება მანამდეა კანონიერი, უფლებამოსილ პირს მანამდე შეუძლია თავისუფლად განკარგოს ეს ქონება, ვიდრე რეგისტრაციის საფუძველი (სამოქალაქო-სამართლებრივი გარიგება, ადმინისტრაციული აქტი, სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილება და სხვა) არ უქმდება, ე.ი. რეესტრის ჩანაწერები ითვლება სწორად, ვიდრე არ დამტკიცდება მათი უზუსტობა. საჯარო რეესტრის ჩანაწერების უტყუარობისა და სისრულის პრეზუმფცია მოქმედებს იმ დრომდე, ვიდრე პრეზუმირებული ფაქტის უსწორობა არ დამტკიცდება. ეს კი მიიღწევა უფლების საფუძველად არსებული გარიგების ბათილობით. უფლების ნამდვილობის გამომრიცხველი გარემოებების არსებობის ფაქტი სასამართლომ უნდა დაადგინოს. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 312-ე მუხლის მეორე ნაწილის სიტყვა-სიტყვით განმარტებით თუ ვიმსჯელებთ, სასამართლოში საჩივრის (სარჩელის) შეტანა გამორიცხავს ამ ნორმით გათვალისწინებული ივარაუდის მოქმედებას, რაც არასწორია, ვინაიდან მართლმდებარე საჩივრების ფაქტი არ აჩერებს საჯარო რეესტრის ჩანაწერების უტყუარობისა და სისრულის პრეზუმფციის მოქმედებას, თუ არ დადასტურდა უფლების ნამდვილობის ხარვეზი თავად გარიგების მხარეთა მიერ ან სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილებით. მანამდე ივარაუდება, რომ რეგისტრაციის შედეგად განხორციელებული ჩანაწერი სწორია და, შესაბამისად, უფლება ნამდვილი (შდრ [HTTP://www.gecc.ge/](http://www.gecc.ge/), სსკ-ის 312-ე მუხლის კომენტარი) (იხ. სუსგ. საქმე №ას-1719-2019, 22.01.2020წ).

სააპელაციო სასამართლომ აღნიშნა, რომ წინამდებარე შემთხვევაში, დადგენილი იყო, რომ სადავო არ გამხდარა აპელანტის საკუთრების უფლება ან ამ უფლების რეგისტრაციის საფუძველი სადავო უძრავ ქონებასთან დაკავშირებით. ამდენად, სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ აღნიშნული გარემოება, საჯარო რეესტრის უტყუარობისა და სისრულის პრეზუმფციიდან გამომდინარე, საფუძველს აცლიდა განხორციელებული სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების დემონტაჟის თ. პ.-ასათვის დავალებას.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2021 წლის 21 აპრილის გადაწყვეტილება თ. პ.-ასათვის უნებართვოდ განხორციელებული სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების დემონტაჟის დავალების თაობაზე სადავო

ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების ბათილად ცნობის ნაწილში (გასაჩივრებული გადაწყვეტილების მე-4 და მე-5 პუნქტები) საკასაციო წესით გაასაჩივრეს ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიამ და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალურმა ინსპექციამ, რომლებმაც გასაჩივრებულ ნაწილში გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა მოითხოვეს.

კასატორი – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერია მიუთითებს „საჯარო რეესტრის შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველ მუხლზე, მე-2 მუხლის „თ“ ქვეპუნქტზე და აღნიშნავს, რომ საჯარო რეესტრი მხოლოდ ადასტურებს რეგისტრირებული მონაცემების არსებობას, შესაბამისად, იგი არ არის შენობა-ნაგებობის კანონიერების განსაზღვრაზე უფლებამოსილი ორგანო. აღნიშნული მოქმედება უფლებამოსილი ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გაცემული მშენებლობის ნებართვის ან ლეგალიზების აქტის გარეშე აზრს უკარგავს საქართველოში მოქმედ სამშენებლო კანონმდებლობას. შედეგად, მარეგისტრირებელი ორგანოს ქმედებით სამართლებრივად შეუძლებელი ხდება ქალაქ თბილისის თვითმმართველ ერთეულზე დაკისრებული ერთიანი საჯარო პოლიტიკის განხორციელება, რამდენადაც კონკრეტული სამშენებლო სამუშაოს სამართლებრივ რეჟიმში მოქცევისა და სამოქალაქო ბრუნვის ობიექტად ქცევისათვის საჭირო დოკუმენტის – მშენებლობის ნებართვის ან ლეგალიზების აქტის გვერდის ავლით უძრავი ქონების რეგისტრაცია ეწინააღმდეგება კანონმდებლობის მოთხოვნებს და ფუნქციის გარეშე ტოვებს მშენებლობის ნებართვის გამცემ და სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის განმახორციელებელ ორგანოებს.

კასატორი მიიჩნევს, რომ იმ შემთხვევაში, თუკი უძრავი ნივთების კანონიერების დასადგენად საკმარისად იქნება მიჩნეული მხოლოდ შენობა-ნაგებობების რეგისტრაცია საჯარო რეესტრში და არა სათანადო წესით გაცემული ნებართვა ან ლეგალიზების აქტი, მაშინ აზრს დაკარგავს სამშენებლო საქმიანობის სფეროში მოქმედი არაერთი საკანონმდებლო თუ კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტი.

ამდენად, კასატორის მოსაზრებით, საქმეზე დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები და ზემოაღნიშნული სამართლებრივი შეფასებები ცხადყოფს, რომ სასამართლომ სრულყოფილად არ გამოიკვლია საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებები და გააკეთა არასწორი სამართლებრივი შეფასებები. შესაბამისად, კასატორი მიიჩნევს, რომ არსებობს გასაჩივრებულ ნაწილში სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილების გაუქმების და ახალი გადაწყვეტილების

ყვეტილების მიღებით სასარჩელო მოთხოვნის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის საფუძველი.

კასატორი – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექცია მიუთითებს, რომ იმ შემთხვევაში, როდესაც მუნიციპალური ინსპექციის დადგენილება გამოცემულია 2019 წლის 15 იანვრის შემდგომ, ხოლო მუნიციპალური ინსპექციის მოსაზრებით, დადგენილებით, თავის მხრივ, საბოლოოდ დგინდება სამართალდარღვევის ჩადენის ფაქტი, სასამართლოს მითითება სამართალდარღვევის ჩადენის ფაქტის დადგენასთან დაკავშირებით, არასწორია.

კასატორი მიიჩნევს, რომ სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება მუნიციპალური ინსპექციის 2017 წლის 30 აგვისტოს №001617 დადგენილების მე-2 პუნქტის ბათილად ცნობის ნაწილში დაუსაბუთებელია, რამდენადაც სადავო საკითხის ამგვარი გადანყვეტით სამართალდამრღვევი პირი ინარჩუნებს შენობა-ნაგებობას სამართალდარღვევის შედეგად წარმოშობილი მდგომარეობით.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 14 მარტის განჩინებით საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, დასაშვებობის შესამოწმებლად წარმოებაში იქნა მიღებული ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის საკასაციო საჩივრები.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 29 სექტემბრის განჩინებით ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის საკასაციო საჩივრები მიჩნეულ იქნა დასაშვებად და მათი განხილვა დაინიშნა მხარეთა დასწრების გარეშე.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების გაცნობის, საკასაციო საჩივრების საფუძვლების შესწავლისა და გასაჩივრებული გადაწყვეტილების კანონიერება-დასაბუთებულობის შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის საკასაციო საჩივრები უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ, თ. პ-ასათვის უნებართვოდ განხორციელებული სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების დემონტაჟის დავალების თაობაზე სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმეზე ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო

სამსახურის 2017 წლის 30 აგვისტოს №001617 დადგენილებისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2019 წლის 6 მარტის №195 ბრძანების ბათილად ცნობის ნაწილში, გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2021 წლის 21 აპრილის გადაწყვეტილება და ამ ნაწილში საქმე ხელახლა განსახილველად უნდა დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს.

საკასაციო სასამართლო, უპირველესად, აღნიშნავს, რომ განსახილველ შემთხვევაში, თ. პ-ას მიერ წარმოდგენილი სარჩელით მოთხოვნილ იქნა სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმეზე ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2017 წლის 30 აგვისტოს №001617 დადგენილების ბათილად ცნობა, რომლითაც თ. პ-ა კერძო საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე უნებართვოდ წარმოებული სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოებისათვის ცნობილ იქნა სამართალდამრღვევად, რის გამოც მას დაეკისრა სახდელი – ჯარიმა 8000 ლარის ოდენობით და დავალა უნებართვოდ განხორციელებული მშენებლობის დემონტაჟი. ამავე სარჩელით მოსარჩელემ მოითხოვა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2019 წლის 6 მარტის №195 ბრძანების ბათილად ცნობა, რომლითაც არ დაკმაყოფილდა მისი ადმინისტრაციული საჩივარი ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2017 წლის 30 აგვისტოს №001617 დადგენილების ბათილად ცნობის თაობაზე.

ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ სადავო ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების კანონიერების შეფასებისას, სასამართლო იდგა თ. პ-ას სამართალდამრღვევად ცნობის, ასევე, მისთვის ჯარიმის დაკისრებისა და უნებართვოდ განხორციელებული სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების დემონტაჟის დავალების მართლზომიერების შემოწმების საჭიროების წინაშე. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2021 წლის 22 ნოემბრის გადაწყვეტილებით სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ თ. პ-ა მართებულად იქნა ცნობილი სამართალდამრღვევად, თუმცა იმის გათვალისწინებით, რომ უნებართვო სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების წარმოების შედეგად წარმოქმნილი ნაგებობა რეგისტრირებული იყო საჯარო რეესტრში თ. პ-ას საკუთრებად, არსებობდა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2017 წლის 30 აგვისტოს №001617 დადგენილებისა და თ. პ-ას წარმომადგენლის 2017 წლის 19 სექტემბრის №19/01172622862-01 ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის

2019 წლის 6 მარტის №195 ბრძანების თ. პ.-ასათვის უნებართვოდ განხორციელებული სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების დემონტაჟის დავალების ნაწილში ბათილად ცნობის საფუძველი. ამავე გადაწყვეტილებით, სააპელაციო სასამართლომ თ. პ.-ა გაათავისუფლა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2017 წლის 30 აგვისტოს №001617 დადგენილებით დაკისრებული ჯარიმისაგან (შესაბამისი საურავისგან), რამდენადაც სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ მოსარჩელე წარმოადგენდა „ადმინისტრაციული სახდელისაგან გაათავისუფლების შესახებ“ 18.09.2019წ. საქართველოს კანონის სუბიექტს, კერძოდ, ამ კანონის მე-2 მუხლის პირველი პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირს.

საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2021 წლის 22 ნოემბრის გადაწყვეტილება საკასაციო წესით გასაჩივრებულ იქნა მხოლოდ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის მიერ, მხოლოდ თ. პ.-ასათვის უნებართვოდ განხორციელებული სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების დემონტაჟის დავალების თაობაზე სადავო ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების ბათილად ცნობის ნაწილში (გასაჩივრებული გადაწყვეტილების მე-4 და მე-5 პუნქტები), ხოლო ადმინისტრაციული სახდელისაგან – 8000 ლარის ოდენობით ჯარიმისაგან თ. პ.-ას გაათავისუფლების ნაწილში, სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება ადმინისტრაციულ ორგანოებს არ გაუსაჩივრებიათ. სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის ნაწილში საკასაციო წესით არ გაუსაჩივრებია თ. პ.-ას. შესაბამისად, გასაჩივრებული გადაწყვეტილება თ. პ.-ას სამართალდამრღვევად ცნობისა და მისი დაკისრებული ადმინისტრაციული სახდელისაგან – 8000 ლარის ოდენობით ჯარიმისაგან გაათავისუფლების ნაწილში შესულია კანონიერ ძალაში.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 404-ე მუხლის პირველ ნაწილზე, რომლის თანახმად, საკასაციო სასამართლო ამოწმებს გადაწყვეტილებას საკასაციო საჩივრის ფარგლებში. საკასაციო სასამართლოს არ შეუძლია თავისი ინიციატივით შეამოწმოს საპროცესო დარღვევები, გარდა 396-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტში მითითებული ფაქტებისა. ამავე კოდექსის 409-ე მუხლის მიხედვით კი, საკასაციო სასამართლო უფლებამოსილია შეცვალოს სააპელაციო

სასამართლოს გადაწყვეტილება მხოლოდ იმ ფარგლებში, რასაც მხარეები მოითხოვენ.

ამდენად, წარმოდგენილი საკასაციო საჩივრების ფარგლებიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო დგას გასაჩივრებული გადაწყვეტილების კანონიერების მხოლოდ თ. პ-ასათვის უნებართვოდ განხორციელებული სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების დემონტაჟის დავალების თაობაზე სადავო ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების ბათილად ცნობის ნაწილში (გასაჩივრებული გადაწყვეტილების მე-4 და მე-5 პუნქტები) შემონმევის საჭიროების წინაშე.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის (სადავო პერიოდში მოქმედი რედაქციით) მე-15 მუხლის „რ“ ქვეპუნქტზე, რომლის თანახმად, სამშენებლო სამართალდარღვევა არის საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი შესაბამისი მოთხოვნების დარღვევა ან/და შეუსრულებლობა, რისთვისაც პასუხისმგებლობა განსაზღვრულია ამ თავით. ამავე კოდექსის 25-ე მუხლის მე-2 და მე-5 ნაწილების თანახმად, სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის ორგანო სამართალდარღვევის საქმის წარმოებას იწყებს დამრღვევის მიმართ მითითების გაცემით, გარდა ამ მუხლის 23-ე ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. მითითებით განსაზღვრული ვადის გასვლის შემდეგ სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის ორგანო ამონმებს დამრღვევს, რაზედაც დგება შემონმების აქტი. შემონმების აქტში აისახება მშენებარე ობიექტის ფაქტობრივი მდგომარეობა მითითების პირობებთან მიმართებით, კერძოდ: ა) მითითება შესრულდა; ბ) მითითება არ შესრულდა; გ) მითითება არადროულად სრულდებოდა.

ამავე მუხლის მე-9 ნაწილის შესაბამისად, თუ შემონმების აქტში დაფიქსირებულია დარღვევა, აქტის საფუძველზე სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის ორგანო იღებს დადგენილებას: ა) დამრღვევის დაჯარიმების შესახებ; ბ) დამრღვევის დაჯარიმებისა და საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევით მიმდინარე უნებართვო მშენებლობისა და უნებართვო დემონტაჟის შეჩერების შესახებ; გ) დამრღვევის დაჯარიმებისა და საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევით აშენებული შენობა-ნაგებობების მთლიანად ან ნაწილობრივ დემონტაჟის, მშენებარე შენობა-ნაგებობების მშენებლობის მთლიანად ან ნაწილობრივ შეჩერებისა და დემონტაჟის შესახებ.

საკასაციო სასამართლო, ასევე, მიუთითებს, რომ პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 44-ე მუხ-

ლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, უნებართვო მშენებლობის ან/და რეკონსტრუქციის წარმოება მშენებლობის განხორციელების სპეციალური რეჟიმის ზონაში, სადაც დადგენილია მშენებლობის განხორციელების განსაკუთრებული რეჟიმი, ტყის ფონდისა და „წყლის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრულ ტერიტორიებზე, კულტურული მემკვიდრეობის დამცავ ზონებსა და საკურორტო-სარეკრეაციო ზონებში და ქალაქ თბილისის ტერიტორიაზე, რომელიც ინვესტ შენობა-ნაგებობის გაბარიტების ცვლილებას, გამოიწვევს დაჯარიმებას კერძო საკუთრებაში არსებულ უძრავ ქონებაზე – 8 000 ლარით.

საკასაციო სასამართლო განმეორებით ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ სააპელაციო სასამართლოს გასაჩივრებული გადაწყვეტილება თ. პ-ას სამართალდამრღვევად ცნობის, მის მიმართ „ადმინისტრაციული სახდელისგან გათავისუფლების შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული შეღავათის გავრცელებისა და 8 000 ლარის ოდენობით დაკისრებული ჯარიმისაგან მისი გათავისუფლების ნაწილში, შესულია კანონიერ ძალაში. შესაბამისად, სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილების მითითებულ ნაწილში გაუსაჩივრებლობამ შედეგობრივად გამოიწვია იმ გარემოების დადასტურება, რომ თ. პ-ას მიერ ჩადენილ იქნა სამშენებლო სამართალდარღვევა. ამასთან, მის მიმართ გავრცელდა საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ამნისტია და იგი გათავისუფლებულ იქნა სამშენებლო სამართალდარღვევის ჩადენისათვის დაკისრებული სახდელისაგან – ჯარიმისაგან. რაც შეეხება სადავო ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტებით მოსარჩელისათვის დემონტაჟის დავალებას, სააპელაციო სასამართლომ განმარტა, რომ მოსარჩელემ უნებართვოდ განხორციელებული სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების შედეგად აშენებულ ნაგებობაზე საჯარო რეესტრში დაირეგისტრირა საკუთრების უფლება, ხოლო რამდენადაც სადავო არ გამხდარა არც თავად აღნიშნული უფლება და არც უფლების რეგისტრაციის საფუძველი, გამოირიცხებოდა მოსარჩელე თ. პ-ასათვის უკვე საკუთრებაში რეგისტრირებული უძრავი ქონების დემონტაჟის დავალების საფუძვლიანობა.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნულის საწინააღმდეგოდ მიუთითებს, რომ განსახილველ შემთხვევაში, საქმეში არ არის წარმოდგენილი მტკიცებულება, რომელიც დაადასტურებდა უკანონოდ განხორციელებულ მშენებლობაზე თ. პ-ას საკუთრების უფლების წარმოშობას/არსებობას. კერძოდ, საქმეში წარმოდგენილი საჯარო რეესტრის 07.07.2015წ. და 16.08.2017წ. ამონაწერებით დგინდება, რომ თ. პ-ას (პ/ნ ...) საკუთრებაშია ქალაქ თბილისში, ...ის ქუ-

ჩის №7-ში მდებარე ს.კ. ... უძრავი ქონება (საკუთრების ტიპი: საკუთრება; ფართი: 36.00 კვ.მ). ხსენებულ ამონაწერებში უფლების დამადასტურებელ დოკუმენტებად მითითებულია: 1. ნასყიდობის ხელშეკრულება, გაფორმებული 2005 წლის 23 მაისს, დამონმებული ნოტარიუსის – ლ. გ-ის მიერ რეესტრით №...; 2. პრივატიზაციის ხელშეკრულება, გაფორმებული 1993 წლის 6 იანვარს, დამონმებული ნოტარიუსის – თ. ვ-ის მიერ რეესტრით №..., რეგისტრირებული ტექ. ინვენტარიზაციის ბიუროში 1993 წლის 6 იანვარს; 3. უძრავი ქონების გამიჯვნის ხელშეკრულება, დამონმების თარიღი: 19.10.2009წ., საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს თბილისის სარეგისტრაციო სამსახური.

საქმის მასალებით დადგენილია, რომ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2017 წლის 30 აგვისტოს №001617 დადგენილებით თ. პ-ა დაჯარიმდა 8 000 (რვა ათასი) ლარით, ქალაქ თბილისში, ...ის ქ. №7-ში (ს.კ. №...) უნებართვოდ სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების განხორციელებისათვის, კერძოდ, განხორციელდა ლიტერ „გ“ შენობის (შენობა №3/2) რეკონსტრუქცია, რამაც გამოიწვია შენობა-ნაგებობის გაბარიტების ცვლილება, ასევე, მონაცვლელები იყო კიბე, ბაქანი, დამატებული იყო კარ-ფანჯრები გისოსებით, კონდიციონერი, გამწოვი მილი და სატელიტური ანტენა, ფანჯრებზე დამატებული იყო გისოსები. ამავე დადგენილებით თ. პ-ას დაევალა, ქალაქ თბილისში, ...ის ქ. №7-ში (ს.კ. №...) მდებარე ლიტერ „გ“ შენობის (შენობა №3/2) საინვენტარიზაციო გეგმასთან შესაბამისობაში მოყვანა, კერძოდ, უნებართვოდ განხორციელებული სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების დემონტაჟი.

2017 წლის 18 სექტემბერს თ. პ-ას წარმომადგენელმა საჩივრით მიმართა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიას და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2017 წლის 30 აგვისტოს №001617 დადგენილების ბათილად ცნობა მოითხოვა. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2019 წლის 6 მარტის №195 ბრძანებით თ. პ-ას წარმომადგენლის 2017 წლის 19 სექტემბრის №19/01172622862-01 ადმინისტრაციული საჩივარი არ დაკმაყოფილდა და ძალაში დარჩა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2017 წლის 30 აგვისტოს №001617 დადგენილება.

საქმის მასალებით, ასევე, დადგენილად არის მიჩნეული, რომ 2017 წლის 29 ოქტომბერს (23.08.2017წ.) №AR1532687 თ. პ-ამ განმეორებით მიმართა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექ-

ტურის სამსახურს და მოითხოვა ქალაქ თბილისში, ...ის ქ. №7-ში, ნომენკლატურის მიხედვით, მიშენება/დაშენების, ხოლო მოთხოვნის ტექსტის მიხედვით, №3/2 შენობის ლეგალიზება. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2017 წლის 3 ნოემბრის №3657064 ბრძანებით თ. პ-ას №1532687 განცხადება დატოვებულ იქნა განუხილველად.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ლეგალიზების მოთხოვნით წარდგენილ განცხადებაზე თანდართული დოკუმენტაციით დგინდება, რომ №3/2 შენობის განაშენიანების ფართობი შეადგენს 38.7 კვ.მ-ს. ამასთან, შენობა-ნაგებობის საერთო ფართობი 69.1 კვ.მ, მათ შორის: I სართული – 36 კვ.მ, ხოლო II სართული – 33.1 კვ.მ. საგულისხმოა, რომ I სართულზე არსებული 36 კვ.მ სწორედ საჯარო რეესტრის ამონაწერებში მითითებულ თ. პ-ას საკუთრებას წარმოადგენს, ხოლო რაც შეეხება II სართულის 33.1 კვ.მ ფართს, ხაზგასასმელია, რომ მოსარჩელე მოითხოვდა სწორედ დასახელებული ფართის ლეგალიზებას, რომლის უნებართვო მშენებლობისათვისაც იგი ცნობილ იქნა სამართალდამრღვევად და განესაზღვრა კანონით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობა. ამდენად, საკასაციო სასამართლო ვერ დაეთანხმება სააპელაციო სასამართლოს მიერ იმ გარემოების დადგენილად მიჩნევას, რომ უნებართვოდ აშენებულ უძრავ ქონებაზე რეგისტრირებულია თ. პ-ას საკუთრების უფლება, რამდენადაც საქმის მასალებში არ მოიპოვება სათანადო მტკიცებულებები, რომლითაც დადასტურდებოდა, რომ ქალაქ თბილისში, ...ის ქუჩის №7-ში №3/2 შენობის მეორე სართულზე (ფართი: 33.1 კვ.მ) რეგისტრირებულია თ. პ-ას საკუთრების უფლება. თავის მხრივ, საქმეში არ არის წარმოდგენილი რაიმე უფლებადამდგენი დოკუმენტი, რომელიც ცხადყოფდა ზემოაღნიშნულ უძრავ ქონებაზე თ. პ-ას საკუთრების უფლების არსებობას და შექმნიდა საჯარო რეესტრში ამ უფლების მოსარჩელის სახელზე რეგისტრაციის საფუძველს.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე მუხლის მე-3 ნაწილზე, რომლის თანახმად, საპროცესო სამართლის ნორმების დარღვევა მხოლოდ მაშინ შეიძლება გახდეს გადანაცვტილების გაუქმების საფუძველი, თუ ამ დარღვევის შედეგად საქმეზე არასწორი გადანაცვტილება იქნა გამოტანილი.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 396-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტზე, რომლის შესაბამისად, საკასაციო საჩივარი უნდა შეიცავდეს მითითებას იმ ფაქტებსა და მტკიცებულებებზე, რომლებიც ადასტურებენ საპროცესო სამართლის ნორმების დარღვევას,

თუ საკასაციო საჩივარი საპროცესო ნორმების დარღვევას ემყარება. ამავე კოდექსის 404-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, საკასაციო სასამართლო ამონმებს გადანყვეტილებას საკასაციო საჩივრის ფარგლებში. საკასაციო სასამართლოს არ შეუძლია თავისი ინიციატივით შეამონმოს საპროცესო დარღვევები, გარდა 396-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტში მითითებული ფაქტებისა.

საკასაციო პალატა, ასევე, ყურადღებას მიაქცევს საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 377-ე მუხლის პირველ ნაწილზე, რომლის შესაბამისად, სააპელაციო სასამართლო ამონმებს გადანყვეტილებას სააპელაციო საჩივრის ფარგლებში ფაქტობრივი და სამართლებრივი თვალსაზრისით.

ზემოაღნიშნულ სამართლებრივ საფუძვლებზე დაყრდნობით, საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ სააპელაციო სასამართლოს გასაჩივრებული გადანყვეტილება უნებართვოდ განხორციელებული მშენებლობის დემონტაჟის დავალების თაობაზე სადავო აქტების ბათილად ცნობის ნაწილში დაეფუძნა გარემოებას, რომელიც სააპელაციო სასამართლოში სამართალწარმოების მიმდინარეობის დროს არ ყოფილა სათანადო წესით გამოკვლეული, დადგენილი და შეფასებული. უფრო კონკრეტულად, სააპელაციო სასამართლომ საქმეში სათანადო მტკიცებულებების არსებობის გარეშე დაასკვნა, რომ უნებართვოდ წარმოებული სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების შედეგად წარმოქმნილი ნაგებობა თ. პ-ას საკუთრებაში იყო აღრიცხული. შესაბამისად, სააპელაციო სასამართლომ სათანადო მტკიცებულებების არსებობის გარეშე დაადგინა საქმის მართებული გადანყვეტისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე ფაქტობრივი გარემოება, რაც, შედეგობრივად, წარმოადგენს იმგვარ საპროცესო დარღვევას, რომელსაც შეეძლო არსებითი ზეგავლენა მოეხდინა საქმის განხილვის შედეგზე. ამდენად, საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ მართალია, ქალაქ თბილისში, ...ის ქ. №7-ში მდებარე უძრავი ქონება (ფართით 36 კვ.მ) საკუთრების უფლებით, შესაბამისი უფლებადამდგენი დოკუმენტების საფუძველზე, აღრიცხულია თ. პ-ას სახელზე, თუმცა სააპელაციო სასამართლომ საქმის ხელახალი განხილვისას უნდა გამოარკვიოს, რეგისტრირებულია თუ არა თ. პ-ას საკუთრების უფლება 36 კვ.მ ფართის ნაგებობაზე უნებართვოდ დაშენებულ 33.1 კვ.მ ფართზე.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-4 მუხლზე, რომლის შესაბამისად, ადმინისტრაციული საქმის განხილვისას მხარეები სარგებლობენ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-4 მუხ-

ლით მინიჭებული უფლება-მოვალეობებით, ამასთან, სასამართლო უფლებამოსილია თავისი ინიციატივით მიიღოს გადაწყვეტილება დამატებითი ინფორმაციის ან მტკიცებულების წარმოსადგენად. ამავე კოდექსის მე-19 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 103-ე მუხლით მინიჭებული უფლებამოსილების გარდა, სასამართლო უფლებამოსილია საკუთარი ინიციატივითაც შეაგროვოს ფაქტობრივი გარემოებები და მტკიცებულებები.

ამდენად, საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ უნებართვოდ აშენებულ შენობა-ნაგებობაზე თ. პ.-ას საკუთრების უფლების არსებობა-არარსებობის დადგენის პროცესში, სააპელაციო სასამართლოს, როგორც ფაქტების დამდგენ სასამართლოს, საჭიროების შემთხვევაში გააჩნია პროცესუალური უფლებამოსილება, საკუთარი ინიციატივით მოიძიოს მითითებული ფაქტობრივი გარემოების დასადგენად საჭირო მტკიცებულებები.

ამასთან, საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს საქმეზე დადგენილ ფაქტობრივ გარემოებებზე, კერძოდ, 2016 წლის 29 ივლისს თ. პ.-ამ განცხადებით (№AR1427754) მიმართა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურს და მოითხოვა მის მიერ უნებართვოდ აშენებული ობიექტის ნაწილების ლეგალიზება. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2016 წლის 4 აგვისტოს №2757879 ბრძანებით თ. პ.-ას 2016 წლის 29 ივლისის №AR1427754 განცხადება დატოვებულ იქნა განუხილველად.

ასევე, ბინის მესაკუთრეთა ამხანაგობა „კ...ის“ 2017 წლის 25 ივნისის №85 კრების ოქმით ირკვევა, რომ თ. პ.-ას ნება დაერთო, მოეხდინა მის საკუთრებაში რიცხული უძრავი ქონების, კერძოდ, ქალაქ თბილისში, ...ის №7-ში ნაწარმოები მე-2 სართულის დაშენების ლეგალიზება, 33.1 კვ.მ ფართის ოდენობით, რომელიც მის მიერ 2007 წლამდე იქნა ნაწარმოები.

ამასთან, დადგენილია, რომ 2017 წლის 29 ოქტომბერს (23.08.2017წ.) №AR1532687 თ. პ.-ამ განმეორებით მიმართა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურს და მოითხოვა ქალაქ თბილისში, ...ის ქ. №7-ში, ნომენკლატურის მიხედვით, მიშენება/დაშენების, ხოლო მოთხოვნის ტექსტის მიხედვით, №3/2 შენობის ლეგალიზება. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2017 წლის 3 ნოემბრის №3657064 ბრძანებით თ. პ.-ას №1532687 განცხადება დატოვებულ იქნა განუხილველად.

საკასაციო სასამართლოს შეფასებით, საქმეზე დადგენილი ზე-

მოხსენებული ფაქტობრივი გარემოებები ცხადყოფს, რომ მოსარჩელე თ. პ-ას ჰქონდა უნებართვოდ წარმოებული სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების ლეგალიზების მცდელობები. შესაბამისად, სადავო ნაწილში საქმის ხელახალი შესწავლა-განხილვის დროს, სააპელაციო სასამართლომ დამატებით უნდა გამოარკვიოს, ხომ არ განხორციელებულა დემონტაჟს დაქვემდებარებული უნებართვოდ აშენებული უძრავი ქონების ლეგალიზება. დადებითი პასუხის შემთხვევაში, სააპელაციო სასამართლომ მხედველობაში უნდა მიიღოს საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მიერ ჩამოყალიბებული ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკა, რომლითაც განისაზღვრა, რომ უნებართვო მშენებლობის კანონიერ ფარგლებში მოქცევა – ლეგალიზება ზემოქმედებას ახდენს სამართალდამრღვევი პირისათვის დემონტაჟის დავალების საკითხზე.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 412-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტზე, რომლის თანახმად, საკასაციო სასამართლო აუქმებს გადაწყვეტილებას და საქმეს ხელახლა განსახილველად აბრუნებს სააპელაციო სასამართლოში, თუ საქმის გარემოებები საპროცესო ნორმების ისეთი დარღვევითაა დადგენილი, რომ ამ დარღვევების შედეგად საქმეზე არასწორი გადაწყვეტილება იქნა გამოტანილი და საჭიროა მტკიცებულებათა დამატებითი გამოკვლევა.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის საკასაციო საჩივრები უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ, თ. პ-ასათვის უნებართვოდ განხორციელებული სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების დემონტაჟის დავალების თაობაზე სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმეზე ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2017 წლის 30 აგვისტოს №001617 დადგენილებისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2019 წლის 6 მარტის №195 ბრძანების ბათილად ცნობის ნაწილში, გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2021 წლის 21 აპრილის გადაწყვეტილება და ამ ნაწილში საქმე ხელახლა განსახილველად უნდა დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის მე-4 ნაწილით, 412-ე მუხლით და

დაადგინა:

1. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის საკასაციო საჩივრები დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;

2. თ. პ-ასათვის უნებართვოდ განხორციელებული სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების დემონტაჟის დავალების თაობაზე სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმეზე ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2017 წლის 30 აგვისტოს №001617 დადგენილებისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2019 წლის 6 მარტის №195 ბრძანების ბათილად ცნობის ნაწილში, გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2021 წლის 21 აპრილის გადაწყვეტილება და ამ ნაწილში საქმე ხელახლა განსახილველად დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს;

3. სასამართლო ხარჯების განაწილების საკითხი გადაწყდეს საქმეზე საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებისას;

4. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

სანაპართვო დოკუმენტაციის გარეშე განხორციელებული ავტოფარეხის მშენებლობა

განჩინება საქართველოს სახელმწიფო

№ბს-488(2)-22)

15 დეკემბერი, 2022 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: მ. ვაჩაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
გ. აბუსერიძე,
ბ. სტურუა

დავის საგანი: ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების ბათილად ცნობა

აღწერილობითი ნაწილი:

2019 წლის 18 აპრილს ქ. ა-მა სასარჩელო განცხადებით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა

კოლეგიას, მოპასუხეების – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის მიმართ.

სარჩელის თანახმად, 2017 წლის 7 სექტემბრის №002559 დადგენილებით ქ. ა-ი დაჯარიმდა 8000 ლარით ქ. თბილისში, ...ის I შესახვევი №12-ში (ს/კ ...) სანებართვო დოკუმენტაციის გარეშე განხორციელებული ავტოფარეხის მშენებლობისთვის. ქ. თბილისში, ...ის I შესახვევი №12-ში განთავსებული უძრავი ქონება, რომელიც რეგისტრირებული იყო ტექალრიცხვის არქივში, მათ შორის, სადავო ავტოფარეხი, დატანილია საინვენტარიზაციო გეგმაზე, ცნობადახასიათების მიხედვით მიწის ფართი ფიქსირდება 450 კვ.მ, ხოლო დარეგისტრირდა 400 კვ.მ, 10 კვ.მ-ით ნაკლები, შესაბამისად, ავტოფარეხი განთავსებულია მოსარჩელის საკუთრებაში არსებულ მიწაზე (ს/კ ...), რაც არ იქნა სათანადოდ გამოკვლეული.

ამდენად, მოსარჩელემ სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმეზე ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2017 წლის 7 სექტემბრის №002559 დადგენილებისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2019 წლის 19 მარტის №222 ბრძანების ბათილად ცნობა მოითხოვა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2019 წლის 2 დეკემბრის განჩინებით ქ. ა-ის სარჩელი მიღებულ იქნა სასამართლო წარმოებაში და დასაშვებად იქნა ცნობილი; ხოლო საქმეზე მოსამზადებელი სხდომა დაინიშნა 2020 წლის 20 მარტს 14:00 საათზე, თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში, რის შესახებაც სასამართლო უწყება გაეგზავნა მოსარჩელე ქ. ა-ის წარმომადგენელს – თ. კ-ის და ჩაბარდა თ. კ-ის დედას.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 16 მარტის ცნობის თანახმად, იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს, ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის, საქართველოს უწყებათაშორისი საკოორდინაციო ჯგუფისა და დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის რეკომენდაციების გათვალისწინებით, ჯანმრთელობის დაცვისა და ახალი კორონავირუსის გავრცელების თავიდან აცილების მიზნით, ქ. ა-ის სარჩელზე სასამართლო მოსამზადებელი სხდომა ნაცვლად 2020 წლის 20 მარტისა, გაიმართებოდა 2020 წლის 19 ივნისს 14:00 საათზე. აღნიშნულის თაობაზე სასამართლო უწყება გაეგზავნათ მოსარჩელესა და მის წარმომადგენელს და ჩაბარდა მოსარჩელე ქ. ა-ის წარმომადგენლის – თ. კ-ის დედას.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 19 ივნისის სასამართლოს მოსამზადებელი სხდომის ოქმის თანახმად, სასამართლო სხდომა გაიხსნა

14:06:06 საათზე, სხდომაზე გამოცხადდნენ მოპასუხეების – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის წარმომადგენლები, ხოლო მოსარჩელე ქ. ა-ი სხდომაზე არ გამოცხადდა. მოსამართლემ აღნიშნა, რომ მოსარჩელის გამოუცხადებლობის მიზეზი სასამართლოსთვის ცნობილი არ იყო, შესაბამისად, გამოუცხადებლობა არასაპატიოდ მიიჩნია და სასამართლოს მთავარი სხდომა დაინიშნა 2020 წლის 30 სექტემბერს 16:00 საათზე. სასამართლო სხდომა დახურულად გამოცხადდა 14:09:45 საათზე. აღნიშნულის თაობაზე სასამართლო უწყება გაეგზავნათ მოსარჩელესა და მის წარმომადგენელს და ჩაბარდა მოსარჩელე ქ. ა-ის წარმომადგენლის – თ. კ-ის დედას.

2020 წლის 29 სექტემბერს საქალაქო სასამართლოს განცხადებით მიმართა მოსარჩელე ქ. ა-ის წარმომადგენელმა – თ. კ-იმ, რომელმაც იმ საფუძვლით, რომ 2020 წლის 30 სექტემბერს 16:00 საათზე ჩანიშნული ჰქონდა სხვა სასამართლო სხდომა, სადაც მოპასუხეებს წარმოადგენდა, ვერ შეძლებდა ქ. ა-ის პროცესზე გამოცხადებას, რის გამოც სხდომის სხვა დროისთვის გადადება მოითხოვა. აღნიშნულ განცხადებას მოსარჩელის წარმომადგენელმა დაურთო ტელეფონით სასამართლოში დაბარების შესახებ 2020 წლის 17 აგვისტოს აქტი, რომლითაც დგინდება, რომ მოპასუხეთა წარმომადგენელი – თ. კ-ი დაბარებულ იქნა სხვა სასამართლო სხდომაზე 2020 წლის 30 სექტემბერს 16:00 საათზე, №47 სხდომის დარბაზში.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 30 სექტემბრის სასამართლოს მთავარი სხდომის ოქმის თანახმად, სასამართლო სხდომა გაიხსნა 16:07:28 საათზე, სხდომაზე გამოცხადდნენ მოპასუხეების – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის წარმომადგენლები, ხოლო მოსარჩელე ქ. ა-ი სხდომაზე არ გამოცხადდა. არ დაკმაყოფილდა მოსარჩელე ქ. ა-ის წარმომადგენლის შუამდგომლობა სხდომის გადადების შესახებ და სასამართლომ გააგრძელა საქმის განხილვა. თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 30 სექტემბრის სხდომიდან კი საქმეზე გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადება გადაიდო 2020 წლის 16 ოქტომბერს 17:50 საათზე, რის თაობაზეც სასამართლო უწყება გაეგზავნათ მოსარჩელესა და მის წარმომადგენელს და ჩაბარდა როგორც მოსარჩელე ქ. ა-ს, ასევე მისი წარმომადგენლის – თ. კ-ის დედას.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 16 ოქტომბრის

ცნობის თანახმად, თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში მოსამართლის ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო, ქ. ა-ის სარჩელზე, გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადება ნაცვლად 2020 წლის 16 ოქტომბრისა გაიმართებოდა 2020 წლის 28 ოქტომბერს 16:10 საათზე.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 28 ოქტომბრის გადაწყვეტილებით ქ. ა-ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

საქალაქო სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ თბილისის სარეგისტრაციო სამსახურის ტექნიკური აღრიცხვის არქივის 2010 წლის 31 მარტის საინვენტარიზაციო გეგმის თანახმად, ...ის I შესახვევი №12-ში მდებარე მიწის ნაკვეთის საერთო ფართობი 450 კვ.მ. 2010 წლის 6 ივლისის საჯარო რეესტრის ამონაწერის თანახმად, ქ. თბილისი, ...ის I შესახვევი №12-ში საკადასტრო კოდით (...) რეგისტრირებული არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთის მესაკუთრეა ქ. ა-ი, დაზუსტებული ფართობით 440.00 კვ.მ.

სასამართლოს მითითებით, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის მიერ 2017 წლის 15 ივნისს შედგენილ იქნა №... დათვალიერების ოქმი, რომლითაც დგინდება, რომ მოქალაქე გ. მ-ე განცხადებით ითხოვდა ქ. ა-ის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე მდებარე ავტოფარეხის საზღვრების და კანონიერების შესწავლას.

ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის მიერ 2017 წლის 15 ივნისს ქ. ა-ის მიმართ შედგა №002559 მითითება, რომლითაც სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ მოსარჩელის მიერ ქ. თბილისში, ...ის I შესახვევი №12-ში და მის მიმდებარედ განხორციელებულია კაპიტალური შენობა-ნაგებობის (ავტოფარეხის) მშენებლობა, რომელიც ნაწილობრივ გაცდენილია (...) საკადასტრო საზღვრებს და გადადის მეზობლის და სახელმწიფო ტერიტორიაზე. კაპიტალური შენობა-ნაგებობის თავზე მოწყობილია მსუბუქი კონსტრუქცია. დარღვევის გამოსწორების მიზნით დაევალა სამშენებლო სამუშაოების შესაბამისი სანებართვო დოკუმენტაციის წარდგენა ან ობიექტის დემონტაჟი უსაფრთხოების ნორმების დაცვით. მოსარჩელეს დარღვევის გამოსასწორებლად განესაზღვრა 20 კალენდარული დღე.

ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის მიერ 2017 წლის 7 ივლისს შედგენილ იქნა №002559 შემოწმების აქტი, რომლითაც დადგინდა, რომ ქ. ა-ის მიერ არ იქნა შესრულებული №002559 მითითების პირობები.

ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის მიერ 2017 წლის 7 სექტემბრის №002559 დადგენილებით ქ. ა-

ი დაჯარიმდა 8 000 ლარით ქ. თბილისში, ...ის I შესახვევი №12-ში (...) შესაბამისი სანებართვო დოკუმენტაციის გარეშე განხორციელებული სამშენებლო სამუშაოებისთვის (კაპიტალური ავტოფარეხი, მასზე განთავსებული მსუბუქი კონსტრუქციით), რომელიც გადადიოდა ... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებულ მიწის ნაკვეთზე და სახელმწიფო ტერიტორიაზე (0.28მ და 0.16მ-ით (დასაშვები ცდომილებები)). ამავე დადგენილებით ქ. თბილისში, ...ის I შესახვევი №12-ში ... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებული ობიექტის მესაკუთრეს დაევალა შესაბამისი სანებართვო დოკუმენტაციის გარეშე განთავსებული შენობა-ნაგებობის (კაპიტალური ავტოფარეხი, მასზე განთავსებული მსუბუქი კონსტრუქციით) დემონტაჟი.

2017 წლის 2 ოქტომბერს ქ. ა-მა საჩივრით მიმართა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიას, რომლითაც მოითხოვა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის 2017 წლის 7 სექტემბრის №002559 დადგენილების ბათილად ცნობა. ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2019 წლის 19 მარტის №222 ბრძანებით არ დაკმაყოფილდა ქ. ა-ის 2017 წლის 2 ოქტომბრის №19/01172751155-01 ადმინისტრაციული საჩივარი და ძალაში დარჩა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის 2017 წლის 7 სექტემბრის №002559 დადგენილება.

საქალაქო სასამართლომ მიუთითა „მშენებლობის ნებართვების გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების 36-ე მუხლზე, მე-4 მუხლის პირველ პუნქტზე, მე-3 მუხლის მე-5 პუნქტზე, ასევე 65-ე მუხლის პირველ წინადადებასა და პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტზე, 66-ე მუხლზე, მე-3 მუხლის 74-ე პუნქტით განმარტებულ უნებართვო მშენებლობის დეფინიციაზე და მოცემულ შემთხვევაში დადგენილად მიიჩნია, რომ ქ. ა-ის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე განხორციელებულია სათანადო ნებართვის გარეშე კაპიტალური ავტოფარეხის, მასზე განთავსებული მსუბუქი კონსტრუქციის შენობის მშენებლობა, ქ. თბილისში, ...ის I შესახვევი №12-ში (ს/კ ...), რომელსაც ზემოაღნიშნული ნორმებიდან გამომდინარე ესაჭიროებოდა უფლებამოსილი ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გამოცემული წერილობითი დასტური/თანხმობა. შესაბამისად, იქიდან გამომდინარე, რომ ადმინისტრაციული წარმოების არცერთ ეტაპზე და არც სასამართლოში, მოსარჩელის მიერ წარმოდგენილი არ იქნა მშენებლობის ნებართვის გაცემის ან ლეგალიზების დამადასტურებელი დოკუმენტები, აღნიშნული ცალსახად მიუთითებდა უნებართვოდ აშენებულ კაპიტალურ შენობა-ნაგებობაზე, რაც კანონმდებლობის თანახმად, სამართალდამრღვევ პირზე პასუხისმგებლობის დაკისრების საფუძველს

წარმოადგენდა.

სასამართლომ მიუთითა პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 44-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტზე, 51-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტზე, 25-ე მუხლზე და განსახილველ შემთხვევაში დადგენილად მიიჩნია, რომ ქ. ა-ი წარმოადგენს ქ. თბილისი, ...ის I შესახვევი №12-ში საკადასტრო კოდით (...) რეგისტრირებული არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთის მესაკუთრეს, დაზუსტებული ფართობით 440.00 კვ.მ. ამასთან, ქ. თბილისი, ...ის I შესახვევი №12-ში შესაბამისი სანებართვო დოკუმენტაციის გარეშე განხორციელებულია კაპიტალური ავტოფარეხის და მასზე განთავსებული მსუბუქი კონსტრუქციის შენობის მშენებლობა. ქ. ა-ს არც მითითებით განსაზღვრულ ვადაში და არც სადავო დადგენილების გამოცემამდე არ მოუხდენია სამართალდარღვევის გამოსწორება, რის გამოც, სასამართლომ მიიჩნია, რომ დასახელებული ნორმებისა და საქმეზე დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების გათვალისწინებით ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის 2017 წლის 7 სექტემბრის №002559 დადგენილებით ქ. ა-ს მართლზომიერად დაეკისრა ჯარიმა სანებართვო დოკუმენტაციის გარეშე კაპიტალური ავტოფარეხის და მასზე განთავსებული მსუბუქი კონსტრუქციის მშენებლობისთვის.

რაც შეეხება ქ. ა-ის პასუხისმგებლობის საკითხს, სასამართლომ ამ შემთხვევაშიც მიიჩნია, რომ იმ პირობებში, როდესაც ზუსტად არ დგინდებოდა სამართალდარღვევის ჩამდენი პირის ვინაობა, ადმინისტრაციულმა ორგანომ მოსარჩელე, როგორც მესაკუთრე, სწორად მიიჩნია დარღვევაზე პასუხისმგებელ სუბიექტად, რადგან პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის მე-14 მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტის თანახმად, სამშენებლო საქმიანობაზე ზედამხედველობის სფეროში ამ თავის მოქმედება ვრცელდება სამშენებლო მიწის ნაკვეთის მესაკუთრეზე ან მოსარგებლეზე, თუ დაუდგენელია მშენებლობის მწარმოებელი პირი.

მოსარჩელე მხარის მოთხოვნას ასევე წარმოადგენდა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2019 წლის 19 მარტის №222 ბრძანების ბათილად ცნობა, რომლითაც ქ. ა-ს ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე ეთქვა უარი, რასთან დაკავშირებითაც სასამართლომ აღნიშნა, რომ საჩივრის განმხილველმა ორგანომ საქმის ფაქტობრივი გარემოებების სრულყოფილად შესწავლის შემდეგ მიიღო გადაწყვეტილება ადმინისტრაციული საჩივრების დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის თაობაზე, რის გამოც არ არსებობდა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2019 წლის 19 მარტის №222

ბრძანების ბათილად ცნობის სამართლებრივი საფუძველი.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 28 ოქტომბრის გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა ქ. ა-მა, რომელმაც გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და საქმის ხელახლა განსახილველად იმავე სასამართლოსთვის დაბრუნება მოითხოვა.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 28 თებერვლის განჩინებით ქ. ა-ის სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა; გაუქმდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 28 ოქტომბრის გადაწყვეტილება და საქმე ხელახლა განსახილველად დაუბრუნდა იმავე სასამართლოს.

სააპელაციო სასამართლოს მითითებით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 385-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ პუნქტის თანახმად, სააპელაციო სასამართლო აუქმებს გადაწყვეტილებას და საქმეს უბრუნებს პირველი ინსტანციის სასამართლოს ხელახლა განსახილველად, თუ ადგილი აქვს 394-ე მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევებს. მოცემულ შემთხვევაში, სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ სახეზე იყო ზემოაღნიშნული მუხლის „ბ“ პუნქტით გათვალისწინებული წინაპირობა, კერძოდ, გადაწყვეტილება ყოველთვის ჩაითვლება კანონის დარღვევით მიღებულად, თუ სასამართლომ საქმე განიხილა ერთ-ერთი მხარის დაუსწრებლად, რომელსაც არ მიუღია შეტყობინება კანონით დადგენილი წესით ან მისი კანონიერი წარმომადგენლის გარეშე, თუ ასეთი წარმომადგენლობა კანონით იყო გათვალისწინებული, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ასეთი კანონიერი წარმომადგენელი ცნობს სასამართლო პროცესის წარმართვის მართლზომიერებას. პალატამ აღნიშნა, რომ გადაწყვეტილების გაუქმების აბსოლუტური საფუძვლების არსებობისას, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 385-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სააპელაციო სასამართლოს შეუძლია არ გადააგზავნოს საქმე ხელახალი განხილვისთვის და თვითონ გადაწყვიტოს იგი. თუმცა, სააპელაციო პალატის მოსაზრებით, ყოველთვის არაა შესაძლებელი საკითხის გადაწყვეტა სააპელაციო სასამართლოს მიერ, სწორედ ამიტომაცაა მითითებული ზემოაღნიშნულ ნორმაში შესაძლებლობის და არა ვალდებულების თაობაზე. პალატის მითითებით, როგორც წესი, სააპელაციო სასამართლო შეზღუდულია სააპელაციო მოთხოვნის ფარგლებით, რასაც განსახილველ შემთხვევაში გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და საქმის ხელახლა განსახილველად იმავე სასამართლოსთვის დაბრუნება წარმოადგენდა. ამდენად, მოცემულ შემთხვევაში სააპელაციო სასამართლო იმსჯელებდა წარდგენილი სააპელა-

ციო საჩივრის ფარგლებში გადაწყვეტილების გაუქმების აბსოლუტური საფუძვლების დადგენის მიზნით.

პალატამ აღნიშნა, რომ მხარის მონაწილეობა სასამართლო განხილვაში წარმოადგენს მის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს პროცესულ უფლებას, რომლის პატივისცემა სამოქალაქო საპროცესო სამართლის უმნიშვნელოვანესი პრინციპის – მართლმსაჯულების განხორციელება მხარეთა თანასწორობის საფუძველზე – უპირობო მოვალეობაა და რომლის იგნორირება საპროცესო კანონით მკაცრად განსაზღვრულ პროცესულურ შედეგს – სასამართლო აქტის გაუქმებას იწვევს. იმის გათვალისწინებით, რომ მითითებული საპროცესო დარღვევა – საქმის განხილვა მხარის დაუსწრებლად, თვით კანონმდებლობის მიერ შეფასებულია ისეთი ტიპის დარღვევად, რომელიც უცილოდ იწვევს გადაწყვეტილების გაუქმებას და აღნიშნული დამოკიდებული არ არის სასამართლოს შეხედულებაზე, პალატამ არსებითად მიიჩნია ზემოაღნიშნული გარემოების არსებობისა და გადაწყვეტილების გაუქმების აბსოლუტური საფუძვლის გამოკვლევა-დადგენა.

სააპელაციო სასამართლოს მითითებით, განსახილველ შემთხვევაში აპელანტი სადავო გადაწყვეტილების გაუქმებას მოითხოვდა იმ საფუძველზე, რომ საქალაქო სასამართლოს მიერ საქმე განხილული იქნა მოსარჩელე მხარის მონაწილეობის გარეშე.

სააპელაციო სასამართლომ მიუთითა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 70-ე და 71-ე მუხლებზე და მოცემულ შემთხვევაში დადგენილად მიიჩნია, რომ თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ 2020 წლის 19 ივნისს გამართულ მოსამზადებელ სხდომაზე, რომელსაც არ ესწრებოდა მოსარჩელე ქ. ა-ი, სასამართლოს მთავარი სხდომა დაინიშნა 2020 წლის 30 სექტემბერს 16:00 საათზე, რის შესახებაც მხარეს ეცნობა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 70-ე-78-ე მუხლებით დადგენილი წესით, კერძოდ, სასამართლო უწყება გაეგზავნათ მოსარჩელე ქ. ა-სა და მის წარმომადგენელს თ. კ-ის. ამასთან, საქმეში წარმომადგენელი უკუგზავნილებიდან ირკვეოდა, რომ სასამართლო უწყება 2020 წლის 25 ივნისს ჩაბარდა მოსარჩელის წარმომადგენლის დედას, ხოლო თავად ქ. ა-ს კანონით დადგენილი წესით მთავარი სხდომის დანიშვნის თაობაზე ვერ ეცნობა და უწყება მის მიერ მითითებულ მისამართზე ჩაბარებული ვერ იქნა ადრესატის მისამართზე არყოფნის გამო.

სააპელაციო სასამართლომ ასევე დადგენილად მიიჩნია, რომ მოსარჩელის წარმომადგენელმა თ. კ-იმ 2020 წლის 29 სექტემბერს განცხადებით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას და სასამართლო სხდომის სხვა

დროისთვის გადადება მოითხოვა იმ საფუძვლით, რომ ამავე დროს – 2020 წლის 30 სექტემბერს 16:00 საათზე დანიშნული იყო სხვა სასამართლო სხდომა, სადაც წარმოდგენდა მოპასუხე მხარეებს. აღნიშნულ განცხადებას მოსარჩელის წარმომადგენელმა თან დაურთო სატელეფონო აქტი სასამართლოში დაბარების შესახებ, რომლითაც დგინდება, რომ წარმომადგენელი – თ. კ-ი დაბარებული იქნა სხვა სასამართლო სხდომაზე 2020 წლის 30 სექტემბერს 16:00 საათზე, №47 სხდომის დარბაზში.

საქმეში წარმოდგენილი თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 30 სექტემბრის სასამართლოს მთავარი სხდომის ოქმიდან სააპელაციო სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ სასამართლო სხდომაზე მოსარჩელე მხარე არ გამოცხადდა, თუმცა აღნიშნულის მიუხედავად, სასამართლომ არ დააკმაყოფილა მოსარჩელის წარმომადგენლის შუამდგომლობა სხდომის გადადების შესახებ და მოსარჩელე მხარის დასწრებისა და მისი ინტერესების დაცვის გარეშე გამართულ მთავარ სხდომაზე არსებითად დაასრულა საქმის განხილვა და გადადო საქმეზე გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადება, რის შედეგადაც მიიღო გადაწყვეტილება სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ.

სააპელაციო პალატამ განმარტა, რომ სსსკ-ის 215-ე მუხლის მე-3 ნაწილი განსაზღვრავს იმ გარემოებათა ჩამონათვალს, რომლებიც შეიძლება მიჩნეულ იქნეს სასამართლო პროცესზე მხარის გამოუცხადებლობის საპატიო მიზეზად. აღნიშნული ნორმის თანახმად, ამ კანონის მიზნებისათვის, საპატიო მიზეზად ჩაითვლება მხარის მიერ შუამდგომლობისა და განცხადების წარდგენის შეუძლებლობა, რაც გამოწვეულია ავადმყოფობით, ახლო ნათესავის გარდაცვალებით ან სხვა განსაკუთრებული ობიექტური გარემოებით, რომელიც მისგან დამოუკიდებელი მიზეზით შეუძლებელს ხდის სასამართლო პროცესზე გამოცხადებას ან/და შუამდგომლობისა და განცხადების წარდგენას. ამდენად, კანონის მითითებული დანაწესის თანახმად, საპატიოდ ჩაითვლება ისეთი გარემოების არსებობის სარწმუნოდ დადასტურება, რომელიც ობიექტურად შეუძლებელს ხდის მხარის მიერ საპროცესო მოქმედების შესრულებას, მოცემულ შემთხვევაში კი – სასამართლო პროცესზე გამოცხადებას. განსახილველ შემთხვევაში პალატამ დადგენილად მიიჩნია, რომ სასამართლოს მთავარი სხდომის შესახებ უშუალოდ მოსარჩელე მხარისთვის ცნობილი არ ყოფილა, ხოლო მისმა წარმომადგენელმა სხვა სასამართლო სხდომაზე გამოცხადების გამო ვერ შეძლო წინამდებარე საქმეში სასამართლო პროცესზე მონაწილეობის მიღება. გასათვალისწინებელი იყო ის გარემოება, რომ მო-

სარჩელე მხარის წარმომადგენელმა დაიცვა რა საპროცესო კანონმდებლობით დადგენილი სტანდარტი, სასამართლოს სხდომის წინა დღეს აცნობა და წარუდგინა შესაბამისი მტკიცებულება სასამართლო პროცესზე გამოცხადების შეუძლებლობის შესახებ. ამდენად, იმ პირობებში, როდესაც სადავო არ იყო მხარის საპატიო მიზეზით სასამართლო სხდომაზე გამოუცხადებლობა, მოსარჩელე მხარის იურიდიული ინტერესის დაცვის გარეშე დატოვება გაუმართლებელი იყო, ვინაიდან სასამართლო დაცვის ძირითადი უფლებიდან გამომდინარე სასამართლო პროცესის ყოველ მონაწილეს უნდა ჰქონდეს საკუთარი შეხედულების გამოთქმისა და პოზიციის დაფიქსირების უფლება. ამასთან, ეს უფლება უზრუნველყოფილი უნდა იყოს არა ზოგადად, არამედ ყოველი კონკრეტული ფაქტობრივი გარემოების მიმართ, რომელიც სასამართლოს განხილვის საგანია. ყოველ მხარეს უნდა ჰქონდეს საკუთარი შეფასების გამოხატვის შესაძლებლობა იმ ფაქტის მიმართ, რომელსაც წარმოადგენს მეორე მხარე ან რომელსაც იხილავს სასამართლო საკუთარი ინიციატივით.

დამატებით, პალატამ ყურადღება გაამახვილა კონვენციური სამართლით დადგენილ მართლწესრიგზე, რამდენადაც სასამართლო შეტყობინების მხარისათვის ჩაბარება და პირის სხდომაზე მოწვევა ემსახურება სამართლიან და თანასწორ პირობებში პროცესის მონაწილეთა ჩაყენებას და მართლმსაჯულების ეფექტიანი განხორციელების მიზანს და მიუთითა პრეცედენტულ სამართალზე.

ყოველივე აღნიშნულიდან გამომდინარე, სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ უარყოფითი საპროცესო შედეგი (მხარის დასწრების გარეშე საქმის განხილვა და გადაწყვეტა), რასაც ითვალისწინებს კანონმდებლობა ვალდებულებების შეუსრულებლობისთვის, არ უნდა დადგეს ისეთი მხარის მიმართ, რომლის მიერაც საპროცესო მოვალეობები შესრულებული ვერ იქნა ობიექტური საფუძველით. შესაბამისად, ვინაიდან განსახილველ შემთხვევაში მოსარჩელე მხარეს არ მიეცა საპროცესო თავდაცვის საშუალება, არსებობდა სააპელაციო საჩივრის დაკმაყოფილებისა და სასამართლოს გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმების საფუძველი. პალატამ მიიჩნია, რომ სასამართლოს საქმის ხელახლა განხილვისას, კანონიერი და ობიექტური გადაწყვეტილების მიღების მიზნით, სრულყოფილად უნდა გამოეკვლია საქმის გარემოებები და მოსარჩელე მხარის კანონით დადგენილი წესით სასამართლო სხდომაზე მონაწილეობით გადაეწყვიტა დავა მოქმედი საპროცესო და მატერიალური სამართლის კანონმდებლობის შესაბამისად.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 28 თებერვლის განჩინება საკასაციო წე-

სით გაასაჩივრეს ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიამ და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალურმა ინსპექციამ, რომლებმაც გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სააპელაციო საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა მოითხოვეს.

კასატორი – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერია არ ეთანხმება სააპელაციო სასამართლოს მსჯელობას მასზედ, რომ ქ. ა-ს კანონით დადგენილი წესით მთავარი სხდომის დანიშვნის თაობაზე ვერ ეცნობა, მიუთითებს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 70-ე, 74-ე მუხლებზე და აღნიშნავს, რომ სასამართლო უწყება 2020 წლის 30 სექტემბერს დანიშნული მთავარი სხდომის შესახებ ჩაბარდა მოსარჩელის წარმომადგენლის დედას 2020 წლის 25 ივნისს, შესაბამისად, მოცემულ შემთხვევაში მხარეს სასამართლო სხდომის შესახებ ეცნობა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 70-78-ე მუხლებით დადგენილი წესით.

რაც შეეხება სხვა სასამართლო სხდომაზე დაბარების გამო სხდომის გადადების მოთხოვნას, კასატორის მოსაზრებით, აღნიშნული ვერ გახდება პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილების გაუქმების საფუძველი. კასატორის მითითებით, გასათვალისწინებელია ის ფაქტიც, რომ მთავარ სხდომამდე არაერთხელ (20.03.2020, 19.06.2020) ჩატარდა მოსამზადებელი სხდომა, თუმცა მხარე არ გამოცხადებულა.

კასატორის – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის მითითებით, თბილისის საქალაქო სასამართლომ მხარეს კანონით დადგენილი წესის შესაბამისად აცნობა საქმის განხილვის დანიშვნის შესახებ მის მიერ მითითებულ ფაქტობრივ მისამართზე უწყების გაგზავნის მეშვეობით, თუმცა ვინაიდან მხარე მის მიერ მითითებულ მისამართზე არ იმყოფებოდა, უწყება ჩაბარდა მოსარჩელის წარმომადგენლის ოჯახის წევრს – დედას, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 74-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით.

რაც შეეხება მხარის გამოუცხადებლობის საპატიო მიზეზს, კასატორი მიუთითებს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 215-ე მუხლის მე-3 ნაწილზე და აღნიშნავს, რომ მხარემ გამოუცხადებლობის მიზეზის შესახებ სასამართლო პროცესის წინა დღეს, კერძოდ, 2020 წლის 29 სექტემბერს აცნობა სასამართლოს იმის თაობაზე, რომ 2020 წლის 30 სექტემბერს 16 საათზე ჩანიშნული იყო სხვა პროცესი, რაც 215-ე მუხლის მე-3 ნაწილით განსაზღვრულ არცერთ საპატიო მიზეზში არ ჯდება. ამასთან, მხარე გულგრილად მოეკიდა საქმეს, გამომდინარე იქიდან, რომ სასამართლო პროცესამდე გაცილებით ადრე შეეძლო უზრუნველყო გამოუცხადებლობის მი-

ზეზების აღმოფხვრა. აქვე სააპელაციო სასამართლომ არ შეაფასა ის ფაქტი, რომ მხარეს სასამართლო პროცესის დანიშვნის შესახებ უწყება უფრო ადრე ჩაბარდა, ვიდრე იმ სასამართლო პროცესის დანიშვნის შესახებ, რომელზე დასწრების გამოც მხარე არ გამოცხადდა.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 13 მაისის განჩინებით საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, დასაშვებობის შესამოწმებლად წარმოებაში იქნა მიღებული ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის საკასაციო საჩივრები.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 13 ოქტომბრის განჩინებით ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის საკასაციო საჩივრები მიჩნეულ იქნა დასაშვებად და საქმის განხილვა დაინიშნა მხარეთა დასწრების გარეშე.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების გაცნობის, მათი შესწავლისა და ანალიზის, გასაჩივრებული განჩინების იურიდიული და საბუთებულობისა და წარმოდგენილი საკასაციო საჩივრების მოტივების შემოწმების საფუძველზე მიიჩნევს, რომ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის საკასაციო საჩივრები უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ, გაუქმდეს გასაჩივრებული განჩინება და საქმე ხელახლა განსახილველად დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს, შემდეგ გარემოებათა გამო:

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 28 თებერვლის გასაჩივრებული განჩინებით ქ. ა-ის სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა; გაუქმდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 28 ოქტომბრის გადაწყვეტილება და საქმე ხელახლა განსახილველად დაუბრუნდა იმავე სასამართლოს.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 28 თებერვლის განჩინებაზე საკასაციო საჩივრები წარმოდგენილია მოპასუხეების – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის მიერ. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ წარმოდგენილი საკასაციო საჩივრები თავისი მო-

ტივებით პროცესუალურ კასაციას წარმოადგენს, რომელიც წარმოდგენილია იმ საფუძვლით, რომ სააპელაციო სასამართლოს არ უნდა დაეკმაყოფილებინა სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნა დავის პირველი ინსტანციის სასამართლოში დაბრუნების თაობაზე, რამდენადაც, კასატორების მტკიცებით, მხარეს სასამართლო სხდომის შესახებ ეცნობა კანონით დადგენილი წესით. შესაბამისად, იმ პირობებში, როდესაც სახეზე არ გვაქვს სააპელაციო სასამართლოს გადანყვეტილება, საკასაციო სასამართლო მოკლებულია შესაძლებლობას არსებითად იმსჯელოს საქმის გარემოებებზე. საკასაციო სასამართლო უფლებამოსილია მიიღოს გადანყვეტილება საკასაციო საჩივრების დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის ან საკასაციო საჩივრების ნაწილობრივ დაკმაყოფილებისა და საქმის არსებითად განსახილველად სააპელაციო სასამართლოსათვის დაბრუნების თაობაზე. ამასთან, სააპელაციო სასამართლომ წარდგენილი სააპელაციო საჩივრის ფარგლებში იმსჯელა გადანყვეტილების გაუქმების აბსოლუტური საფუძვლების დადგენის მიზნით და მიიჩნია, რომ სახეზე იყო საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 394-ე მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული გადანყვეტილების გაუქმების აბსოლუტური საფუძველი, რამდენადაც სააპელაციო პალატის მოსაზრებით, საქალაქო სასამართლოს მიერ საქმე განხილულ იქნა მოსარჩელე მხარის მონაწილეობის გარეშე, რა დროსაც მას არ მიეცა საპროცესო თავდაცვის საშუალება. შესაბამისად, წარმოდგენილი საკასაციო საჩივრების ფარგლებში, საკასაციო სასამართლომ შეფასება უნდა მისცეს სახეზე იყო თუ არა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 394-ე მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული გადანყვეტილების გაუქმების აბსოლუტური საფუძველი და საქმის ხელახლა განსახილველად იმავე სასამართლოსათვის დაბრუნების საჭიროება.

აღნიშნული საკითხის დადგენის მიზნით საკასაციო სასამართლო მიზანშეწონილად მიიჩნევს ქრონოლოგიურად მიუთითოს საქალაქო სასამართლოს მიერ საქმის განხილვისა და გადანყვეტის მიზნით განხორციელებულ საპროცესო მოქმედებებზე, კერძოდ:

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2019 წლის 2 დეკემბრის განჩინებით ქ. ა-ის სარჩელი მიღებულ იქნა სასამართლო წარმოებაში და დასაშვებად იქნა ცნობილი; ხოლო საქმეზე მოსამზადებელი სხდომა დაინიშნა 2020 წლის 20 მარტს 14:00 საათზე, თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში, რის შესახებაც სასამართლო უწყება გაეგზავნა მოსარჩელე ქ. ა-ის წარმომადგენელს თ. კ-ის და ჩაბარდა თ. კ-ის დედას.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 16 მარტის ცნო-

ბის თანახმად, იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს, ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის, საქართველოს უწყებათაშორისი საკოორდინაციო ჯგუფისა და დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის რეკომენდაციების გათვალისწინებით, ჯანმრთელობის დაცვისა და ახალი კორონავირუსის გავრცელების თავიდან აცილების მიზნით, ქ. ა-ის სარჩელზე სასამართლო მოსამზადებელი სხდომა ნაცვლად 2020 წლის 20 მარტისა, გაიმართებოდა 2020 წლის 19 ივნისს 14:00 საათზე. აღნიშნულის თაობაზე სასამართლო უწყება გაეგზავნათ მოსარჩელესა და მის წარმომადგენელს და ჩაბარდა მოსარჩელე ქ. ა-ის წარმომადგენლის – თ. კ-ის დედას.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 19 ივნისის სასამართლოს მოსამზადებელი სხდომის ოქმის თანახმად, სასამართლო სხდომა გაიხსნა 14:06:06 საათზე, სხდომაზე გამოცხადდნენ მოპასუხეების – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის წარმომადგენლები, ხოლო მოსარჩელე ქ. ა-ი სხდომაზე არ გამოცხადდა. მოსამართლემ აღნიშნა, რომ მოსარჩელის გამოუცხადებლობის მიზეზი სასამართლოსთვის ცნობილი არ იყო, შესაბამისად, გამოუცხადებლობა არასაპატიოდ მიიჩნია და სასამართლოს მთავარი სხდომა დაინიშნა 2020 წლის 30 სექტემბერს 16:00 საათზე. სასამართლო სხდომა დახურულად გამოცხადდა 14:09:45 საათზე. აღნიშნულის თაობაზე სასამართლო უწყება გაეგზავნათ მოსარჩელესა და მის წარმომადგენელს და ჩაბარდა მოსარჩელე ქ. ა-ის წარმომადგენლის – თ. კ-ის დედას.

2020 წლის 29 სექტემბერს საქალაქო სასამართლოს განცხადებით მიმართა მოსარჩელე ქ. ა-ის წარმომადგენელმა – თ. კ-იმ, რომელმაც იმ საფუძველით, რომ 2020 წლის 30 სექტემბერს 16:00 საათზე ჩანიშნული ჰქონდა სხვა სასამართლო სხდომა, სადაც მოპასუხეებს წარმოადგენდა, ვერ შეძლებდა ქ. ა-ის პროცესზე გამოცხადებას, რის გამოც სხდომის სხვა დროისთვის გადადება მოითხოვა. აღნიშნულ განცხადებას მოსარჩელის წარმომადგენელმა დაურთო ტელეფონით სასამართლოში დაბარების შესახებ 2020 წლის 17 აგვისტოს აქტი, რომლითაც დგინდება, რომ მოპასუხეთა წარმომადგენელი – თ. კ-ი დაბარებულ იქნა სხვა სასამართლო სხდომაზე 2020 წლის 30 სექტემბერს 16:00 საათზე, №47 სხდომის დარბაზში.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 30 სექტემბრის სასამართლოს მთავარი სხდომის ოქმის თანახმად, სასამართლო სხდომა გაიხსნა 16:07:28 საათზე, სხდომაზე გამოცხადდნენ მოპასუხეების – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპა-

ლიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის წარმომადგენლები, ხოლო მოსარჩელე ქ. ა-ი სხდომაზე არ გამოცხადდა. არ დაკმაყოფილდა მოსარჩელე ქ. ა-ის წარმომადგენლის შუამდგომლობა სხდომის გადადების შესახებ და სასამართლომ გააგრძელა საქმის განხილვა. თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 30 სექტემბრის სხდომიდან კი საქმეზე გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადება გადაიდო 2020 წლის 16 ოქტომბერს 17:50 საათზე, რის თაობაზეც სასამართლო უწყება გაეგზავნათ მოსარჩელესა და მის წარმომადგენელს და ჩაბარდა როგორც მოსარჩელე ქ. ა-ს, ასევე მისი წარმომადგენლის – თ. კ-ის დედას.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 16 ოქტომბრის ცნობის თანახმად, თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში მოსამართლის ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო, ქ. ა-ის სარჩელზე, გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადება ნაცვლად 2020 წლის 16 ოქტომბრისა გაიმართებოდა 2020 წლის 28 ოქტომბერს 16:10 საათზე.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 28 ოქტომბრის გადაწყვეტილებით ქ. ა-ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

ამდენად, საქმის მასალების მიხედვით, მოსარჩელე მხარე არ გამოცხადებულა საქალაქო სასამართლოში გამართულ არც მოსამზადებელ და არც მთავარ სხდომაზე.

რაც შეეხება საქალაქო სასამართლოს მიერ მოსარჩელე მხარისთვის სასამართლო უწყების ჩაბარების საკითხს, საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ დოკუმენტის ადრესატისთვის ჩაბარების საკითხები მოწესრიგებულია საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 70-78-ე მუხლებით. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 71-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სასამართლო უწყება ადრესატს ბარდება მხარის მიერ მითითებული ძირითადი მისამართის (ფაქტობრივი ადგილსამყოფლის), ალტერნატიული მისამართის, სამუშაო ადგილის, სასამართლოსთვის ცნობილი სხვა მისამართის ან მხარეთა შეთანხმებით გათვალისწინებული ჩაბარების განსხვავებული წესის მიხედვით. ამავე კოდექსის 70-ე მუხლის პირველი ნაწილი განსაზღვრავს, თუ როდის ჩაითვლება უწყება ჩაბარებულად მხარეებისა და მათი წარმომადგენლებისათვის, კერძოდ, აღნიშნული მუხლის თანახმად, მხარეს ან მის წარმომადგენელს სასამართლო უწყებით ეცნობება სასამართლო სხდომის ან ცალკეული საპროცესო მოქმედების შესრულების დრო და ადგილი. უწყება მხარისათვის და მისი წარმომადგენლისათვის ჩაბარებულად ჩაითვლება, თუ იგი ჩაჰბარდება ერთ-ერთ მათგანს ან ამ

კოდექსის 74-ე მუხლით გათვალისწინებულ სუბიექტებს, ხოლო ჩაბარების განსხვავებულ, გონივრულ წესზე მხარეთა შეთანხმების არსებობის შემთხვევაში – ამ შეთანხმებით გათვალისწინებული წესით. 74-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, თუ სასამართლო უწყების ჩამბარებელმა სასამართლოში გამოსაძახებელი პირი ვერ ნახა მხარის მიერ მითითებულ მისამართზე, იგი უწყებას აბარებს მასთან მცხოვრებ ოჯახის რომელიმე ქმედუნარიან წევრს, ხოლო თუ უწყება ბარდება სამუშაო ადგილის მიხედვით – სამუშაო ადგილის ადმინისტრაციას, ამ კოდექსის 73-ე მუხლის მე-8 ნაწილით დადგენილი წესით, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ისინი განსახილველ საქმეში მონაწილეობენ, როგორც მოწინააღმდეგე მხარეები. უწყების მიმღები ვალდებულია უწყების მეორე ეგზემპლარზე აღნიშნოს თავისი სახელი და გვარი, ადრესატთან დამოკიდებულება და დაკავებული თანამდებობა. უწყების მიმღები ასევე ვალდებულია უწყება დაუყოვნებლივ ჩააბაროს ადრესატს. უწყების ამ ნაწილით გათვალისწინებული პირისათვის ჩაბარება ჩაითვლება უწყების ადრესატისათვის ჩაბარებად, რაც დასტურდება უწყების მეორე ეგზემპლარზე უწყების მიმღების ხელმოწერით.

განსახილველ შემთხვევაში საქალაქო სასამართლომ მოსამზადებელი სხდომის თაობაზე საქმეში მითითებულ მისამართზე აცნობა მოსარჩელის წარმომადგენელს – თ. კ-ის, ხოლო მოსარჩელე მხარის მოსამზადებელ სხდომაზე გამოუცხადებლობის შემდეგ სასამართლოს მთავარი სხდომის დანიშვნის შესახებ ეცნობა როგორც მოსარჩელეს, ასევე მის წარმომადგენელს. ორივე შემთხვევაში სასამართლო უწყება ჩაიბარა მოსარჩელე ქ. ა-ის წარმომადგენლის – თ. კ-ის დედამ. რაც შეეხება თავად ქ. ა-ისთვის განკუთვნილ სასამართლო უწყებას – საქმეში წარმოდგენილი უკუგზავნილიდან ირკვევა, რომ უწყება მოსარჩელის მიერ მითითებულ მისამართზე ჩაბარებული ვერ იქნა ადრესატის მისამართზე არყოფნის გამო. ამდენად, მართალია, თავად ქ. ა-ს უწყება სასამართლოს მთავარი სხდომის თაობაზე ვერ ჩაბარდა, თუმცა უწყება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 74-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად (რომლის თანახმად, თუ სასამართლო უწყების ჩამბარებელმა სასამართლოში გამოსაძახებელი პირი ვერ ნახა მხარის მიერ მითითებულ მისამართზე, იგი უწყებას აბარებს მასთან მცხოვრებ ოჯახის რომელიმე ქმედუნარიან წევრს) ჩაბარდა მოსარჩელე ქ. ა-ის წარმომადგენლის – თ. კ-ის დედას, რომელიც ამავე მუხლის თანახმად, ვალდებული იყო უწყება დაუყოვნებლივ ჩაებარებინა ადრესატისთვის. ამდენად, მოსარჩელე ქ. ა-ის წარმომადგენელს – თ. კ-ის სასამართლოს მთავარი სხდომის თაობაზე ეცნობა კანონით დადგენილი წესით, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო

სო კოდექსის მე-13 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად კი, წარმომადგენლისათვის გაგზავნილი დოკუმენტი ჩაითვლება მხარისათვის გაგზავნილად, ხოლო მხარისათვის გაგზავნილი – წარმომადგენლისათვის გაგზავნილად. ამდენად, საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს სააპელაციო სასამართლოს დასკვნას სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 394-ე მუხლის „ბ“ პუნქტით გათვალისწინებულ საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილების გაუქმების აბსოლუტურ საფუძვლებთან დაკავშირებით და მიიჩნევს, რომ განსახილველ შემთხვევაში მოსარჩელე მხარე კანონით დადგენილი წესით იყო ინფორმირებული როგორც სასამართლოს მთავარი სხდომის, ასევე სხვა საპროცესო მოქმედებების თაობაზე. ამასთან, საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ მოსარჩელე მხარე სადავოდ არ ხდის სასამართლო უწყების ჩაბარების საკითხს, არამედ, მიუთითებს სასამართლო სხდომის სხვა დროისთვის გადადების თაობაზე მისი შუამდგომლობის მიუხედავად, საქალაქო სასამართლოს მიერ მათი დასწრების გარეშე საქმის განხილვისა და გადაწყვეტის თაობაზე.

შესაბამისად, შეფასება უნდა მიეცეს საქალაქო სასამართლოს მიერ მოსარჩელე მხარის დასწრების გარეშე საქმის განხილვისა და გადაწყვეტის შესაძლებლობას, მოსარჩელის წარმომადგენლის მიერ წარდგენილი შუამდგომლობის პირობებში, რა დროსაც საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 19 ივნისის სასამართლოს მოსამზადებელ სხდომაზე გამოუცხადებლობის შემდეგ 2020 წლის 30 სექტემბერს 16:00 საათზე დანიშნული მთავარი სხდომის თაობაზე სასამართლო უწყება გაეგზავნათ მოსარჩელესა და მის წარმომადგენელს და 2020 წლის 25 ივნისს ჩაბარდა მოსარჩელე ქ. ა-ის წარმომადგენლის – თ. კ-ის დედას, 2020 წლის 29 სექტემბერს საქალაქო სასამართლოში წარდგენილ განცხადებაზე თანდართული სატელეფონო აქტის მიხედვით კი 2020 წლის 30 სექტემბერს 16:00 საათზე სხვა საქმეზე დანიშნული სხდომის თაობაზე, სადაც თ. კ-ი მოპასუხეებს წარმოადგენდა, თ. კ-ის 2020 წლის 17 აგვისტოს ეცნობა. შესაბამისად, 2020 წლის 17 აგვისტოს განხორციელებული სატელეფონო შეტყობინების დროს მოსარჩელე ქ. ა-ის წარმომადგენლისთვის უკვე ცნობილი იყო მოცემულ საქმეზე სასამართლოს მთავარი სხდომის 30 სექტემბერს, იმავე დროს დანიშვნის თაობაზე; ქ. ა-ის საქმეზე 2020 წლის 30 სექტემბერს დანიშნული სასამართლოს მთავარი სხდომის გადადების თაობაზე შუამდგომლობა კი სასამართლოში წარდგენილია მხოლოდ პროცესის წინა დღეს – 2020 წლის 29 სექტემბერს. ამდენად, მოსარჩელის წარმომადგენელს არ

მიუღია სათანადო ზომები, ერთი მხრივ, 2020 წლის 17 აგვისტოს განხორციელებული სატელეფონო შეტყობინების დროს სხდომის სხვა თარიღში ჩანიშვნისა და, მეორე მხრივ, 2020 წლის 17 აგვისტოდან 29 სექტემბრამდე სასამართლო სხდომის სხვა დროისთვის გადადების უზრუნველსაყოფად. საკასაციო სასამართლო ყურადღებას მიაქცევს იმ გარემოებაზეც, რომ მოსარჩელე მხარეს საქალაქო სასამართლოსთვის არ მიუმართავს არც გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებამდე, რომელიც 2020 წლის 30 სექტემბრის სხდომიდან ჩაინიშნა 2020 წლის 16 ოქტომბერს 17:50 საათზე, ხოლო თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში მოსამართლის ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო, ქ. ა-ის სარჩელზე, გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადება ნაცვლად 2020 წლის 16 ოქტომბრისა გაიმართა 2020 წლის 28 ოქტომბერს 16:10 საათზე. საკასაციო სასამართლოს მითითებით, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 216.1 მუხლი საქმის განხილვის გადადებას დასაშვებად მიიჩნევს მხოლოდ კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, გონივრული ვადით. სასამართლო სხდომაზე მხარის გამოუცხადებლობის საპატიო მიზეზად შესაფასებლად სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 215-ე მუხლის მე-3 ნაწილის დანაწესის თანახმად, საპატიოდ ჩაითვლება ისეთი გარემოების არსებობის სარწმუნოდ დადასტურება, რომელიც ობიექტურად შეუძლებელს ხდის მხარის მიერ საპროცესო მოქმედების შესრულებას, მოცემულ შემთხვევაში კი – სასამართლო პროცესზე გამოცხადებას. განსახილველ შემთხვევაში, იმ პირობებში, როდესაც კანონით დადგენილი წესით დაბარებული მოსარჩელე მხარე არ გამოცხადებულა არც 2020 წლის 19 ივნისის სასამართლოს მოსამზადებელ სხდომაზე და არც 2020 წლის 29 სექტემბრამდე სასამართლო სხდომის გადადების უზრუნველსაყოფად განუხორციელებია სათანადო ღონისძიებები, ხოლო მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანოების წარმომადგენლები, რომლებიც ესწრებოდნენ, როგორც მოსამზადებელ, ასევე მთავარ სხდომას, არ დაეთანხმნენ მოსარჩელის წარმომადგენლის შუამდგომლობას პროცესის სხვა დროისათვის გადადების თაობაზე, საქალაქო სასამართლო უფლებამოსილი იყო საქმე განეხილა მოსარჩელე მხარის დაუსწრებლად. მხარის შუამდგომლობის საფუძველზე სასამართლო სხდომის სხვა დროისთვის გადადების მიზანშეწონილობის საკითხს წყვეტს სასამართლო, კონკრეტული საქმის გარემოებებიდან გამომდინარე.

საკასაციო სასამართლო ეთანხმება სააპელაციო სასამართლოს განმარტებას, რომ მხარის მონაწილეობა სასამართლო განხილვაში წარმოადგენს მის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს პროცესუალურ

უფლებას, თუმცა სასამართლო სხდომაზე კანონით დადგენილი წესით მოწვეული მხარის არაერთხელ გამოუცხადებლობის დროს, საქმის განზრახ გაჭიანურების თავიდან არიდების მიზნით, სადავო საკითხის განხილვისა და გადაწყვეტის უზრუნველსაყოფად, სასამართლო უფლებამოსილია საქმე განიხილოს გამოუცხადებელი მხარის დაუსწრებლად. ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26¹ მუხლის მე-3 ნაწილის მიხედვით, სასამართლო (მოსამართლე) უფლებამოსილია, მხარის არასაპატიო მიზეზით გამოუცხადებლობის შემთხვევაში მის დაუსწრებლად გამოიტანოს გადანწყვეტილება საქმეში არსებული მასალების საფუძველზე და ამ კოდექსის მე-4 და მე-19 მუხლების დებულებათა გათვალისწინებით. განსახილველ შემთხვევაში, საქალაქო სასამართლოს მიერ მოსარჩელე მხარის დაუსწრებლად საქმის განხილვისა და გადაწყვეტის მართლობიერება შეფასდა საქალაქო სასამართლოს მიერ საქმის განხილვისა და გადაწყვეტის მიზნით განხორციელებული საპროცესო მოქმედებების გათვალისწინებით.

ამასთან, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 394-ე მუხლის „ბ“ პუნქტის მიხედვით, საქმის განხილვა მხარის დაუსწრებლად იმ შემთხვევაში წარმოადგენს გადაწყვეტილების გაუქმების აბსოლუტურ საფუძველს, თუ მას არ მიუღია შეტყობინება კანონით დადგენილი წესით, რასაც მოცემულ შემთხვევაში ადგილი არ ჰქონია.

საყურადღებოა, რომ განსახილველ შემთხვევაში სახეზე გვაქვს არა ის შემთხვევა, როდესაც კანონით დადგენილი წესით არ ხდება მხარის შეტყობინება, რაც ქმნის გადაწყვეტილების გაუქმების აბსოლუტურ საფუძველს და სააპელაციო სასამართლოს მხრიდან საქმის ხელახლა განსახილველად იმავე სასამართლოში დაბრუნების წინაპირობას, არამედ, სახეზეა კანონით დადგენილი წესით ინფორმირებული პირის სასამართლო სხდომაზე გამოუცხადებლობა და ასეთ შემთხვევაში სასამართლოს მიერ სხდომის გადადების მიზანშეწონილობის შეფასება.

რაც შეეხება სააპელაციო სასამართლოს უფლებამოსილებას საქმის ხელახლა განსახილველად საქალაქო სასამართლოში დაბრუნების თაობაზე, საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 372-ე მუხლის თანახმად, საქმის განხილვა სააპელაციო სასამართლოში წარმოებს იმ წესების დაცვით, რაც დადგენილია პირველი ინსტანციით საქმეთა განხილვისათვის. სააპელაციო სასამართლოში, საკასაციო სასამართლოსაგან განსხვავებით, საქმის განხილვა მიმდინარეობს იმ წესების დაცვით, რომელიც გათვალისწინებულია პირველი ინსტანციის სასამართლოსათვის, კერძოდ, სააპელაციო სასამართლო უფლებამოსილია, საქმე განიხილოს არსებითად, გამოიკვლიოს და

დაადგინოს საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებები და საქმეს მისცეს სამართლებრივი შეფასება. სააპელაციო სასამართლო გასაჩივრებული გადაწყვეტილების კანონიერებასა და დასაბუთებულობას ამოწმებს როგორც ფაქტობრივი, ისე სამართლებრივი თვალსაზრისით, ანუ საქმეს განიხილავს, როგორც ფაქტობრივი გარემოებების დადგენის, ისე მათი სამართლებრივი შეფასების კუთხით. საამისოდ კი სააპელაციო სასამართლოს გააჩნია ყველა ის საპროცესო მექანიზმი, რაც აუცილებელია პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილების ყოველმხრივი შემოწმებისა და საქმის სრულყოფილი, კომპლექსური განხილვისათვის. მართალია, სააპელაციო სასამართლო უფლებამოსილია საქმე ხელახლა განსახილველად დაუბრუნოს პირველი ინსტანციის სასამართლოს, თუმცა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 385-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, მას ასევე შეუძლია არ გადაგზავნოს საქმე უკან და თვითონ გადაწყვიტოს იგი, ანუ არსებითად განიხილოს საქმე და მიიღოს მასზე გადაწყვეტილება. სააპელაციო სასამართლოს უფლებამოსილება, თვითონ, პირველი ინსტანციის სასამართლოსთვის საქმის დაბრუნების გარეშე, გადაწყვიტოს საქმე, ემყარება საპროცესო ეკონომიის პრინციპს. სააპელაციო სასამართლო იმ შემთხვევაშია უფლებამოსილი დაუბრუნოს საქმე პირველი ინსტანციის სასამართლოს ხელახლა განსახილველად, როდესაც მას თვითონ არ შეუძლია სრულყოფილად გამოიკვლიოს საქმის ფაქტობრივი გარემოებები ან როდესაც გასაჩივრებული გადაწყვეტილება იმდენად დაუსაბუთებელია, რომ სააპელაციო სასამართლო ვერ შეამოწმებს მას ფაქტობრივი და სამართლებრივი თვალსაზრისით, ანუ ობიექტურად უნდა არსებობდეს სააპელაციო სასამართლოს მიერ საქმის პირველი ინსტანციის სასამართლოსათვის უკან გადაგზავნის სამართლებრივი და ფაქტობრივი საფუძველი. საკასაციო სასამართლოს მოსაზრებით, არ უნდა დაიკარგოს სააპელაციო სასამართლოს, როგორც ზემდგომი ინსტანციის სასამართლოს, მნიშვნელობა.

საკასაციო სასამართლოს მოსაზრებით, მოცემულ შემთხვევაში არ არის დასაბუთებული სააპელაციო სასამართლოს მიერ დავის არსებითად გადაწყვეტის შეუძლებლობა და პირველი ინსტანციის სასამართლოში საქმის ხელახლა განსახილველად დაბრუნების აუცილებლობა, მით უფრო იმ პირობებში, როდესაც საქმეზე არ დგინდება საქალაქო სასამართლოს მიერ საპროცესო ნორმების დარღვევით საქმის განხილვა და გადაწყვეტა. სააპელაციო სასამართლოს მინიჭებული აქვს სრული საპროცესო შესაძლებლობა საქმე სრულყოფილად არსებითად განიხილოს როგორც ფაქტობრივი, ასევე სამართლებრივი თვალსაზრისით, დამატებით გამოიკვლიოს საქ-

მისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე გარემოებები, რის შედეგადაც სამართლებრივი შეფასება მისცეს სადავო საქმეს და მიიღოს სათანადო გადაწყვეტილება. სააპელაციო სასამართლოს საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 105-ე მუხლის, 377-ე მუხლის პირველი ნაწილისა და საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-4 და მე-19 მუხლებით მინიჭებული უფლებამოსილების შესაბამისად, თავად ჰქონდა შესაძლებლობა საჭიროების შემთხვევაში განეხორციელებინა რიგი საპროცესო მოქმედებები, რაც ხელს შეუწყობდა საქმის ყოველმხრივი და ობიექტური განხილვის შედეგად კონკრეტული შემთხვევისათვის სათანადო გადაწყვეტილების მიღებას.

ამასთან, საკასაციო სასამართლო ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ სააპელაციო სასამართლოს გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება ეფუძნება იმ გარემოებას, რომ საკასაციო სასამართლო არ ეთანხმება სააპელაციო სასამართლოს შეფასებებს საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილების გაუქმების აბსოლუტურ საფუძვლებთან დაკავშირებით და შედეგად სააპელაციო სასამართლოს მიერ პირველი ინსტანციის სასამართლოში საქმის ხელახლა განსახილველად დაბრუნებას, საკასაციო სასამართლო მოცემულ ეტაპზე არ აფასებს საქმეზე დადგენილ ფაქტობრივ გარემოებებს და ამ გარემოებებთან დაკავშირებით გაკეთებულ სამართლებრივ შეფასებებს და მიიჩნევს, რომ სააპელაციო სასამართლომ არსებითად უნდა განიხილოს და გადაწყვიტოს მოცემული დავა, რის გამოც საკასაციო სასამართლო ამ ეტაპზე არსებითად ვერ იმსჯელებს საქმის ფაქტობრივ თუ სამართლებრივ გარემოებებთან მიმართებით.

რაც შეეხება სააპელაციო საჩივრის ფარგლებს, მართალია, საბოლოო სააპელაციო მოთხოვნა განისაზღვრა იმგვარად, რომ აპელანტმა საქმის ხელახლა განსახილველად იმავე სასამართლოში დაბრუნება მოითხოვა, თუმცა იგი ასევე მიუთითებდა სადავო აქტების უკანონოებაზე, რის გამოც სააპელაციო სასამართლო არ იყო შეზღუდული დავა განეხილა და გადაეწყვიტა არსებითად.

ყოველივე აღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის საკასაციო საჩივრები უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ, გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 28 თებერვლის განჩინება და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 412-ე მუხლის თანახმად, საქმე ხელახლა განსახილველად დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 412-ე მუხლით და

და ა ა დ გ ი ნ ა:

1. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის საკასაციო საჩივრები დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;

2. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 28 თებერვლის განჩინება და საქმე ხელახლა განსახილველად დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს;

3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

სამმენებლო სამართალდარღვევისთვის დაკისრებული ჯარიმისგან გათავისუფლების საფუძველი

გადანყვებითაა საქართველოს სახელით

№ბს-555(კ-20)

12 იანვარი, 2023 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**

**შემადგენლობა: ნ. სხირტლაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ქ. ცინცაძე,
გ. გოგიაშვილი**

დავის საგანი: სამმენებლო სამართალდარღვევის საქმეზე მიღებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების კანონიერება

აღწერილობითი ნაწილი:

თ. ლ-ემ სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას მოპასუხე ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერი-

ის ქონების მართვის სააგენტოს მიმართ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის მიერ გამოცემული დაჯარიმების შესახებ დადგენილების ბათილად ცნობის და ქონების მართვის სააგენტოსათვის მოსარჩელის მიწის ნაკვეთზე უკანონოდ შეჭრილი წითელი ხაზების გასწორების დავალების მოთხოვნით. ხარვეზის შევსების მიზნით წარდგენილ სარჩელში თ. ლ-ემ მოპასუხეებად დაასახელა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის სამსახური, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ქონების მართვის სააგენტო და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის იურიდიული საქალაქო სამსახურის ადმინისტრაციული დავების განხილვისა და სამართლებრივი აქტების მომზადების განყოფილება. თ. ლ-ემ დამატებით მოითხოვა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის იურიდიული საქალაქო სამსახურის ადმინისტრაციული დავების განხილვისა და სამართლებრივი აქტების მომზადების განყოფილების №17/289497 ბრძანების მე-3 პუნქტის ბათილად ცნობა.

მოსარჩელემ აღნიშნა, რომ 2007 წლიდან არის ...ში მდებარე მიწის ნაკვეთის მესაკუთრე, ნაკვეთის რეგისტრაციისას არასწორად დაფიქსირდა წითელი ხაზები. 2015 წლის ივლისში მოსარჩელემ განცხადებით მიმართა საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოს წითელი ხაზების კორექტირების მიზნით, თუმცა მიიღო უარი. 2015 წლის აგვისტოში მოსარჩელის მიმართ გაიცა მითითება არაზუსტი წითელი ხაზების და ფასადზე არსებული დარღვევების გასწორების მიზნით. მითითების შესრულების მიზნით მოსარჩელემ მიმართა ქონების მართვის სააგენტოს წითელი ხაზების კორექტირების მოთხოვნით, თუმცა სააგენტოს 23.09.2015წ. გადანაცვტილებით თ. ლ-ის მოთხოვნა ყოველგვარი დასაბუთების გარეშე იქნა უარყოფილი. მოსარჩელე მიიჩნევს, რომ ქონების მართვის სააგენტოს უარმა შეუძლებელი გახადა მის მიერ მითითების შესრულება. რაც შეეხება ფასადზე არსებულ დარღვევებს, მოსარჩელემ აღნიშნა, რომ ჯანმრთელობის გაუარესების გამო, ფიზიკური და ფინანსური მდგომარეობის გათვალისწინებით მისთვის შეუძლებელი გახდა პროექტთან ფასადის სრულ შესაბამისობაში მოყვანა. ამასთანავე, ფასადის მდგომარეობის მხედველობაში მიღებით კორექტირებული პროექტის შეთანხმება შესაძლებელია, რაც ვერ ხორციელდება წითელი ხაზების არასათანადოდ რეგისტრაციის გამო. ამდენად, მითითების შესრულება შეუძლებელი იყო ადმინისტრაციული ორგანოს – ქონების მართვის სააგენტოს უმოქმედობის გამო, რამაც საბოლოოდ გამოიწვია თ. ლ-ის დაჯარიმების შესახებ ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 27.01.2016წ. დადგენილების გამოცემა. აღნიშნული დადგენილების გამოცემა-

სას არ იქნა გათვალისწინებული საქმისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე გარემოებები, თ. ლ-ის მიერ მითითების შესრულების შეუძლებლობის საკითხი. 27.01.2016წ. დადგენილებაზე მოსარჩელემ წარადგინა ადმინისტრაციული საჩივარი, თუმცა საჩივრის განხილვისას მერიამ არ იმსჯელა წითელი ხაზების პრობლემატიკაზე, წარმოებაში არ ჩართო სსიპ ქონების მართვის სააგენტო და არ ჩაატარა სრულყოფილი ადმინისტრაციული წარმოება. ამდენად, თ. ლ-ე მიიჩნევს, რომ დაჯარიმდა იმ მითითების შესრულებლობისთვის, რომლის შესრულების ობიექტური შესაძლებლობა მას არ ჰქონდა.

სასამართლოს 02.03.2017წ. სხდომაზე თ. ლ-ემ დააზუსტა სასარჩელო მოთხოვნები და აღნიშნა, რომ ითხოვს: ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 27.01.2016წ. №000484 დადგენილების, ქ. თბილისის მერიის 31.10.2016წ. №1-1970 ბრძანების ბათილად ცნობას და სსიპ ქონების მართვის სააგენტოსათვის მოსარჩელის მიწის ნაკვეთზე უკანონოდ შემოჭრილი წითელი ხაზების გასწორების დავალებას.

სასამართლოს 27.02.2018წ. სხდომაზე თ. ლ-ემ უარი თქვა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ქონების მართვის სააგენტოს მიმართ არსებულ, წითელი ხაზების კორექტირების დავალების შესახებ მოთხოვნაზე, რის გამოც თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 27.02.2018წ. განჩინებით თ. ლ-ის აღნიშნულ მოთხოვნასთან მიმართებით შეწყდა საქმის წარმოება. დავაში მოპასუხეებად მიეთითნენ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერია და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახური.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 27.02.2018წ. გადაწყვეტილებით თ. ლ-ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა. სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის მიერ თ. ლ-ის მიმართ 25.08.2016წ. შედგა №000484 მითითება, რომლის თანახმად, დარღვეული იყო სსიპ თბილისის არქიტექტურის სამსახურის 16.08.2010წ. №01/1784 ბრძანებით შეთანხმებული არქიტექტურული პროექტი, თ. ლ-ეს დარღვევის გამოსწორების მიზნით განესაზღვრა 30-დღიანი ვადა. ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის მიერ 28.09.2016 წ. შედგა №000484 შემოწმების აქტი, რომლითაც დადგინდა თ. ლ-ის მიერ მითითების პირობების შესრულებლობა. სასამართლომ მიუთითა „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 24.03.2009წ. №57 დადგენილების მე-4 მუხლზე, 36-ე

მუხლის 1-ელ და მე-2 პუნქტებზე, „პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის“ 14.2, 22.9, 25-ე, 44-ე მუხლებზე, 45.1 მუხლის „ა.ა“ ქვეპუნქტზე და აღნიშნა, რომ საქმის მასალებით დადასტურდა თ. ლ-ის მიერ სამშენებლო-სარეკონსტრუქციო სამუშაოების უნებართვოდ განხორციელება. „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 24.03.2009წ. №57 დადგენილების 62-ე მუხლით განსაზღვრულია სამშენებლო დოკუმენტების ისეთი ცვლილებები, რომლებიც წარმოადგენს დასაშვებ ცვლილებას და რომელთა არსებობის შემთხვევაში არ არის საჭირო ახალი მშენებლობის ნებართვა, თუმცა მოცემულ შემთხვევაში გასაჩივრებულ დადგენილებაში მითითებული გარემოებები არ შეესაბამება აღნიშნული მუხლით გათვალისწინებულ დასაშვებ ცვლილებებს, რის გამოც სასამართლომ მიიჩნია, რომ არ არსებობდა მოსარჩელის პასუხისმგებლობისგან გათავისუფლების, სადავო აქტების ბათილად ცნობის საფუძვლები.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 27.02.2018წ. გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გასაჩივრდა თ. ლ-ის მიერ.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 28.01.2019წ. განჩინებით თ. ლ-ის სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა, უცვლელად დარჩა გასაჩივრებული გადაწყვეტილება. პალატამ სრულად გაიზიარა საქალაქო სასამართლოს მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები და მათი სამართლებრივი შეფასება. სააპელაციო პალატაში საქმის განხილვისას მოწინააღმდეგე მხარედ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის ნაცვლად მიეთითა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექცია.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 28.01.2019წ. განჩინება საკასაციო წესით გასაჩივრდა თ. ლ-ის მიერ. კასატორმა აღნიშნა, რომ ქვედა ინსტანციის სასამართლოებმა სრულყოფილად არ გამოიკვლიეს საქმის გარემოებები, არ გაითვალისწინეს, რომ საქმის მასალებით დასტურდებოდა თ. ლ-ის მიერ მითითების შესრულების შეუძლებლობა. ნითელი ხაზების კორექტირებაზე სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს უკანონო და დაუსაბუთებელი უარის გამო ვერ განხორციელდა ნითელი ხაზების გასწორება, ასევე – პროექტის კორექტირება. მითითების შეუსრულებლობა არ ყოფილა გამოწვეული მოსარჩელის ბრალით. სასამართლოს შეეძლო ზედამხედველობის სამსახურის სადავო აქტის კანონიერების შემოწმების ფარგლებში ემსჯელა ნი-

თელი ხაზების კორექტირებაზე უარის თქმის შესახებ ქონების მართვის სააგენტოს გადაწყვეტილების კანონიერებაზეც, რადგან აღნიშნულ გარემოებას არსებითი მნიშვნელობა ჰქონდა ზედამხედველობის სამსახურის სადავო დადგენილების მართლზომიერების შეფასებისას.

სსკ-ის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, საქმე განხილულ იქნა ზეპირი მოსმენის გარეშე.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო პალატა საქმის მასალების შესწავლის, გასაჩივრებული განჩინების კანონიერებისა და თ. ლ-ის საკასაციო საჩივრის საფუძვლიანობის შემოწმების შედეგად თვლის, რომ საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქმის მასალებით დგინდება, რომ ...ში მდებარე 400 კვ.მ. მიწის ნაკვეთის (ს.კ. ..., ნაკვეთის წინა ნომერი: ...) მესაკუთრე 04.10.2007წ. სანოტარო წესით დამონებული ნასყიდობის ხელშეკრულების საფუძველზე გახდა მოსარჩელე თ. ლ-ე. სსიპ თბილისის არქიტექტურის სამსახურის 17.06.2010წ. ბრძანებით თ. ლ-ის მიწის ნაკვეთზე შეთანხმდა ინდივიდუალური საცხოვრებელი სახლის მშენებლობის არქიტექტურული პროექტი და გაიცა მშენებლობის ნებართვა, ამავე ნაკვეთზე 16.08.2010წ. ბრძანებით შეთანხმდა კორექტირებული პროექტი და გაიცა მშენებლობის ნებართვა, რის საფუძველზეც თ. ლ-ემ განახორციელა სამშენებლო სამუშაოები. თ. ლ-ის 06.07.2015წ. განცხადებით სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოსგან მოთხოვნილ იქნა სასოფლო-სამეურნეო მიწის ნაკვეთის საზღვრებისა და ფართის დაზუსტება, თუმცა საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს 08.07.2015წ. გადაწყვეტილებით წარმოება შეჩერდა რეგისტრირებულ და სარეგისტრაციოდ წარდგენილი უძრავი ნივთის საკადასტრო მონაცემებს შორის ზედდების დაფიქსირების გამო, ხოლო სააგენტოს 10.08.2015წ. გადაწყვეტილებით სარეგისტრაციო წარმოება შეწყდა. საქმის მასალებით, მათ შორის საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს 15.12.2017წ. წერილით დგინდება, რომ ზედდება ხდებოდა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში რეგისტრირებულ მიწის ნაკვეთთან. ამასთანავე, სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს 23.09.2015წ. გადაწყვეტილების მიხედვით განხილულ იქნა თ. ლ-ის მიმართვა თვითმმართველი ერთეულის ქონების გადაფარვის გამო მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების საზღვრების კორექტირების შესახებ, რაც არ დაკმაყოფილდა მიზანშეუწონლობის საფუძველით.

დადგენილია აგრეთვე, რომ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მე-

რიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურმა 25.08.2015წ. თ. ლ-ის მიმართ გაცა მითითება პროექტის დარღვევით განხორციელებული მშენებლობის გამო. მითითების დანართის მიხედვით დაფიქსირდა რამდენიმე სახის დარღვევა, კერძოდ, დადგინდა, რომ: რელიეფის დონე და ტერიტორიის კეთილმოწყობა არ შეესაბამებოდა პროექტში მითითებულს, აღნიშნული ღობის ნაწილი და ლითონის ჭიშკარი ცდებოდა საკადასტრო წითელ ხაზებს, შეცვლილი იყო მიწის ნაკვეთის საკადასტრო კოდი (...-ის ნაცვლად რეგისტრირებული იყო ...), გამოვლინდა აგრეთვე მშენებლობის განხორციელებისას შეთანხმებული არქიტექტურული პროექტის დარღვევები, როგორებიცაა: საფეხურების კონფიგურაციის შეცვლა, დამატებითი ხის დეტალების მოწყობა, ავტოფარეხში შესასვლელი კარის გაბარიტისა და პანდუსის გაბარიტის ცვლილება, საბუხრე მილის გაუქმება, ფანჯრის ნაცვლად მომცრო ღობის მოწყობა, ფანჯრებზე დამატებითი ლითონის გისოსების მოწყობა და სხვ.. თ. ლ-ეს მიეცა 30-დღიანი ვადა დარღვევის გამოსასწორებლად. ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 28.09.2015წ. შემონმების აქტით დადგინდა მითითების პირობების შეუსრულებლობა. სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმის წარმოების ფარგლებში გამართული ზეპირი მოსმენის სხდომაზე თ. ლ-ემ ითხოვა დამატებითი ვადა დარღვევის გამოსასწორებლად. ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 27.11.2015წ. ბრძანებით სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმის განხილვის ვადა გაგრძელდა 2015 წლის 27 ნოემბრიდან 2016 წლის 27 იანვრამდე. ადმინისტრაციული წარმოების ფარგლებში 20.01.2016წ. გამართულ სხდომაზე თ. ლ-ემ აღნიშნა, რომ წითელი ხაზები ვერ გასწორდა მისგან დამოუკიდებელი მიზეზების გამო, სსიპ ქონების მართვის სააგენტომ მიზანშეუწონლად მიიჩნია წითელი ხაზების კორექტირება, შესაბამისად, თ. ლ-ე ვერ ახდენდა კორექტირებული პროექტის შეთანხმებას და დარღვევების გამოსწორებას. ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 27.01.2016წ. №000484 დადგენილებით თ. ლ-ე დაჯარიმდა 2000 ლარით პროექტის დარღვევით მეორე კლასის შენობა-ნაგებობის მშენებლობისთვის და განემარტა, რომ ჯარიმის დაკისრების სამართლებრივი საფუძვლების აღმოუფხვრელობის შემთხვევაში იგი ხელახლა დაჯარიმდებოდა. აღნიშნული დადგენილება ადმინისტრაციული საჩივრით გასაჩივრდა თ. ლ-ის მიერ. ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 31.10.2016წ. ბრძანებით თ. ლ-ის ადმინისტრაციული საჩივარი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, ბათილად იქნა ცნობილი ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 27.01.2016წ. დადგენილება იმ ნაწილში, რომლითაც დარღვევად იქ-

ნა მიჩნეული საკადასტრო კოდის ცვლილება; არქიტექტურული პროექტის დარღვევით მშენებლობის განხორციელების ნაწილში ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის სადავო დადგენილება დარჩა ძალაში. დგინდება აგრეთვე, რომ მითითებისა და შემოწმების აქტის მიღების შემდგომ, თუმცა სადავო 27.01.2016წ. დადგენილებისა და 31.10.2016წ. ბრძანების გამოცემამდე დამკვეთ თ. ლ-ის სახელზე მშენებლობის ვადის გასვლის გამო სსიპ არქიტექტურის სამსახურის 18.12.2015წ. ბრძანებით გაიცა მშენებლობის ახალი ნებართვა 2015 წლის დეკემბრიდან 2016 წლის ივნისამდე მოქმედების ვადით 16.08.2010წ. შეთანხმებულ პროექტზე, ანუ იმავე პროექტზე, რომლის დარღვევით მშენებლობის განხორციელების გამოც თ. ლ-ეს შესაბამისი პასუხისმგებლობა დაეკისრა.

საქმის მასალებით, ასევე თავად თ. ლ-ის, მათ შორის სარჩელში ასახული, ახსნა-განმარტებით დასტურდება თ. ლ-ის მიერ სამშენებლო სამუშაოების წარმოება არქიტექტურის სამსახურის 16.08.2010წ. ბრძანებით შეთანხმებული პროექტის დარღვევით. მართალია, თ. ლ-ის მიერ სამშენებლო სამუშაოების დაწყება მოხდა უფლებამოსილი ორგანოს – არქიტექტურის სამსახურის მიერ გაცემული ნებართვის საფუძველზე, თუმცა შემდგომში დაირღვა სამშენებლო დოკუმენტაციით განსაზღვრული პირობები, რაც სამშენებლო სამართალდარღვევად მიიჩნევა. მშენებლობის განხორციელების სამართლებრივი საფუძველია მშენებლობის ნებართვა, მშენებლობის ნებართვის მფლობელი ვალდებულია უზრუნველყოს სანებართვო პირობების შესრულება („მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 24.03.2009წ. №57 დადგენილების სადავო პერიოდში მოქმედი რედაქციის 20.2 მუხ. „დ“ ქვ.პ., 33.1 მუხ. „ა“ ქვ.პ., 36.1 მუხ., 70.1 მუხ. „გ“ ქვ.პ.). პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის სადავო პერიოდში მოქმედი რედაქციის თანახმად, სამშენებლო დოკუმენტაციით განსაზღვრული სანებართვო პირობების დარღვევა ქ. თბილისის ტერიტორიაზე მე-2 კლასის შენობა-ნაგებობასთან მიმართებით, იწვევდა პირის დაჯარიმებას 2000 ლარით (45.1 მუხ. „ა.ა“ ქვ.პ.). ამდენად, თ. ლ-ემ ჩაიდინა სამშენებლო სამართალდარღვევა, თუმცა ადმინისტრაციულ ორგანოებს და ქვედა ინსტანციის სასამართლოებს არ უმსჯელიათ თ. ლ-ისთვის სანქციის შეფარდების შესაძლებლობაზე მშენებლობის მოქმედი, ვადაში მყოფი ნებართვის არსებობის პირობებში. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ მშენებლობის ნებართვის გაცემა გულისხმობს პირისათვის დამტკიცებული პროექტის შესაბამისი სამშენებლო სამუშაოების განხორციელების შესაძლებლობის მიცემას ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ დადგენილი პერიოდის

განმავლობაში. განსახილველ შემთხვევაში 16.08.2010წ. არქიტექტურული პროექტის დარღვევით განხორციელებული სამშენებლო სამუშაოების გამო თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურმა 08.07.2015წ. წერილით (გაფრთხილება) მიმართა თ. ლ-ეს და განუსაზღვრა 45-დღიანი ვადა ინდივიდუალური საცხოვრებელი სახლის 16.08.2010წ. არქიტექტურული პროექტთან შესაბამისობაში მოსაყვანად ან კორექტირებული პროექტის შესათანხმებლად, 25.08.2015წ. გაიცა მითითება, ხოლო 28.09.2015წ. შედგა შემოწმების აქტი. მითითებისა და შემოწმების აქტის გაცემის პერიოდში 16.08.2010წ. არქიტექტურულ პროექტთან დაკავშირებით გაცემული ნებართვის მოქმედების ვადა ამოწურული იყო, ნებართვა ძალაში იყო მხოლოდ 2011 წლის აგვისტოს ბოლომდე. ამდენად, ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის მიერ წერილის (გაფრთხილების), მითითებისა და შემოწმების აქტის შედგენისას თ. ლ-ეს აღარ ჰქონდა სამშენებლო სამუშაოების განხორციელების რაიმე საფუძველი და დგინდებოდა გადაცდომის ფორმალურად არსებობა, თუმცა შემოწმების აქტის მიღების შემდგომ სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმეზე სადავო 27.01.2016წ. დადგენილების გამოცემამდე, თ. ლ-ის სახელზე მშენებლობის ვადის გასვლის გამო სსიპ არქიტექტურის სამსახურის 18.12.2015წ. ბრძანებით გაიცა მშენებლობის ახალი ნებართვა 2015 წლის დეკემბრიდან 2016 წლის ივნისამდე მოქმედების ვადით 16.08.2010წ. შეთანხმებულ პროექტზე. ამდენად, უფლებამოსილი ადმინისტრაციული ორგანოს – სსიპ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის მიერ თ. ლ-ეს მიეცა სამშენებლო სამუშაოების განხორციელების შესაძლებლობა 16.08.2010წ. შეთანხმებული არქიტექტურული პროექტის ფარგლებში, ბრძანება არ შეიცავს დათქმას 16.08.2010წ. არქიტექტურული პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოების რაიმე ნიშნით დიფერენცირების ან მხოლოდ კონკრეტული შინაარსის ქმედებების განხორციელებაზე ნებართვის გაცემის შესახებ, შესაბამისად არ გამოირიცხება ახალი ნებართვის მოქმედების პირობებში თ. ლ-ის მიერ სამშენებლო საქმიანობის განხორციელება თავისი ნაგებობის 16.08.2010წ. პროექტთან შესაბამისობის მოყვანის მიზნით, რაც თავის მხრივ, მითითების დანართში ასახული დარღვევების გამოსწორების შესაძლებლობასაც გულისხმობს. აღნიშნული გარემოება სრულად უგულებელყოფილი იქნა ადმინისტრაციული ორგანოების მიერ სადავო აქტების გამოცემისას. სსიპ ზედამხედველობის სამსახურის მიერ სამართალდარღვევის ჩადენის გამო თ. ლ-ისთვის სანქციის დაკისრება მოხდა მშენებლობის ახალი ნებართვის მოქმედების პირობებში, როდესაც თ. ლ-ეს ჰქონდა კიდევ რამდენიმე თვით ვა-

და 16.08.2010წ. არქიტექტურული პროექტის ფარგლებში ქმედებების განსახორციელებლად.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ უნებართვო მშენებლობის გამოვლენისა და სათანადო რეაგირების მიზნით უფლებამოსილი ორგანო ახორციელებს საზედამხედველო წარმოებას. პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსი (სადავო პერიოდში მოქმედი რედაქციით) პროექტის დარღვევით წარმოებული მშენებლობისთვის ითვალისწინებდა სანქციას (45.1 მუხ.), ამასთანავე, პირისთვის სანქციის დაკისრება არ ხდებოდა სამართალდარღვევის გამოვლენისთანავე (25-ე მუხ.), რადგან ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევაზე რეაგირების მთავარი მიზანი არ არის დამრღვევის დასჯა. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ საქართველოს კანონმდებლობის ამოცანას შეადგენს საკუთრების, მოქალაქეთა სოციალურ-ეკონომიკური, პოლიტიკური და პირადი უფლებებისა და თავისუფლებების, სახელმწიფო და საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვა, სამართალდარღვევათა თავიდან აცილების უზრუნველყოფა. ამ ამოცანის განსახორციელებლად კანონმდებლობა განსაზღვრავს, თუ რომელი მოქმედება ან უმოქმედობა წარმოადგენს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევას, რომელი ადმინისტრაციული სახდელი, რომელი ორგანოს (თანამდებობის პირის) მიერ და რა წესით შეიძლება დაედოს სამართალდარღვევის ჩამდენს (ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 1-ლი მუხ.). ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა ერთ-ერთი სახეა სამშენებლო სამართალდარღვევა – სამშენებლო სამუშაოების პროექტის დარღვევით განხორციელება. ნორმატიულად კონკრეტული დარღვევისათვის სახდელის დაკისრების შესაძლებლობა კანონსაწინააღმდეგო ქმედების პრევენციის ფუნქციას ასრულებს და მიზნად ისახავს შესაძლო დარღვევების თავიდან აცილებას. სახდელის დაკისრების სწორედ აღნიშნული ფუნქციით იყო განპირობებული პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსით სამშენებლო სამართალდარღვევაზე რეაგირების შესაბამისი პროცედურის (მითითებისა და შემოწმების აქტის შედგენა, საქმის წარმოების ვადის გაგრძელება) გათვალისწინება და არა სამართალდარღვევის გამოვლენისთანავე პირის დაჯარიმების წესი. სამართალდარღვევის საქმის წარმოება მიმართულია უკვე არსებულ ფაქტზე, ხდება ისეთ ქმედებაზე რეაგირება, რომელიც უკვე ჩადენილია. აღნიშნულის მიუხედავად არ ხდება დამრღვევისათვის სანქციის დაუყოვნებლივ შეფარდება, როგორც სადავო პერიოდში, ისე ამჟამად მოქმედი მონესრიგების მიხედვით თავდაპირველად პირს ეძლევა სამშენებლო გადაცდომის გამოსწორების შესაძლებლობა. ამდენად, ცხადია, რომ კანონ-

მდებლის უპირატესი მიზანია არსებული სამართალდარღვევის აღ-
მოფხვრა, მისი გამოსწორება და არა დამრღვევის დასჯა (სუსგ
№ბს-468-465(კ-17)). ამდენად, იმ პირობებში, როდესაც თ. ლ-ეს უფ-
ლებამოსილი ორგანოს მიერ მიეცა 16.08.2010წ. არქიტექტურული
პროექტის ფარგლებში ქმედებების განხორციელების შესაძლებ-
ლობა, რაც არ გამორიცხავდა თ. ლ-ის მიერ თავისი ნაგებობის პრო-
ექტთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით სამშენებლო სამუშაო-
ების განხორციელებას და ამდენად, მითითების დანართში აღწე-
რილი დარღვევების გამოსწორებას, დაუსაბუთებელია ზედამხედ-
ველობის საქალაქო სამსახურის სადავო 27.01.2016წ. დადგენილე-
ბით თ. ლ-ისათვის ჯარიმის დაკისრება და შემდგომ მერიის მიერ
აღნიშნული აქტის ძალაში დატოვება.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ საერთო წესის თანახ-
მად, ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის
კანონიერება, თუ კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის დადგენი-
ლი, მოწმდება მისი გამოცემის დროისათვის არსებული ფაქტობ-
რივი გარემოებებისა და მოქმედი სამართლებრივი ნორმების გათ-
ვალისწინებით. ამასთანავე, მოცემულ შემთხვევაში დავის საგანი
უკავშირდება სამართალდარღვევის გამო სახდელის, კერძოდ ჯა-
რის დაკისრების საკითხს, რომელიც დღემდე ძალაში არ არის
შესული. სანქციის დრო მოიცავს არა მხოლოდ ზედამხედველობის
ორგანოს მიერ მისი გამოყენების, არამედ აგრეთვე ზემდგომი ორ-
განოების და სასამართლოს მიერ სანქციის გამოყენების კანონიე-
რების შემოწმების პერიოდს. სადავო აქტის გასაჩივრების შემთხვე-
ვაში პირისათვის საბოლოო შედეგს იწვევს სასამართლო გადაწ-
ვეტილება და არა ადმინისტრაციული ორგანოს სადავო აქტები.
აღნიშნულის მიუხედავად ქვედა ინსტანციის სასამართლოების მი-
ერ სრულად უგულებელყოფილი იქნა მშენებლობის ახალი ნებარ-
თვის მოქმედების პირობებში სამშენებლო სამართალდარღვევის
საქმეზე 27.01.2016წ. №000484 დადგენილების გამოცემის ფაქტი,
მშენებლობის ახალი ნებართვის შინაარსი. აღნიშნულ გარემოება-
ზე მითითებას არ შეიცავს სასამართლოს გადაწყვეტილების (გან-
ჩინების) აღწერილობითი ნაწილიც კი. საკასაციო პალატა თვლის,
რომ სადავო აქტების კანონიერების დადგენა საჭიროებდა აღნიშ-
ნული ფაქტობრივი გარემოების თანამდევი სამართლებრივი შე-
დეგების შეფასებას, რაც არ მომხდარა როგორც ადმინისტრაციუ-
ლი ასევე სასამართლო წარმოების ფარგლებში, ამდენად, მართე-
ბულია კასატორის მოსაზრება სადავო საკითხის საქმის გარემოება-
თა სრულად გამოკვლევის გარეშე გადაწყვეტის შესახებ.

სადავო აქტების საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოე-
ბების გამოკვლევისა და სათანადო დასაბუთების გარეშე გამოცე-

მას ადასტურებს აგრეთვე იმ ფაქტის უგულებელყოფა, რომ თ. ლ-ის საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების ფაქტობრივი საზღვრები არ ემთხვეოდა რეგისტრირებულ საკადასტრო საზღვრებს, ხოლო მოსარჩელე როგორც ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურში, ასევე ადმინისტრაციული საჩივრის განხილვისას არაერთგზის აღნიშნავდა მის მიერ მითითების შეუსრულებლობის ობიექტური შეუძლებლობის შესახებ და უთითებდა სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს 23.09.2015წ. გადაწყვეტილებაზე, რომლის მიხედვით თ. ლ-ის მოთხოვნა თვითმმართველი ერთეულის ქონების გადაფარვის გამო მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების საზღვრების კორექტირების შესახებ არ დაკმაყოფილდა მიზანშეწონილობის საფუძველით. გასათვალისწინებელია, რომ სააგენტოს 23.09.2015წ. გადაწყვეტილება, ისევე როგორც მისი საფუძველი – ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებულ უძრავ ქონებაზე საკუთრების რეგისტრაციის გაუქმებისა და უძრავი ქონების საზღვრების ცვლილება-კორექტირების საკითხების განმხილველი კომისიის 13.08.2015 წ. ოქმი, არ შეიცავს რაიმე სახის დასაბუთებას. ამასთანავე, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს მიერ 01.02.2018წ. მიღებულ იქნა დადებითი გადაწყვეტილება ქ. თბილისის საკუთრებაზე რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთის საზღვრების კორექტირების შესახებ, რაც აისახა საჯარო რეესტრის მონაცემებში. აღნიშნულის შემდგომ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს 05.02.2018წ. გადაწყვეტილებით განხორციელდა თ. ლ-ის საკუთრებაში რიცხული მიწის ნაკვეთის რეგისტრაციის დაზუსტება ახალი საკადასტრო ნახაზის შესაბამისად, შედეგად ერთმანეთს დაემთხვა თ. ლ-ის მიწის ნაკვეთის ფაქტობრივი და საკადასტრო საზღვრები. გასათვალისწინებელია, რომ რაიმე სახის დასაბუთებას არ შეიცავს აგრეთვე საზღვრის კორექტირების მიზანშეწონილობის შესახებ მიღებული 01.12.2018წ. გადაწყვეტილება, რის გამოც ვერ დგინდება რაიმე არსებითი მნიშვნელობის მქონე ფაქტობრივი გარემოებების ცვლილება, რაც საზღვრების კორექტირებაზე უარის თქმის შემდგომ წარმოიშვა და დადებითი გადაწყვეტილების მიღება განაპირობა. მსგავსი გარემოებების არსებობაზე არ უთითებს სსიპ ქონების მართვის სააგენტო თავის 01.12.2018წ. გადაწყვეტილებაში, რის გამოც წარმოიშობა დასაბუთებული ვარაუდი იმის შესახებ, რომ მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთის საზღვრების კორექტირება თავიდანვე (2015წ.) შესაძლებელი იყო, მით უფრო ზედდების მცირე ფართობის, გადაფარულ მონაკვეთზე თ. ლ-ის მიწის ნაკვეთის კაპიტალური ღირებულების არსებობის გათვალისწინებით. საქმეზე არ დადგენილა მუ-

ნიციპალიტიკის დაცვის ღირსი ინტერესი, რაც 2015 წელს საზღვრის კორექტირების მიზანშეუწონლობას დაასაბუთებდა. თ. ლ-ე მიიჩნევდა, რომ მითითების შესრულების დამაბრკოლებელ გარემოებას ქმნიდა სწორედ მუნიციპალიტიკის საკუთრების საზღვრის დაუზუსტებლობა, რაც თავის მხრივ კორექტირებული პროექტის დამტკიცებას უშლიდა ხელს. თ. ლ-ის მიერ გარკვეული სამშენებლო სამუშაოების პროექტის დარღვევით განხორციელება, იმთავითვე არ ქმნიდა მისი დაჯარიმების საფუძველს, სავარაუდო სამართალდამრღვევ პირს უნდა მიეცეს დარღვევის გამოსწორების რეალური შესაძლებლობა, მითითების გაცემას არ აქვს მხოლოდ ფორმალური დანიშნულება. განსახილველ შემთხვევაში თ. ლ-ე თვლიდა, რომ მითითების შესრულება შეუძლებელი იყო მისგან დამოუკიდებელი მიზეზების გამო, ადმინისტრაციულმა ორგანოებმა ეს მოსაზრება არ გაიზიარეს, თუმცა აღნიშნული არგუმენტის უსწორობის სათანადო დასაბუთებას სადავო აქტები არ შეიცავს. ადმინისტრაციულ ორგანოებს არ დაუსაბუთებიათ დადგენილ ვადაში თ. ლ-ის მიერ მითითების შესრულების ობიექტური შესაძლებლობის არსებობა, მით უფრო იმის გათვალისწინებით, რომ თ. ლ-ემ რამდენჯერმე ითხოვა სსიპ არქიტექტურის სამსახურისაგან განმარტება ნითელი ხაზების კორექტირებამდე პროექტის კორექტირების შესაძლებლობის შესახებ, თუმცა არქიტექტურის სამსახურის პასუხები არ შეიცავდა კონკრეტულ ინფორმაციას. სადავო აქტები არ შეიცავს მოსარჩელის არგუმენტაციის გაზიარებაზე უარის თქმის სათანადო დასაბუთებას.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ მართალია საქმის გარემოებათა დამატებითი გამოკვლევის საჭიროება როგორც წესი სასკ-ის 32.4 მუხლის გამოყენების ან საქმის სააპელაციო პალატისთვის დაბრუნების საფუძველს ქნის, თუმცა განსახილველ შემთხვევაში დავის განხილვის პროცესში მიღებული ახალი ნორმატიული მონესრიგება გამორიცხავს სადავო აქტების სასკ-ის 32.4 მუხლის საფუძველზე ბათილად ცნობის ან სსსკ-ის 412.1 მუხლის საფუძველზე საქმის სააპელაციო პალატისათვის დაბრუნების საჭიროებას, რადგან საქმის გარემოებათა ხელახლა გამოკვლევის შედეგად სადავო აქტებით დამდგარი შედეგის მართებულობის დადასტურების შემთხვევაშიც კი არსებობს თ. ლ-ის დაკისრებული სანქციისგან გათავისუფლების საფუძველი, ხოლო მოსარჩელის ინტერესს სწორედ დაკისრებული სანქციისგან გათავისუფლება შეადგენს. საკასაციო პალატა ყურადღებას ამახვილებს „ადმინისტრაციული სახდელისგან გათავისუფლების შესახებ“ 18.09.2019წ. კანონზე, რომლითაც დადგინდა ერთჯერადი ხასიათის დროებითი და განსაკუთრებული ღონისძიების სახით ამავე კანონით განსაზღვრული

იმ ფიზიკური პირების ადმინისტრაციული სახდელისგან - ჯარიმისგან და საურავისგან გათავისუფლება, რომლებმაც საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევა 2019 წლის 15 იანვრამდე ჩაიდინეს და რომელთა მიმართაც ადმინისტრაციული სახდელის დადების შესახებ დადგენილება ამ კანონის ამოქმედებამდე არ აღსრულებულა (1-ლი მუხ.). საკასაციო პალატა თვლის, რომ სამშენებლო სამართალდარღვევაზე, როგორც ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ერთ-ერთ სახეზე, უნდა გავრცელდეს აღნიშნული კანონით გათვალისწინებული შეღავათი. საქმის მასალებით დასტურდება, რომ თ. ლ-ისთვის მითითების გაცემა, შემოწმების აქტის შედგენა და ჯარიმის დაკისრების შესახებ დადგენილების გამოცემა მოხდა 2019 წლის 15 იანვრამდე, ამასთანავე, თ. ლ-ის მიერ სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმეზე მიღებული დადგენილება გასაჩივრებულია, სუსპენზიური ეფექტიდან გამომდინარე (სასკ-ის 29.1 მუხ.) მისი მოქმედება შეჩერებულია და ჯერ არ არის აღსრულებული. ამასთანავე, საკასაციო პალატა ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს თბილისის სოციალური მომსახურების საქალაქო ცენტრის 29.11.2016წ. ცნობის მიხედვით, თ. ლ-ე იმყოფება აღრიცხვაზე, როგორც შშმ მკვეთრად გამოხატული სოციალური პაკეტის მიმღები პირი, უვადოდ. „ადმინისტრაციული სახდელისგან გათავისუფლების შესახებ“ 18.09.2019წ. კანონის მე-2 მუხლის 1-ლი პუნქტის მიხედვით, ადმინისტრაციული სახდელისგან – ჯარიმისა და საურავისგან, თავისუფლდება შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირი („დ“ ქვ.პ.). ამდენად, დგინდება, რომ არსებობს თ. ლ-ესთან მიმართებით კანონით გათვალისწინებული შეღავათის გავრცელების საჭიროება, მასზე დაკისრებული ჯარიმის გაუქმების საფუძველი.

რაც შეეხება სახელმწიფო ბაჟის ანაზღაურების საკითხს, თ. ლ-ე, ისევე როგორც ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერია და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექცია, გათავისუფლებული არიან სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან. სსკ-ის 55.3 მუხლის თანახმად, თუ ორივე მხარე განთავისუფლებულია სამართლო ხარჯების გადახდისაგან, მაშინ სასამართლოს მიერ საქმის განხილვასთან დაკავშირებით განეულ ხარჯებს გაიღებს სახელმწიფო.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 1-ლი მუხლის მე-2 ნაწი-

ლით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 55-ე, 411-ე მუხლებით და

გ ა ლ ა ნ ყ ვ ი ტ ა:

1. თ. ლ-ის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;
2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 28.01.2019წ. განჩინების გაუქმებით მიღებულ იქნეს ახალი გადაწყვეტილება;
3. თ. ლ-ის სარჩელი დაკმაყოფილდეს
4. ბათილად იქნეს ცნობილი ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 27.01.2016წ. №000484 დადგენილება და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 31.10.2016წ. №1-1970 ბრძანება თ. ლ-ის ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის ნაწილში;
5. მხარეები გათავისუფლებული არიან სახელმწიფო ბაჟის გადახდისგან.
6. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

სამხედრო სამართალდამრღვევისთვის ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობისგან გათავისუფლების საფუძველი

განჩინება საქართველოს სახელით

№ბს-38(2კ-22)

27 იანვარი, 2023 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: გ. მაკარიძე (თავმჯდომარე),
თ. ოქროპირიძე,
ქ. ცინცაძე

დავის საგანი: ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების ბათილად ცნობა

აღწერილობითი ნაწილი:

1. 2019 წლის 16 ოქტომბერს შპს „ვ...მა“ სასარჩელო განცხადე-

ბით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, მოპასუხეების – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის მიმართ.

მოსარჩელემ მოითხოვა: ა) ბათილად იქნეს ცნობილი ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2019 წლის 16 სექტემბრის №1388 ბრძანება; ბ) ბათილად იქნეს ცნობილი ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2018 წლის 19 ივნისის (4-11დ1140-18) №000120 დადგენილება სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმეზე, რომლის საფუძველზეც, შპს „ვ...“ (ს/ნ ...) (დირექტორი – კ. ნ-ი, პ/ნ ...) დაჯარიმდა 30 000 ლარით; გ) დაევალოს ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიას და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალურ ინსპექციას გამოსცეს ახალი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, რომლის საფუძველზეც, შპს „ვ...ის“ მოთხოვნა დაკმაყოფილდება სრულად, კერძოდ, ქ. თბილისში, ...ში, მიკრო/რაიონ III-ში, კვარტ. I-ში, ...ის ქუჩის მიმდებარედ (ნაკვ. №11/16), ქ. თბილისში, ...ში, მიკრო/რაიონი III-ში, კვარტალი I-ში, ...ის ქუჩის მიმდებარედ (ნაკვ. №11/17), ქ. თბილისში, ...ში, მიკრო/რაიონი III-ში, ...ის ქუჩის მიმდებარედ, ქ. თბილისში, ქუჩა ..., ...ის პირდაპირ (ნაკვეთი №11/039) – ს/კ ..., დაზუსტებული ფართობი: 988.00 კვ.მ მიწის ნაკვეთზე სამშენებლო სამუშაოები ჩაეთვლება კანონიერად და მოეხსნება ჯარიმა 30 000 ლარის ოდენობით.

სარჩელის თანახმად, შპს „ვ...“ საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე აწარმოებს მრავალფუნქციური კომპლექსის მშენებლობას. 2018 წლის 14 ივნისის №000120 შემონგების აქტით დადგინდა, რომ მოსარჩელის მიერ დარღვეულია საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 27 მაისის №361 დადგენილებით დამტკიცებული „მშენებლობის უსაფრთხოების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტი“ და საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 27 ოქტომბრის №477 დადგენილებით დამტკიცებული „ტექნიკური რეგლამენტი - სიმაღლეზე მუშაობის უსაფრთხოების მოთხოვნების შესახებ“. ზედამხედველობის სამსახურის განმარტებით, ფასადზე არსებული ღია სივრცეები არ იყო შემოღობილი დამცავი მოაჯირებით, შენობის შიდა სივრცეში კიბის უჯრედები და სხვა ლიობები არ იყო სრულად დახურული მთლიანი ფენილით ან შემოღობვით, ლიფტის შახტა არ იყო დახურული მთლიანი ფენილით, ასევე მშენებლობის უსაფრთხოების ღობე სრულად არ აკმაყოფილებდა კანონით გათვალისწინებულ უსაფრთხოების ნორმებს, შესაბამისად, „პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის“ 25-ე მუხლის 23-ე პუნქტის „ი“ ქვეპუნქტის მიხედვით, სამსახურის სპე-

ცილისტის მიერ შედგა №000120 „სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმისწარმოების დაწყების შესახებ“ შემონმგების აქტი, ხოლო ზედამხედველობის სამსახურის 19.06.2018 წლის (4-11დ1140-18) №000120 დადგენილებით მოსარჩელე დაჯარიმდა 30 000 ლარით.

2019 წლის 23 სექტემბერს მოსარჩელეს ჩაჰბარდა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2019 წლის 16 სექტემბრის ბრძანება №1388, რომლის საფუძველზეც, ძალაში დარჩა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2018 წლის 19 ივნისის №000120 დადგენილება, რომლითაც მოსარჩელე დაჯარიმდა 30 000 ლარით.

2. თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 6 მარტის გადაწყვეტილებით შპს „ვ...ის“ სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

სასამართლომ მიუთითა საქმეზე დადგენილ შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებზე: ა) ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2017 წლის 24 იანვრის №3059582 ბრძანებით, ქ. თბილისი, ..., მიკრო რაიონი III, კვარტალი I, ...ის ქუჩის მიმდებარედ (ნაკვ. 11/16), ..., მიკრო რაიონი III, კვარტალი I, ...ის ქუჩის მიმდებარედ (ნაკვ. 11/17), ..., მიკრო რაიონი III, კვარტალი I, ...ის ქუჩის მიმდებარედ, თბილისი, ქ ..., ...ის პირდაპირ (ნაკვ. 11/039) – №... საკადასტრო კოდზე დამტკიცდა თანდართული მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობები; ბ) ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2017 წლის 29 სექტემბრის №3573222 ბრძანების თანახმად, ქ. თბილისში, ..., მიკრო/რაიონი III, კვარტალი I, ...ის ქუჩის მიმდებარედ, (ნაკვ. 11/16)/(ნაკვ. 11/17), ...ის ქუჩის მიმდებარედ, ქუჩა ..., ...ის პირდაპირ (ნაკვეთი 11/039), თანასაკუთრებაში არსებულ №... საკადასტრო კოდზე რეგისტრირებულ მიწის ნაკვეთზე, მრავალფუნქციური კომპლექსის შეთანხმებული არქიტექტურული პროექტის საფუძველზე, გაიცა მშენებლობის ნებართვა და მშენებლობის სანებართვო მოწმობა. ამავდროულად, ბრძანებით, მშენებლობის ვადა განისაზღვრა 2017 წლის 30 სექტემბრიდან 2020 წლის 30 მარტის ჩათვლით; გ) ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის მიერ 2018 წლის 16 ივნისს შედგენილ იქნა №000120 შემონმგების აქტი, რომლითაც დადგინდა, რომ შპს „ვ...ის“ მიერ დარღვეულ იქნა საქართველოს მთავრობის №361-477 დადგენილებით გათვალისწინებული მოთხოვნები, კერძოდ: ფასადებზე არსებული ღია სივრცეები არ არის შემოღობილი დამცავი მოაჯირებით; შენობის შიდა სივრცეში, კიბის უჯრედები და სხვა ღიობები არ არის სრულად დახურული მთლიანი ფენილი ან შემო-

ლობით; ლიფტის შახტა არ არის დახურული მთლიანი ფენილით; მშენებლობის უსაფრთხოების ღობე სრულად არ აკმაყოფილებს კანონით გათვალისწინებული უსაფრთხოების ნორმებს; დ) ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის მიერ 2018 წლის 19 ივნისს მიღებულ იქნა დადგენილება №000120 სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმეზე, რომლის თანახმადაც, შპს „ვ...“ დაჯარიმდა 30 000 (ოცდაათი ათასი) ლარით, ქ. თბილისში, ..., მიკრო რაიონი III, კვარტალი I, ...ის ქუჩის მიმდებარედ (ნაკვ. 11/16), ..., მიკრო რაიონი III, კვარტალი I, ...ის ქუჩის მიმდებარედ (ნაკვ. 11/17), ..., მიკრო რაიონი III, კვარტალი I, ...ის ქუჩის მიმდებარედ, თბილისი ქ. ..., ...ის პირდაპირ (ნაკვ. 11/039) – საკადასტრო კოდი №... საკადასტრო კოდზე მრავალფუნქციური კომპლექსის მშენებლობაზე უსაფრთხოების წესების დარღვევისათვის. ამავე დადგენილებით შპს „ვ...ს“ დაევალა ქ. თბილისში, ..., მიკრო რაიონი III, კვარტალი I, ...ის ქუჩის მიმდებარედ (ნაკვ. 11/16), ..., მიკრო რაიონი III, კვარტალი I, ...ის ქუჩის მიმდებარედ (ნაკვ. 11/17), ..., მიკრო რაიონი III, კვარტალი I, ...ის ქუჩის მიმდებარედ, თბილისი ქ. ..., ...ის პირდაპირ (ნაკვ. 11/039) – საკადასტრო კოდით ... რეგისტრირებულ მიწის ნაკვეთზე მრავალფუნქციური კომპლექსის მშენებლობაზე უსაფრთხოების წესების დაცვა; ე) ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2018 წლის 19 ივნისის №000120 დადგენილება და 2018 წლის 16 ივნისის №000120 შემოწმების აქტი შპს „ვ...ის“ დირექტორის – კ. ნ-ის წარმომადგენლის – თ.ა-ის მიერ ადმინისტრაციული საჩივრით გასაჩივრებულ იქნა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიაში; ვ) ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2019 წლის 16 სექტემბრის №1388 ბრძანებით შპს „ვ...ის“ დირექტორის – კ. ნ-ის წარმომადგენლის – თ. ა-ის ადმინისტრაციული საჩივარი არ დაკმაყოფილდა და ძალაში დარჩა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2018 წლის 19 ივნისის №000120 დადგენილება.

საქალაქო სასამართლოს განმარტებით, „სიმაღლეზე მუშაობის უსაფრთხოების მოთხოვნების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 27 ოქტომბრის №477 დადგენილების მე-2 მუხლის თანახმად, აღნიშნული დადგენილება, გარდა ამ დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტის მე-16 მუხლისა, ამოქმედდა გამოქვეყნებისთანავე და იგი არ ითვალისწინებს რაიმე სხვა დათქმას ან წესს იმის თაობაზე, რომ დადგენილების დამტკიცების დროისათვის უკვე გაცემული სამშენებლო ნებართვებისათვის არ იქნებოდა სავალდებულო შესასრულებლად. შესაბამისად, იგი უნდა გავრცე-

ლებულიყო მოსარჩელის მიერ განხორციელებულ სამშენებლო სამუშაოებზე, ხოლო კანონის არცოდნა ან მისი არასათანადოდ გაგება არ შეიძლება იყოს კანონის გამოუყენებლობის ან/და ამ კანონით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობისაგან გათავისუფლების საფუძველი.

„მშენებლობის ნებართვების გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების მე-20 მუხლის პირველ პუნქტზე, მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტისა და ამავე დადგენილების 94¹ მუხლის მე-4 პუნქტზე, პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის პირველი მუხლის „ა“ და „თ“ ქვეპუნქტებზე, მე-15 მუხლის „ი“ ქვეპუნქტზე, 25-ე მუხლის მე-2 ნაწილზე, ამავე მუხლის 23-ე ნაწილის „ი“ ქვეპუნქტზე, „მშენებლობის უსაფრთხოების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 27 მაისის №361 დადგენილების პირველ მუხლზე, მე-2 მუხლის 1-ლ და მე-3 პუნქტებზე, მე-18 მუხლზე, „სიმაღლეზე მუშაობის უსაფრთხოების მოთხოვნების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 27 ოქტომბრის №477 დადგენილების მე-5 მუხლზე, მე-15 და მე-17 მუხლებზე მითითებით სასამართლომ განმარტა, რომ, როგორც უძრავი ნივთის მესაკუთრე, შპს „ვ...“ წარმოადგენს სამართალდარღვევის სუბიექტს. მშენებლობის განმახორციელებელი პირი ვალდებულია, მშენებლობის ნებართვით გათვალისწინებული სამშენებლო ობიექტზე სამშენებლო სამუშაოების, სიმაღლეზე შესასრულებელი სამუშაოების განხორციელებისას, სამშენებლო მოედანზე უზრუნველყოს სამშენებლო უსაფრთხოების ნორმების სათანადოდ დაცვა, სამუშაოები განახორციელოს ტექნიკური რეგლამენტით დადგენილი სტანდარტების შესაბამისად, რათა საფრთხე არ დაემუქროს ადამიანის ჯანმრთელობას, სიცოცხლეს, საკუთრებას და გარემოს.

მოცემულ შემთხვევაში, საქმეში წარმოდგენილი ფოტოსურათებით დგინდება, რომ შპს „ვ...ის“ მიერ დარღვეულ იქნა საქართველოს მთავრობის №361 და №477 დადგენილებებით გათვალისწინებული მოთხოვნები, კერძოდ: ფასადებზე არსებული ღია სივრცეები არ იყო შემოღობილი დამცავი მოაჯირებით, შენობის შიდა სივრცეში კიბის უფრედები და სხვა ლიობები არ იყო სრულად დახურული მთლიანი ფენილი ან შემოღობვით, ლიფტის შახტა არ იყო დახურული მთლიანი ფენილით, მშენებლობის უსაფრთხოების ღობე სრულად არ აკმაყოფილებდა კანონით გათვალისწინებული უსაფრთხოების ნორმებს. შესაბამისად, ცალსახაა, რომ მოსარჩელის მიერ სამშენებლო სამუშაოების წარმოებისას დარღვეული

იყო, როგორც №361, ისე №477 დადგენილებებით დამტკიცებული რეგლამენტების მოთხოვნები, რის გამოც მოპასუხე მხარის მიერ დადგენილების გამოცემა მოხდა კანონით დადგენილი წესით.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 6 მარტის გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა შპს „ვ...მა“, რომელმაც გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილება მოითხოვა.

3. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2021 წლის 29 აპრილის გადაწყვეტილებით შპს „ვ...ის“ სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ – გაუქმდა მოცემულ საქმეზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 6 მარტის გადაწყვეტილება და მიღებულ იქნა ახალი გადაწყვეტილება; შპს „ვ...ის“ სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ; გადაწყვეტილების გამოტანიდან ბათილად იქნა ცნობილი ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2018 წლის 19 ივნისის (4-11დ1140-18) №000120 დადგენილება, შპს „ვ...ის“ 30 000 ლარით დაჯარიმების ნაწილში; ძალადაკარგულად იქნა ცნობილი ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2018 წლის 19 ივნისის (4-11დ1140-18) №000120 დადგენილების მე-2 პუნქტი გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლის დღიდან; გადაწყვეტილების გამოტანიდან ბათილად იქნა ცნობილი ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2019 წლის 16 სექტემბრის №1388 ბრძანება; საქართველოს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლის საფუძველზე, შპს „ვ...“ გათავისუფლდა ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობიდან და გამოეცხადა სიტყვიერი შენიშვნა.

სასამართლომ მიუთითა „პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის“ საქართველოს კანონის 25-ე მუხლზე, „მშენებლობის უსაფრთხოების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 27 მაისის №361 დადგენილების პირველ მუხლზე, მე-2 მუხლის 1-ლი და მე-3 პუნქტებზე, მე-18 მუხლზე, „სიმაღლეზე მუშაობის უსაფრთხოების მოთხოვნების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 27 ოქტომბრის №477 დადგენილების მე-5 მუხლზე, მე-15 და მე-17 მუხლებზე და განმარტა, რომ მშენებლობის განმახორციელებელი პირი ვალდებულია, მშენებლობის ნებართვით გათვალისწინებული სამშენებლო ობიექტზე სამშენებლო სამუშაოების, სიმაღლეზე შესასრულებელი სამუშაოების განხორციელებისას, სამ-

შენებლო მოედანზე უზრუნველყოს სამშენებლო უსაფრთხოების ნორმების სათანადოდ დაცვა, სამუშაოები განახორციელოს ტექნიკური რეგლამენტით დადგენილი სტანდარტების შესაბამისად, რათა საფრთხე არ დაემუქროს ადამიანის ჯანმრთელობას, სიცოცხლეს, საკუთრებას და გარემოს.

სააპელაციო პალატამ გაიზიარა პირველი ინსტანციის სასამართლოს დასკვნა, რომ წინამდებარე შემთხვევაში, შპს „ვ...ის“ მიერ დარღვეული იყო საქართველოს მთავრობის №361 და №477 დადგენილებით გათვალისწინებული მოთხოვნები, თუმცა, ამავდროულად სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ დარღვევა არ იყო იმ მოცულობის, როგორც ამას პირველი ინსტანციის სასამართლო და მოპასუხე მხარე მიუთითებდა, კერძოდ, სააპელაციო პალატის განმარტებით, საქმის განხილვისას, როგორც აპელანტმა, ისე მოწინააღმდეგე მხარეების წარმომადგენლებმა დაადასტურეს, რომ შპს „ვ...ის“ მიერ, უმოკლეს ვადაში გამოსწორებულ იქნა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2018 წლის 16 ივნისის №000120 შემონმების აქტში მითითებული შეუსაბამოები და ადმინისტრაციულ ორგანოში წარდგენილ იქნა დარღვევათა აღმოფხვრის დამადასტურებელი მტკიცებულებები (ფოტოსურათები). საგულისხმოა, რომ 2018 წლის 19 ივნისის შემდგომ, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურმა, ადგილზე არსებული სიტუაციის გათვალისწინებით (იმ დროისათვის სამუშაოები იყო შეჩერებული) არ ჩათვალა მიზანშეწონილად კანონით დადგენილი პრევენციული დაცვის მექანიზმების ამოქმედება და აღარ მიიღო გადაწყვეტილება მშენებლობის შეჩერების შესახებ უსაფრთხოების წესების დარღვევის საფუძველზე, რაც უდავოდ ადასტურებს შპს „ვ...ის“ მიერ მშენებლობაზე უსაფრთხოების წესების დაცვაზე ადეკვატურ რეაგირებასა და აღმოჩენილი დარღვევების უმოკლეს დროში აღმოფხვრას.

სააპელაციო პალატის განმარტებით, მართალია, შპს „ვ...ის“ დაჯარიმების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება მოხდა კანონით დადგენილი წესით, მაგრამ იმ პირობებში, როდესაც კონკრეტული სამართალდარღვევისთვის კანონმდებლობით გათვალისწინებული სახდელის მხოლოდ ერთი სახე და ზომა, არ შეიძლება მხედველობაში არ იქნეს მიღებული და სრულად გამოირიცხოს პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელ გარემოებებზე მსჯელობის აუცილებლობა. პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულია მხოლოდ ერთი კონკრეტული სახდელი – ჯარიმა 30 000 ლარის ოდენობით, რაც არ იძლევა შესაძლებლობას ადმინისტრაციულმა

ორგანომ, მთელი რიგი შემამსუბუქებელი გარემოებების არსებობის პირობებშიც კი, გამოიყენოს უფრო დაბალი მოცულობის ჯარიმა, მაგალითად, 1000 ან 5000 ლარის ოდენობით ან სხვა უფრო მსუბუქი სახდელი. მიუხედავად იმისა რომ, სამშენებლო სამართალდარღვევებზე ცალკე კანონმდებლობა ვრცელდება, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის ზოგადი ნაწილის 22-ე მუხლი ზოგადია ყველა სამართალდარღვევისათვის. ამ მუხლით მონესრიგებული ურთიერთობები არ არის სხვაგვარად დარეგულირებული სპეციალურ, კერძოდ, პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსში, რომლის 25-ე მუხლის ბოლო პუნქტის თანახმად, სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმის წარმოებისას სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის ორგანო ხელმძღვანელობს ამ კანონითა და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებით.

სააპელაციო პალატის განმარტებით, განსახილველი შემთხვევის მომწესრიგებელი სამართლებრივი აქტები არ შეიცავენ ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის კოდექსით გათვალისწინებული შემამსუბუქებელი გარემოებების გათვალისწინების დაუშვებლობაზე მითითებას, არ შეიცავენ აღნიშნული გარემოებების მხედველობაში მიღების გამომრიცხავ რაიმე დებულებას. შესაბამისად, მსჯელობა უნდა მოხდეს მოსარჩელისათვის სანქციის შეფარდების საკითხზე საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე და 34-ე მუხლების დანაწესის გათვალისწინებით.

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 34-ე მუხლზე მითითებით სააპელაციო პალატამ განმარტა, რომ ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელ გარემოებად ითვლება ბრალეულის მიერ სამართალდარღვევის მავნე შედეგების აცილება, ზარალის ნებაყოფლობით ანაზღაურება ან მიყენებული ზიანის გამოსწორება. ორგანოს (თანამდებობის პირს), რომელიც ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმეს წყვეტს, შეუძლია შემამსუბუქებლად მიიჩნიოს ისეთი გარემოებანი, რომელიც არ არის აღნიშნული კანონმდებლობაში. ზოგადად სანქციის და მათ შორის, ადმინისტრაციული სახდელის გამოყენების უმთავრეს მიზანს წარმოადგენს არა სუბიექტის დასჯა, არამედ პრევენციული და აღმზრდელობითი ღონისძიებების გატარება, რათა შემდგომში მინიმუმამდე იქნეს დაყვანილი მსგავს კანონშეუსაბამო ქმედებათა ჩადენა, როგორც იმავე სუბიექტისაგან, ასევე გასათვალისწინებელი იყო მსგავს სამართალურთიერთობაში მონაწილე სხვა სუბიექტებისთვისაც. ყოველი კონკრეტული საქმის განხილვის პროცესში, სასამართლო ვალდებულია, გაითვალის-

წინოს საქმეზე არსებული მთელი რიგი ისეთი ფაქტორები, რაც ხელს შეუწყობს მაქსიმალურად სამართლიანად და სწორად შეფასდეს კონკრეტული სუბიექტის მიმართ გამოსაყენებელი სანქციის პროპორციულობის საკითხი. მსჯელობის გარეშე არ უნდა დარჩეს და უნდა შეფასდეს ისეთი შემამსუბუქებელი გარემოებანი, რამაც შესაძლოა არსებითი გავლენა იქონიოს თანაზომიერი და სამართლიანი პასუხისმგებლობის ზომის გამოყენებაზე. მათ შორის, უცილობლად გასათვალისწინებელია ჩადენილი გადაცდომის ხასიათი, მისი მასშტაბი, სიმძიმე, უკვე დამდგარი ან/და პოტენციური მძიმე შედეგის დადგომის საფრთხე, სამართალდამრღვევი სუბიექტის მიერ წარსულში მართლსაწინააღმდეგო ქმედების ჩადენის ფაქტი; სამართალდამრღვევი სუბიექტის კანონსაწინააღმდეგო ქმედების შემდგომი ქცევა, სამართალდარღვევის დროული გამოსწორების საკენ მიმართული ქმედებები და კიდევ სხვა ფაქტორებიც. ხოლო, დასახელებულ გარემოებათა მხედველობაში მიღება უზრუნველყოფს მას, რომ სახდელშემფარდებელმა სუბიექტმა სახდელის შეფარდების პროცესში იხელმძღვანელოს თანაზომიერებისა და სამართლიანობის პრინციპით, რაც გამოიხატება კანონით დაცულ ინტერესებს შორის სამართლიანი ბალანსის დადგენაში, რამეთუ სამართლოს ნებისმიერი გადაწყვეტილება უნდა იყოს კანონიერი და ამასთანავე სამართლიანიც.

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლზე მითითებით სააპელაციო პალატამ განმარტა, რომ ყველა სამართალდარღვევა თანაბრად მნიშვნელოვანია და ის სწორედ ამიტომაც არის ასახული მთელ რიგ კანონებში. ამ კონტექსტში მსჯელობისას უნდა აღინიშნოს, რომ სამართალდარღვევის მნიშვნელობის სიმცირის განმსაზღვრელ საზომად ვერ გამოდგება კონკრეტული სამართალდარღვევისათვის ჩადენისთვის გათვალისწინებული სანქციის ზომა, ანუ ვერ ვიტყვით, რომ სამართალდარღვევას, რომელსაც გააჩნია მცირე ზომის სანქცია, ის მცირე მნიშვნელობისაა და პირიქით, იქ, სადაც სანქცია მაღალია, ის არ უნდა ჩაითვალოს მცირე მნიშვნელობის მქონედ. ეს მიდგომა რომ ასე განიმარტოს, რაც ერთმნიშვნელოვნად არამართებულია, კანონით უნდა იყოს დადგენილი სანქციის ისეთი ზღვარი, რის ქვემოთაც ის ჩაითვლებოდა მცირე მნიშვნელობის მქონე სამართალდარღვევად. მცირე მნიშვნელობის დეფინიცია მოიცავს არა ერთ მდგენელს – სანქციის ზომას, არამედ მთელ რიგ კუმულაციურად შესაფასებელი ფაქტების ერთობლიობას. მათ შორის, ზემოთ ხსენებულ შემამსუბუქებელ გარემოებებს, რაც უკავშირდება სამართალდარღვევის საქმეს და ახასიათებს კონკრეტულ სამართალდამრღვევ სუბიექტს. განსახილველ შემთხვევაში, იმ გარემოების

გათვალისწინებით, რომ ჩადენილ სამართალდარღვევის შედეგად არ დამდგარა მავნე შედეგი, ასევე, ამჟამინდელი მდგომარეობით მოსარჩელის მიერ სამართალდარღვევიდან მომდინარე მავნე შედეგების დადგომის საფრთხეც თავიდან აცილებულია, კერძოდ, დარღვევის ფაქტის აღმოჩენიდან შპს „ვ...ის“ მიერ უმოკლეს ვადაში სრულად იქნა აღმოფხვრილი მრავალფუნქციური კომპლექსის მშენებლობისას უსაფრთხოების კუთხით არსებული შეუსაბამობები, ეს სუბიექტი არ არის შემჩნეული მართლსაწინააღმდეგო ქმედებათა ჩადენაში, შპს „ვ...ის“ მიმართ გამოყენებულ უნდა იქნეს საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლი და უნდა გამოეცხადოს სიტყვიერი შენიშვნა.

4. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2021 წლის 29 აპრილის გადაწყვეტილება საკასაციო წესით გაასაჩივრეს ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიამ და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალურმა ინსპექციამ, რომლებმაც გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე სრულად უარის თქმა მოითხოვეს.

4.1. კასატორის – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის განმარტებით, მშენებლობის ნებართვით გათვალისწინებულ სამშენებლო ობიექტზე სამუშაოების, მათ შორის, სიმაღლეზე შესასრულებელი სამუშაოების განხორციელებისას პასუხისმგებელი პირი ვალდებულია სამშენებლო მოედანზე უზრუნველყოს სამშენებლო უსაფრთხოების ნორმების სათანადოდ დაცვა და სამუშაოები განხორციელოს ტექნიკური რეგლამენტით დადგენილი სტანდარტის შესაბამისად, რათა საფრთხე არ დაემუქროს ადამიანის ჯანმრთელობას, სიცოცხლეს, საკუთრებასა და გარემოს, ამასთან, ხელი შეეწყოს უსაფრთხო და ჯანსაღი სამუშაო გარემოს შექმნას. სამშენებლო სამუშაოების განხორციელებისას ზემოხსენებული დადგენილებებით განსაზღვრული უსაფრთხოების ნორმების დარღვევის შემთხვევაში ადგილი ექნება სამართალდარღვევას, რომლისთვისაც პასუხისმგებლობა, თავის მხრივ, პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის შესაბამისად განისაზღვრება.

საქმის მასალებში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით დადგენილია, რომ მოსარჩელის მიერ წარმოებული მშენებლობისას დარღვეულ იქნა მშენებლობის უსაფრთხოების წესები, კერძოდ, დადგინდა, რომ ფასადზე არსებული ღია სივრცეები არ იყო შემოღობილი დამცავი მოაჯირებით, შენობის შიდა სივრცეში კიბის უჯრედები და სხვა ღიობები არ იყო სრულად დახურული მთლიანი ფენილით ან შემოღობვით. ამასთან, ლიფტის შახტა არ იყო დახურული

მთლიანი ფენილით, მშენებლობის უსაფრთხოების დოზე სრულად არ აკმაყოფილებდა კანონით გათვალისწინებულ უსაფრთხოების ნორმებს. ამდენად, დასტურდება, რომ ჩადენილ იქნა სამშენებლო სამართალდარღვევა, რაც, კანონმდებლობის მოთხოვნათა გათვალისწინებით, წარმოადგენს სამართალდამრღვევ პირზე შესაბამისი პასუხისმგებლობის დაკისრების საფუძველს. პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის მიზანი არის, რომ მოახდინოს მოცემული სამართალდარღვევის პრევენცია და არ დადგეს ის მაგნე შედეგი, რაც, შესაძლოა, სახეზე იყოს სამშენებლო უსაფრთხოების წესების დარღვევის შემთხვევაში. შესაბამისად, დაუსაბუთებელია სასამართლოს მსჯელობა, რომ სამშენებლო უსაფრთხოების წესების დარღვევა, თუ მას არ მოჰყოლია მაგნე შედეგი, ჩათვალოს მცირე მნიშვნელობის დარღვევად და მხარეს გამოეცხადოს მხოლოდ და მხოლოდ სიტყვიერი შენიშვნა.

4.2. კასატორის – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის განმარტებით, გასათვალისწინებელია, რომ „პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის“ საქართველოს კანონის 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტთან დაკავშირებით განხორციელდა საკანონმდებლო ცვლილებები, რომლის თანახმად განისაზღვრა ვალდებულება დამრღვევის დაუყოვნებლივ დაჯარიმებისა და ადმინისტრაციული წარმოების შემთხვევების აქტით დაწყების თაობაზე, რაც ამ ტიპის დარღვევის სერიოზულობითაა გამოწვეული. შესაბამისად, დარღვევის მცირე მნიშვნელოვნის მქონედ მიჩნევა არასაკმარისად დასაბუთებულია და არ არსებობდა ზედამხედველობის სამსახურის დადგენილების გაბათილებისა და სამართალდამრღვევისთვის შენიშვნის გამოცხადების საფუძველი.

5. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 28 იანვრის განჩინებით ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის საკასაციო საჩივრები დასაშვებობის შესამოწმებლად წარმოებაში იქნა მიღებული.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 23 თებერვლის განჩინებით ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის საკასაციო საჩივრები მიჩნეულ იქნა დასაშვებად.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების გაცნობის, საკასა-

ციო საჩივრების საფუძვლების შესწავლისა და გასაჩივრებული გადაწყვეტილების კანონიერება-დასაბუთებულობის შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის საკასაციო საჩივრები არ უნდა დაკმაყოფილდეს და უცვლელად დარჩეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2021 წლის 29 აპრილის გადაწყვეტილება, შემდეგ გარემოებათა გამო:

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქმეზე დადგენილ შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებზე: ა) ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2017 წლის 24 იანვრის №3059582 ბრძანებით, №... საკადასტრო კოდის მქონე მიწის ნაკვეთზე დამტკიცდა მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობები. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2017 წლის 29 სექტემბრის №3573222 ბრძანებით გაიცა მშენებლობის ნებართვა და მშენებლობის სანებართვო მოწმობა. ამავე ბრძანებით, მშენებლობის ვადა განისაზღვრა 2017 წლის 30 სექტემბრიდან 2020 წლის 30 მარტის ჩათვლით; ბ) ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის მიერ, 2018 წლის 14 ივნისს შედგენილ იქნა №000120 შემოწმების აქტი, რომლითაც დადგინდა, რომ შპს „ვ...ის“ მიერ დარღვეულია საქართველოს მთავრობის №361-477 დადგენილებით გათვალისწინებული მოთხოვნები, კერძოდ, ფასადებზე არსებული ღია სივრცეები არ არის შემოღობილი დამცავი მოაჯირებით; შენობის შიდა სივრცეში, კიბის უჯრედები და სხვა ღიობები არ არის სრულად დახურული მთლიანი ფენილი ან შემოღობვით; ლიფტის შახტა არ არის დახურული მთლიანი ფენილით; მშენებლობის უსაფრთხოების ღობე სრულად არ აკმაყოფილებს კანონით გათვალისწინებული უსაფრთხოების ნორმებს; გ) „პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის“ (სადავო პერიოდში მოქმედი რედაქცია) 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის საფუძველზე, ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის მიერ 2018 წლის 19 ივნისს მიღებულ იქნა №000120 დადგენილება სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმეზე, რომლის თანახმად, შპს „ვ...“ დაჯარიმდა 30 000 (ოცდაათი ათასი) ლარით.; დ) ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2019 წლის 16 სექტემბრის №1388 ბრძანებით შპს „ვ...ის“ დირექტორის – კ. ნ-ის წარმომადგენლის – თ. ა-ის ადმინისტრაციული საჩივარი არ დაკმაყოფილდა და ძალაში დარჩა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამ-

სახურის 2018 წლის 19 ივნისის №000120 დადგენილება.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ „მშენებლობის უსაფრთხოების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 27 მაისის №361 დადგენილების პირველი მუხლის თანახმად, ტექნიკური რეგლამენტი მშენებლობის უსაფრთხოების შესახებ (შემდგომში – ტექნიკური რეგლამენტი) ვრცელდება მშენებლობის ნებართვით გათვალისწინებულ სამშენებლო ობიექტზე შესასრულებელ სამუშაოებზე და განსაზღვრავს უსაფრთხოების მოთხოვნებს სამშენებლო მოედანზე, კერძოდ, ორგანიზების, სამშენებლო მანქანა-მექანიზმების, ტექნიკური აღჭურვილობისა და ინსტრუმენტის ექსპლუატაციის, ელექტრო და აირსაშემდუღებლო, დატვირთვა-დაცლის, საიზოლაციო, მიწის, ბეტონისა და რკინა-ბეტონის, სამონტაჟო, სადემონტაჟო და სხვა სამშენებლო სამუშაოთა წარმოების დროს. ამავე დადგენილების მე-2 მუხლის პირველი და მე-3 პუნქტების თანახმად, სამშენებლო მოედანზე სამუშაოები უნდა იყოს ორგანიზებული იმგვარად, რომ უზრუნველყოფილ იქნეს მშენებლობის უსაფრთხოება. ჭები, შურფები, ნათხარ გრუნტებში ხალხის შესაძლო მოხვედრის ადგილები დახურული უნდა იყოს ხუფებით, ფარებით ან უნდა იყოს შემოღობილი. ლიფტების შახტები, კიბეების უჯრედები და სხვა ლიობები, სადაც შეიძლება ადგილი ჰქონდეს ადამიანთა მოხვედრას, დახურული უნდა იყოს მთლიანი ფენილით ან უნდა იყოს შემოღობილი. სიბნელის დროს გარე (პერიმეტრული) შემოღობვა უნდა იყოს აღჭურვილი სასიგნალო ნათურებით ან გამოყენებულ უნდა იქნეს ისეთი მასალა ან შეფერილობა, რომელიც აღიქმება სიბნელეში. დადგენილების მე-18 მუხლი კი ადგენს, რომ ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნების დარღვევისათვის პასუხისმგებლობა განისაზღვრება პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის შესაბამისად.

საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 27 ოქტომბრის №477 დადგენილებით დამტკიცებული „ტექნიკური რეგლამენტი – სიმაღლეზე მუშაობის უსაფრთხოების მოთხოვნების შესახებ“ განსაზღვრავს სიმაღლეზე სამუშაოების შესრულებისას ძირითად მოთხოვნებსა და პრევენციული ღონისძიებების ზოგად პრინციპებს იმ სამუშაოებზე, სადაც არსებობს 2 მეტრის და მეტი სიმაღლიდან ვარდნის საფრთხე (მათ შორის, ჭები, ლიობები, ნათხარი გრუნტები და ა.შ.) (მუხ. 1.1). ამავე რეგლამენტის მე-5 მუხლის თანახმად, დამცავი მოაჯირების სისტემა უნდა აკმაყოფილებდეს შემდეგ მოთხოვნას – (ა) დამცავი მოაჯირი/მოაჯირები/სახელურები უნდა დამონტაჟდეს ყველგან, სადაც არსებობს სიმაღლიდან ვარდნის პოტენციური საფრთხე; (ბ) მოაჯირი უნდა შედგებოდეს ვერტიკალ-

ლური, საყრდენი, ზედა და შუა ჰორიზონტალური ძელებისგან. მოაჯირის ძირზე (სამუშაო პლატფორმაზე) უნდა იყოს დამონტაჟებული მინიმუმ 10 სმ-ის სიმაღლის ქვედა ჰორიზონტალური ძელი სხვადასხვა საგნის ან ხელსაწყოთა ვარდნის თავიდან ასაცილებლად. შუა ჰორიზონტალური ძელი უნდა განთავსდეს სამუშაო პლატფორმიდან 50-60 სმ-ის სიმაღლეზე. მყარი მოაჯირის სიმაღლე უნდა იყოს სამუშაო ზედაპირიდან 90-120 სმ ... და ა.შ. ღიობები (ჭები, შურფები, ლიფტის შახტები, კიბის უჯრედები, ნებისმიერი ადგილი, სადაც შესაძლოა ადამიანების ვარდნა) დაფარული უნდა იყოს სპეციალური ხუფებით ან/და ფენილებით (მუხ. 15). ამავე დადგენილების მე-17 მუხლის თანახმად, ტექნიკური რეგლამენტით განსაზღვრული მოთხოვნების დარღვევისათვის პასუხისმგებლობა განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით.

დასახელებული საკანონმდებლო ნორმების საფუძველზე, საკასაციო სასამართლო იზიარებს ქვემდგომი ინსტანციის სასამართლოთა დასკვნას, რომ მშენებლობის განმახორციელებელი პირი ვალდებულია, მშენებლობის ნებართვით გათვალისწინებული სამშენებლო ობიექტზე სამშენებლო სამუშაოების, მათ შორის, სიმაღლეზე შესასრულებელი სამუშაოების განხორციელებისას, სამშენებლო მოედანზე უზრუნველყოს სამშენებლო უსაფრთხოების ნორმების სათანადოდ დაცვა, სამუშაოები განახორციელოს ტექნიკური რეგლამენტით დადგენილი სტანდარტების შესაბამისად, რათა საფრთხე არ დაემუქროს ადამიანის ჯანმრთელობას, სიცოცხლეს, საკუთრებას და გარემოს.

პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის (სადავო პერიოდში მოქმედი რედაქცია) 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, მშენებლობის უსაფრთხოების წესების დარღვევა – მშენებლობის განხორციელების სპეციალური რეჟიმის ზონაში, სადაც დადგენილია მშენებლობის განხორციელების განსაკუთრებული რეჟიმი, ტყის ფონდისა და „წყლის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრულ ტერიტორიებზე, კულტურული მემკვიდრეობის დამცავ ზონებსა და საკურორტო-სარეკრეაციო ზონებში და ქალაქ თბილისის ტერიტორიაზე, გამოიწვევს დაჯარიმებას 30 000 ლარით.

განსახილველ შემთხვევაში დადგენილია, რომ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის მიერ 2018 წლის 14 ივნისს შედგენილი №000120 შემოწმების აქტის თანახმად, შპს „ვ...ის“ მიერ წარმოებული სამშენებლო სამუშაოების დროს, ფასადებზე არსებული ღია სივრცეები არ იყო შემოღობილი დამცავი მოაჯირებით; შენობის შიდა სივრცეში, კიბის უჯრედები და სხვა ღიობები არ იყო სრულად დახურული მთლი-

ანი ფენილით ან შემოღობვით, ასევე, არ იყო დახურული ლიფტის შახტა დახურული მთლიანი ფენილით და მშენებლობის უსაფრთხოების ღობე სრულად არ აკმაყოფილებდა კანონით გათვალისწინებული უსაფრთხოების ნორმებს.

„პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის“ საქართველოს კანონის 25.1 მუხლის შესაბამისად, სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმის წარმოებისას სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის ორგანო ხელმძღვანელობს ამ კანონითა და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებით. ამავე კანონის 25.2 მუხლის თანახმად, სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის ორგანო სამართალდარღვევის საქმის წარმოებას იწყებს დამრღვევის მიმართ მითითების გაცემით, გარდა ამ მუხლის 23-ე ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. ამავე მუხლის 23-ე ნაწილის „ი“ ქვეპუნქტის თანახმად, სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმის წარმოება შემონმების აქტის შედგენით იწყება ამ კოდექსის 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დარღვევის არსებობისას. ამავე კანონის 25.13 მუხლის შესაბამისად, შემონმების აქტის შედგენიდან 2 თვის ვადაში სამშენებლო საქმიანობაზე ზედამხედველობის ორგანო ვალდებულია სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმეზე მიიღოს დადგენილება. საქმის განმხილველი თანამდებობის პირი უფლებამოსილია მოტივირებული საფუძვლით გააგრძელოს მისი განხილვის ვადა. საქმის განხილვის ვადა შეიძლება გაგრძელდეს არა უმეტეს 2 თვით. დამრღვევს უწყებით უნდა ეცნობოს საქმის განხილვის ადგილი, თარიღი, დრო და საქმის განმხილველი თანამდებობის პირის ვინაობა, გარდა ამ კოდექსის 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დარღვევისა. ამ კოდექსის 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დარღვევის შემთხვევაში სამშენებლო საქმიანობაზე ზედამხედველობის ორგანო ვალდებულია, შემონმების აქტის შედგენისთანავე, დაუყოვნებლივ მიიღოს დადგენილება დაჯარიმების შესახებ.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 407-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები სავალდებულოა საკასაციო სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება). დასაბუთებულ პრეტენზიაში იგულისხმება მითითება იმ პროცესუალურ დარღვევებზე, რომლებიც დაუშვა სააპელაციო სასამართლომ საქმის განხილვის დროს და რამაც განაპირობა ფაქტობრივი გარემოებების არასწორად შეფასება-დადგენა, მატერიალურ-სამართლებრივი ნორმის არასწორად

გამოყენება ან/და განმარტება.

მოცემულ შემთხვევაში, თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2021 წლის 29 აპრილის გადაწყვეტილებით დადასტურებულად იქნა მიჩნეული შპს „ვ...ის“ მიერ სამართალდარღვევის ჩადენის ფაქტი, რაც ამ უკანასკნელის მიერ საკასაციო საჩივრით არ გასაჩივრებულა. შესაბამისად, საკასაციო სასამართლოს მსჯელობის საგანია „პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის“ საქართველოს კანონის 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული სამშენებლო სამართალდარღვევის ჩადენისას, რამდენად არის შესაძლებელი საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლის საფუძველზე დაკისრებული სანქციისაგან გათავისუფლება და სიტყვიერი შენიშვნის გამოცხადება, ხოლო ასეთის არსებობის პირობებში, რამდენად იძლეოდა წინამდებარე დავაზე დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები შპს „ვ...ის“ მიერ ჩადენილი სამშენებლო სამართალდარღვევა მიჩნეული ყოფილიყო მცირე მნიშვნელობის მქონედ.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატამ №ბს-320(2კ-21) საქმეზე განმარტა შემდეგი (2022 წლის 10 ნოემბრის განჩინება): საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის მე-2 მუხლის თანახმად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ საქართველოს კანონმდებლობა შედგება ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ ამ კოდექსისა და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებისაგან. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის ზოგადი მუხლები ადგენენ ადმინისტრაციული გადაცდომისათვის კანონით გათვალისწინებული სანქციის გამოყენების საერთო წესს, რომელიც ზოგადია ყველა სამართალდარღვევისათვის, თუ ისინი სპეციალური კანონით სხვაგვარად არ არის მოწესრიგებული. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა ერთ-ერთი სახეა სამშენებლო სამართალდარღვევა. თავის მხრივ, პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის შესაბამისად, სამშენებლო სამართალდარღვევებთან დაკავშირებული საქმის წარმოებისა და ცალკეული სამართალდარღვევებისათვის პასუხისმგებლობის ზომის განსაზღვრა, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით დადგენილ ზოგად პრინციპებს ემყარება. პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 25-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმის წარმოებისას სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის ორგანო ხელმძღვანელობს ამ კანონითა და საქართველოს სხვა საკანონმდებ-

ლო აქტებით. განსახილველი შემთხვევის მომწესრიგებელი სამართლებრივი აქტები არ შეიცავენ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით გათვალისწინებული შემამსუბუქებელი გარემოებების გათვალისწინების დაუშვებლობაზე მითითებას, არ შეიცავენ აღნიშნული გარემოებების მხედველობაში მიღების გამომრიცხავ რაიმე დებულებას. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლით მოწესრიგებული ურთიერთობები არ არის სხვაგვარად დარეგულირებული სპეციალურ, კერძოდ, პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსში. შესაბამისად, სააპელაციო სასამართლო უფლებამოსილი იყო მოსარჩელისათვის სანქციის შეფარდების საკითხზე ემსჯელა საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლის დანაწესის გათვალისწინებით (იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2019 წლის 20 დეკემბრის №ბს-638-634(2კ-17) განჩინება; 2019 წლის 20 დეკემბრის №ბს-926-922(2კ-17) განჩინება). ამდენად, საკასაციო სასამართლო ადასტურებს სამშენებლო სამართალდარღვევათა საქმეზე ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლის გამოყენების შესაძლებლობას, რომლის თანახმად, თუ ჩადენილია მცირემნიშვნელოვანი ადმინისტრაციული სამართალდარღვევა, მაშინ საქმის გადასაწყვეტად უფლებამოსილ ორგანოს (თანამდებობის პირს) შეუძლია გაათავისუფლოს დამრღვევი ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობისაგან და დასჯერდეს სიტყვიერ შენიშვნას.

ამდენად, საკასაციო პალატა ასკვნის, რომ სააპელაციო სასამართლო უფლებამოსილი იყო მოსარჩელისათვის სანქციის შეფარდების საკითხზე ემსჯელა საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლის დანაწესის გათვალისწინებით (სუსგ 20.12.2019წ. №ბს-638-634(2კ-17); სუსგ 20.12.2019წ. №ბს-926-922(2კ-17)).

საკასაციო სასამართლოს განმარტებით, ადმინისტრაციული სახდელის გამოყენების მთავარ მიზანს წარმოადგენს არა სუბიექტის დასჯა, არამედ მართლსაწინააღმდეგო ქმედების ჩადენით გამოწვეული უარყოფითი შედეგების აღმოფხვრა/გამოსწორება, პრევენციული და აღმზრდელობითი ღონისძიებების განხორციელება, რათა შემდგომში თავიდან იქნეს აცილებული მსგავსი გადაცდომა. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ საქართველოს კანონმდებლობის ამოცანას შეადგენს საკუთრების, მოქალაქეთა სოციალურ-ეკონომიკური, პოლიტიკური და პირადი უფლებებისა და თავისუფლებების, სახელმწიფო და საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვა, სამართალდარღვევათა თავიდან აცილების უზრუნველ-

ყოფა. ამ ამოცანის განსახორციელებლად კანონმდებლობა განსაზღვრავს, თუ რომელი მოქმედება ან უმოქმედობა წარმოადგენს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევას, რომელი ადმინისტრაციული სახდელი, რომელი ორგანოს (თანამდებობის პირის) მიერ და რა წესით შეიძლება დაედოს სამართალდარღვევის ჩამდენს (ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის პირველი მუხ.). ამასთან, ყოველი კონკრეტული საქმის განხილვის პროცესში, საქმის განმხილველმა ორგანომ უნდა გაითვალისწინოს დავის გადაწყვეტის დროს არსებული ვითარება, გადაცდომის ჩამდენი სუბიექტის პიროვნება, მის მიერ წარსულში მსგავს გადაცდომათა ჩადენის ფაქტი, გადაცდომის ჩადენის წინარე ქმედებები, გადაცდომის ხასიათი და სახდელის შეფარდების პროცესში იხელმძღვანელოს თანაზომიერების პრინციპით, რაც გამოიხატება კანონით დაცულ ინტერესებს შორის ბალანსის დადგენაში.

საკასაციო პალატა იზიარებს სააპელაციო სასამართლოს მსჯელობას საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით გათვალისწინებული პრინციპების ყველა სახის სამართალდარღვევაზე გავრცელების შესახებ (თუ სპეციალური კანონით არ არის სხვაგვარად მოწესრიგებული) და დამატებით განმარტავს, რომ ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა, იურიდიული პასუხისმგებლობის სხვა სახეების მსგავსად, კანონიერების, სამართლიანობის, პასუხისმგებლობის გარდაუვალობის და ა.შ. პრინციპებს ეფუძნება. ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის პრინციპები ასახავენ მის ობიექტურ არსს, მიზნებს, ბუნებას და დანიშნულებას. პასუხისმგებლობის ზომების განსაზღვრის დროს კანონმდებელი შეზღუდულია სამართლიანობის, პროპორციულობის და სამართლის სხვა კონსტიტუციური და ზოგადი პრინციპების მოთხოვნებით.

ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის ზომების გამოყენებისას კანონმდებლის უპირატესი მიზანია არსებული სამართალდარღვევის აღმოფხვრა, მისი გამოსწორება და არა დამრღვევის დასჯა (სუსგ №ბს-468-465 (კ-17), 21.01.2020 წ.), მათ შორის, საჯარო ინტერესების აღდგენა და წარმოშობილი ზიანის კომპენსაცია. ამასთან, სამართალდარღვევისათვის დაწესებული პასუხისმგებლობის ზომა უნდა ითვალისწინებდეს მართლსაწინააღმდეგო მოქმედების (უმოქმედობის) შედეგს და პროპორციული უნდა იყოს ამ სამართალდარღვევის შედეგად საჯარო წესრიგის დარღვევის ხარისხთან. ამდენად, ცალსახაა, რომ მარტოოდენ სამართალდამრღვევის დასჯა არ უნდა ატარებდეს მხოლოდ რეპრესიულ ხასიათს და ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში გათვალისწინებული უნდა იქნეს ჩადენილი სამართალდარღვევის ხასიათი, დამრღვევის პიროვნება.

ნება, მისი ბრალის ხარისხი, ქონებრივი მდგომარეობა, პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებანი. წინააღმდეგ შემთხვევაში დაირღვევა ადმინისტრაციული სამართლის ისეთი უმნიშვნელოვანესი ინსტიტუტი, როგორცაა კერძო და საჯარო ინტერესების პროპორციულობის პრინციპი. აღსანიშნავია ისიც, რომ პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მოქცევის კოდექსის 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის მიზანი მშენებლობის წესების დაცვაა და ადგენს სანქციის კონკრეტულ ზომას, შესაბამისად, დასახელებული ნორმა დავის თავისებურებების გათვალისწინებით არ იძლევა ჯარიმის მინიმუმის ან მაქსიმუმის განსაზღვრის შესაძლებლობას. თუმცა ამა თუ იმ სამართალდარღვევაზე კანონმდებლობით სანქციის მხოლოდ კონკრეტული ზომის გათვალისწინება არ გამოორიცხავს საქმეზე შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებების გამოყენებას.

პალატა მიუთითებს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 264-ე მუხლის მიხედვით, ორგანო (თანამდებობის პირი) ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეების განხილვისას მოვალეა დაადგინოს: ჩადენილი იყო თუ არა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევა, ბრალეულია თუ არა პირი მის ჩადენაში, ექვემდებარება თუ არა იგი ადმინისტრაციულ პასუხისმგებლობას, არის თუ არა პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებები, მიყენებულია თუ არა ქონებრივი ზარალი... აგრეთვე გამოარკვიოს სხვა გარემოებანი, რომელთაც მნიშვნელობა აქვთ საქმის სწორად გადაწყვეტისათვის.

ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 34-ე მუხლის თანახმად, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევისათვის პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელ გარემოებებად ითვლება: 1) ბრალეულის გულწრფელი მონანიება; 2) ბრალეულის მიერ სამართალდარღვევის მავნე შედეგების აცილება, ზარალის ნებაყოფლობით ანაზღაურება ან მიყენებული ზიანის გამოსწორება; 3) სამართალდარღვევის ჩადენა ძლიერი სულიერი აღელვების გავლენით, ან მძიმე პირად თუ ოჯახურ გარემოებათა დამთხვევის გამო; 4) სამართალდარღვევის ჩადენა არასრულწლოვნის მიერ; 5) სამართალდარღვევის ჩადენა ორსული ქალის ან იმ ქალის მიერ, რომელსაც ერთ წლამდე ასაკის ბავშვი ჰყავს. საქართველოს კანონმდებლობით შეიძლება გათვალისწინებულ იქნეს აგრეთვე ადმინისტრაციული სამართალდარღვევისათვის პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი სხვა გარემოებანიც. ორგანოს (თანამდებობის პირს), რომელიც ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმეს წყვეტს, შეუძლია შემამსუბუქებლად მიიჩნიოს ისეთი გარემოებანიც, რომლებიც არ არის აღნიშნული კანონმდებლობაში.

საკასაციო პალატის მოსაზრებით, მნიშვნელოვანია ის გარემოება, რომ, მართალია, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმის შედგენის მომენტისთვის პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული სამართალდარღვევა სახეზე იყო, თუმცა დარღვევის ფაქტის აღმოჩენიდან შპს „ვ...ის“ მიერ უმოკლეს ვადაში სრულად იქნა აღმოფხვრილი მრავალფუნქციური კომპლექსის მშენებლობისას უსაფრთხოების კუთხით არსებული შეუსაბამობები და მშენებლობის შეჩერების საჭიროება დღის წესრიგში აღარ დადგა, კერძოდ, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურმა, ადგილზე არსებული სიტუაციის გათვალისწინებით არ ჩათვალა მიზანშეწონილად კანონით დადგენილი პრევენციული დაცვის მექანიზმების ამოქმედება და აღარ მიიღო გადაწყვეტილება მშენებლობის შეჩერების შესახებ უსაფრთხოების წესების დარღვევის საფუძველით (იხ. სააპელაციო სასამართლოს 21.04.2021წ. სხდომის ოქმი). შპს „ვ...ის“ მიერ ჩადენილი სამშენებლო სამართალდარღვევის მცირემნიშვნელობაზე მიუთითებს ის ფაქტობრივი გარემოებებიც, რომ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის მიერ, 2018 წლის 14 ივნისს შედგენილი №000120 შემოწმების აქტის თანახმად, კომპანიის მიერ არ მომხდარა საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 27 მაისის №361 და 2017 წლის 27 ოქტომბრის №477 დადგენილებებით გათვალისწინებული მოთხოვნების სრულად უგულებელყოფა, კერძოდ, შემოწმების აქტშიც აღნიშნულია და პირველი ინსტანციის სასამართლო სხდომაზე მტკიცებულებათა გამოკვლევის დროსაც დადასტურდა, რომ შენობის შიდა სივრცეში, კიბის უჯრედები და სხვა ლიობები იყო დახურული, მაგრამ არა სრულად, მთლიანი ფენილით ან შემოღობვით. ასევე, დახურული იყო ლიფტის შახტა (ფიცრებით), მაგრამ არა მთლიანი ფენილით. მოწყობილი იყო მშენებლობის უსაფრთხოების ღობე, თუმცა იგი სრულად არ აკმაყოფილებდა კანონით გათვალისწინებული უსაფრთხოების ნორმებს.

შესაბამისად, საკასაციო პალატა იზიარებს სააპელაციო პალატის დასკვნას, რომ შესაძლებელია ჩადენილი სამშენებლო სამართალდარღვევა შეფასებულიყო მცირე მნიშვნელობის დარღვევად და გამოყენებულიყო საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლით გათვალისწინებული საშუალებათა დანაწესი. გასათვალისწინებელია ისიც, რომ „სანქციის შეფარდების დრო მოიცავს არა მხოლოდ ორგანოს მიერ მისი გამოყენების მომენტს, არამედ აგრეთვე ზემდგომი ორგანოების ან სასამართლოს მიერ სანქციის გამოყენების კანონიერების შემოწმების

პერიოდს... ვითარების შეცვლა, საზოგადოებრივი საშიშროების განმსაზღვრელი პირობების გაუქმება, როგორც პასუხისმგებლობისაგან განთავისუფლების საფუძველი უნდა შეფასდეს დავის განხილვის ნებისმიერ ეტაპზე“ (სუსგ 13.07.2022წ. №ბს-504-504(3კ-18)).

ამდენად, მშენებლობის უსაფრთხოების წესების დარღვევის შედეგად მოსარჩელის მიერ მისი გამოსწორების პირობებში, გასათვალისწინებელია სადავო სამართალდარღვევის მიმართ არსებული შემამსუბუქებელი გარემოებები. ასეთ ვითარებაში საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ სააპელაციო სასამართლომ სადავო სამართალურთიერთობის მიმართ მართებულად გამოიყენა ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლი, რომელიც მცირე მნიშვნელობის ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შემთხვევაში ითვალისწინებს უფლებამოსილი ორგანოს შესაძლებლობას, გაათავისუფლოს დამრღვევი ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობისაგან.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის საკასაციო საჩივრები არ უნდა დაკმაყოფილდეს და უცვლელად უნდა დარჩეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2021 წლის 29 აპრილის გადაწყვეტილება.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 410-ე მუხლით და

და ა ა დ გ ი ნ ა:

1. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის საკასაციო საჩივრები არ დაკმაყოფილდეს;

2. უცვლელად დარჩეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2021 წლის 29 აპრილის გადაწყვეტილება;

3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**უსაფრთხოების წესების დაუცველად მშენებლობის
წარმოებისას საშუავათო დანაწის გამოყანების
კანონიერება**

**განჩინება
საქართველოს სახელმთ**

№ბს-42(2კ-22)

22 თებერვალი, 2023 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**
**შემადგენლობით: თ. ოქროპირიძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ქ. ცინცაძე,
გ. მაკარიძე**

დავის საგანი: ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამარ-
თლებრივი აქტების ბათილად ცნობა

აღწერილობითი ნაწილი:

2020 წლის 21 თებერვალს, შპს „ლ-მა“ სარჩელმთ მიმართა თბი-
ლისის საქალაქო სასამართლოს, მოპასუზებების – ქ. თბილისის მუ-
ნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციისა და ქ. თბი-
ლისის მუნიციპალიტეტის მერიის მიმართ. მოსარჩელემ მოითხოვა
ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექ-
ციის 2019 წლის 12 აგვისტოს №000560 დადგენილებისა და ქალაქ
თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2019 წლის 31 დეკემბრის
№2082 ბრძანების ბათილად ცნობა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმე-
თა კოლეგიის 2020 წლის 13 ოქტომბრის გადანყვეტილებმთ შპს
„ლ-ის“ სარჩელი არ დაკმაყოფილდა. აღნიშნული გადანყვეტილება
სააპელაციო წესმთ გაასაჩივრა შპს „ლ-მა“.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქ-
მეთა პალატის 2021 წლის 24 მაისის გადანყვეტილებმთ შპს „ლ-ის“
სააპელაციო საჩივარი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა; გაუქმდა თბი-
ლისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლე-
გიის 2020 წლის 23 ოქტომბრის გადანყვეტილება და მიღებულ იქნა
ახალი გადანყვეტილება; შპს „ლ-ის“ სარჩელი ნაწილობრივ დაკმა-
ყოფილდა; გადანყვეტილების გამოტანიდან ბათილად იქნა ცნო-
ბილი ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური
ინსპექციის 2019 წლის 12 აგვისტოს №000560 დადგენილება შპს
„ლ-ის“ 30 000 ლარმთ დაჯარიმების ნაწილში; ძალადაკარგულად
იქნა ცნობილი თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალუ-

რი ინსპექციის 2019 წლის 12 აგვისტოს №000560 დადგენილების მე-2 პუნქტი (რომლითაც შპს „ლ-ს“ დაევალა უსაფრთხოების წესების დაცვა) გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლის დღიდან; გადაწყვეტილების გამოტანიდან ბათილად იქნა ცნობილი ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2019 წლის 31 დეკემბრის №2082 ბრძანება; საქართველოს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლის საფუძველზე, შპს „ლ-ი“ (ს/ნ ...) გათავისუფლდა ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობისაგან და გამოეცხადა სიტყვიერი შენიშვნა.

სააპელაციო სასამართლომ საქმის მასალებით დადგენილად მიიჩნია, რომ 2019 წლის 12 აგვისტოს ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალურმა ინსპექციამ შპს „ლ-ის“ მიმართ შეადგინა №000560 შემონმგების აქტი, რომლის თანახმად, ქ. თბილისში, ...-ის მიმდებარედ/... კორპუსის მიმდებარედ (ს/კ ...) მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის მშენებლობის მიმდინარეობისას, ობიექტზე დარღვეულია საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 27 ოქტომბრის №477 დადგენილებით დამტკიცებული „სიმაღლეზე მუშაობის უსაფრთხოების მოთხოვნების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ მე-5 და მე-15 მუხლით გათვალისწინებული პირობები, ასევე საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 27 მაისის №361 დადგენილებით დამტკიცებული „მშენებლობის უსაფრთხოების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ მეორე მუხლი, კერძოდ: სამშენებლო მოედანი სრულად არ არის შემოღობილი სამშენებლო ღობით; კიბის მარშებზე სრულად არ არის მოწყობილი დროებითი მოაჯირები და ფასადის ლიობებზე არ არის მოწყობილი დროებითი დამცავი მოაჯირები.

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის 2019 წლის 12 აგვისტოს №შ-241/19 დადგენილებით შეჩერდა შპს „ლ-ის“ მიერ, ქ. თბილისში, ...-ის მიმდებარედ/... კორპუსის მიმდებარედ (ს/კ ...) მშენებლობის უსაფრთხოების წესების დარღვევით მიმდინარე მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის მშენებლობა, მშენებარე ობიექტზე (მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლი) მშენებლობის უსაფრთხოების წესების უზრუნველყოფამდე.

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის 2019 წლის 12 აგვისტოს №000560 დადგენილებით შპს „ლ-ი“ დაჯარიმდა 30 000 (ოცდაათი ათასი) ლარით, ქ. თბილისში, ...-ის მიმდებარედ/... კორპუსის მიმდებარედ (ს/კ ...) მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის მშენებლობაზე, მშენებლობის უსაფრთხოების წესების დარღვევისათვის. ამავე დადგენილებით შპს „ლ-ს“ დაევალა ქ. თბილისში, ...-ის მიმდებარედ/... კორპუსის მიმდებარედ (ს/კ ...) მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის მშენებლობა-

ზე მშენებლობის უსაფრთხოების წესების დაცვა.

2019 წლის 27 აგვისტოს შპს „ლ-ის“ დირექტორმა ადმინისტრაციული საჩივრით მიმართა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიას, ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის 2019 წლის 12 აგვისტოს №შ-241/19 და 2019 წლის 12 აგვისტოს №000560 დადგენილებების ბათილად ცნობის მოთხოვნით.

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2019 წლის 31 დეკემბრის №2082 ბრძანებით არ დაკმაყოფილდა შპს „ლ-ის“ 2019 წლის 27 აგვისტოს ადმინისტრაციული საჩივარი, ძალაში დარჩა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის 2019 წლის 12 აგვისტოს №შ-241/19 და 2019 წლის 12 აგვისტოს №000560 დადგენილებები.

საქმეზე წარმოდგენილი, 2019 წლის 12 აგვისტოთი დათარიღებული ფოტოსურათებით სააპელაციო პალატამ დადასტურებულად მიიჩნია, რომ სადავო მშენებარე ნაგებობის გარე ფასადზე დროებითი მოაჯირი აკლდა ნაგებობის მხოლოდ ერთ სართულს, კიბის მარშებზე მხოლოდ ერთ მცირე მონაკვეთზე იყო გარკვეული სახის დარღვევა, ხოლო სამშენებლო ღობის მთლიანობა დარღვეული იყო ისეთ ადგილებში, სადაც ადამიანის უნებლიედ მოხვედრა შეუძლებელი იყო.

გადაწყვეტილების სამართლებრივ დასაბუთებაში სააპელაციო პალატამ მიუთითა, რომ პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 25-ე მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად, სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის ორგანო სამართალდარღვევის საქმის წარმოებას იწყებს დამრღვევის მიმართ მითითების გაცემით, გარდა ამ მუხლის 23-ე ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევებისა (სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმის წარმოების შემოწმების აქტის შედგენით დაწყების შემთხვევები). ამავდროულად მუხლის 23-ე ნაწილის „ი“ ქვეპუნქტის თანახმად, სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმის წარმოება შემოწმების აქტის შედგენით იწყება ამ კოდექსის 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დარღვევის არსებობისას, ხოლო ამავდროულად მუხლის მე-13 ნაწილის ბოლო წინადადების შესაბამისად, ამ კოდექსის 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დარღვევის შემთხვევაში სამშენებლო საქმიანობაზე ზედამხედველობის ორგანო ვალდებულია შემოწმების აქტის შედგენისთანავე დაუყოვნებლივ მიიღოს დადგენილება დაჯარიმების შესახებ.

სააპელაციო სასამართლომ ასევე მიუთითა საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 27 ოქტომბრის №477 დადგენილებით დამტკიცებული „სიმაღლეზე მუშაობის უსაფრთხოების მოთხოვნების შე-

სახეზე ტექნიკური რეგლამენტის“ მე-5 მუხლზე, რომლითაც დადგენილია მოთხოვნები დამცავი მოაჯირების მონყობისა და ექსპლუატაციის მიმართ, ასევე მე-15 მუხლზე, რომელიც აწესებს მოთხოვნებს ლიობების მიმართ და მე-17 მუხლზე, რომლის თანახმად, ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნების დარღვევისათვის პასუხისმგებლობა განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით. აღნიშნული ნორმებიდან გამომდინარე, სააპელაციო პალატამ განმარტა, რომ მშენებლობის განმახორციელებელი პირი ვალდებულია, მშენებლობის ნებართვით გათვალისწინებულ სამშენებლო ობიექტზე, სიმაღლეზე შესასრულებელი სამუშაოების განხორციელებისას, სამშენებლო მოედანზე უზრუნველყოს სამშენებლო უსაფრთხოების ნორმების სათანადოდ დაცვა, სამუშაოები განახორციელოს ტექნიკური რეგლამენტით დადგენილი სტანდარტების შესაბამისად, რათა საფრთხე არ დაემუქროს ადამიანის ჯანმრთელობას, სიცოცხლეს, საკუთრებას და გარემოს.

სააპელაციო სასამართლომ ყურადღება გაამახვილა საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 27 მაისის №361 დადგენილებით დამტკიცებულ „მშენებლობის უსაფრთხოების შესახებ ტექნიკურ რეგლამენტზე“, რომელიც ვრცელდება მშენებლობის ნებართვით გათვალისწინებულ სამშენებლო ობიექტზე შესასრულებელ სამუშაოებზე და განსაზღვრავს უსაფრთხოების მოთხოვნებს სამშენებლო მოედანზე: ორგანიზების, სამშენებლო მანქანა-მექანიზმების, ტექნიკური აღჭურვილობისა და ინსტრუმენტების ექსპლუატაციის, ელექტრო და აირსაშემდუღებლო, დატვირთვა-დაცლის, საიზოლაციო, მიწის, ბეტონისა და რკინა-ბეტონის, სამონტაჟო, სადემონტაჟო და სხვა სამშენებლო სამუშაოთა წარმოების დროს. აღნიშნული „რეგლამენტის“ მეორე მუხლის მეორე პუნქტის თანახმად, სამშენებლო მოედანი დასახლებულ ადგილებში და საზოგადოებრივი სივრცის მომიჯნავედ ან მოქმედი საწარმოს ტერიტორიაზე უნდა იქნეს შემოღობილი, რათა სამშენებლო მოედანზე შესვლა იყოს კონტროლირებადი და გამორიცხული იყოს იქ უნებლიე მოხვედრის შესაძლებლობა. შემოღობვა ხალხის მოძრაობის ადგილებში გადახურული უნდა იყოს დამცავი საფარით, რომელიც უზრუნველყოფს ფეხით მოსიარულეთა უსაფრთხოებას. სიბნელის დროს შემოღობვა უნდა იყოს აღჭურვილი სასიგნალო ნათურებით ან/და გამოყენებულ უნდა იქნეს ისეთი მასალა ან შეფერილობა, რომელიც აღიქმება სიბნელებში. იმავე წესით უნდა შემოიღობოს სადემონტაჟო შენობა-ნაგებობის ტერიტორია. ამავე „რეგლამენტის“ მე-18 მუხლის შესაბამისად, ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნების დარღვევისათვის პასუხისმგებლობა განისაზღვრება პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექს-

სის შესაბამისად.

საქმეზე წარმოდგენილი, 2019 წლის 12 აგვისტოთი დათარიღებული ფოტომასალით სააპელაციო სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ სამშენებლო მოედანი სრულად არ არის შემოღობილი სამშენებლო ღობით, კიბის მარშებზე სრულად არ არის მოწყობილი დროებითი მოაჯირები და ფასადის ღიობებზე, კონკრეტულ სართულზე არსებულ ერთ მონაკვეთში არ არის მოწყობილი დროებითი დამცავი მოაჯირები, რაც წარმოადგენს საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 27 ოქტომბრის №477 დადგენილებით დამტკიცებული „სიმაღლეზე მუშაობის უსაფრთხოების მოთხოვნების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ მე-5 მუხლის „ა“ პუნქტით და მე-15 მუხლის პირველი წინადადებით, ასევე, საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 27 მაისის №361 დადგენილებით დამტკიცებული „მშენებლობის უსაფრთხოების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ მეორე მუხლის მეორე პუნქტით გათვალისწინებული მოთხოვნების დარღვევას.

სააპელაციო პალატის მოსაზრებით, შპს „ლ-მა“ სრულყოფილად არ შეასრულა საქართველოს მთავრობის ზემოაღნიშნული №361 და №477 დადგენილებებით გათვალისწინებული მოთხოვნები, თუმცა უმოკლეს ვადაში უზრუნველყო ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მეორის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის 2019 წლის 12 აგვისტოს №000560 შემონმგების აქტში მითითებული შეუსაბამოების გამოსწორება და ადმინისტრაციულ ორგანოში წარადგინა დარღვევათა აღმოფხვრის დამადასტურებელი მტკიცებულებები (ფოტოსურათები). სააპელაციო სასამართლომ საგულისხმოდ მიიჩნია, რომ 2019 წლის 12 აგვისტოს შემდეგ, ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალურ ინსპექციას აღარ შეუჩერებია შპს „ლ-ის“ მიერ განხორციელებული მშენებლობა, უსაფრთხოების წესების დარღვევის საფუძვლით, რაც მიუთითებს კომპანიის მხრიდან მშენებლობის უსაფრთხოების წესების დაცვაზე, ადექვატურ რეაგირებასა და პასუხისმგებლიან დამოკიდებულებაზე.

სამართალდამრღვევისათვის პასუხისმგებლობის დაკისრების საკითხთან მიმართებაში, სააპელაციო პალატამ მიუთითა, რომ პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 49-ე მუხლის „ა“ პუნქტით გათვალისწინებულია მხოლოდ ერთი სახის სახდელი – ჯარიმა 30 000 ლარის ოდენობით, რაც არ ქმნის შესაძლებლობას, მთელი რიგი შემამსუბუქებელი გარემოებების არსებობის პირობებშიც კი, ადმინისტრაციულმა ორგანომ დამრღვევს შეუფარდოს უფრო მცირე ოდენობის ჯარიმა ან სხვა უფრო მსუბუქი სახდელი. აღნიშნულის მიუხედავად, სააპელაციო სასამართლოს მოსაზრებით, სრულად არ უნდა გამოირიცხოს პასუხისმგებლობის

შემამსუბუქებელ გარემოებებზე მსჯელობის შესაძლებლობა. მსგავსი კატეგორიის დავებზე არსებული პრაქტიკის თანახმად (საქმე №ბს-926-922(2კ-17), 20 დეკემბერი, 2019 წ.), ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის ზოგად ნაწილში მოცემული მოწესრიგება ზოგადია ყველა სამართალდარღვევისათვის. სააპელაციო პალატამ უნდა შეაფასოს გამოყენებული სანქციის პროპორციულობა და ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ შეფარდებული სანქციის არაპროპორციულობის შეთხვევაში, თავად გამოიყენოს სადავო სამართალურთიერთობის მიმართ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლი, რომელიც მცირემნიშვნელოვანი ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შემთხვევაში, ითვალისწინებს უფლებამოსილი ორგანოს დისკრეციულ კომპეტენციას, გაათავისუფლოს დამრღვევი ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობისაგან. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის მეორე მუხლის თანახმად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ საქართველოს კანონმდებლობა შედგება ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ ამ კოდექსისა და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებისაგან. ამავე კოდექსის 33-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევისათვის პირს სახდელი დაედება იმ ნორმატიული აქტით დაწესებულ ფარგლებში, რომელიც ითვალისწინებს პასუხისმგებლობას სამართალდარღვევისათვის ამ კოდექსის და ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ სხვა აქტების შესაბამისობით. ამდენად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის ზოგადი მუხლები ადგენენ ადმინისტრაციული გადაცდომისათვის კანონით გათვალისწინებული სანქციის გამოყენების საერთო წესს (სუს 01.07.09წ. გადაწყვეტილება, საქმე №ბს-1442-1400(კ-კს-08); სუსგ 20.12.2019წ., №ბს-638-634(2კ-17)). სამშენებლო სამართალდარღვევებზე ცალკე კანონმდებლობა ვრცელდება, თუმცა ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლი ზოგადია ყველა სამართალდარღვევისათვის. ამ მუხლით გათვალისწინებული მოწესრიგება არ არის სხვაგვარად ასახული სპეციალურ კანონში, კერძოდ პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსში, რომლის 25-ე მუხლის ბოლო პუნქტის თანახმად, სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმის წარმოებისას სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის ორგანო ხელმძღვანელობს ამ კანონით და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებით. შესაბამისად, სააპელაციო პალატა ვალდებულია, იმსჯელოს სადავო სამართალურთიერთობასთან მიმართებაში ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლის გამოყენების შესაძლებლობაზე.

სააპელაციო სასამართლოს განმარტებით, განსახილველი შემთხვევის მომწესრიგებელი სამართლებრივი აქტები არ შეიცავენ აკრძალვას, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით გათვალისწინებული შემამსუბუქებელი გარემოებების გათვალისწინების თაობაზე. ამდენად, მოსარჩელისათვის სანქციის შეფარდების საკითხზე სააპელაციო სასამართლო იმსჯელებს საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე და 34-ე მუხლების გათვალისწინებით. საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 34-ე მუხლის პირველი ნაწილის პირველი პუნქტის თანახმად, ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელ გარემოებად ითვლება ბრალეულის მიერ სამართალდარღვევის მავნე შედეგების აცილება, ზარალის ნებაყოფლობით ანაზღაურება ან მიყენებული ზიანის გამოსწორება. ამავე მუხლის მეორე ნაწილის შესაბამისად, ორგანოს (თანამდებობის პირს), რომელიც ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმეს წყვეტს, შეუძლია შემამსუბუქებლად მიიჩნიოს ისეთი გარემოებანი, რომლებიც არ არის აღნიშნული კანონმდებლობაში.

სააპელაციო პალატამ მიუთითა, რომ ზოგადად, სანქციისა და მათ შორის – ადმინისტრაციული სახდელის გამოყენების უმთავრეს მიზანს წარმოადგენს არა სუბიექტის დასჯა, არამედ პრევენციული და აღმზრდელობითი ღონისძიებების გატარება, რათა შემდგომში მინიმუმამდე იქნეს დაყვანილი მსგავს კანონშეუსაბამო ქმედებათა ჩადენა, როგორც იმავე სუბიექტისაგან, ისე მსგავს სამართალურთიერთობაში მონაწილე სხვა სუბიექტებისთვისაც. ყოველი კონკრეტული საქმის განხილვის პროცესში, სასამართლო ვალდებულია, გაითვალისწინოს საქმეზე არსებული მთელი რიგი ისეთი ფაქტორები, რაც ხელს შეუწყობს მაქსიმალურად სამართლიანად და სწორად შეფასდეს კონკრეტული სუბიექტის მიმართ გამოსაყენებელი სანქციის პროპორციულობის საკითხი. სააპელაციო პალატის მოსაზრებით, მსჯელობის გარეშე არ უნდა დარჩეს და უნდა შეფასდეს ისეთი შემამსუბუქებელი გარემოებანი, რამაც შესაძლოა არსებითი გავლენა იქონიოს თანაზომიერი და სამართლიანი პასუხისმგებლობის ზომის გამოყენებაზე. მათ შორის, გასათვალისწინებელია ჩადენილი გადაცდომის ხასიათი, მისი მასშტაბი, სიმძიმე, უკვე დამდგარი ან/და პოტენციური მძიმე შედეგის დადგომის საფრთხე, სამართალდამრღვევი სუბიექტის მიერ წარსულში მართლსაწინააღმდეგო ქმედების ჩადენის ფაქტი, სამართალდამრღვევი სუბიექტის კანონსაწინააღმდეგო ქმედების შემდგომი ქცევა, სამართალდარღვევის დროული გამოსწორებისაკენ მიმართული ქმედებები და სხვა ფაქტორებიც. ამასთანავე, დასახელებულ გარემოებათა მხედველობაში მიღება უზრუნველყოფს სახ-

დელშემფარდებელი სუბიექტის მხრიდან სახდელის შეფარდების პროცესში თანაზომიერებისა და სამართლიანობის პრინციპების გამოყენებას, რაც გამოიხატება კანონით დაცულ ინტერესებს შორის სამართლიანი ბალანსის დადგენაში. სასამართლოს ნებისმიერი გადაწყვეტილება უნდა იყოს კანონიერიც და სამართლიანიც.

სააპელაციო პალატამ მიუთითა, რომ საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლის თანახმად, თუ ჩადენილია მცირემნიშვნელოვანი ადმინისტრაციული სამართალდარღვევა, მაშინ საქმის გადასაწყვეტად უფლებამოსილ ორგანოს (თანამდებობის პირს) შეუძლია გაათავისუფლოს დამრღვევი ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობისაგან და დასჯერდეს სიტყვიერ შენიშვნას. პალატის შეფასებით, ყველა სამართალდარღვევა თანაბრად მნიშვნელოვანია და სწორედ ამიტომ არის ასახული მთელ რიგ კანონებში. სამართალდარღვევის მცირემნიშვნელობის საზომად ვერ გამოდგება კონკრეტული სამართალდარღვევის ჩადენისთვის გათვალისწინებული სანქციის ზომა, ანუ ვერ ვიტყვით, რომ სამართალდარღვევა, რომლისთვისაც დაწესებულია მცირე ზომის სანქცია, მცირე მნიშვნელობისაა და პირიქით – სადაც სანქცია მაღალია, სამართალდარღვევა არ უნდა ჩაითვალოს მცირემნიშვნელობის მქონედ. საკითხის ამგვარად განმარტება მართებულია, რომ ჩაითვალოს, კანონით დადგენილი უნდა იყოს სანქციის ისეთი ზღვარი, რომლის ქვემოთ არსებობის შემთხვევა, სამართალდარღვევას აქცევდა მცირე მნიშვნელობის მქონედ. „მცირე მნიშვნელობის“ დეფინიცია მოიცავს არა ერთ კომპონენტს – სანქციის ზომას, არამედ მთელ რიგ კუმულატიურად შესაფასებელი ფაქტების ერთობლიობას. მათ შორის, შემამსუბუქებელ გარემოებებს, რაც უკავშირდება სამართალდარღვევის საქმეს და ახასიათებს კონკრეტულ სამართალდამრღვევ სუბიექტს. სააპელაციო სასამართლომ გაითვალისწინა ის გარემოება, რომ ჩადენილი სამართალდარღვევის შედეგად არ დამდგარა მავნე შედეგი, ამასთანავე, დღეის მდგომარეობით თავიდან არის აცილებული სამართალდარღვევიდან მომდინარე მავნე შედეგების დადგომის საფრთხეც, კერძოდ, დარღვევის ფაქტის აღმოჩენიდან, მოსარჩელემ უმოკლეს ვადაში სრულად აღმოფხვრა მრავალფუნქციური კომპლექსის მშენებლობისას უსაფრთხოების კუთხით არსებული შეუსაბამოებები. სუბიექტი არ არის გამოვლენილი სხვა მართლსაწინააღმდეგო ქმედებათა ჩადენაში, რის გამოც, შპს „ლ-ის“ მიმართ გამოყენებულ უნდა იქნეს საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლი – გამოეცხადოს სიტყვიერი შენიშვნა.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სააპელაციო პალატამ ჩათვალა, რომ გადაწყვეტილების გამოტანიდან ბათილად უნდა იქნეს

ცნობილი ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის 2019 წლის 12 აგვისტოს №000560 დადგენილება, შპს „ლ-ის“ 30 000 (ოცდაათი ათასი) ლარით დაჯარიმების ნაწილში; საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლის საფუძველზე, შპს „ლ-ი“ უნდა გათავისუფლდეს ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობისაგან და გამოეცხადოს სიტყვიერი შენიშვნა. ამასთანავე, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2019 წლის 31 დეკემბრის №2082 ბრძანების ბათილად ცნობის შესახებ მოთხოვნასთან დაკავშირებით, სააპელაციო პალატამ მიუთითა, რომ აღნიშნული სასარჩელო მოთხოვნის დაკმაყოფილება, წინა სასარჩელო მოთხოვნების დაკმაყოფილების თანმდევ შედეგს წარმოადგენს. ამდენად, გადაწყვეტილების გამოტანიდან ასევე ბათილად უნდა იქნეს ცნობილი ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2019 წლის 31 დეკემბრის №2082 ბრძანება.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2021 წლის 24 მაისის გადაწყვეტილება საკასაციო წესით გაასაჩივრეს ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიამ და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალურმა ინსპექციამ. კასატორებმა გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა მოითხოვეს.

ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექცია მიუთითებს საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე მუხლზე და თვლის, რომ მოცემულ შემთხვევაში, სასამართლომ არასწორი შეფასება მისცა საქმეში არსებულ მტკიცებულებებს და არასწორად განმარტა კანონი. სასამართლომ გამოიყენა კანონი, რომელიც არ უნდა გამოეყენებინა და არ გამოიყენა კანონი, რომელიც უნდა გამოეყენებინა.

კასატორის განმარტებით, პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის მოქმედი რედაქციით, სამართალდარღვევისათვის გათვალისწინებულია აბსოლუტური სანქცია – ჯარიმა 30 000 ლარის ოდენობით. აღნიშნული ჯარიმის ოდენობა გაიზარდა (3000 ლარიდან) დარღვევის სერიოზული ხასიათიდან გამომდინარე. მხედველობაშია მისაღები ის გარემოება, რომ პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტთან დაკავშირებით კანონში განხორციელებული ცვლილებების შედეგად, მითითების გაცემის გზით წარმოების დაწყების ნაცვლად, დადგინდა წარმოების შემოწმების აქტით დაწყებისა და დაუყოვნებლივ დაჯარიმების ვალდებულება. აღნიშნული განაპირობა დარღვევის ტიპის სერიოზულობამ. ამდენად, მოცემულ შემთხვევაში,

დარღვევის მცირემნიშვნელოვნად მიჩნევა სააპელაციო სასამართლოს მხრიდან, არასაკმარისად დასაბუთებულია, არ არსებობდა მუნიციპალური ინსპექციის დადგენილების ბათილად ცნობისა და სამართალდამრღვევისთვის შენიშვნის გამოცხადების საფუძველი.

კასატორი მიუთითებს საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებულ საკასაციო საჩივრის საფუძვლებზე და თვლის, რომ მოცემულ შემთხვევაში, სააპელაციო სასამართლომ არასწორი სამართლებრივი შეფასებები გააკეთა, რაც გახდა უსაფუძვლო და დაუსაბუთებელი გადაწყვეტილების მიღების საფუძველი. გასაჩივრებული გადაწყვეტილება უნდა გაუქმდეს და ახალი გადაწყვეტილების მიღებით სარჩელი არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის განმარტებით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, საკასაციო საჩივარი შეიძლება ეფუძნებოდეს მხოლოდ იმას, რომ გადაწყვეტილება კანონის დარღვევითაა გამოტანილი. ამავე მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად, სამართლის ნორმები დარღვეულად ითვლება, თუ სასამართლომ: ა) არ გამოიყენა კანონი, რომელიც უნდა გამოეყენებინა; ბ) გამოიყენა კანონი, რომელიც არ უნდა გამოეყენებინა; გ) არასწორად განმარტა კანონი. საპროცესო სამართლის ნორმების დარღვევა მხოლოდ მაშინ შეიძლება გახდეს გადაწყვეტილების გაუქმების საფუძველი, თუ ამ დარღვევის შედეგად საქმეზე არასწორი გადაწყვეტილება იქნა გამოტანილი. კასატორის მოსაზრებით, თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2021 წლის 24 მაისის გადაწყვეტილება იურიდიულად არ არის საკმარისად დასაბუთებული და მისი სამართლებრივი საფუძვლიანობის შემოწმება შეუძლებელია. კასატორი მიუთითებს საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებულ საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის საფუძვლებზე და თვლის, რომ განსახილველ შემთხვევაში, საკასაციო საჩივარი აკმაყოფილებს დასაშვებობის ნინაპირობებს. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს საქმე განხილული აქვს მატერიალური და საპროცესო ნორმების დარღვევით, რამაც გავლენა იქონია უკანონო და დაუსაბუთებელი გადაწყვეტილების მიღებაზე.

კასატორი მიუთითებს პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის პირველი მუხლის „ა“, „თ“ ქვეპუნქტებზე, ამავე კოდექსის 25-ე მუხლის 23-ე ნაწილის „ი“ ქვეპუნქტზე, ასევე საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 27 მაისის №361 დადგენილებით დამტკიცებული „მშენებლობის უსაფრთხოების შე-

სახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ მეორე მუხლის მეორე, მე-3 პუნქტებზე, მე-18 მუხლზე და საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 27 ოქტომბრის №477 დადგენილებით დამტკიცებული „სიმაღლეზე მუშაობის უსაფრთხოების მოთხოვნების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ მე-5 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტზე, მე-15 მუხლის პირველ პუნქტზე, მე-17 მუხლზე. აღნიშნული ნორმებიდან გამომდინარე, კასატორი განმარტავს, რომ მშენებლობის ნებართვით გათვალისწინებულ სამშენებლო ობიექტზე სამუშაოების, მათ შორის, სიმაღლეზე შესასრულებელი სამუშაოების განხორციელებისას, პასუხისმგებელი პირი ვალდებულია, სამშენებლო მოედანზე უზრუნველყოს სამშენებლო უსაფრთხოების ნორმების სათანადოდ დაცვა და სამუშაოები განახორციელოს ტექნიკური რეგლამენტით დადგენილი სტანდარტის შესაბამისად, რათა საფრთხე არ დაემუქროს ადამიანის ჯანმრთელობას, სიცოცხლეს, საკუთრებასა და გარემოს, ამასთან, ხელი შეეწყოს უსაფრთხო და ჯანსაღი სამუშაო გარემოს შექმნას. სამშენებლო სამუშაოების განხორციელებისას მითითებული დადგენილებებით განსაზღვრული უსაფრთხოების ნორმების დარღვევის შემთხვევაში, ადგილი ექნება სამართალდარღვევას, რომლისთვისაც პასუხისმგებლობა გათვალისწინებულია პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსით.

კასატორის მოსაზრებით, მოცემულ შემთხვევაში, საქმეზე წარმოდგენილი დოკუმენტებით დადგენილად უნდა იქნეს მიჩნეული, რომ თბილისში, ...-ის მიმდებარედ/... მიმდებარედ, ... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებულ მიწის ნაკვეთზე მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის მშენებლობისას დარღვეულ იქნა მშენებლობის უსაფრთხოების წესები, კერძოდ, კიბის მარშებზე სრულად არ არის მოწყობილი დროებითი მოაჯირები; ფასადის ლიობებზე სრულად არ არის მოწყობილი დროებითი დამცავი მოაჯირები; სამშენებლო მოედანი სრულად არ არის შემოღობილი სამშენებლო ღობით. ამდენად, სახეზეა სამშენებლო სამართალდარღვევა, რაც, კანონმდებლობით დადგენილი წესით, სამართალდამრღვევი პირისათვის შესაბამისი პასუხისმგებლობის დაკისრების საფუძველია.

ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერია მიუთითებს პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის მე-14 მუხლის მეორე ნაწილზე, „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების მე-20 მუხლის მეორე პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტზე, ამავე დადგენილების 94¹ მუხლის მე-4 პუნქტზე, მე-20 მუხლის პირველ პუნქტზე და განმარტავს, რომ სამშენებლო სამართალდარღვევისათვის (მშენებლობის უსაფ-

რობების წესების დარღვევისათვის) პასუხისმგებლობა შეიძლება დაეკისროს დამკვეთს, ვინაიდან მის ვალდებულებას წარმოადგენს, სამშენებლო სამუშაოების განხორციელებისას უზრუნველყოს სანებართვო პირობების დაცვა, მათ შორის, სამშენებლო მოედანზე დაიცვას სამშენებლო რეგლამენტით განსაზღვრული უსაფრთხოების მოთხოვნები. მშენებლობის ნებართვის გაცემის მესამე სტადიაზე და სამშენებლო სამუშაოების მიმდინარეობისას კი, დამკვეთს წარმოადგენს იმ მიწის ნაკვეთის მესაკუთრე, რომელზე გაცემული მშენებლობის ნებართვის საფუძველზეც მიმდინარეობს აღნიშნული სამუშაოები. მოცემულ შემთხვევაში, სადავო დადგენილებით შპს „ლ-ს“ პასუხისმგებლობა დაეკისრა, როგორც დამკვეთს. დადგენილია, რომ ქ. თბილისში, ...-ის მიმდებარედ / ... მიმდებარედ, №... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთის მესაკუთრეს წარმოადგენს შპს „ლ-ი“. ამდენად, აღნიშნულ პირს გააჩნდა ობიექტის სამშენებლოდ განვითარების ინტერესი და მიწის ნაკვეთზე მიმდინარე სამშენებლო სამუშაოებთან მიმართებით, იგი წარმოადგენს დამკვეთს, რომლის ვალდებულებაც იყო ობიექტზე სამშენებლო რეგლამენტით დადგენილი უსაფრთხოების ნორმების დაცვის უზრუნველყოფა. შპს „ლ-ი“, როგორც დამკვეთი, კანონშესაბამისად იქნა მიჩნეული სამართალდარღვევის სუბიექტად.

კასატორი მიუთითებს, რომ პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, მშენებლობის უსაფრთხოების წესების დარღვევა – მშენებლობის განხორციელება სპეციალური რეჟიმის ზონაში, სადაც დადგენილია მშენებლობის განხორციელების განსაკუთრებული რეჟიმი, ტყის ფონდისა და „წყლის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრულ ტერიტორიებზე, კულტურული მემკვიდრეობის დამცავ ზონებსა და საკურორტო-სარეკრეაციო ზონებში და ქალაქ თბილისის ტერიტორიაზე, გამოიწვევს დაჯარიმებას 30 000 ლარით. მოცემულ შემთხვევაში, სახეზეა პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შეზღუდვა. შესაბამისად, არსებობდა სადავო დადგენილების გამოცემისა და შპს „ლ-ის“ 30 000 (ოცდაათი ათასი) ლარით დაჯარიმების სამართლებრივი საფუძველი.

კასატორის განმარტებით, გასაჩივრებული გადაწყვეტილებით სააპელაციო სასამართლომ ჩათვალა, რომ შპს „ლ-თან“ მიმართებაში სრულყოფილად არ შესრულდა საქართველოს მთავრობის №361-477 დადგენილებებით გათვალისწინებული მოთხოვნები, თუმცა სასამართლომ მხედველობაში არ მიიღო ისეთ უმნიშვნე-

ლოჯანესი და ფუნდამენტური ღირებულებები, როგორიც არის ადამიანის ჯანმრთელობა, სიცოცხლე, საკუთრებისა და უსაფრთხო სამუშაო პირობების უზრუნველყოფა. ამ ღირებულებათა პრევენციას უზრუნველყოფს სწორედ პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტი, რომლის საფუძველზედაც მხარე დაჯარიმდა 30 000 ათასი ლარით. კასატორი ასევე უსაფუძვლოდ მიიჩნევს სააპელაციო სასამართლოს მსჯელობას, იმასთან დაკავშირებით, რომ ვინაიდან სამშენებლო უსაფრთხოების წესების დარღვევას არ მოჰყოლია მავნე შედეგი, დარღვევა უნდა ჩაითვალოს მცირე მნიშვნელობის მქონედ და მხარეს უნდა გამოეცხადოს სიტყვიერი შენიშვნა. პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის მიზანია სამართალდარღვევის პრევენცია და იმ მავნე შედეგის თავიდან აცილება, რაც შესაძლოა სახეზე იყოს სამშენებლო უსაფრთხოების წესების დარღვევის შემთხვევაში. თუ სასამართლო დანერგავს მსგავს პრაქტიკას სამშენებლო სამართალდარღვევებთან მიმართებით, ეს იქნება გარკვეული ნახალისება სამართალდამრღვევი სუბიექტებისათვის. შედეგად, აზრი დაეკარგება კანონის არსებობას და მიზანს, სამშენებლო უსაფრთხოების წესების დარღვევის წრილში.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 25 იანვრის განჩინებით, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, დასაშვებობის შესამოწმებლად წარმოებაში იქნა მიღებული ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის საკასაციო საჩივრები. ამავე სასამართლოს 2022 წლის 16 მარტის განჩინებით ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის საკასაციო საჩივრები მიჩნეულ იქნა დასაშვებად და დადგინდა საქმის განხილვა მხარეთა დასწრების გარეშე.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების გაცნობისა და გასაჩივრებული გადაწყვეტილების კანონიერება-დასაბუთებულობის შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციისა და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის საკასაციო საჩივრები უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ, გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს გასაჩივრებული გადაწყვეტილება და საქმე ხელახლა განსახილველად უნდა დაუბრუნდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს. სა-

კასაციო პალატის მოსაზრებით, მოცემული დავის ფარგლებში სა-
აპელაციო სასამართლოს არ დაუდგენია გარემოებები, რომელთაც
არსებითი მნიშვნელობა ჰქონდათ საქმისათვის, გადაწყვეტილე-
ბის დასაბუთება იმდენად არასრულია, რომ მისი სამართლებრივი
საფუძვლიანობის შემოწმება შეუძლებელია, რაც საქართველოს სა-
მოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე მუხლისა და 394-ე მუხლის
„ე“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, მისი გაუქმების აბსოლუტურ საფუძ-
ველს ქმნის.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქმესთან დაკავშირებულ
შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებზე:

ქ. თბილისში, ...-ის მიმდებარედ/... კორპუსის მიმდებარედ (ს/კ
...), უძრავ ნივთზე საჯარო რეესტრში რეგისტრირებულია შპს „ლ-
ის“ საკუთრების უფლება.

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქალაქ თბილისის მუ-
ნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2019 წლის 26 მარტის
№4431610 ბრძანებით, ქ. თბილისში, ...-ის მიმდებარედ, კერძო სა-
კუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე, მრავალბინიანი საცხოვრე-
ბელი სახლის შეთანხმებული კორექტირებული არქიტექტურული
პროექტის საფუძველზე, გაიცა მშენებლობის ნებართვა და გაცე-
მულად ჩაითვალა სანებართვო მონმობა. მშენებლობის ვადა განი-
საზღვრა 2019 წლის 26 მარტიდან 2022 წლის 26 მარტის ჩათვლით.

2019 წლის 12 აგვისტოს ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის
მერიის მუნიციპალურმა ინსპექციამ შპს „ლ-ის“ მიმართ შეადგინა
№000560 შემოწმების აქტი, რომლის თანახმად, ქ. თბილისში, ...-ის
მიმდებარედ/... კორპუსის მიმდებარედ (ს/კ ...) მრავალბინიანი საც-
ხოვრებელი სახლის მშენებლობის მიმდინარეობისას, ობიექტზე
დარღვეული იყო საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 27 ოქტომ-
ბრის №477 დადგენილებით დამტკიცებული „სიმაღლეზე მუშაო-
ბის უსაფრთხოების მოთხოვნების შესახებ ტექნიკური რეგლამენ-
ტის“ მე-5 და მე-15 მუხლით გათვალისწინებული პირობები, ასევე
საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 27 მაისის №361 დადგენი-
ლებით დამტკიცებული „მშენებლობის უსაფრთხოების შესახებ
ტექნიკური რეგლამენტის“ მეორე მუხლი, კერძოდ: სამშენებლო
მოედანი სრულად არ იყო შემოღობილი სამშენებლო ღობით; კიბის
მარშებზე სრულად არ იყო მოწყობილი დროებითი მოაჯირები და
ფასადის ღობეებზე არ იყო მოწყობილი დროებითი დამცავი მოა-
ჯირები.

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინ-
სპექციის 2019 წლის 12 აგვისტოს №შ-241/19 დადგენილებით შე-
ჩერდა შპს „ლ-ის“ მიერ, ქ. თბილისში, ...-ის მიმდებარედ/... კორპუ-
სის მიმდებარედ (ს/კ ...) მშენებლობის უსაფრთხოების წესების

დარღვევით მიმდინარე მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის მშენებლობა, მშენებარე ობიექტზე (მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლი) მშენებლობის უსაფრთხოების წესების უზრუნველყოფამდე.

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის 2019 წლის 12 აგვისტოს №000560 დადგენილებით შპს „ლ-ი“ დაჯარიმდა 30 000 (ოცდაათი ათასი) ლარით, ქ. თბილისში, ...-ის მიმდებარედ/... კორპუსის მიმდებარედ (ს/კ ...) მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის მშენებლობაზე, მშენებლობის უსაფრთხოების წესების დარღვევისათვის. ამავე დადგენილებით შპს „ლ-ს“ დაევალა ქ. თბილისში, ...-ის მიმდებარედ/... კორპუსის მიმდებარედ (ს/კ ...) მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის მშენებლობაზე მშენებლობის უსაფრთხოების წესების დაცვა.

2019 წლის 20 აგვისტოს შპს „ლ-ის“ დირექტორმა განცხადებით მიმართა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციას და მშენებლობის განახლების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება მოითხოვა. განმცხადებელმა წარადგინა ი/მ „...ექსპერტიზის“ 2019 წლის 20 აგვისტოს №... საექსპერტო დასკვნა, „ქალაქ თბილისში, ... მიმდებარედ (ს/კ ...), მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის მშენებლობაზე მომუშავეთა შრომის უსაფრთხოების ღონისძიებათა დაცვის თაობაზე“.

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის 2019 წლის 27 აგვისტოს №შ-241/19-2 დადგენილებით ძალდაკარგულად გამოცხადდა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის მიერ შპს „ლ-ის“ მიმართ მიღებული 2019 წლის 12 აგვისტოს №შ-241/19 დადგენილება, მშენებლობის შეჩერების შესახებ.

2019 წლის 27 აგვისტოს შპს „ლ-ის“ დირექტორმა ადმინისტრაციული საჩივრით მიმართა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიას, ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის 2019 წლის 12 აგვისტოს №შ-241/19 და 2019 წლის 12 აგვისტოს №000560 დადგენილებების ბათილად ცნობის მოთხოვნით.

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2019 წლის 31 დეკემბრის №2082 ბრძანებით არ დაკმაყოფილდა შპს „ლ-ის“ 2019 წლის 27 აგვისტოს ადმინისტრაციული საჩივარი, ძალაში დარჩა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის 2019 წლის 12 აგვისტოს №შ-241/19 და 2019 წლის 12 აგვისტოს №000560 დადგენილებები.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ მოცემული საკასაციო საჩივრების ფარგლებში უნდა შეფასდეს: ჰქონდა თუ არა საა-

პელაციო სასამართლოს სადავო სამართალურთიერთობასთან მიმართებაში ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლის გამოყენების შესაძლებლობა და ამ შესაძლებლობის დადგენის შემთხვევაში, არსებობდა თუ არა გამოვლენილი სამართალდარღვევის მცირემნიშვნელოვნად მიჩნევის წინაპირობები, რაც მოსარჩელეს გაათავისუფლებდა ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობისაგან.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის მეორე მუხლის თანახმად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ საქართველოს კანონმდებლობა შედგება ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ ამ კოდექსისა და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებისაგან. ამავე კოდექსის 33-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევისათვის პირს სახდელი დაედება იმ ნორმატიული აქტით დაწესებულ ფარგლებში, რომელიც ითვალისწინებს პასუხისმგებლობას სამართალდარღვევისათვის ამ კოდექსის და ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ სხვა აქტების შესაბამისობით. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი ადგენს ადმინისტრაციული გადაცდომისათვის კანონით გათვალისწინებული სანქციის გამოყენების საერთო წესს. შესაბამისად, ზოგადი წესი, რომელიც მცირემნიშვნელოვანი სამართალდარღვევის შემთხვევაში, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლის გამოყენებას შეეხება, ვრცელდება ყველა სახის სამართალდარღვევაზე, თუ სპეციალური კანონით სხვაგვარი მოწესრიგება არ არსებობს. „...მართალია, სამშენებლო სამართალდარღვევებზე ცალკე კანონმდებლობა ვრცელდება, თუმცა ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში მოცემული ურთიერთობები არ არის სხვაგვარად დარეგულირებული სპეციალურ, კერძოდ, პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსში, რომლის 25-ე მუხლის ბოლო პუნქტის თანახმად, სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმის წარმოებისას სამშენებლო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის ორგანო ხელმძღვანელობს ამ კანონითა და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებით..“ (სუს 2019 წლის 20 დეკემბრის №ბს-926-922(2კ-17), 2021 წლის 29 ოქტომბრის №ბს-76(კ-19) განჩინებები). ამრიგად, ზოგადი წესი, რომელიც მცირე მნიშვნელობის სამართალდარღვევას აწესრიგებს, ვრცელდება ყველა სახის სამართალდარღვევაზე, თუ ისინი სპეციალური კანონით არ არის სხვაგვარად მოწესრიგებული, მათ შორის სამშენებლო კანონმდებლობით.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მოცემულ შემთხვევაში, სა-

აპელაციო სასამართლოს გააჩნდა საკანონმდებლო საფუძველი, სადავო სამშენებლო სამართალდარღვევათა მიმართებაში ემსჯეულა საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლის გამოყენების შესაძლებლობაზე.

რაც შეეხება მოსარჩელესთან მიმართებაში გამოვლენილი სამართალდარღვევის მცირემნიშვნელოვნად მიჩნევისა და მისი ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობისაგან გათავისუფლების საკითხის მართებულობას:

საქმის მასალებით დადგენილია, რომ მოსარჩელესთან მიმართებაში გამოვლინდა მშენებლობის უსაფრთხოების წესების დარღვევა, რაც პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ სამართალდარღვევას წარმოადგენს და სანქციის სახით ითვალისწინებს ჯარიმას, 30 000 ათასი ლარის ოდენობით. საგულისხმოა, რომ პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტი, მშენებლობის უსაფრთხოების წესების დარღვევისათვის აბსოლუტური სანქციის სახით ადგენს ჯარიმის კონკრეტულ ოდენობას. ამდენად, ამ ნორმით გათვალისწინებული ქმედების გამოვლენისას, შედარებით განსაზღვრული სანქციის არარსებობის პირობებში, შეუძლებელია, ყოველი კონკრეტული შემთხვევისათვის პასუხისმგებლობის განსაზღვრა ჯარიმის ოდენობის გონივრულობის გათვალისწინებით. „...აბსოლუტურად განსაზღვრული სანქცია, რომელიც საერთოდ არ ითვალისწინებს მოსამართლის მიხედულების თავისუფლების გარკვეულ არეალს, აღუკვეთს მას შესაძლებლობას, შეაფასოს სანქციით გათვალისწინებული ღონისძიების გამოყენების აუცილებლობა, გამართლებულობა და შესატყვისობა ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში.“ (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2020 წლის 12 ნოემბრის №1/2/1475 გადაწყვეტილება). ამდენად, სახეზეა შემთხვევა, როდესაც სანქცია უფლებამოსილ ორგანოს არ უტოვებს დისკრეციას, ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში, შესაბამისი კრიტერიუმებით და სახელმძღვანელო პრინციპებით შეაფასოს, რა რისკის მატარებელია დარღვევა დაცული სფეროსათვის.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ ქმედების სამართალდარღვევად აღიარებისას, კანონმდებელი მისი სამიშროების ხარისხის შესაბამისად განსაზღვრავს სანქციის სახეს და მოცულობას. ამასთანავე, შესაძლებელია, ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში, ინდივიდუალური გარემოებების გათვალისწინებით, სახდელის შეფარდებაზე უფლებამოსილმა ორგანომ ჩათვალოს, რომ დარღვევის სამიშროების ხარისხმა არ მიაღწია იმ მინიმუმს, რაც აუცილებელია მისი ჩამდენისათვის პასუხისმგებლობის დასაკისრებლად. სწორედ

ამ მიზნით, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლი ადგენს ქმედების მცირემნიშვნელოვნების გათვალისწინებით, დამრღვევის ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობისაგან გათავისუფლებისა და მისთვის შენიშვნის გამოყენების შესაძლებლობას. კერძოდ, ამ მუხლის თანახმად, თუ ჩადენილია მცირემნიშვნელოვანი ადმინისტრაციული სამართალდარღვევა, საქმის გადასაწყვეტად უფლებამოსილ ორგანოს (თანამდებობის პირს) შეუძლია გაათავისუფლოს დამრღვევი ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობისაგან და დასჯერდეს სიტყვიერ შენიშვნას. სიტყვიერი შენიშვნა არ გამოიყენება, თუ ჩადენილია იგივე ქმედება განმეორებით, ან თუ დამრღვევის მიმართ ადრე ჩადენილი იმავე ქმედებისათვის ამ მუხლის საფუძველზე გამოყენებული იყო სიტყვიერი შენიშვნა.

საგულისხმოა, რომ მოქმედი ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლი არ შეიცავს მითითებას გადაცდომის მცირემნიშვნელოვნად მიჩნევისათვის საჭირო კრიტერიუმების თაობაზე. „მცირემნიშვნელობის“ განმარტება კანონში მოცემული არ არის, თუმცა უდავოა, რომ შენიშვნის გამოყენება რელევანტურია მაშინ, როდესაც დამრღვევის გამოსასწორებლად არ არის საჭირო სახდელის გამოყენება. საგულისხმოა, რომ შენიშვნის გამოყენებით სამართალდამრღვევის პასუხისმგებლობისაგან გათავისუფლება არ ნიშნავს მისი მხრიდან ჩადენილი მართლსაწინააღმდეგო და ბრალეული ქმედების ჩადენის ფაქტის გამორიცხვას. აღნიშნული მუხლის გამოყენების წინაპირობაა სამართალდარღვევის ფაქტის უდავოდ არსებობა და მხოლოდ იმ გარემოებების კვლევა, რომლებიც ჩადენილი ქმედების მცირემნიშვნელოვნებას დაადასტურებს, დამრღვევისათვის სანქციის დაკისრების აუცილებლობის გამოსარიცხად.

საკასაციო პალატა მიუთითებს, რომ ქმედების მცირემნიშვნელოვნად მიჩნევა უნდა მოხდეს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმის წარმოების პრინციპების და მიზნების შეჯერების საფუძველზე. ამასთანავე, აუცილებელია სამართალდარღვევის დამდგენი კონკრეტული ნორმის კომპლექსური ანალიზი. სამართალდარღვევის მცირემნიშვნელოვნად შეფასებისას, უნდა ჩაითვალოს, რომ ქმედება ფორმალურად შეიცავს სამართალდარღვევის ნიშნებს, თუმცა თავისი ხასიათით არ გამოუწვევია ისეთი ზიანი, რომელიც აუცილებელს გახდიდა მისი ჩამდენისათვის ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის დაკისრებას ან არ შეუქმნია ასეთი ზიანის საფრთხე. საკასაციო პალატის მოსაზრებით, ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში, სამართალდარღვევის შემცველი ქმედების მცირემნიშვნელოვნების დასადგენად, აუცილებელია, სა-

სამართლო გასცდეს საკანონმდებლო აქტის შესაბამისი მუხლის დისპოზიციაში აღწერილ შემადგენლობას, სამართალდარღვევის არსებობის ფაქტის დადასტურების სტადიას და მხედველობაში მიიღოს სამართალდარღვევის ჩადენის ჩადენის ადგილი, დრო, ვითარება, საშუალება და მთელი რიგი გარემოებები. სამართალდარღვევას მცირე მნიშვნელობა მაშინ უნდა მიენიჭოს, როდესაც გაანალიზდება, რომ მსგავსი ქმედების ჩადენისას კანონმდებლობით დაცულ საზოგადოებრივ ურთიერთობებს და მართლწესრიგს არ ადგება არსებითი ზიანი. „...ამა თუ იმ ქმედების მნიშვნელობის განსაზღვრისას შესაძლებელია, გადაწყვეტილების მიმღები ორგანოს მხრიდან მრავალი სხვადასხვა ფაქტობრივი გარემოება თუ ინდივიდუალური მახასიათებელი იქნეს გათვალისწინებული (მაგალითად, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევით განპირობებული ზიანის ბუნება და ხარისხი, სამართალდამრღვევის მიერ ზარალის ნებაყოფლობით ანაზღაურება ან მიყენებული ზიანის გამოსწორება და სხვ.)..“ (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2020 წლის 12 ნოემბრის №1/2/1475 გადაწყვეტილება).

როგორც აღინიშნა, მოცემულ შემთხვევაში, მოსარჩელის სანქციონების საფუძველი გახდა პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტი, რომელიც პასუხისმგებლობის სახით ჯარიმის დაკისრებას უკავშირებს მშენებლობის უსაფრთხოების წესების დარღვევას (მშენებლობის განხორციელებას სპეციალური რეჟიმის ზონაში, სადაც დადგენილია მშენებლობის განხორციელების განსაკუთრებული რეჟიმი, ტყის ფონდისა და „წყლის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრულ ტერიტორიებზე, კულტურული მემკვიდრეობის დამცავ ზონებსა და საკურორტო-სარეკრეაციო ზონებში და ქალაქ თბილისის ტერიტორიაზე). საყურადღებოა, რომ პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 49-ე მუხლი ზოგადად მიუთითებს მშენებლობის უსაფრთხოების წესების დარღვევაზე, როგორც დასჯად ქმედებაზე. შესაბამისად, ამ მუხლით გათვალისწინებული ქმედების შემადგენლობის წარმოშობა, ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში დამოკიდებულია უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული ცალკეული სპეციალური ნორმების დარღვევასთან. ამდენად, შესაძლებელია, ცალკეულ შემთხვევებში განსხვავებული იყოს პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 49-ე მუხლით აკრძალული ქმედებიდან გამომდინარე ზიანის საფრთხის ბუნება, ხარისხი და რაოდენობა. მოცემულ შემთხვევაში, პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული სანქციის სახით ჯარიმის დაკისრების ზოგადი საფუძ-

ვლის კონკრეტიზაციას, მოსარჩელესთან მიმართებაში, შეიცავს საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 27 ოქტომბრის №477 დადგენილებით დამტკიცებული „სიმაღლეზე მუშაობის უსაფრთხოების მოთხოვნების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტისა“ და საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 27 მაისის №361 დადგენილებით დამტკიცებული „მშენებლობის უსაფრთხოების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ სპეციალური ნორმები (სადავო დადგენილებით მიჩნეულია, რომ დარღვეულია „სიმაღლეზე მუშაობის უსაფრთხოების მოთხოვნების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ მე-5, მე-15 მუხლებისა და „მშენებლობის უსაფრთხოების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ მეორე მუხლის მოთხოვნები – სამშენებლო მოედანი სრულად არ იყო შემოღობილი სამშენებლო ღობით; კიბის მარშებზე სრულად არ იყო მოწყობილი დროებითი მოაჯირები და ფასადის ღიობებზე არ იყო მოწყობილი დროებითი დამცავი მოაჯირები).

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ მშენებლობის წარმოებისას ადამიანის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, ერთ-ერთ უმთავრეს ინტერესს უნდა წარმოადგენდეს. სწორედ ამიტომ, აუცილებლობას წარმოადგენს საწარმოო სამართლის ინსტიტუტების სწორად გამოყენება. „...აღნიშნული სამართლის ინსტიტუტების სწორი გაგება-გამოყენება უშუალოდ განაპირობებს ადამიანთა ყოფას, საზოგადოებრივი წესრიგის ხარისხსა და კულტურას..“ (სუს 2013 წლის 2 ივლისის №ბს-60-55(კ-13) გადაწყვეტილება). შესასრულებელი სამუშაოს სპეციფიკიდან გამომდინარე, სამშენებლო სფეროში შრომის უსაფრთხოების მინიმალური სტანდარტების უზრუნველყოფას განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს, რამდენადაც მაღალია ადამიანის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისათვის საფრთხის წარმოშობის რისკი.

სამშენებლო საქმიანობის განხორციელების უზრუნველყოფა სამშენებლო სფეროს ტექნიკური რეგლამენტებით და საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების სრული დაცვით, პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის ერთ-ერთი უმთავრესი მიზანია. სწორედ მითითებული კოდექსის მიზნების აღსრულებას ემსახურება საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 27 მაისის №361 დადგენილებით დამტკიცებული „ტექნიკური რეგლამენტი მშენებლობის უსაფრთხოების შესახებ“ და საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 27 ოქტომბრის №477 დადგენილებით დამტკიცებული „ტექნიკური რეგლამენტი სიმაღლეზე მუშაობის უსაფრთხოების მოთხოვნების შესახებ“. კერძოდ, მითითებული ნორმატიული აქტებიდან გამომდინარე, მშენებლობის ნებართვით გათვალისწინებულ სამშენებლო ობიექტზე სამუშაო-

ების, მათ შორის, სიმაღლეზე შესასრულებელი სამუშაოების განხორციელებისას, პასუხისმგებელი პირი ვალდებულია, სამშენებლო მოედანზე უზრუნველყოს სამშენებლო უსაფრთხოების ნორმების სათანადოდ დაცვა და სამუშაოები განახორციელოს ტექნიკური რეგლამენტით დადგენილი სტანდარტის შესაბამისად, რათა საფრთხე არ დაემუქროს ადამიანის ჯანმრთელობას, სიცოცხლეს, საკუთრებასა და გარემოს, ამასთან, ხელი შეეწყოს უსაფრთხო და ჯანსაღი სამუშაო გარემოს შექმნას. სამშენებლო სამუშაოების განხორციელებისას მითითებული დადგენილებებით განსაზღვრული უსაფრთხოების ნორმების დარღვევის შემთხვევაში, ადგილი ექნება სამართალდარღვევას, რომლისთვისაც პასუხისმგებლობა გათვალისწინებულია პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსით.

უდავოა, რომ შესაბამისი სანებართვო დოკუმენტაციის საფუძველზე, მოსარჩელე აწარმოებდა მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის მშენებლობას. ასევე დადგენილია, რომ სამშენებლო სამუშაოები უკავშირდებოდა სიმაღლეზე სამუშაოების შესრულებას, სადაც არსებობდა 2 მეტრის და მეტი სიმაღლიდან ვარდნის საფრთხე (საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 27 ოქტომბრის №477 დადგენილებით დამტკიცებული „სიმაღლეზე მუშაობის უსაფრთხოების მოთხოვნების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ შესაბამისად, სიმაღლეზე სამუშაოების შესრულებისას ძირითადი მოთხოვნები და პრევენციული ღონისძიებების ზოგადი პრინციპები დადგენილია იმ სამუშაოებზე, სადაც არსებობს 2 მეტრის და მეტი სიმაღლიდან ვარდნის საფრთხე (მათ შორის, ლიობები). ამ პირობებში, მოსარჩელე კომპანიას კიბის მარშებზე სრულად არ ჰქონდა მოწყობილი დროებითი მოაჯირები – ანუ დარღვეული იყო დამცავი მოაჯირების სისტემისათვის დადგენილი აუცილებელი მოთხოვნები – დამცავი მოაჯირები არ იყო დამონტაჟებული ყველგან, სადაც არსებობს სიმაღლიდან ვარდნის პოტენციური საფრთხე (საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 27 ოქტომბრის №477 დადგენილებით დამტკიცებული „სიმაღლეზე მუშაობის უსაფრთხოების მოთხოვნების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ მე-5 მუხლის „ა“ პუნქტი). საგულისხმოა, რომ მშენებლობის პროცესში კიბის მარშების მოწყობის მიზანი უდავოდ უკავშირდება სიმაღლეზე მუშაობის რისკის წინასწარ შეფასებას და სიმაღლიდან ვარდნის საფრთხის თავიდან აცილებას, თუმცა მოცემულ შემთხვევაში, უდავოა, რომ მოსალოდნელი საფრთხეების წინასწარი გაანალიზება არ მომხდარა. გარდა ამისა, ფასადის ლიობებზე არ იყო მოწყობილი დროებითი დამცავი მოაჯირები – ანუ დარღვეული იყო მოთხოვნები ლიობების მიმართ – ფასადის ლიობებზე, სადაც შესაძლე-

ბელი იყო ადამიანების ვარდნა, არ იყო მოწყობილი დროებითი დამცავი მოაჯირები (საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 27 ოქტომბრის №477 დადგენილებით დამტკიცებული „სიმაღლეზე მუშაობის უსაფრთხოების მოთხოვნების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ მე-15 მუხლი).

გარდა ზემოაღნიშნულისა, მოსარჩელესთან მიმართებაში გამოვლინდა საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 27 მაისის №361 დადგენილებით დამტკიცებული „მშენებლობის უსაფრთხოების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ მოთხოვნათა დარღვევები. აღნიშნული რეგლამენტი ადგენს დასახლებულ ადგილებში და საზოგადოებრივი სივრცის მომიჯნავედ ან მოქმედი სანარმოს ტერიტორიაზე სამშენებლო მოედნის შემოღობვის ვალდებულებას, რათა სამშენებლო მოედანზე შესვლა იყოს კონტროლირებადი და გამორიცხული იყოს იქ უნებლიე მოხვედრის შესაძლებლობა. შემოღობვა ხალხის მოძრაობის ადგილებში გადახურული უნდა იყოს ისეთი დამცავი საფარით, რომელიც უზრუნველყოფს ფეხით მოსიარულეთა უსაფრთხოებას. მოცემულ შემთხვევაში, სამშენებლო მოედანი სრულად არ იყო შემოღობილი სამშენებლო ღობით – ანუ დარღვეული იყო სამშენებლო მოედნის ორგანიზებასთან დაკავშირებული მოთხოვნები: სამშენებლო მოედანზე სამუშაოები არ იყო ორგანიზებული იმგვარად, რომ უზრუნველყოფილიყო მშენებლობის უსაფრთხოება (საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 27 მაისის №361 დადგენილებით დამტკიცებული „მშენებლობის უსაფრთხოების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ მეორე მუხლი).

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ სხვა დარღვევების მსგავსად, სუბიექტის ნების შესაბამისად, შესაძლებელია, გამოსწორებას დაექვემდებაროს მშენებლობის უსაფრთხოების წესების დარღვევაც, თუმცა მოცემულ კონკრეტულ შემთხვევაში, შესაბამისი ქმედების მცირემნიშვნელოვნად მიჩნევის მიზნებისათვის, გათვალისწინებულ უნდა იქნეს, რომ საკითხი შეეხება სამშენებლო სამუშაოების წარმოებას სიმაღლეზე, რაც მომეტებული საფრთხის წყაროს წარმოადგენს და არსებული დარღვევებით გამოწვეული შესაძლო უარყოფითი შედეგი უმუშალო კავშირშია ადამიანის სიცოცხლესა და ჯანმრთელობასთან. ამდენად, გასათვალისწინებელია არა მხოლოდ დარღვევის გამოვლენის შემდეგ არსებული ფაქტობრივი მოცემულობა (სანქციის დაკისრების შემდეგ, დარღვევის გამოსწორება, მშენებლობის გაგრძელება უსაფრთხოების წესების დაცვით, სხვა პირებისათვის ზიანის მიყენების ფაქტის არარსებობა), არამედ შესაძლო უარყოფითი შედეგის სერიოზულობის გააზრება. ქმედების მცირემნიშვნელოვნად შეფასების ფარგლები უნდა მოიცავდეს არამხოლოდ ქმედებით გამოწვეული ზიანის მცი-

რე მნიშვნელობის მქონედ შეფასებას, არამედ, იმ უარყოფითი შედეგის დადგომის რეალური საფრთხის გაანალიზებას, რაც არსებობდა უფლებამოსილი ორგანოს მიერ დარღვევის გამოვლენამდე. საგულისხმოა, რომ პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსი, ამ ქმედებით განპირობებული შესაძლო რისკებისა და მოსალოდნელი საფრთხის მაღალი ხარისხის გათვალისწინებით, სხვა სამართალდარღვევებისაგან განსხვავებულად ადგენს სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმის წარმოების პროცედურას: გათვალისწინებული არ არის სამართალდარღვევის გამოვლენისას მითითების შედგენისა და დარღვევის აღმოფხვრის მიზნით, სუბიექტისათვის ვადის განსაზღვრის შესაძლებლობა. სამშენებლო სამართალდარღვევის საქმის წარმოება იწყება პირდაპირ შემომგების აქტის შედგენით. ამასთანავე, სამშენებლო საქმიანობაზე ზედამხედველობის ორგანო ვალდებულია, შემომგების აქტის შედგენისთანავე, დაუყოვნებლივ მიიღოს დადგენილება დაჯარიმების შესახებ. მნიშვნელოვანია, რომ დამრღვევის პასუხისმგებლობისაგან გათავისუფლებისა და სამართალდარღვევის საქმის წარმოების შეწყვეტის წინაპირობას არ ქმნის სამართალდარღვევის გამოსწორება დადგენილების მიღებამდე (პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 23-ე, მე-13, მე-7 ნაწილები). ამდენად, საკასაციო პალატის მოსაზრებით, დარღვევის სერიოზულობას და მისი შინაარსისათვის განსაკუთრებული მნიშვნელობის მინიჭებას ადასტურებს ის გარემოებაც, რომ მშენებლობის უსაფრთხოების წესების დარღვევის გამოვლენისას, პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ქმედებებისაგან განსხვავებით, კანონმდებელი არ გამოხატავს ნებას, სანქცირებამდე დამრღვევს განუსაზღვროს გამოსწორების ვადა. კანონით დასჯადად და პასუხისმგებლობის დაკისრების საფუძვლად მიჩნეულია თავისთავად მშენებლობის უსაფრთხოების წესების დარღვევის ფაქტის გამოვლენა.

შემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატის მოსაზრებით, მართალია, სააპელაციო სასამართლომ სწორად მიუთითა, რომ სამართალდარღვევის მცირემნიშვნელოვნად მიჩნევის საკითხის შეფასება და ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლის გამოყენების შესაძლებლობა არ არის დამოკიდებული სამართალდარღვევის ჩადენისათვის გათვალისწინებული სანქციის სიმკაცრეზე, თუმცა ნათელია, რომ ამ მუხლის შინაარსის მთავარი განმსაზღვრელი სიტყვა – „მცირემნიშვნელოვნება“, თავისთავად კავშირშია ცალკეული დარღვევის ხასიათის, მისი საშიშროების ხარისხის შეფასებასთან. დადასტურებული სამართალ-

დარღვევის არსებობის პირობებში, დამრღვევისათვის პასუხისმგებლობის დაკისრების გამორიცხვის საკითხის გადაწყვეტისას, საკმარისი არ არის მხოლოდ იმ გარემოებათა მხედველობაში მიღება, რომლებიც კავშირშია დარღვევის გამოვლენის შემდგომ არსებულ ვითარებასთან (სამართალდარღვევის ჩადენის აღიარება, მისი გამოსწორება).

ამდენად, საკასაციო სასამართლოს მოსაზრებით, მოცემულ შემთხვევაში, გასაჩივრებული განჩინებით შეფასებული არ არის შესაძლო საფრთხეები, რაც შეიძლება წარმოქმნილიყო უსაფრთხოების წესების დაუცველად მშენებლობის წარმოებისას. საქმის ინდივიდუალური გარემოებების გათვალისწინებით, სააპელაციო პალატამ უნდა იმსჯელოს, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლით გათვალისწინებული საშელავათო დანაწესის გამოყენების მიზნებისათვის, არის თუ არა გადამწყვეტი მნიშვნელობის მქონე მხოლოდ ის გარემოება, რომ დარღვევის ჩადენის შემდეგ, მოსარჩელის აქტიური მოქმედებით ვითარება შეიცვალა (მშენებლობის უსაფრთხოების წესების დაცულობა აღდგა). სასამართლომ მხედველობაში უნდა მიიღოს ის გარემოება, რომ მოსარჩელე ახორციელებს მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის მშენებლობას. შესაბამისად, სამშენებლო არეალის სიფართოვის, მშენებლობის მასშტაბურობის გათვალისწინებით, უსაფრთხოების დაცვის ვალდებულებაც უფრო მაღალი ხარისხით წარმოიშობა და განსაკუთრებული საჭიროება არსებობს, შეფასდეს გამოვლენილი სამართალდარღვევისათვის დამახასიათებელი ყველა ინდივიდუალური ნიშანი. კერძოდ, დადგენილია, რომ მოცემულ შემთხვევაში, სამშენებლო სამუშაოები უკავშირდებოდა სიმაღლეზე სამუშაოების შესრულებას, სადაც არსებობდა 2 მეტრის და მეტი სიმაღლიდან ვარდნის საფრთხე. მოსარჩელეს კიბის მარშებზე სრულად არ ჰქონდა მოწყობილი დროებითი მოაჯირები – ანუ დარღვეული იყო დამცავი მოაჯირების სისტემისათვის დადგენილი აუცილებელი მოთხოვნები – დამცავი მოაჯირები არ იყო დამონტაჟებული ყველგან (ერთ სართულზე საერთოდ არ იყო მოწყობილი დამცავი მოაჯირები), სადაც არსებობს სიმაღლიდან ვარდნის პოტენციური საფრთხე. ფასადის ლიობებზე არ იყო მოწყობილი დროებითი დამცავი მოაჯირები – დარღვეული იყო მოთხოვნები ლიობების მიმართ – ფასადის ლიობებზე, სადაც შესაძლებელი იყო ადამიანების ვარდნა, არ იყო მოწყობილი დროებითი დამცავი მოაჯირები. გარდა ამისა, დარღვეული იყო სამშენებლო მოედნის ორგანიზებასთან დაკავშირებული მოთხოვნები – სამშენებლო მოედანი სრულად არ იყო შემოღობილი სამშენებლო ღობით).

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის საკასაციო საჩივრები უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ, გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს გასაჩივრებული გადაწყვეტილება და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 412-ე მუხლის შესაბამისად, საქმე ხელახლა განსახილველად დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 257-ე და 412-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. კასაციორების – ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციისა და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის საკასაციო საჩივრები დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;
2. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2021 წლის 24 მაისის გადაწყვეტილება და საქმე ხელახალი განხილვის მიზნით დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს;
3. მხარეთათვის სახელმწიფო ბაჟის დაკისრების საკითხი გადაწყდეს საქმეზე საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებისას;
4. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

2. სხვა სამშენებლო დავები

მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მშენებლობის ნებართვის გაცემა

გადაწყვეტილება საქართველოს სახელით

№ბს-1221(კ-21)

27 ივლისი, 2022 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: გ. მაკარიძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ქ. ცინცაძე,
თ. ოქროპირიძე

დავის საგანი: ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამარ-
თლებრივი აქტის ბათილად ცნობა

აღწერილობითი ნაწილი:

1. მ. უ-ემ 2017 წლის 14 დეკემბერს სარჩელით მიმართა სამ-
ტრედიის რაიონულ სასამართლოს მოპასუხე ხონის მუნიციპალი-
ტეტის მერიის მიმართ.

მოსარჩელემ მოითხოვა ბათილად იქნეს ცნობილი ქ. ხონში, ...ას
ქ. №...-ში შპს „I...-ის“ თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის მშენებ-
ლობის პროექტის შეთანხმებისა და მშენებლობის ნებართვის გა-
ცემის შესახებ ხონის მუნიციპალიტეტის გამგებლის 2017 წლის 16
მაისის №39 351 ბრძანება.

სარჩელის თანახმად, ხონის მუნიციპალიტეტის გამგებლის 2017
წლის 16 მაისის №39 351 ბრძანებით დამტკიცდა ქ. ხონში, ...ას ქ.
№...-ში (ს/კ ...) მდებარე შპს „I...-ის“ კერძო საკუთრებაში არსებულ
მიწის ნაკვეთზე თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის მშენებლობის
პროექტი და გაიცა მშენებლობის ნებართვა 2018 წლის მარტის ჩათ-
ვლით, თანდართული საპროექტო დოკუმენტაციის შესაბამისად.
მიუხედავად იმისა, რომ ხონის მუნიციპალიტეტის გამგებლის 2017
წლის 13 ივნისის ბრძანებით შეჩერდა მშენებლობა და დაინიშნა
ექსპერტიზა, კომპანია მშენებლობას მაინც აგრძელებდა. ექსპერ-
ტიზის მიერ შესწავლილ იქნა მხოლოდ ობიექტის კონსტრუქციუ-
ლი ნაწილი და დადგინდა, რომ მშენებლობა შესრულებული იყო
ხარვეზებით და მოითხოვდა კორექტირებას. ამასთან, ექსპერტი-
ზას არ შეუშინებია, რამდენად აკმაყოფილებდა მშენებლობა სა-
ქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრის 2008 წლის 8

დეკემბრის №1-1/2935 ბრძანებას, მათ შორის, არ შემოწმებულა, რამდენი იყო დაცილება მშენებლობასა და საცხოვრებელ სახლებს შორის.

მოსარჩელის მითითებით, რადგან იგი ცხოვრობს ასაშენებელი ობიექტის გვერდით და დაინტერესებული პირია, მონაწილეობა უნდა მიეღო ადმინისტრაციულ წარმოებაში, რისი საშუალებაც არ მიეცა. მის საცხოვრებელ სახლსა და წარმოებულ მშენებლობას შორის დაცილება ძალიან მცირეა, თუმცა აღნიშნული გარემოება პროექტის შედგენისას გათვალისწინებული არ იყო. საყურადღებოა, რომ მშენებლობასთან ახლოს გადის ცენტრალური გაზის მილები და უსაფრთხოების წესების დარღვევა სავალალო შედეგის მომტანი იქნება არა მხოლოდ მისთვის, არამედ – ხონის მოსახლეობისთვისაც. ამასთან, სამშენებლო ობიექტზე არც აბრა იყო გამოკრული გაზის სატუმბი სადგურის მშენებლობასთან დაკავშირებით. ყოველივე აღნიშნულის გათვალისწინებით, აქტის გამოცემის დროს დარღვეულ იქნა მისი მომზადებისა და გამოცემის წესები.

2. სამტრედიის რაიონული სასამართლოს 2018 წლის 3 იანვრის განჩინებით ადმინისტრაციულ საქმეში შპს „I...“ ჩაბმულ იქნა მესამე პირად საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-16 მუხლის მეორე ნაწილის შესაბამისად.

3. სამტრედიის რაიონული სასამართლოს 2020 წლის 28 თებერვლის გადაწყვეტილებით მ. უ-ეის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

სამტრედიის რაიონულმა სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია შემდეგი ფაქტობრივი გარემოებები: ა) 2017 წლის 23 მარტს ხონის მუნიციპალიტეტის გამგეობას განცხადებით მიმართა შპს „I...-ის“ მინდობილმა პირმა საზოგადოების კერძო საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის მშენებლობის ნებართვის მიღების თაობაზე; ბ) ხონის მუნიციპალიტეტის გამგებლის 2017 წლის 10 მაისის №39 346 ბრძანებით დამტკიცდა შპს „I...-ის“ კერძო საკუთრებაში არსებული ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში (ს/კ ...) მდებარე მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობები; გ) ხონის მუნიციპალიტეტის გამგებლის 2017 წლის 16 მაისის №39 351 ბრძანებით შეთანხმებულ იქნა ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში მდებარე შპს „I...-ის“ თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის მშენებლობის პროექტი და გაიცა მშენებლობის ნებართვა 2018 წლის მარტის ჩათვლით; დ) ხონის მუნიციპალიტეტის გამგებლის 2017 წლის 13 ივნისის №39 441 ბრძანების პირველი პუნქტით შეჩერებულ იქნა ხონის მუნიციპალიტეტის გამგებლის 2017 წლის 16 მაისის №39 351 ბრძანება შპს „I...-ის“ კომპანიისთვის მშენებლობის ნებართვის გაცემის შესახებ და აეკრძალა მშენებლობასთან დაკავშირებული რაიმე მოქმედე-

ბის განხორციელება საკითხის საბოლოო გადაწყვეტამდე. ამავე ბრძანებით დაინიშნა ექსპერტიზა სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის ექსპერტიზის ეროვნულ ბიუროში; ე) სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2017 წლის 7 აგვისტოს დასკვნის თანახმად, შპს „...ს“ მიერ მომზადებული ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში მდებარე თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის პროექტის კონსტრუქციული ნაწილი შესრულებულია ხარვეზებით და მოითხოვს კორექტირებას კვლევაში მოცემული შენიშვნების მიხედვით. პროექტის მიმართ დადგენილ იქნა შემდეგი სახის შენიშვნები: განმარტებით ბარათში არ არის წარმოდგენილი გეოლოგიური კვლევის შედეგები და განმარტება – რა გრუნტზე ხდება საპროექტო შენობების დაფუძნება. კონსტრუქციულ ნაწილში უნდა იყოს მოცემული 0.00 ნიშნულის შესაბამისი აბსოლუტური ნიშნული. უნდა დაარმირდეს მიღებული წესით და პნ ... მოთხოვნების გათვალისწინებით. ფილის კონფიგურაციიდან გამომდინარე, აუცილებელია ჭრილის გარდა მოცემული იყოს ფილის არსებითი გეგმა, ზედა და ქვედა არმატურის ბადეების ჩვენებით, დასამატებელია სამონტაჟო არმატურაც; სვეტებში მიღებული საკიდების ბიჯი ზედა და ქვედა საყრდენებზე შესამცირებელია; საძირკვლების ფილებში დასამატებელია გვერდითი დასაანკერებელი ვერტიკალური ჩანგლები არმატურის პირგადაადების წესების დაცვით; სველი წერტილის შენობა: შენობის კუთხეებში დასამატებელია რკინაბეტონის გულარები, მზიდი კედლების გადაკვეთებში კედლების წყობა გასაძლიერებელია ბადეებით, ზღუდარები დასამატებელია, საძირკვლების ჩაღრმავება უნდა დაზუსტდეს გეოლოგიური მონაცემების საფუძველზე; ვ) მოსარჩელე მ. უ-ეს თავისი დარღვეული უფლების თაობაზე საამისოდ უფლებამოსილი ორგანოსათვის – ხონის მუნიციპალიტეტის გამგეობისთვის ადმინისტრაციულ წარმოებაში მონაწილეობის მიღების მოთხოვნით არ მიუმართავს; ზ) შპს „გ...ის“ (A ტიპის ინსპექტირების ორგანო) მიერ ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში მდებარე მშენებარე თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის პროექტზე 2017 წლის 30 მაისს გაცემული საექსპერტო დასკვნის თანახმად, თხევადი გაზის შესანახი მიწისქვეშა რეზერვუარის და ჩამომსხმელი სვეტიდან რეგლამენტირებული მანძილი უახლოეს შენობა-ნაგებობამდე, რომელიც არ განეკუთვნება თხევადი გაზის სადგურს, შემუშავებულია დიდი ბრიტანეთის და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს ტექნიკურ რეგლამენტზე დაყრდნობით, სადაც 4-60 ტ-მდე ჭურჭლის განთავსება სადგურს გარეთ მდებარე შენობებამდე დასაშვებია 15 მ-ის მანძილზე. პროექტზე აღნიშნული დამორება შეადგენს 20 მ-ს. რაც შეეხება თხევადი გაზის ჩამოსასხმელ სვეტს (დისპანსერი), მათი დაშო-

რების მანძილი უნდა შეადგენდეს სულ მცირე 9 მ-ს. აღნიშნული მანძილი ასევე დაცულია. პროექტი შესრულებულია დიდი ბრიტანეთის და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს ტექნიკური რეგლამენტის (...ის სახანძრო და სამაშველო სამსახური) მოთხოვნების შესაბამისად; თ) სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2019 წლის 7 ივნისის დასკვნის თანახმად, მანძილი ჩამოსასხმელი სვეტიდან ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში (ფაქტიურად №139-ში) მდებარე საცხოვრებელი შენობა-ნაგებობის კედლამდე შეადგენს 25.5 მეტრს, ხოლო მანძილი ავზიდან ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში (ფაქტიურად №139-ში) მდებარე საცხოვრებელი შენობა-ნაგებობის კედლამდე შეადგენს 21.8 მეტრს. მანძილები ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში (ფაქტიურად №141-ში) მდებარე გაზგასამართი სადგურის კომპლექსის ჩამოსასხმელი სვეტიდან და ავზიდან და ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში (ფაქტიურად №139-ში) მდებარე შენობა-ნაგებობის კედლებს შორის არ შეესაბამება „ავტოგასამართი სადგურებისა და ავტოგასამართი კომპლექსების უსაფრთხოების წესების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრის 2008 წლის 8 დეკემბრის №1-1/2935 ბრძანების დანართ №5-ში განსაზღვრულ ნორმებს; ი) მ. უ-ე ფლობს ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში (ფაქტობრივად №139-ში) მდებარე საცხოვრებელ სახლს (სასამართლო სხდომაზე დაკითხული მოწმეების – ნ. კ-ეის, ქ. ა-ეის ჩვენებები).

„მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების 30-ე მუხლზე, „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის“ მე-16 მუხლის მეორე ნაწილის „ნ“ პუნქტზე, 48-ე მუხლის პირველ ნაწილზე, „ავტოგასამართი სადგურებისა და ავტოგასამართი კომპლექსების უსაფრთხოების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 15 იანვრის №60 დადგენილების მე-6 პუნქტზე, „საქართველოს მიერ სხვა ქვეყნების ტექნიკური რეგლამენტების სამოქმედოდ დაშვების, შესაბამისობის დამადასტურებელი დოკუმენტების აღიარების, შესაბამისი ნიშანდების მქონე პროდუქტის საქართველოში დამატებითი შესაბამისობის შეფასების პროცედურების გარეშე დაშვებისა და ასევე სხვა ქვეყნებში წარმოებული, რეგულირებული სფეროსათვის მიკუთვნებული პროდუქტის საქართველოს ბაზარზე შეზღუდვების გარეშე განთავსების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 07 მარტის №50 დადგენილების პირველ მუხლზე მითითებით სამტრედიის რაიონულმა სასამართლომ განმარტა, რომ საქართველოში სამოქმედოდ იქნა დაშვებული დადგენილების დანართით განსაზღვრულ ევროკავშირის

და ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის წევრ ქვეყნებში მოქმედი ტექნიკური რეგლამენტი, მათ შორის, დიდი ბრიტანეთისა და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს ტექნიკური რეგლამენტი (დანართის მე-6 პუნქტი). მოცემულ შემთხვევაში შპს „გ...ის“ (A ტიპის ინსპექტირების ორგანო) მიერ ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში მდებარე მშენებარე თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის პროექტზე 2017 წლის 30 მაისს გაცემული საექსპერტო დასკვნის თანახმად, თხევადი გაზის შესანახი მიწისქვეშა რეზერვუარის და ჩამომსხმელი სვეტიდან რეგლამენტირებული მანძილი უახლოეს შენობა-ნაგებობამდე, რომელიც არ განეკუთვნება თხევადი გაზის სადგურს, შემუშავებულია დიდი ბრიტანეთის და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს ტექნიკურ რეგლამენტზე დაყრდნობით... პროექტი შესრულებულია დიდი ბრიტანეთის და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს ტექნიკური რეგლამენტის (...ის სახანძრო და სამაშველო სამსახური) მოთხოვნების შესაბამისად. ის გარემოება, რომ სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2019 წლის 07 ივნისის დასკვნის თანახმად, მანძილები ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში (ფაქტიურად №141-ში) მდებარე გაზგასამართი სადგურის კომპლექსის ჩამოსასხმელი სვეტიდან და ავზიდან და ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში (ფაქტობრივად №139-ში) მდებარე შენობა-ნაგებობის კედლებს შორის არ შეესაბამება „ავტოგასამართი სადგურებისა და ავტოგასამართი კომპლექსების უსაფრთხოების წესების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრის 2008 წლის 08 დეკემბრის №1-1/2935 ბრძანების დანართი №5-ში განსაზღვრულ ნორმებს, არ წარმოადგენს გასაჩივრებული ადმინისტრაციული აქტის ბათილად ცნობის საფუძველს. შპს „გ...ის“ (A ტიპის ინსპექტირების ორგანო) და სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს მიერ 2019 წლის 07 ივნისს მიღებული დასკვნის თანახმად, მანძილი სადგურში განთავსებულ 4-60 ტ-მდე ჭურჭელსა და სადგურს გარეთ მდებარე შენობამდე შეადგენს 15 მ-ზე მეტს, რაც შპს „გ...ის“ დასკვნის თანახმად, შეესაბამება დიდი ბრიტანეთისა და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს ტექნიკურ რეგლამენტს. აღნიშნული შესაბამისობა მოსარჩელე მხარეს სადავოდ არ გაუხდია, სადავოდ ხდის დიდი ბრიტანეთისა და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს ტექნიკური რეგლამენტის გამოყენებას თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის მშენებლობის პროექტის შეფასებისათვის.

„ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-11 პუნქტსა და 25-ე მუხლის მე-5 პუნქტზე მითითებით

სამტრედიის რაიონულმა სასამართლომ განმარტა, რომ აქტი, რომელსაც არ შეესაბამება შპს „I...-ის“ საკუთრებაში არსებული არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე თხევადი გაზის სატუმბო სადგურის მშენებლობის პროექტი, არის „ავტოგასამართი სადგურებისა და ავტოგასამართი კომპლექსების უსაფრთხოების წესების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრის 2008 წლის 08 დეკემბრის №1-1/2935 ბრძანება, რომელიც წარმოადგენს რეგულირების ამ სფეროში აღმასრულებელი ხელისუფლების უფრო დაბალი იერარქის მიერ მიღებულ დოკუმენტს, ვიდრე „საქართველოს მიერ სხვა ქვეყნების ტექნიკური რეგლამენტების სამოქმედოდ დაშვების, შესაბამისობის დამადასტურებელი დოკუმენტების აღიარების, შესაბამისი ნიშანდების მქონე პროდუქტის საქართველოში დამატებითი შესაბამისობის შეფასების პროცედურების გარეშე დაშვებისა და ასევე სხვა ქვეყნებში წარმოებული, რეგულირებული სფეროსათვის მიკუთვნებული პროდუქტის საქართველოს ბაზარზე შეზღუდვების გარეშე განთავსების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 07 მარტის №50 და „ავტოგასამართი სადგურებისა და ავტოგასამართი კომპლექსების უსაფრთხოების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 15 იანვრის №60 დადგენილებები. ამასთან, ნორმატიული აქტი, რომლის საფუძველზეც 2008 წლის 08 დეკემბერს მიღებულ იქნა საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრის №1-1/2935 ბრძანება, ძალადაკარგულია „საშიში საწარმოო ობიექტის უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს კანონით (2010 წლის 04 აგვისტო).

სამტრედიის რაიონულმა სასამართლომ განმარტა, რომ მოსარჩელე მხარის მიერ მისივე შუამდგომლობით ჩატარებული ექსპერტიზის დასკვნით ნაწილზე აპელირება, რომლის თანახმად, მანძილები ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში (ფაქტიურად №141-ში) მდებარე გაზგასამართი სადგურის კომპლექსის ჩამოსასხმელი სვეტიდან და ავზიდან და ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში (ფაქტობრივად №139-ში) მდებარე შენობა-ნაგებობის კედლებს შორის არ შეესაბამება „ავტოგასამართი სადგურებისა და ავტოგასამართი კომპლექსების უსაფრთხოების წესების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრის 2008 წლის 08 დეკემბრის №1-1/2935 ბრძანების დანართ №5-ში განსაზღვრულ ნორმებს, არ წარმოადგენს გასაჩივრებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის საფუძველს, ვინაიდან არ ქმნის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობისთვის საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 60¹ მუხლის შემადგენლობას.

სამტრედიის რაიონული სასამართლოს 2020 წლის 28 თებერვლის გადაწყვეტილება სააპელაციო საჩივრით გასაჩივრდა მ. უ-ის მიერ.

4. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2021 წლის 23 ივნისის განჩინებით მ. უ-ის სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა; უცვლელი დარჩა სამტრედიის რაიონული სასამართლოს 2020 წლის 28 თებერვლის გადაწყვეტილება.

სააპელაციო სასამართლომ სრულად გაიზიარა რაიონული სასამართლოს მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები, მათი სამართლებრივი შეფასებები და დამატებით მიუთითა, რომ გასაჩივრებული ბრძანება არის აღმჭურველი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი. კანონი ასეთი აქტის ბათილად ცნობის შესაძლებლობას უშვებს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ადმინისტრაციული აქტი არღვევს სახელმწიფო, საზოგადოებრივ ან სხვა პირთა კანონიერ უფლებებს ან ინტერესებს. ამასთან, აუცილებელია ეს დარღვევა იყოს არსებითი ხასიათის, ანუ სხვა პირთა უფლებებისა და ინტერესების დაცვა შეუძლებელი უნდა იყოს მოცემული ადმინისტრაციული აქტის გაუქმების გარეშე. კონკრეტულ შემთხვევაში გასაჩივრებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის საფუძველზე მესამე პირმა შპს „I...-მა“ განახორციელა იურიდიული მნიშვნელობის ქმედებები (ობიექტის მშენებლობა), ხოლო მოსარჩელის მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულებებით არ დასტურდებოდა, რომ სადავო აქტით არსებითად დაირღვა და რეალური ზიანი მიადგა მის კანონიერ უფლებასა და ინტერესს.

5. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2021 წლის 23 ივნისის განჩინება საკასაციო წესით გაასაჩივრა მ. უ-ემ, რომელმაც გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილების მიღებით სარჩელის სრულად დაკმაყოფილება მოითხოვა.

კასატორის განმარტებით, პირველი და სააპელაციო ინსტანციის სასამართლოებმა არასწორად დაადგინეს ფაქტობრივი გარემოება იმის შესახებ, რომ აქტის გამოცემის დროს დაცული იყო მისი მომზადებისა და გამოცემის კანონით დადგენილი წესი, ასევე არასწორად დაადგინეს, რომ აქტის გამოცემის ფორმალურ მხარეს მოსარჩელე არ ხდიდა სადავოდ. გასაჩივრებული აქტის გამოცემის დროს არ ჩატარებულა ადმინისტრაციული წარმოება, არ მიუწვევიათ ყველა დაინტერესებული პირი, მათ შორის, მოსარჩელეც. ამასთან, მშენებლობის დაწყებამდე არც აბრა იყო გამოკრული გაზის სატუმბი სადგურის მშენებლობასთან დაკავშირებით. სრულად იქნა დარღვეული სადავო პერიოდში მოქმედი საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრის 2008 წლის 8 დეკემბრის №1-1/2935 ბრძანე-

ბა, კერძოდ, ამავე ბრძანების მე-5 დანართი, რაც დადასტურებულ იქნა ასევე სისპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს დასკვნითაც. სასამართლოს განმარტება იმის შესახებ, რომ გასაჩივრებული ადმინისტრაციული აქტი შეესაბამება დიდი ბრიტანეთისა და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს ტექნიკურ რეგლამენტს, დაუსაბუთებელია, რადგან საქართველოში მშენებლობის ნებართვასთან დაკავშირებით მოქმედებს საქართველოში მოქმედი ნორმატიული აქტები, რომელთა მიხედვითაც სრულად არის დარღვეული ყველა მნიშვნელოვანი საკითხი და გასაჩივრებული ბრძანება არც ერთ ნორმატიულ აქტთან არ არის შესაბამისობაში. საყურადღებოა, რომ ხონის მუნიციპალიტეტის გამგებლის 2017 წლის 13 ივნისის ბრძანებით შეჩერდა მშენებლობა და დაინიშნა ექსპერტიზა, თუმცა კომპანია მშენებლობას მაინც აგრძელებდა. ექსპერტიზის მიერ შესწავლილ იქნა ობიექტის მხოლოდ კონსტრუქციული ნაწილი და დადგინდა, რომ მშენებლობა შესრულებულია ხარვეზებით და მოითხოვდა კორექტირებას. ექსპერტიზას არ შეუძენია რამდენად აკმაყოფილებდა მშენებლობა საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრის 2008 წლის 8 დეკემბრის №1-1/2935 ბრძანებას, მათ შორის, ამავე ბრძანების მე-5 დანართს. პროექტის და ფაქტობრივი მშენებლობის მიხედვით, მშენებლობა არ არის დაცლიებული კანონმდებლობით განსაზღვრული მანძილით ბრძანების მე-5 დანართში მითითებულ არც ერთ ობიექტთან, განსაკუთრებით საცხოვრებელ სახლებთან, ავტოსატრანსპორტო საშუალების სადგომ ადგილებთან, ავტომანქანათა ცენტრთან. კასატორის საცხოვრებელ სახლსა და თხევადი გაზის სატუმბ სადგურს შორის დაცილება მცირეა, ამასთან, იქვე გადის ცენტრალური გაზის მილები და უსაფრთხოების წესების დარღვევა სავალალო შედეგის მომტანი იქნება არა მარტო მისთვის, არამედ – ხონის მოსახლეობისათვისაც.

კასატორის მოსაზრებით, დაუსაბუთებელია სასამართლოს მითითება, რომ საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრის 2008 წლის 8 დეკემბრის №1-1/2935 ბრძანება ძალადაკარგულია „საშიში საწარმოო ობიექტის უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს კანონით, რადგან აღნიშნულ ბრძანებაში ბოლო ცვლილება განხორციელდა 2018 წელს.

კასატორის მითითებით, სააპელაციო ინსტანციის სასამართლომ არასწორად განმარტა, რომ ვინაიდან სადავო აქტი არის აღმჭურველი და მესამე პირს განხორციელებული აქვს მშენებლობა, მისი ბათილად ცნობა გამოიწვევდა მესამე პირისათვის ზიანის მიყენებას. მითითებული მსჯელობა ეწინააღმდეგება როგორც საქმის მასალებს, ისე მხარეთა ახსნა-განმარტებებს და მოქმედ კა-

ნონმდებლობას, რადგან, მართალია, ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გამოცემულ იქნა აღმჭურველი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, მაგრამ მესამე პირს არ შეიძლება კანონიერი ნდობა ჰქონდეს მის მიმართ, მის მიერ განხორციელებული უკანონო მოქმედების გამო, კერძოდ, მშენებლობის დაწყებისთანავე იქნა სასამართლოს მიერ გამოტანილი განჩინება და შეჩერდა მშენებლობა. მესამე პირი სასამართლოს გადაწყვეტილების საწინააღმდეგოდ შაბათ-კვირას ახორციელებდა მშენებლობას, რის შესახებაც კასატორმა შეატყობინა ზედამხედველობის სამსახურს და ერთხელ გამოყენებულ იქნა კიდეც სახდელი.

6. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 18 თებერვლის განჩინებით, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, დასაშვებობის შესამოწმებლად წარმოებაში იქნა მიღებული მ. უ-ეის საკასაციო საჩივარი.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 20 აპრილის განჩინებით მ. უ-ეის საკასაციო საჩივარი მიჩნეულ იქნა დასაშვებად და მისი განხილვა დაიწმინა მხარეთა დასწრებით.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების შესწავლის, მხარეთა ახსნა-განმარტებების მოსმენის, გასაჩივრებული განჩინების კანონიერებისა და საკასაციო საჩივრის საფუძვლიანობის შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ მ. უ-ეის საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ, გაუქმდეს გასაჩივრებული განჩინება და მიღებულ იქნეს ახალი გადაწყვეტილება, რომლითაც მ. უ-ეის სარჩელი დაკმაყოფილდება ნაწილობრივ.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 407-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, „საკასაციო სასამართლო იმსჯელებს მხარის მხოლოდ იმ ახსნა-განმარტებაზე, რომელიც ასახულია სასამართლოთა გადაწყვეტილებებში ან სხდომათა ოქმებში. გარდა ამისა, შეიძლება მხედველობაში იქნეს მიღებული ამ კოდექსის 396-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტში მითითებული ფაქტები“, ხოლო ამავე მუხლის მეორე ნაწილის მიხედვით, „საკასაციო სასამართლოს მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები სავალდებულოა საკასაციო სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება)“. დასაბუთებულ პრეტენზიაში იგულისხმება მითითება იმ პროცესუალურ დარღვევებზე, რომლებიც დაუშვა სააპელაციო სასამართლომ საქმის განხილვის დროს და რამაც განაპირობა ფაქ-

ტობრივი გარემოებების არასწორად შეფასება-დადგენა, მატერიალურ-სამართლებრივი ნორმის არასწორად გამოყენება ან/და განმარტება. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ კასატორმა წარმოადგინა სააპელაციო სასამართლოს მიერ მიღებულ განჩინებაზე დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება).

საქმეზე დადგენილია შემდეგი ფაქტობრივი გარემოებები: ა) 2017 წლის 23 მარტს ხონის მუნიციპალიტეტის გამგეობას განცხადებით მიმართა შპს „I...-ის“ მინდობილმა პირმა საზოგადოების კერძო საკუთრებაში არსებული არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის მშენებლობის ნებართვის მიღების თაობაზე; ბ) ხონის მუნიციპალიტეტის გამგებლის 2017 წლის 10 მაისის №39 346 ბრძანებით დამტკიცდა შპს „I...-ის“ კერძო საკუთრებაში არსებული ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში (ს/კ ...) მდებარე მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობები; გ) ხონის მუნიციპალიტეტის გამგებლის 2017 წლის 16 მაისის №39 351 პროექტის შეთანხმებისა და მშენებლობის ნებართვის გაცემის შესახებ ბრძანებით დამტკიცდა ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში (ს/კ ...) მდებარე შპს „I...-ის“ კერძო საკუთრებაში არსებული თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის მშენებლობის პროექტი და გაიცა მშენებლობის ნებართვა 2018 წლის მარტის ჩათვლით, თანდართული საპროექტო დოკუმენტაციის შესაბამისად; დ) ხონის მუნიციპალიტეტის გამგებლის 2017 წლის 13 ივნისის №39 441 მშენებლობის ნებართვის შეჩერებისა და ექსპერტიზის დანიშვნის შესახებ ბრძანებით შეჩერებულ იქნა ხონის მუნიციპალიტეტის გამგებლის 2017 წლის 16 მაისის ბრძანება №39 351 შპს „I...-ის“ კომპანიისთვის მშენებლობის ნებართვის გაცემის შესახებ, აეკრძალა მას მშენებლობასთან დაკავშირებული რაიმე მოქმედების განხორციელება საკითხის საბოლოო გადაწყვეტამდე. ამავე ბრძანებით დაინიშნა საინჟინრო ექსპერტიზა სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის ექსპერტიზის ბიუროდან დასკვნის მისაღებად; ე) სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2017 წლის 7 აგვისტოს ექსპერტიზის დასკვნის მიხედვით, შპს „...ს“ მიერ მომზადებული ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის პროექტის კონსტრუქციული ნაწილი შესრულებულია ხარვეზებით და მოითხოვს კორექტირებას, კვლევაში მოცემული შენიშვნების მიხედვით. ამავე დასკვნის გამოკვლევითი ნაწილიდან დგინდება, რომ ექსპერტს პროექტის მიმართ გააჩნია შემდეგი სახის შენიშვნები: განმარტებით ბარათში არ არის მოცემული სამშენებლო მოედნის კლიმატური პირობები, ტერიტორიის სეისმურობა, ასევე არ არის წარმოდგენილი გეოლოგიური კვლევის შედეგები და განმარტება – რა გრუნტზე ხდება საპროექტო

შენობების დაფუძნება; კონსტრუქციულ ნაწილში მოცემული უნდა იყოს 0.00 ნიშნულის შესაბამისი აბსოლუტური ნიშნული; ფურცელი 10, ელემენტი 1 უნდა დაარმირდეს მიღებული წესით და პნ ... მოთხოვნების გათვალისწინებით; ფურცელი 11, ფილის კონფიგურაციიდან გამომდინარე, აუცილებელია ჭრილის გარდა მოცემული იყოს ფილის არმირების გეგმა, ზედა და ქვედა არმატურის ბადეების ჩვენებით, დასამატებელია სამონტაჟო არმატურაც; ფურცელი 12 სვეტებში მიღებული საკიდების ბიჯი ზედა და ქვედა საყრდენებზე შესამცირებელია; საძირკვლის ფილებში (ელემენტი 4 და 5) დასამატებელია გვერდითი დასაანკერებელი ვერტიკალური ჩანგლები არმატურის პირგადადების წესების დაცვით; სველი წერტილის შენობა: შენობის კუთხეებში დასამატებელია რკინაბეტონის გულარები, მზიდი კედლების გადაკვეთებში კედლების წყობა გასაძლიერებელია ბადეებით, ზღუდარები დასამატებელია, საძირკვლების ჩაღრმავება უნდა დაზუსტდეს გეოლოგიური მონაცემების საფუძველზე. რეზერვუარის ნახაზი ესკიზურად არის წარმოდგენილი და არ განიხილება; ვ) შპს „გ...ის“ (A ტიპის ინსპექტირების ორგანო) მიერ ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში მდებარე მშენებარე თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის პროექტზე მომზადებული საექსპერტო დასკვნის თანახმად (2017 წლის 30 მაისი), ამავე მისამართზე მდებარე მშენებარე თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის პროექტი შესრულებულია დიდი ბრიტანეთის და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს ტექნიკური რეგლამენტის (...ის სახანძრო და სამაშველო სამსახური) მოთხოვნების შესაბამისად. პროექტი შეფასებულია დადებითად და დასკვნაში მოცემული ორი შენიშვნის გათვალისწინების შემთხვევაში შესაძლებელია მასში აღწერილი სამონტაჟო სამუშაოების შესრულება. ამავე დასკვნაში აღნიშნულია, რომ თხევადი გაზის შესანახი მინისქვეშა რეზერვუარის და ჩამომსხმელი სვეტიდან რეგლამენტირებული მანძილი უახლოეს შენობა-ნაგებობამდე, რომელიც არ განეკუთვნება თხევადი გაზის სადგურს, შემუშავებულია დიდი ბრიტანეთის და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს ტექნიკურ რეგლამენტზე დაყრდნობით, სადაც 4-60 ტ-მდე ჭურჭლის განთავსება სადგურს გარეთ მდებარე მშენებარე შენობებამდე დასაშვებია 15 მ-ის მანძილზე. პროექტზე აღნიშნული დაშორება შეადგენს 20 მ-ს. რაც შეეხება თხევადი გაზის ჩამომსხმელ სვეტს (დისპენსერი), მათი დაშორების მანძილი უნდა შეადგენდეს სულ მცირე 9 მ-ს, რაც ასევე დაცულია. სპეციალისტების მიერ დაფიქსირდა შემდეგი სახის ორი შენიშვნა: 1. პროექტზე არ არის დატანილი თხევადი გაზის წნევის ამწევი მოწყობილობა (კომპრესორი ან ტუმბო); 2. არ არის დატანილი ხანძარსაწინააღმდეგო ჰიდრანტები; ზ) სსიპ ლევან სამ-

ხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2019 წლის 7 ივნისის დასკვნის თანახმად, მანძილი ჩამოსასხმელი სვეტიდან ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში (ფაქტიურად №139-ში) მდებარე საცხოვრებელი შენობა-ნაგებობის კედლამდე შეადგენს 25.5 მეტრს, ხოლო მანძილი ავზიდან ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში (ფაქტიურად №139-ში) მდებარე საცხოვრებელი შენობა-ნაგებობის კედლამდე შეადგენს 21.8 მეტრს. მანძილები ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში (ფაქტიურად №141-ში) მდებარე გაზგასამართი სადგურის კომპლექსის ჩამოსასხმელი სვეტიდან და ავზიდან და ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში (ფაქტიურად №139-ში) მდებარე შენობა-ნაგებობის კედლებს შორის არ შეესაბამება „ავტოგასამართი სადგურებისა და ავტოგასამართი კომპლექსების უსაფრთხოების წესების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრის 2008 წლის 8 დეკემბრის №1-1/2935 ბრძანების დანართ №5-ში განსაზღვრულ ნორმებს.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ საქართველოს ორგანული კანონის „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის“ მე-16 მუხლის მე-2 ნაწილის „ნ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად (როგორც სადავო აქტის გამოცემის პერიოდში, ასევე დღეისათვის მოქმედი რედაქციით), მუნიციპალიტეტის საკუთარი უფლებამოსილებაა მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მშენებლობის ნებართვის გაცემა.

საქართველოს კანონის „საქართველოს სივრცის დაგეგმარების, არქიტექტურული და სამშენებლო საქმიანობის კოდექსის“ მე-100 მუხლის შესაბამისად, მშენებლობის შეტყობინების შეთანხმების ან მშენებლობის ნებართვის გაცემის უფლებამოსილების მქონე ადმინისტრაციული ორგანო არის შესაბამისი მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული ორგანო ან მუნიციპალიტეტის მიერ დაფუძნებული საჯარო სამართლის იურიდიული პირი.

სადავო პერიოდში მოქმედი „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების 30-ე მუხლის შესაბამისად, ადგილობრივ დონეზე მშენებლობის ნებართვის რეგულირებას ახორციელებენ შესაბამისი თვითმმართველი ერთეულის წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოები „ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის შესაბამისად.

დასახელებული საკანონმდებლო ნორმების საფუძველზე პალატა განმარტავს, რომ როგორც სადავო პერიოდში, ასევე დღეისათვის მოქმედი, საკანონმდებლო ნორმებით მშენებლობის ნებართვის გაცემა ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების უფლებამოსილებაა.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-5 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციულ ორგანოს უფლება არა აქვს კანონმდებლობის მოთხოვნების საწინააღმდეგოდ განახორციელოს რაიმე ქმედება. ხოლო, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 96-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციული ორგანო ვალდებულია ადმინისტრაციული წარმოებისას გამოიკვლიოს საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე ყველა გარემოება და გადაწყვეტილება მიიღოს ამ გარემოებათა შეფასებისა და ურთიერთშეჯერების საფუძველზე. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად კი, დაუშვებელია, ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემას საფუძვლად დაედოს ისეთი გარემოება ან ფაქტი, რომელიც კანონით დადგენილი წესით არ არის გამოკვლეული ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ მოცემულ შემთხვევაში მთავარ სადავო საკითხს წარმოადგენს ხონის მუნიციპალიტეტის გამგებლის 2017 წლის 16 მაისის №39 351 პროექტის შეთანხმებისა და მშენებლობის ნებართვის გაცემის შესახებ ბრძანების კანონიერება, რომლის საფუძველზეც დამტკიცდა ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში (ს/კ ...) მდებარე შპს „I...-ის“ კერძო საკუთრებაში არსებული თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის მშენებლობის პროექტი და გაიცა მშენებლობის ნებართვა 2018 წლის მარტის ჩათვლით.

სადავო პერიოდში მოქმედი „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების მე-3 მუხლის 43-ე პუნქტის თანახმად, მშენებლობის ნებართვა არის განსაკუთრებული იერარქიის ნებართვა, როგორც წესი, იყოფა სამ ურთიერთდამოკიდებულ, მაგრამ ადმინისტრაციული წარმოების თვალსაზრისით დამოუკიდებელ სტადიად: I სტადია – ქალაქთმშენებლობითი პირობების დადგენა (მინის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობების დამტკიცება); II სტადია – არქიტექტურულ-სამშენებლო პროექტის შეთანხმება (არქიტექტურული პროექტის, კონსტრუქციული ან/და ტექნოლოგიური სქემის შეთანხმება); III სტადია – მშენებლობის ნებართვის გაცემა; ხოლო ამავე დადგენილების 36-ე მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, მშენებლობის განხორციელების სამართლებრივი საფუძველია კანონმდებლობით, მათ შორის ამ დადგენილებით, განსაზღვრულ შემთხვევებში სათანადო წესით მიღებული მშენებლობის ნებართვა.

დადგენილია, რომ 2017 წლის 23 მარტს ხონის მუნიციპალიტეტის გამგეობას განცხადებით მიმართა შპს „I...-ის“ მინდობილმა პირმა საზოგადოების კერძო საკუთრებაში არსებული არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე თხევადი გაზის სატუმბი

სადგურის მშენებლობის ნებართვის მიღების თაობაზე. მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობების დამტკიცების შემდეგ, 2017 წლის 16 მაისის ბრძანებით ასევე დამტკიცდა თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის მშენებლობის პროექტი და გაიცა მშენებლობის ნებართვა. მშენებლობის ნებართვის მიღების მიზნით კომპანიის მიერ წარდგენილი იყო შპს „...ს“ მიერ მომზადებული ქ. ხონში, ...ს ქ. №...-ში თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის პროექტი.

საქმეში წარმოდგენილია 2017 წლის 30 მაისით დათარიღებული (ანუ მშენებლობის ნებართვის გაცემის შემდეგ მომზადებული) შპს „გ...ს“ (A ტიპის ინსპექტირების ორგანო) მიერ ქ. ხონში, ...ს ქ. №...-ში მდებარე მშენებარე თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის პროექტზე მომზადებული საექსპერტო დასკვნა, რომლის თანახმად, ამავე მისამართზე მდებარე მშენებარე თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის პროექტი შესრულებულია დიდი ბრიტანეთის და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს ტექნიკური რეგლამენტის (...ის სახანძრო და სამაშველო სამსახური) მოთხოვნების შესაბამისად. პროექტი შეფასებულია დადებითად და დასკვნაში მოცემული ორი შენიშვნის გათვალისწინების შემთხვევაში შესაძლებელია მასში აღწერილი სამონტაჟო სამუშაოების შესრულება. ამავე დასკვნაში აღნიშნულია, რომ თხევადი გაზის შესანახი მიწისქვეშა რეზერვუარის და ჩამომსხმელი სვეტიდან რეგლამენტირებული მანძილი უახლოეს შენობა-ნაგებობამდე, რომელიც არ განეკუთვნება თხევადი გაზის სადგურს, შემუშავებულია დიდი ბრიტანეთის და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს ტექნიკურ რეგლამენტზე დაყრდნობით, სადაც 4-60 ტ-მდე ჭურჭლის განთავსება სადგურს გარეთ მდებარე მშენებარე შენობებამდე დასაშვებია 15 მ-ის მანძილზე. პროექტზე აღნიშნული დაშორება შეადგენს 20 მ-ს. რაც შეეხება თხევადი გაზის ჩამომსხმელ სვეტს (დისპენსერი), მათი დაშორების მანძილი უნდა შეადგენდეს სულ მცირე 9 მ-ს, რაც ასევე დაცულია. სპეციალისტების მიერ დაფიქსირდა შემდეგი სახის ორი შენიშვნა: 1. პროექტზე არ არის დატანილი თხევადი გაზის წნევის ამწევი მოწყობილობა (კომპრესორი ან ტუმბო); 2. არ არის დატანილი ხანძარსაწინააღმდეგო ჰიდრანტები.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ „საქართველოს მიერ სხვა ქვეყნების ტექნიკური რეგლამენტების სამოქმედოდ დაშვების, შესაბამისობის დამადასტურებელი დოკუმენტების აღიარების, შესაბამისი ნიშანდების მქონე პროდუქტის საქართველოში დამატებითი შესაბამისობის შეფასების პროცედურების გარეშე დაშვებისა და ასევე სხვა ქვეყნებში წარმოებული, რეგულირებული სფეროსათვის მიკუთვნებული პროდუქტის საქართველოს ბაზარზე შეზღუდვების გარეშე განთავსების შესახებ“ საქართველოს

მთავრობის 2013 წლის 7 მარტის №50 დადგენილების საფუძველზე საქართველოში სამოქმედოდ იქნა დაშვებული დადგენილების დანართით განსაზღვრული ევროკავშირის და ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის წევრ ქვეყნებში მოქმედი ტექნიკური რეგლამენტები, რომელთა შორის არის დიდი ბრიტანეთისა და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფო.

„ავტოგასამართი სადგურებისა და ავტოგასამართი კომპლექსების უსაფრთხოების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 15 იანვრის №60 დადგენილების მე-6 მუხლის თანახმად, ავტოგასამართი სადგურის დაპროექტების დროს მინიმალური მანძილები მიწისქვეშა და მიწისზედა რეზერვუარების მქონე ავტოგასამართი სადგურის ტერიტორიაზე განთავსებულ შენობებსა და ნაგებობებს შორის, ხოლო მინიმალური მანძილები ავტოგასამართი სადგურიდან იმ ობიექტებამდე, რომლებიც არ მიეკუთვნება ავტოგასამართ სადგურს განისაზღვრება მოქმედი სტანდარტის შესაბამისად.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ დაინტერესებული პირი უფლებამოსილი იყო ესარგებლა ზემოაღნიშნული საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 7 მარტის ნორმატიული აქტით და წარედგინა მშენებლობის ნებართვის გამცემი ადმინისტრაციული ორგანოსათვის №50 დადგენილებით განსაზღვრული ქვეყნის რეგლამენტის დაცვით შედგენილი მშენებლობის პროექტი, თუმცა ეს არ გამოორიცხავდა ხონის მუნიციპალიტეტის გამგეობის ვალდებულებას, ადმინისტრაციული წარმოებისას გამოეკვლია საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე ყველა გარემოება და გადაწყვეტილება მიეღო ამ გარემოებათა შეფასებისა და ურთიერთშეჯერების საფუძველზე.

საქმეში წარმოდგენილია ...ის სახანძრო და სამაშველო სამსახურის სახანძრო უსაფრთხოების რეგლამენტი (საინფორმაციო ფურცელი – FS – INF006) (ბენზინგასამართი სადგურები, ავტოგაზი, ავტომობილების სანვავით შევსების მოწყობილობები), რომლითაც იხელმძღვანელა კომპანიამ თხევადი გაზის სატუმბო სადგურის პროექტის მომზადებისას. აღნიშნული დოკუმენტის თანახმად, საინფორმაციო ფურცლის მიზანია ცნოს (აღიაროს) სტანდარტები, რომლებიც ეხება ავტოგაზის მოწყობილობებით აღჭურვილ ბენზინგასამართ სადგურებს. საინფორმაციო ფურცლის 1-ლი ცხრილით დადგენილია დაშორებები შენობებიდან, საზღვრებიდან და ცეცხლის წყაროებიდან, ხოლო მე-2 ცხრილში აღნიშნულია ბენზინგასამართი სადგურები – მინიმალური დაშორების მანძილები. დგინდება, რომ 4-60 ტ-მდე ტევადობის ცისტერნის მინიმალური დაშორების მანძილი შენობებიდან, საზღვრებიდან, ღობეებიდან

ან აალების ფიქსირებული წყაროებიდან შეადგენს 15 მ-ს, ხოლო 6.4 პუნქტის თანახმად, დისპენსერები უნდა იყვნენ მოშორებული საცხოვრებელი შენობებიდან სულ მცირე 9 მეტრით ან 6 მეტრით ნებისმიერი სხვა სახის დაკავებული შენობებიდან, როცა ამ შენობების ლიობები სათანადოდაა დაცული.

მიუხედავად იმისა, რომ შპს „გ...ის“ (A ტიპის ინსპექტირების ორგანო) საექსპერტო დასკვნის თანახმად, დიდი ბრიტანეთის და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს ტექნიკური რეგლამენტის (...ის სახანძრო და სამაშველო სამსახური) მოთხოვნების შესაბამისად შესრულებული თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის პროექტი შეფასებულია დადებითად, საკასაციო სასამართლო ყურადღებას მიაქცევს იმ გარემოებას, რომ რეგლამენტის გადასინჯვის თარიღია 2009 წლის იანვარი, ხოლო შემდეგი გადასინჯვის თარიღია 2010 წლის იანვარი. ანუ ადმინისტრაციულმა ორგანომ არ გამოიკვლია ნებართვის გაცემის დროისათვის, კერძოდ, 2017 წლის 16 მაისის მდგომარეობით იყო თუ არა ეს რეგლამენტი მოქმედი და ხომ არ იყო გადასინჯვის შედეგად მასში ისეთი სახის ცვლილებები განხორციელებული, რაც თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის პროექტს შეუსაბამო გახდიდა მოთხოვნებთან. ასევე, არ არის გამოკვლეული ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ, თუ რამდენად შეესაბამება თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის პროექტი დიდი ბრიტანეთის და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნებს სრულად. აღნიშნული საკითხის კვლევა მნიშვნელოვანია, რამდენადაც შეუძლებელია განხორციელდეს მშენებლობის ნებართვის გაცემა ისეთ პირობებში, როდესაც პროექტი რეგლამენტთან შესაბამისობაშია მხოლოდ ნაწილობრივ, მაგალითად, მინიმალური დაშორების მანძილის დაცვა აზრს კარგავს, თუ პროექტი შესაბამისობაში არ იქნება რეგლამენტის სხვა მოთხოვნებთან. მოცემულ შემთხვევაში, მართალია, შპს „გ...ის“ დასკვნაში მითითებულია, რომ ექსპერტიზა გაიარა პროექტის ტექნოლოგიურმა ნაწილმა, თუმცა დასაბუთება იმდენად მწირია, რომ შეუძლებელია დასკვნის ერთმნიშვნელოვნად გაზიარება. ამ მხრივ საყურადღებოა, რომ დიდი ბრიტანეთის და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს ტექნიკურ რეგლამენტზე მითითებას არ იძლევა არც სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ბიუროს 2017 წლის 7 აგვისტოს დასკვნა და მასში აღნიშნულია, რომ ექსპერტმა გამოიყენა შემდეგი ლიტერატურა (სტანდარტები, რეგლამენტები) – ა) პნ 01.01.-09 – სეისმომედეგი მშენებლობა; ბ) **СНиП 2.03.01-84** – რკინაბეტონის კონსტრუქციები; გ) **СНиП II-7-81*** – მშენებლობა სეისმურ რაიონებში.

ამასთან, საკასაციო სასამართლოს მნიშვნელოვნად მიაჩნია იმ-

სჯელის ქვემდგომი ინსტანციის სასამართლოთა მითითებაზე იმის შესახებ, რომ „ავტოგასამართი სადგურებისა და ავტოგასამართი კომპლექსების უსაფრთხოების წესების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრის 2008 წლის 8 დეკემბრის №1-1/2935 ბრძანებას არ ჰქონდა იურიდიული ძალა „ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს კანონის 25-ე მუხლის მე-5 პუნქტის გათვალისწინებით (იურიდიული ძალა არა აქვს ძალადაკარგულად გამოცხადებული საკანონმდებლო ან კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტის საფუძველზე მიღებულ (გამოცემულ) ნორმატიულ აქტს, მიუხედავად იმისა, არის თუ არა იგი გამოცხადებული ძალადაკარგულად), ვინაიდან, ნორმატიული აქტი, რომლის საფუძველზეც 2008 წლის 08 დეკემბერს მიღებულ იქნა საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრის №1-1/2935 ბრძანება, ძალადაკარგულია „საშიში საწარმოო ობიექტის უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს კანონით (2010 წლის 04 აგვისტო).

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ ზემოდასახელებული ბრძანება მიღებულია 2008 წლის 8 დეკემბერს „საშიში საწარმოო ობიექტების უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის პირველი პუნქტზე დაყრდნობით. მიუხედავად იმისა, რომ აღნიშნული საკანონმდებლო აქტი ძალადაკარგულია 2010 წლის 4 აგვისტოს №2911 საქართველოს კანონით, საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრის 2008 წლის 8 დეკემბრის №1-1/2935 ბრძანებას ძალა არ დაუკარგავს და საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2011 წლის 14 მარტის №1-1/362 ბრძანებით განხორციელებული ცვლილების შედეგად №1-1/2935 ბრძანების პრეამბულა ჩამოყალიბდა შემდეგი რედაქციით – „ტექნიკური საფრთხის კონტროლის შესახებ“ საქართველოს კანონის 31-ე მუხლის მე-10 პუნქტის შესაბამისად, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს დებულების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2004 წლის 10 სექტემბრის №77 დადგენილებით დამტკიცებული დებულების მე-8 მუხლის მე-3 პუნქტის „რ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე, ვბრძანებ: „... გათვალისწინებით იმისა, რომ 2012 წლის 5 აგვისტოს №6157 კანონით ძალადაკარგულად გამოცხადდა „ტექნიკური საფრთხის კონტროლის შესახებ“ საქართველოს კანონი, №1-1/2935 ბრძანებაში საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2012 წლის 14 სექტემბრის №1-1/1817 ბრძანებით კვლავ განხორციელდა ცვლილება და პრეამბულა ჩამოყალიბდა შემდეგი რედაქციით: „პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 103-ე მუხლის მე-15 ნაწილის შესაბამისად, „საქართველოს ეკონომიკისა და

მდგრადი განვითარების სამინისტროს დებულების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2004 წლის 10 სექტემბრის №77 დადგენილებით დამტკიცებული დებულების მე-8 მუხლის მე-3 პუნქტის „რ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე, ვბრძანებ: „საბოლოოდ, №1-1/2935 ბრძანება ძალადაკარგულად გამოცხადდა ეკონომიკური განვითარების მინისტრის 10/17/2019 №1-1/501 ბრძანებით. შესაბამისად, 2017 წლის 16 მაისის მდგომარეობით, ანუ როდესაც ხონის მუნიციპალიტეტის გამგებელმა გამოსცა №39 351 ბრძანება ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში შპს „I...-ის“ თხევადი გაზის სატუმბო სადგურის მშენებლობის პროექტის შეთანხმებისა და მშენებლობის ნებართვის გაცემის შესახებ, „ავტოგასამართი სადგურებისა და ავტოგასამართი კომპლექსების უსაფრთხოების წესების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრის 2008 წლის 8 დეკემბრის №1-1/2935 ბრძანება მოქმედებდა და დაუსაბუთებელია ქვემდგომი ინსტანციის სასამართლოთა მიმართ „ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს კანონის 25-ე მუხლის მე-5 პუნქტზე.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ მართალია, პროექტის შეთანხმებისა და მშენებლობის ნებართვის გაცემის შესახებ სადავო ბრძანების გამოცემამდე ადმინისტრაციულ ორგანოში ექსპერტიზის დასკვნა წარდგენილი არ ყოფილა, თუმცა სასამართლოს მნიშვნელოვნად მიაჩნია სადავო აქტის კანონშესაბამისობის კვლევის მიზნით ყურადღება გაამახვილოს იმ საექსპერტო დასკვნებზე, რომლებიც შედგენილია გასაჩივრებული ბრძანების გამოცემის შემდეგ და იძლევა საშუალებას შეფასდეს რამდენად სრულყოფილი ადმინისტრაციული წარმოება ჩაატარა ხონის მუნიციპალიტეტის გამგეობამ 2017 წლის 16 მაისის ბრძანების გამოცემის დროს.

დადგენილია, რომ შპს „გ...ის“ (A ტიპის ინსპექტირების ორგანო) საექსპერტო დასკვნაში დაფიქსირდა შემდეგი სახის ორი შენიშვნა: 1. პროექტზე არ არის დატანილი თხევადი გაზის წნევის ამწევი მოწყობილობა (კომპრესორი ან ტუმბო); 2. არ არის დატანილი ხანძარსაწინააღმდეგო ჰიდრანტები.

სადავო პერიოდში მოქმედი „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების 23-ე მუხლის მე-2 და მე-3 პუნქტების შესაბამისად: (2) სამშენებლო საქმიანობაში საექსპერტო შეფასების მიზანია მშენებლობის განხორციელების დოკუმენტების და შენობა-ნაგებობების მშენებლობის განხორციელების ეტაპების შეფასება საქართველოს ტერიტორიაზე უსაფრთხო და ადამიანის ჯანმრთელობისათვის უვნებელი გარემოს უზრუნველ-

ყოფისათვის; (3) სამშენებლო საქმიანობაში საექსპერტო შეფასება წარმოდგენს კანონმდებლობასთან, მათ შორის, ამ დადგენილებასთან და სამშენებლო რეგლამენტებთან შესაბამისობის დადასტურებას. ამავე დადგენილების 25-ე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად, სამშენებლო საქმიანობის ექსპერტი ვალდებულია, მის მიერ განხორციელებული საექსპერტო შეფასება ატარებდეს ერთმნიშვნელოვნად დადებით ან უარყოფით ხასიათს.

განსახილველ შემთხვევაში, როგორც ზემოთ აღინიშნა, შპს „გ...ის“ (A ტიპის ინსპექტირების ორგანო) საექსპერტო დასკვნაში დაფიქსირდა ორი სახის შენიშვნა, ანუ დასკვნა ერთმნიშვნელოვნად დადებით ხასიათს არ ატარებს. მართალია, აღნიშნული დასკვნა გასაჩივრებული ბრძანების გამოცემის დროს ადმინისტრაციულ ორგანოში წარდგენილი არ იყო, თუმცა ფაქტია, რომ ამ დასკვნამ გამოავლინა ხარვეზები თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის პროექტში, ეს კი ცალსახად მიუთითებს, რომ ადმინისტრაციულმა ორგანომ სადავო ბრძანების გამოცემის დროისათვის არასწორი შეფასება მისცა პროექტს და გასცა მშენებლობის ნებართვა.

შპს „I...-ის“ მიერ წარდგენილი თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის პროექტი, რომ საჭიროებდა დამატებით გამოკვლევას, დადასტურდა თავად ხონის მუნიციპალიტეტის გამგებლის 2017 წლის 13 ივნისის №39 441 მშენებლობის ნებართვის შეჩერებისა და ექსპერტიზის დანიშვნის შესახებ ბრძანებით, რომლითაც შეჩერებულ იქნა ხონის მუნიციპალიტეტის გამგებლის 2017 წლის 16 მაისის ბრძანება №39 351 შპს „I...-ისათვის“ მშენებლობის ნებართვის გაცემის შესახებ და დაინიშნა საინჟინრო ექსპერტიზა სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროდან დასკვნის მისაღებად.

მნიშვნელოვანია, ყურადღება გამახვილდეს იმ ფაქტობრივ გარემოებაზე, რომ ზემოაღნიშნული ბრძანების საფუძველზე ჩატარებული ექსპერტიზის დასკვნის თანახმად, შპს „...ს“ მიერ მომზადებული ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში თხევადი გაზის სატუმბი სადგურის პროექტის კონსტრუქციული ნაწილი შესრულებულია ხარვეზებით და მოითხოვს კორექტირებას, კვლევაში მოცემული შენიშვნების მიხედვით. ამავე დასკვნის გამოკვლევითი ნაწილიდან დგინდება, რომ ექსპერტს პროექტის მიმართ გააჩნია შემდეგი სახის შენიშვნები: განმარტებით ბარათში არ არის მოცემული სამშენებლო მოედნის კლიმატური პირობები, ტერიტორიის სეისმურობა, ასევე არ არის წარმოდგენილი გეოლოგიური კვლევის შედეგები და განმარტება – რა გრუნტზე ხდება საპროექტო შენობების დაფუძნება; კონსტრუქციულ ნაწილში მოცემული უნდა იყოს 0.00 ნიშნულის შესაბამისი აბსოლუტური ნიშნული; ფურცელი 10, ელემენტი

1 უნდა დაარმირდეს მიღებული წესით და პნ ... მოთხოვნების გათვალისწინებით; ფურცელი 11, ფილის კონფიგურაციიდან გამომდინარე აუცილებელია ჭრილის გარდა მოცემული იყოს ფილის არმირების გეგმა, ზედა და ქვედა არმატურის ბადეების ჩვენებით, დასამატებელია სამონტაჟო არმატურაც; ფურცელი 12 სვეტებში მიღებული საკიდების ბიჯი ზედა და ქვედა საყრდენებზე შესამცირებელია; საძირკვლის ფილებში (ელემენტი 4 და 5) დასამატებელია გვერდითი დასაანკერებელი ვერტიკალური ჩანგლები არმატურის პირგადადების წესების დაცვით; სველი წერტილის შენობა: შენობის კუთხეებში დასამატებელია რკინაბეტონის გულარები, მზიდი კედლების გადაკვეთებში კედლების წყობა გასაძლიერებელია ბადეებით, ზღუდარები დასამატებელია, საძირკვლების ჩაღრმავება უნდა დაზუსტდეს გეოლოგიური მონაცემების საფუძველზე. რეზერვუარის ნახაზი ესკიზურად არის წარმოდგენილი და არ განიხილება.

საქმეში წარმოდგენილია ხონის მუნიციპალიტეტის მერის 2017 წლის 21 დეკემბრის №39 1398 ბრძანება, რომლითაც ირკვევა, რომ ვინაიდან გამოსწორდა ექსპერტიზის დასკვნაში მითითებული ყველა ხარვეზი, განახლდა ქ. ხონში, ...ას ქ. №...-ში თხევადი გაზის სატუმბო სადგურის მშენებლობა. მართალია, აღნიშნული ბრძანების თანახმად, მშენებლობა გაგრძელდა ექსპერტიზის დასკვნაში მითითებული ხარვეზების აღმოფხვრის შემდეგ, თუმცა საკასაციო პალატა ყურადღებას მიაქცევს იმ ფაქტს, რომ კვლავ გამოუკვლეველი დარჩა, რამდენად იყო ძალაში დიდი ბრიტანეთის და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს ტექნიკური რეგლამენტით (...ის სახანძრო და სამაშველო სამსახური) გათვალისწინებული სტანდარტები, კერძოდ, მისი ის რედაქცია, რომელსაც ეყრდნობა შპს „გ...ის“ (A ტიპის ინსპექტირების ორგანო) საქსპერტო დასკვნა, მით უფრო იმ პირობებში, როდესაც საქმეში წარმოდგენილი ...ის სახანძრო და სამაშველო სამსახურის საინფორმაციო ფურცლის (ბენზინგასამართი სადგურები, ავტოგაზი, ავტომობილების სანვავით შევსების მოწყობილობები) გადასინჯვის თარიღად მითითებულია 2009 წლის იანვარი, შემდეგი გადასინჯვის თარიღია 2010 წლის იანვარი. ყოველივე აღნიშნული კი, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 32-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, ქმნის სადავო საკითხის გადაუწყვეტლად, სადავო ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობისა და ადმინისტრაციული ორგანოსათვის, გადაწყვეტილებაში მითითებულ გარემოებათა გამოკვლევისა და შეფასების შემდეგ ახალი აქტის გამოცემის დაავალების საფუძველზე.

ადმინისტრაციულ პროცესში მოქმედი ინკვიზიციურობის პრინ-

ციპის გათვალისწინებით (სასკ-ის მე-4, მე-19 მუხ.), მართალია, სასამართლოს აქვს შესაძლებლობა ფაქტობრივი გარემოებების სრულყოფილად გამოკვლევის მიზნით შეაგროვოს დამატებითი მტკიცებულებები, თუმცა აღნიშნული უზრუნველყოფს ადმინისტრაციული წარმოების ფარგლებში დაშვებული ხარვეზების აღმოფხვრას და არა ორგანოში განსახორციელებელი წარმოების ჩანაცვლებას. განსახილველ შემთხვევაში, გამოკვლევას საჭიროებს საქმისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე რიგი გარემოებები. ადმინისტრაციული ორგანო ვალდებულია საკითხი შეისწავლოს სზაკ-ით დადგენილი წესით, სრულად გამოიკვლიოს საქმესთან დაკავშირებული გარემოებები და მიიღოს სათანადოდ დასაბუთებული გადაწყვეტილება.

საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს სააპელაციო პალატის განმარტებას, რომ ვინაიდან გასაჩივრებული ბრძანება არის აღმჭურველი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი და ამ აქტის საფუძველზე მესამე პირმა შპს „I...-მა“ განახორციელა იურიდიული მნიშვნელობის ქმედებები (ობიექტის მშენებლობა), ამასთან, ვინაიდან სადავო აქტით არსებითად არ დარღვეულა და რეალური ზიანი არ მიდგომია მოსარჩელის კანონიერ უფლებასა და ინტერესს, აღნიშნული წარმოადგენს გასაჩივრებული ბრძანების ბათილად ცნობის დამაბრკოლებელ გარემოებას, კერძოდ, საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ გასაჩივრებული აქტი წარმოადგენს აღმჭურველ ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს, რომლის ბათილად ცნობისათვის მნიშვნელოვანია არსებობდეს კანონმდებლობით მკაცრად დადგენილი წინაპირობები, რადგან რიგ შემთხვევებში ამგვარი აქტის კანონსაწინააღმდეგო ხასიათიც კი ვერ გახდება მისი ბათილად ცნობის საფუძველი. საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 60¹ მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, დაუშვებელია კანონსაწინააღმდეგო აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობა, თუ დაინტერესებულ მხარეს კანონიერი ნდობა აქვს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მიმართ, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი არსებითად არღვევს სახელმწიფო, საზოგადოებრივ ან სხვა პირთა კანონიერ უფლებებს ან ინტერესებს. ამავე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად, დაინტერესებული მხარის კანონიერი ნდობა არსებობს იმ შემთხვევაში, თუ მან ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის საფუძველზე განახორციელა იურიდიული მნიშვნელობის მოქმედება და უკანონო ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობით მას მიაღგება ზიანი. კანონიერი ნდობა არ არსებობს, თუ მას საფუძველად უდევს დაინტერესებული მხარის

უკანონო ქმედება.

სადავო საკითხთან მიმართებაში მნიშვნელოვანია გაირკვეს, გასაჩივრებული აქტი ექცევა თუ არა ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 60¹ მუხლის მე-4 ნაწილის პირველი წინადადებით განსაზღვრულ კატეგორიაში, რადგან გატარებული მმართველობითი ღონისძიების სტაბილურობის და პირის კანონიერი ნდობის დაცვის უზრუნველსაყოფად კანონმდებელი განსაკუთრებული სამართლებრივი დაცვის ობიექტად აცხადებს თვით კანონსაწინააღმდეგო აღმჭურველ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს და ადგენს მისი გაბათილების დაუშვებლობის სტანდარტს, პირის კანონიერი ნდობის არსებობის პირობებში. ამავე მუხლის მე-5 ნაწილით განსაზღვრულია, როგორ უნდა შემოწმდეს დაინტერესებული მხარის კანონიერი ნდობის არსებობა, კერძოდ, თუ მხარემ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის საფუძველზე განახორციელა იურიდიული მნიშვნელობის მოქმედება და უკანონო ადმინისტრაციული-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობით მას მიაღებუა ზიანი. ამდენად, შეფასების საგანს წარმოადგენს ადმინისტრაციული სამართლის ასევე უმნიშვნელოვანესი კანონიერებისა და კანონიერი ნდობის პრინციპებს შორის კონფლიქტი. ამ პირობებში თანაზომიერების პრინციპის მეშვეობით უნდა დადგინდეს, თუ რომელი პრინციპის დაცვა არის კონკრეტულ შემთხვევაში პრიორიტეტული, რომელი პრინციპია აღმატებული ხარისხის და რომლის უზრუნველყოფა არის დაცვის ღირსი. სასამართლო მიუთითებს, რომ კანონიერების პრინციპი პრიორიტეტულია კანონიერი ნდობის პრინციპთან მიმართებით, თუ აქტი არსებითად არღვევს სახელმწიფო, საზოგადოებრივ ან სხვა პირის კანონიერ უფლებებს ან ინტერესებს. ამგვარი გარემოებების დადასტურების შემთხვევაში გადის აღმჭურველი აქტი განსაკუთრებული სამართლებრივი დაცვის ქვეშ მყოფი უკანონო აქტების ფარგლებიდან, რამდენადაც ადგილი აქვს საჯარო ინტერესების არსებითად დარღვევას. ამასთან, არსებითი ხასიათის დარღვევა მაშინაა სახეზე, თუ სხვა პირთა უფლებებისა და ინტერესების დაცვა შეუძლებელია მოცემული ადმინისტრაციული აქტის გაუქმების გარეშე.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ მოცემულ შემთხვევაში სადავო აქტის კანონიერების შემოწმებისას მნიშვნელობა აქვს იმას თუ რა სახის ზიანი ადგება მოსარჩელეს. მიყენებული ზიანის მოცულობა უნდა შედარდეს წინამდებარე დავაში მესამე პირის სახით მონაწილე შპს „I...-ისათვის“ მიყენებული ზიანის მოცულობასთან.

პირველ რიგში, საკასაციო სასამართლო ყურადღებას მიაქცევს იმ ფაქტობრივ გარემოებას, რომ ხონის მუნიციპალიტეტის გამ-

გებლის 2017 წლის 16 მაისის №39 351 ბრძანებით შპს „I...-ს“ აეკრძალა მშენებლობასთან დაკავშირებული რაიმე მოქმედების განხორციელება საკითხის საბოლოო გადაწყვეტამდე, თუმცა სამშენებლო სამუშაოების ჩატარება მაინც გაგრძელდა, რასაც მოჰყვა ხონის მუნიციპალიტეტის გამგეობის ზედამხედველობისა და არქიტექტურის სამსახურის 2017 წლის 20 ოქტომბრის აქტი დაჯარიმების თაობაზე, რომლის თანახმად, მშენებლობა გრძელდებოდა თვითნებურად სანებართვო პირობების დარღვევით.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, დაუსაბუთებელია სააპელაციო პალატის მითითება, რომ ვინაიდან შპს „I...-მა“ განახორციელა სამშენებლო სამუშაოები, ამ საფუძველით მას შეიძლება კანონიერი ნდობა ჰქონდეს გასაჩივრებული აქტის მიმართ. რაც შეეხება, თუ რა სახის ზიანი ადგება მოსარჩელეს, იმ გარემოების გათვალისწინებით, რომ მშენებლობის ნებართვის გაცემა და სანებართვო პირობების დადგენის ერთ-ერთი უმთავრესი პრინციპი არის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის უსაფრთხოება, მოცემულ შემთხვევაში კი მოსარჩელე სწორედ იმ გარემოებაზე მითითებით დავობს სასამართლოში, რომ თხევადი გაზის სატუმბი სადგური შენდება მისი სახლის მომიჯნავედ და დაცული არ არის კანონმდებლობით გათვალისწინებული მანძილი ავტოგასამართ სადგურსა და მის საცხოვრებელ სახლს შორის, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ კანონიერების პრინციპს უნდა მიენიჭოს პრიორიტეტული მნიშვნელობა, რადგან წინააღმდეგ შემთხვევაში დაირღვევა მოსარჩელის კანონიერი უფლება იცხოვროს სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისათვის უსაფრთხო გარემოში.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 97-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის მიხედვით, საქმის გარემოებებიდან გამომდინარე, ადმინისტრაციული ორგანო უფლებამოსილია: ა) გამოითხოვოს დოკუმენტები; ბ) შეაგროვოს ცნობები; გ) მოუსმინოს დაინტერესებულ მხარეებს; დ) დაათვალიეროს მოვლენის ან შემთხვევის ადგილი; ე) დანიშნოს ექსპერტიზა; ვ) გამოიყენოს აუცილებელი დოკუმენტები და აქტები; ზ) მტკიცებულებათა შეგროვების, გამოკვლევისა და შეფასების მიზნით მიმართოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სხვა ზომებს.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ ადმინისტრაციული წარმოების ჩატარება მოიცავს ადმინისტრაციული ორგანოს უმნიშვნელოვანეს პროცედურულ ვალდებულებას – გამოიკვლიოს საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე ყველა გარემოება და გადაწყვეტილება მიიღოს ამ გარემოებათა შეფასებისა და ურთიერთშეჯერების საფუძველზე. სზაკ-ის აღნიშნული დანაწესი ემსახურება საჯარო მმართველობის კანონიერების პრინციპს, რამდენადაც ყო-

ველი მმართველობითი გადაწყვეტილების მიღება უნდა ეფუძნებოდეს განსახილველი საკითხის გარემოებებისა და ფაქტების ობიექტურ შესწავლა-გამოკვლევას, რომლის შეფასებიდან უნდა გამომდინარეობდეს საკითხის გადასაწყვეტად ჩამოყალიბებული დასკვნა. საკასაციო პალატის მითითებით, იმისათვის, რომ შესრულდეს კანონის მოთხოვნა და ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება იყოს კანონშესაბამისი, ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის მნიშვნელოვანი და სავალდებულო წინაპირობაა საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე ყველა გარემოების გამოკვლევა, გაანალიზება, შესწავლა და გადაწყვეტილების მიღება ამ გარემოებათა შეფასების შედეგად, რათა თავიდან იქნეს აცილებული ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ დაუსაბუთებელი დასკვნის გაკეთება.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 60¹ მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ბათილია, თუ იგი ეწინააღმდეგება კანონს ან არსებითად დარღვეულია მისი მომზადების ან გამოცემის კანონმდებლობით დადგენილი სხვა მოთხოვნები.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 32-ე მუხლის მე-4 ნაწილის მიხედვით, თუ სასამართლო მიიჩნევს, რომ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი გამოცემულია საქმისათვის არსებითი მნიშვნელობის გარემოების გამოკვლევისა და შეფასების გარეშე, იგი უფლებამოსილია სადავო საკითხის გადაუწყვეტლად ბათილად ცნოს ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი და დაავალოს ადმინისტრაციულ ორგანოს, ამ გარემოებათა გამოკვლევისა და შეფასების შემდეგ გამოსცეს ახალი. სასამართლო ამ გადაწყვეტილებას იღებს, თუ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობისათვის არსებობს მხარის გადაუდებელი კანონიერი ინტერესი.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 32-ე მუხლის მე-4 ნაწილით მინიჭებულ უფლებამოსილებას სასამართლო იყენებს იმ შემთხვევაში, როცა სასამართლო წესით ვერ ხერხდება ფაქტობრივი გარემოებების დადგენა და შეფასება. მათი დადგენა მხოლოდ ადმინისტრაციულ ორგანოს შეუძლია მისთვის კანონით მინიჭებული უფლებამოსილებიდან გამომდინარე ან აღნიშნული საკითხი მის დისკრეციას განეკუთვნება. შესაბამისად, შეუძლებელი ხდება სასამართლოს მიერ სადავო ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მატერიალური კანონიერების შეფასება.

განსახილველ შემთხვევაში საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ

ადმინისტრაციულ ორგანოს სრულყოფილად არ შეუსრულებია საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით გათვალისწინებული საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე ყველა გარემოების გამოკვლევისა და ამ გარემოებათა შეფასების, ურთიერთშეჯერების საფუძველზე გადაწყვეტილების მიღების ვალდებულება. მოპასუხე ადმინისტრაციულ ორგანოს არ გამოუკვლევია სადავო ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის დროს ძალაში იყო თუ არა დიდი ბრიტანეთის და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს ტექნიკური რეგლამენტი (...ის სახანძრო და სამაშველო სამსახური), მისი ის რედაქცია, რომელსაც ეყრდნობა შპს „გ...ის“ (A ტიპის ინსპექტირების ორგანო) საექსპერტო დასკვნა, მით უფრო იმ პირობებში, როდესაც საქმეში წარმოდგენილი ...ის სახანძრო და სამაშველო სამსახურის საინფორმაციო ფურცლის (ბენზინგასამართი სადგურები, ავტოგაზი, ავტომობილების სანვავით შევსების მოწყობილობები) გადასინჯვის თარიღად მითითებულია 2009 წლის იანვარი, შემდეგი გადასინჯვის თარიღია 2010 წლის იანვარი. ახალი ადმინისტრაციული წარმოების ფარგლებში მოპასუხემ უნდა გამოიკვლიოს საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე ყველა გარემოება, მათ შორის, ძალაში მყოფი ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნები, მესამე პირის მიერ წარდგენილი პროექტის შესაბამისობა აღნიშნული რეგლამენტით დადგენილ მოთხოვნებთან და გადაწყვეტილება მიიღოს ამ გარემოებათა შეფასებისა და ურთიერთშეჯერების საფუძველზე. აღნიშნული გარემოება, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 32-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, ქმნის სადავო საკითხის გადაუწყვეტლად, სადავო ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობისა და ადმინისტრაციული ორგანოსათვის, გადაწყვეტილებაში მითითებულ გარემოებათა გამოკვლევისა და შეფასების შემდეგ, ახალი აქტის გამოცემის დავალების საფუძველს.

ზემოაღნიშნული გარემოებებიდან გამომდინარე, საკასაციო სამართლო მიიჩნევს, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 411-ე მუხლის საფუძველზე არსებობს გასაჩივრებული განჩინების გაუქმებისა და წარმოდგენილი საკასაციო საჩივრის ნაწილობრივ დაკმაყოფილების საფუძველი.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, თუ სააპელაციო ან საკასაციო სასამართლო შეცვლის გადაწყვეტილებას ან გამოიტანს ახალ გადაწყვეტილებას, იგი შესაბამისად შეცვლის სასამართლო ხარჯების განაწილებასაც.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-10

მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, თუ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი გამოცემულია საქმის გარემოებების სათანადო გამოკვლევის გარეშე, ადმინისტრაციული ორგანო ვალდებულია აანაზღაუროს პროცესის ხარჯები მის სასარგებლოდ გადაწყვეტილების გამოტანის შემთხვევაშიც. ამდენად, სადავო საკითხის სასკ-ის 32-ე მუხლის მე-4 ნაწილის საფუძველზე გადაწყვეტის პირობებში, ხონის მუნიციპალიტეტის მერიას მ. უ-ეის სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს მ. უ-ეის მიერ საქალაქო, სააპელაციო და საკასაციო სასამართლოებში სახელმწიფო ბაჟის სახით გადახდილი 550 (100+150+300) ლარის ანაზღაურება.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილით, ამავე კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილით და 32-ე მუხლის მე-4 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 257-ე და 411-ე მუხლებით და

გ ა დ ა ნ ყ ვ ი ტ ა :

1. მ. უ-ეის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;
2. გაუქმდეს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2021 წლის 23 ივნისის განჩინება და საქმეზე მიღებულ იქნეს ახალი გადაწყვეტილება;
3. მ. უ-ეის სარჩელი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;
4. სადავო საკითხის გადაუწყვეტლად ბათილად იქნეს ცნობილი პროექტის შეთანხმებისა და მშენებლობის ნებართვის გაცემის შესახებ ხონის მუნიციპალიტეტის გამგებლის 2017 წლის 16 მაისის №39 351 ბრძანება და ხონის მუნიციპალიტეტის მერიას დაევალოს, საქმისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე გარემოებების შეფასებისა და გამოკვლევის შემდეგ, კანონით დადგენილ ვადაში, ახალი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა;
5. მ. უ-ეის სარჩელი დანარჩენ ნაწილში არ დაკმაყოფილდეს;
6. მოპასუხეს – ხონის მუნიციპალიტეტის მერიას დაეკისროს მ. უ-ეის სასარგებლოდ მ. უ-ეის მიერ საქალაქო, სააპელაციო და საკასაციო სასამართლოებში სახელმწიფო ბაჟის სახით გადახდილი 550 (100+150+300) (ხუთას ორმოცდაათი) ლარის ანაზღაურება;
7. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**მიწის ნაკვეთზე სამშენებლოდ გამოყენების
პირობების დადგენა**

**გადაწყვეტილება
საქართველოს სახელმთ**

№ბს-393(კ-20)

6 ოქტომბერი, 2022 წ. ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**
**შემადგენლობა: ბ. სტურუა (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
გ. აბუსერიძე**

დავის საგანი: ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამარ-
თლებრივი აქტის ბათილად ცნობა;

აღწერილობითი ნაწილი:

2017 წლის 12 აპრილს ლ. დ-მა და დ. ყ-მა სარჩელით მიმართეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კო-
ლეგიას, მოპასუხე ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მიმართ
და სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამ-
სახურის 2015 წლის 11 დეკემბრის №2318764 ბრძანებისა და 2016
წლის 29 ივლისის №2743522 ბრძანების ბათილად ცნობის ნაწილში,
ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2017 წლის 21 თებერ-
ვლის №1-414 ბრძანების ბათილად ცნობა მოითხოვეს.

მოსარჩელეთა მითითებით, საკუთრების უფლებით ფლობენ 396
კვ.მ მიწის ნაკვეთს ქ. თბილისში, ...ის ქუჩა №3-ში, ს/კ ქ. თბილისის
მუნიციპალიტეტის სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქი-
ტექტურის სამსახურის 2015 წლის 11 დეკემბრის №2318764 ბრძა-
ნებით დაკმაყოფილდა ნ. ფ-ეის 2015 წლის 9 ნოემბრის №... განცხა-
დება. ამავე ბრძანებით ... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებულ მი-
წის ნაკვეთს დაუდგინდა სამშენებლოდ გამოყენების პირობები. ქ.
თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალი-
ტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2016 წლის 29 ივლისის №2743522
ბრძანებით დაკმაყოფილდა რ. ტ-ეის 2016 წლის 30 ივნისის №... გან-
ცხადება. ამავე ბრძანებით ქ. თბილისში, ...ის ქ. №3-ში მდებარე ...
საკადასტრო კოდით რეგისტრირებულ მიწის ნაკვეთზე შეთანხმდა
დაბალი ინტენსივობის მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის (საც-
ხოვრებელი, კომერციული) არქიტექტურული პროექტი.

ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2017 წლის 21 თებერ-
ვლის №1-414 ბრძანებით დაკმაყოფილდა ს. ზ-ისა და თ. ზ-ის წარ-

მომადგენლის, გ. კ-ის 2016 წლის 13 ოქტომბრის №374412/15 და №374432/15 ადმინისტრაციული საჩივრები. ბათილად იქნა ცნობილი ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2015 წლის 11 დეკემბრის №2318764 და 2016 წლის 29 ივლისის №2743522 ბრძანებები. ძალადაკარგულად გამოცხადდა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2016 წლის 28 ოქტომბრის №1-1938 ბრძანება.

სადავო ბრძანებით თბილისის მუნიციპალიტეტის მერმა, მატყერიალური და ფორმალური კანონიერების მოთხოვნათა დარღვევით, ბათილად ცნო აღმჭურველი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები, რომელთა მიმართ მოსარჩევეებს გააჩნდათ კანონიერი ნდობა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2017 წლის 18 აპრილის განჩინებით, ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 16.2 მუხლის საფუძველზე, საქმეში მესამე პირებად ჩაერთვნენ სსიპ ქ. თბილისის არქიტექტურის სამსახური, ს. ზ-ი და თ. ზ-ი.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2017 წლის 28 დეკემბრის გადაწყვეტილებით ლ. დ-ისა და დ. ყ-ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

საქალაქო სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ 2015 წლის 9 ნოემბერს სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურს ნ. ფ-ეის №... ელექტრონული განცხადება წარედგინა, ლ. დ-ის კუთვნილი, ... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობების დადგენის მოთხოვნით. განცხადებას შპს „ა...-ის“ 2015 წლის 20 აპრილის ტოპოგრაფიული გეგმა ერთვოდა, რომლის მიხედვით, ... საკადასტრო ერთეულზე ამავე მიწის ნაკვეთის საკადასტრო გეგმაზე ასახული შენობა-ნაგებობები იყო აღნიშნული. სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2015 წლის 11 დეკემბრის №2318764 ბრძანებით ნ. ფ-ეის 2015 წლის 9 ნოემბრის №... განცხადება დაკმაყოფილდა და ... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებულ მიწის ნაკვეთს სამშენებლოდ გამოყენების პირობები დაუდგინდა.

2016 წლის 30 ივნისს სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურს რ. ტ-ეის №... ელექტრონული განცხადება წარედგინა, რომლითაც ... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებულ მიწის ნაკვეთზე დაბალი ინტენსივობის მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის (საცხოვრებელი, კომერციული) არქიტექტურული პროექტის შეთანხმება მოითხოვა. სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2016 წლის 29 ივლისის №2743522

ბრძანებით 2016 წლის 30 ივნისის №... განცხადება დაკმაყოფილდა და ქალაქ თბილისში, ...ის ქუჩა №3-ში მდებარე, საერთო საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე (საკადასტრო კოდი ...) დაბალი ინტენსივობის მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის (საცხოვრებელი კომერციული) არქიტექტურული პროექტი შეთანხმდა.

სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2015 წლის 11 დეკემბრის №2318764 და 2016 წლის 29 ივლისის №2743522 ბრძანებები ს. ზ-ის და თ. ზ-ის წარმომადგენელმა, გ. კ-მა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიაში გაასაჩივრა ადმინისტრაციული საჩივრით. აღნიშნული საჩივრებით მიეთითა, რომ ს. ზ-ისა და თ. ზ-ის თანასაკუთრებაში არსებულ, ... საკადასტრო კოდის მქონე მიწის ნაკვეთზე მდებარე ლოზე და შენობა-ნაგებობების ნაწილები იჭრებოდა საპროექტო ... საკადასტრო ერთეულზე, აღნიშნული ფაქტი კი არ იყო დაფიქსირებული 2015 წლის 9 ნოემბრის №... განცხადებაზე თანდართულ ტოპოგრაფიულ გეგმაზე. ამასთან, სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2016 წლის 29 ივლისის №2743522 ბრძანებით შეთანხმებული არქიტექტურული პროექტის მიხედვით, საპროექტო ობიექტი უნდა განთავსებულიყო მიწის ნაკვეთის იმ ნაწილზე, სადაც მდებარეობდა საჩივრის ავტორების საცხოვრებელი სახლი. ქალაქ თბილისის ტერიტორიების გამოყენებისა და განაშენიანების რეგულირების საკითხთა კომისიის 2015 წლის 25 ოქტომბრის №2259961 დოკუმენტის მიხედვით, საპროექტო შენობა-ნაგებობა უნდა ყოფილიყო 5-სართულიანი, ხოლო შეთანხმებული არქიტექტურული პროექტის მიხედვით, იგი შედგებოდა 7 სართულისაგან. მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობების დადგენისას, მხარის მიერ სრულყოფილი ტოპოგრაფიული გეგმის წარდგენის შემთხვევაში მშენებლობის ნებართვის გაცემაში ადმინისტრაციული ორგანო მშენებლობის ნებართვის გაცემის მე-2 ეტაპზე მიიღებდა სხვაგვარ გადაწყვეტილებას. მითითებული გარემოებების დასადასტურებლად ქ. თბილისის მერიას შპს „ბ...ის“ გეორეფერენსირების შედეგების პროფესიული დასკვნა, აზომვითი ნახაზი და ფოტოსურათები წარედგინა.

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2017 წლის 21 თებერვლის №1-414 ბრძანებით ს. ზ-ის და თ. ზ-ის წარმომადგენლის გ. კ-ის 2016 წლის 13 ოქტომბრის №374412/15 და №374432/15 ადმინისტრაციული საჩივრები დაკმაყოფილდა, ბათილად იქნა ცნობილი სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2015 წლის 11 დეკემბრის №2318764 და 2016 წლის 29 ივლისის №2743522 ბრძანებები, ძალადაკარგულად გამოცხადდა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2016 წლის 28 ოქტომბრის

№1-1938 ბრძანება და სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურს, არსებითი მნიშვნელობის მქონე გარემოებების შესწავლის შემდეგ, ახალი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების გამოცემა დაევალა. აღნიშნული ბრძანება დაეფუძნა შემდეგ გარემოებებს: – „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების 37-ე მუხლის პირველი პუნქტის მიხედვით, მშენებლობის ნებართვა გაცივმა სამ სტადიად, გარდა 38-ე და 39-ე მუხლებით დადგენილი შემთხვევებისა, რომელთაგან თითოეულზე მიმდინარეობს დამოუკიდებელი ადმინისტრაციული წარმოება. ამავე პუნქტის მიხედვით, მშენებლობის ნებართვის გაცემის სტადიებია: I სტადია – ქალაქ-თმშენებლობითი პირობების დადგენა; II სტადია – არქიტექტურულ-სამშენებლო პროექტის შეთანხმება; III სტადია – მშენებლობის ნებართვის გაცემა. სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2015 წლის 11 დეკემბრის №2318764 ბრძანების გამოცემა წარმოადგენს მშენებლობის ნებართვის პირველ სტადიას, რომლის ფარგლებში მიწის ნაკვეთს უდგინდება ქალაქ-თმშენებლობითი პირობები, კერძოდ, მონმდება მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ განვითარების მიზანშეწონილობა, წარდგენილი დოკუმენტების კანონმდებლობასთან შესაბამისობა, ინფორმაცია მიწის ნაკვეთის რეგისტრაციის შესახებ, გრუნტის ზოგადი მახასიათებლები და სხვა. „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების 42-ე მუხლის მიხედვით, მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობებში უნდა აისახოს კანონმდებლობით, მათ შორის, ამ დადგენილებით განსაზღვრული ის სავალდებულო მოთხოვნები, რომლებიც აუცილებელია მშენებლობის განხორციელების დოკუმენტების პროექტების შემუშავებისათვის. ამავე დადგენილების 45-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მიხედვით, ქალაქ-თმშენებლობის პირობების დამტკიცების შესახებ განცხადებას უნდა დაერთოს მიწის ნაკვეთის ტოპოგრაფიული გეგმა არსებული მდგომარეობით. 2015 წლის 9 ნოემბრის №... განცხადებაზე დართული შპს „ა...-ის“ 2015 წლის 20 აპრილის ტოპოგრაფიული გეგმის მიხედვით, ... საკადასტრო ერთეულზე იყო მხოლოდ ამ მიწის ნაკვეთის საკადასტრო გეგმაზე ასახული შენობა-ნაგებობა. აღნიშნული გეგმის საწინააღმდეგოდ საჩივრის ავტორთა მიერ წარდგენილი შპს „ბ...ის“ გეორეფერენსირების შედეგების პროფესიული დასკვნის მიხედვით, თ. ზ-ისა და ს. ზ-ის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე მდებარე საცხოვრებელი სახლის 3.55 კვ.მ და ქვის კედლის (ღობის) ნაწილი განთავსებული

იყო ... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთის საზღვრის მიღმა, დ. ყ-ისა და ლ. დ-ის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთის საზღვრებში. 2016 წლის 29 ივლისის №2743522 ბრძანებებით შეთანხმებული არქიტექტურული პროექტის მიხედვით, საპროექტო შენობა-ნაგებობა უნდა განთავსებულიყო საპროექტო მიწის ნაკვეთის იმ მონაკვეთზეც, სადაც ს. და თ. ზ-იების საცხოვრებელი სახლი და ღობე მდებარეობს. ამდენად, არქიტექტურის სამსახურის მიერ სადავო აქტების გამოცემისას საქმის გარემოებების სრულყოფილად გამოკვლევის შემთხვევაში, შესაძლოა სხვაგვარი გადაწყვეტილება ყოფილიყო მიღებული.

საქალაქო სასამართლომ მიუთითა სადავო პერიოდში მოქმედ „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების 37-ე მუხლის პირველი პუნქტზე, რომლის მიხედვით, მშენებლობის ნებართვა გაცივმა სამ სტადიად და აღნიშნა, რომ განაცხადი მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობების შესახებ, ამ დადგენილების შესაბამისად, მშენებლობის ნებართვის გაცემის პროცესში წარმოადგენს მშენებლობის ნებართვის გაცივმის პირველი სტადიისათვის აუცილებელ, ნებართვის მაძიებლის მიერ მოთხოვნილ პირობას. განაცხადი მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობების შესახებ მოიცავს: ა) ინფორმაციას მიწის ნაკვეთის შესახებ; ბ) მიწის ნაკვეთზე შენობა-ნაგებობების მშენებლობის მიმართ ნებართვის მაძიებლის ძირითად მოთხოვნებს („მშენებლობის ნებართვის გაცივმის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების 43-ე მუხლი). მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობების შესახებ განაცხადი უნდა აკმაყოფილებდეს საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 78-ე მუხლით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს და მას უნდა დაერთოს: ა) მიწის ნაკვეთის ტოპოგრაფიული გეგმა არსებული მდგომარეობით (მასშტაბი 1:500 ან 1:1000); ბ) განმცხადებლის იდენტიფიკაციის დამადასტურებელი კანონმდებლობით დადგენილი საბუთების ასლები; გ) წარმომადგენლის მიერ განცხადების შეტანის შემთხვევაში – სათანადო რწმუნებულება; დ) მიწის ნაკვეთის სიტუაციური გეგმა სათანადო დეტალიზაციით (მდებარეობა საქალაქო ქუჩების მიხედვით და საჭიროების შემთხვევაში აეროფოტოგადაღება); ე) კანონმდებლობით დადგენილ შემთხვევებში – კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ზონის კვლევის შედეგები; ვ) კანონმდებლობით დადგენილ შემთხვევებში – არქეოლოგიური კვლევის შედეგები; ზ) თვალსაჩინო ადგილას საინფორმაციო დაფის განთავსების დამადასტურებელი ფოტოსურათი; თ) მიწის ნაკვეთის საკადასტრო საზღვრების გეგმა

(იმ შემთხვევაში, თუ მშენებლობა დაგეგმილია საცხოვრებელ, საზოგადოებრივ-საქმიან ან საკურორტო-სარეკრეაციო ზონებში, მიწის ნაკვეთის საკადასტრო საზღვრების გეგმასთან ერთად წარდგენილი უნდა იქნეს მიწის ნაკვეთის სამეზობლო და საზოგადოებრივი საზღვრის მიმდებარე ნაკვეთების/სივრცეების საზღვრები (საკადასტრო საზღვრების რუკა). სამშენებლო მიწის ნაკვეთის საზღვრების ის წერტილები, სადაც იქმნება კუთხეები, აღნიშნული უნდა იქნეს წერტილით, მისი კოორდინატებისა და აბსოლუტური ნიშნულის მითითებით, ხოლო ამ დადგენილების 53-ე მუხლის 52-ე პუნქტში მითითებული ობიექტების შემთხვევაში, სამშენებლო მიწებისათვის საჭირო მიწის ნაკვეთის/ნაკვეთების კოორდინატები; ი) მიწის ნაკვეთის მდგომარეობის ამსახველი ფოტომასალა („მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების 45-ე მუხლი).

პირველი ინსტანციის სასამართლოს მითითებით, „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის 27-ე მუხლის მიხედვით, ნებართვის გამცემი არ გასცემს ნებართვას, თუ: ა) ნებართვის მაძიებლის მიერ წარდგენილი განცხადება და თანდართული საბუთები არ აკმაყოფილებს კანონის მოთხოვნებს და აღმინისტრაციული ორგანოს მიერ დადგენილ ვადაში არ იქნა გამოსწორებული ნებართვის მაძიებლის მიერ; ბ) ნებართვის მაძიებელი ვერ აკმაყოფილებს კანონით ან კანონის საფუძველზე ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს მიერ დადგენილ სანებართვო პირობებს; გ) ნებართვის მაძიებელს სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გამამტყუნებელი განაჩენით ჩამორთმეული აქვს შესაბამის სანებართვო სფეროში საქმიანობის უფლება.

საქალაქო სასამართლომ დასახელებული ნორმებიდან და დადგენილი გარემოებებიდან გამომდინარე მიიჩნია, რომ სადავო ბრძანების გამოცემისას მართლზომიერად იქნა დადგენილი, რომ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2015 წლის 11 დეკემბრის №2318764 და 2016 წლის 29 ივლისის №2743522 ბრძანებებით ... საკადასტრო კოდის მქონე მიწის ნაკვეთის სამშენებლო გამოყენების პირობების დადგენა და არქიტექტურული პროექტის შეთანხმება საქმის გარემოებების სათანადო გამოკვლევისა და შეფასების გარეშე განხორციელდა, რამეთუ არ იქნა გათვალისწინებული საპროექტო მიწის ნაკვეთზე არსებული მდგომარეობა – შენობა-ნაგებობისა და ღობის ნაწილი, რომელიც მომიჯნავე საკადასტრო ერთეულს ეკუთვნოდა და იჭრებოდა საპროექტო მიწის ნაკვეთის საზღვრებში. საქალაქო სასა-

მართლმომიჩნია, რომ არ არსებობდა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2017 წლის 21 თებერვლის №1- 414 ბრძანების ბათილად ცნობის საფუძველი.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2017 წლის 28 დეკემბრის გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრეს ლ. დ-მა და დ. ყ-მა და გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილება მოითხოვეს.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2019 წლის 7 აგვისტოს განჩინებით ლ. დ-ის და დ. ყ-ის სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა და უცვლელად დარჩა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2017 წლის 28 დეკემბრის გადაწყვეტილება.

სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გამოტანისას არ დარღვეულა მატერიალური და საპროცესო სამართლის ნორმები, სასამართლომ გამოიყენა კანონი, რომელიც უნდა გამოეყენებინა, სწორი შეფასება მისცა საქმის მასალებს, საქმეზე ფაქტობრივი გარემოებები დადგენილია სრულყოფილად, რაც არ იძლეოდა გადაწყვეტილების გაუქმებისა და სააპელაციო საჩივრის დაკმაყოფილების საფუძველს.

სააპელაციო პალატამ მართებულად მიიჩნია საქალაქო სასამართლოს მსჯელობა, რომ სადავო ბრძანების გამოცემისას ადგილი არ ჰქონია კანონით დადგენილი მოთხოვნების დარღვევას, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიამ სწორად დაადგინა, რომ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 11.12.2015წ. №2318764 და 29.07.2016წ. №2743522 ბრძანებებით ... საკადასტრო კოდის მქონე მიწის ნაკვეთის სამშენებლო გამოყენების პირობების დადგენა, ასევე არქიტექტურული პროექტის შეთანხმება განხორციელდა საქმის გარემოებების სათანადო გამოკვლევისა და შეფასების გარეშე, ვინაიდან არ იქნა გათვალისწინებული საპროექტო მიწის ნაკვეთზე არსებული მდგომარეობა – შენობა-ნაგებობისა და ღობის ნაწილი, რომელიც მომიჯნავე საკადასტრო ერთეულს ეკუთვნოდა და იჭრებოდა საპროექტო მიწის ნაკვეთის საზღვრებში.

სააპელაციო სასამართლომ, აპელანტის მიერ წარდგენილ, კანონიერ ძალაში შესულ, თბილისის საქალაქო სასამართლოს 30.05.2017წ. გადაწყვეტილებასთან დაკავშირებით, რომლითაც ს. ზ-ისა და თ. ზ-ის სარჩელი, მოპასუხე სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მიმართ (მესამე პირები: დ. ყ-ი, ლ. დ-ი), „რეგისტრაციის შესახებ“ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს 10.06.2014წ. №... გადაწყვეტილების ბათილად ცნობის თაობაზე, არ დაკმაყოფილდა, აღნიშნა, რომ საკასაციო პალატამ მართებულად

მიიჩნია სააპელაციო პალატის დასკვნა სადავო რეგისტრაციის ბათილად ცნობის საფუძვლების არარსებობის თაობაზე, რადგან კასატორების მიერ მხოლოდ ახალი აზომვითი ნახაზის წარდგენა საჯარო რეესტრში, მოთხოვნილ მიწის ნაკვეთზე უფლების დამდგენი დოკუმენტის არსებობის გარეშე, ვერ გახდებოდა რეგისტრაციის ბათილად ცნობის საფუძველი.

სააპელაციო პალატამ ასევე შეაფასა აპელანტის მიერ წარდგენილი საექსპერტო კვლევითი ჯგუფის – შპს „ე...ის“ მიერ 10.06.2019 წელს შედგენილი საექსპერტო დასკვნა, რომლითაც დასაშვებადაა მიჩნეული თბილისში, ...ის ქ. №3-ში მდებარე მიწის ნაკვეთზე (ს/კ ...) არსებული $\frac{1}{2}$ და $\frac{2}{2}$ შენობის დემონტაჟი. აპელანტი დამატებით დაეყრდნო „საჯარო რეესტრის შესახებ“ საქართველოს კანონის 11² მუხლს, რომლის შესაბამისად, საკადასტრო აგეგმვითი/აზომვითი სამუშაოების შესრულებელი პირი ვალდებულია საჯარო რეესტრში უფლების/ვალდებულების რეგისტრაციისათვის წარსადგენი საკადასტრო აგეგმვითი/აზომვითი ნახაზი შეადგინოს საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრული მიწის ნაკვეთის საკადასტრო აგეგმვითი/აზომვითი სამუშაოს შესრულებისა და დოკუმენტირების წესის შესაბამისად. ამასთანავე, აპელანტმა მიუთითა საქართველოს მთავრობის 08.08.2016წ. №388 დადგენილებით დამტკიცებულ „მიწის ნაკვეთის საკადასტრო აგეგმვითი/აზომვითი სამუშაოს შესრულებისა და დოკუმენტირების წესზე“ (დანართი №1), რომლის 2.1 მუხლის თანახმად, საკადასტრო აღწერის შედეგი (საკადასტრო აგეგმვითი/აზომვითი ნახაზი) შედგენილ უნდა იქნეს სახელმწიფო გეოდეზიურ კოორდინატთა სისტემაში, ხოლო 2.3 მუხლის შესაბამისად, აგეგმვის/აზომვის ზედდება დასაშვებია რეგისტრირებულ მონაცემებთან 0.3 მ-ით. აპელანტის მოსაზრებით, მოცემულ შემთხვევაში, საპროექტო ობიექტი, მეზობლად მდებარე უძრავი ქონების მხოლოდ 20 სმ-ს მოიცავდა და შესაბამისობაში იყო ზედდებისათვის კანონით დასაშვებ ცდომილებასთან.

აპელანტის პოზიციასთან დაკავშირებით სააპელაციო პალატამ აღნიშნა, რომ „საჯარო რეესტრის შესახებ“ კანონი განსაზღვრავს საჯარო რეესტრის წარმოების ორგანიზაციულ-სამართლებრივ საფუძვლებს, საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს უფლება-მოვალეობებს. სასამართლომ მიიჩნია, რომ აპელანტის პოზიცია არ იყო შესაბამისობაში განსახილველი დავის შინაარსთან. სადავო ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით – ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 21.02.2017წ. №1-414 ბრძანებით სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 11.12.2015წ. და 29.07.2016წ. ბრძანებების ბათილად გამოცხადების მიზეზი გახ-

და „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 24.03.2009წ. №57 დადგენილების მოთხოვნის შეუსრულებლობა – ქალაქთმშენებლობის პირობების დამტკიცების შესახებ განცხადებაზე არასწორი მონაცემების შემცველი მიწის ნაკვეთის ტოპოგრაფიული გეგმის წარდგენა და არა „საჯარო რეესტრის შესახებ“ კანონით გათვალისწინებული საკადასტრო აზომვითი ნახაზის უსწორობა. შესაბამისად, სააპელაციო პალატის მოსაზრებით, „საჯარო რეესტრის შესახებ“ კანონის საფუძველზე გამოცემული, საქართველოს მთავრობის 08.08.2016წ. №388 დადგენილებით დამტკიცებული „მიწის ნაკვეთის საკადასტრო აგეგმვითი/აზომვითი სამუშაოს შესრულებისა და დოკუმენტირების წესის“ ნორმა, რომელიც აგეგმვის/აზომვის შედეგად, რეგისტრირებულ მონაცემებთან ზედდების დასაშვებობას შეეხება, ვერ გავრცელდება მოცემულ შემთხვევაზე, რომელიც მდგომარეობს საჯარო რეესტრში დაზუსტებული მონაცემებით რეგისტრირებული სამეზობლო ფართების არსებობის პირობებში, ერთ-ერთი ფართის მესაკუთრის მიერ, რეგისტრირებულ ფართზე მშენებლობის განხორციელების მიზნით წარდგენილი დოკუმენტის (ტოპოგრაფიული გეგმის) შეუსაბამობაში მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესთან.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2019 წლის 7 აგვისტოს განჩინება საკასაციო წესით გაასაჩივრა ლ. დ-მა, რომელმაც გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილება მოითხოვა.

კასატორის განმარტებით, 2015 წლის 9 ნოემბრის R1355502 განცხადებაზე დართული შპს „ა...-ის“ 2015 წლის 20 აპრილის ტოპოგრაფიული გეგმის მიხედვით ... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებულ უძრავ ქონებაზე იყო მხოლოდ ამ მიწის ნაკვეთის საკადასტრო გეგმაზე არსებული შენობა-ნაგებობა. საჩივრის ავტორთა მიერ წარდგენილი შპს „ბ...ის“ გეორეფერენსირების შედეგების პროფესიული დასკვნის მიხედვით, თ. ზ-ისა და ს. ზ-ის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე განთავსებული საცხოვრებელი სახლის 3.55 კვ.მ და ქვის კედლის (ღობის) ნაწილი განთავსებული იყო ... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთის საზღვრის მიღმა, დ. ყ-ისა და ლ. დ-ის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე. 2016 წლის 29 ივლისის №2743522 ბრძანებით შეთანხმებული არქიტექტურული პროექტის მიხედვით, შენობა-ნაგებობა უნდა განთავსებულიყო საპროექტო მიწის ნაკვეთის იმ მონაკვეთზეც, სადაც ს. და თ. ზ-ის საცხოვრებელი სახლი და ღობე მდებარეობდა.

კასატორმა მიუთითა კანონიერ ძალაში შესულ თბილისის საქა-

ლაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2017 წლის 30 მაისის (საქმე №3/6959-16) გადაწყვეტილებაზე, რომლითაც არ დაკმაყოფილდა ს. ზ-ისა და თ. ზ-ის ადმინისტრაციული სარჩელი. აღნიშნული სარჩელით მოსარჩელები ითხოვდნენ ლ. დ-ის და დ. ყ-ის საკუთრებად უძრავი ქონების რეგისტრაციის შესახებ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების ბათილად ცნობას, იმ ძირითადი მოტივით, რომ თ. ზ-ისა და ს. ზ-ის თანასაკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე მდებარე საცხოვრებელი სახლის 3.55 კვ.მ და ქვის კედლის (ღობე) ნაწილი განთავსებული იყო ... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთის საზღვრების მიღმა, დ. ყ-ისა და ლ. დ-ის საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთის საზღვრებში. კასატორის მითითებით, სააპელაციო სასამართლომ არ გაითვალისწინა კანონიერ ძალაში შესული სასამართლოს გადაწყვეტილება, რომლის თანახმად, სადავო ფართი არ წარმოადგენდა თ. და ს. ზ-ების საკუთრებას. სასამართლომ არც ის გარემოება გაითვალისწინა, რომ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 8 აგვისტოს №388 დადგენილებით დამტკიცებული „მიწის ნაკვეთის საკადასტრო აგეგმვითი/აზომვითი სამუშაოს შესრულებისა და დოკუმენტირების წესის“ მე-2 მუხლის მოთხოვნით ზედდების დასაშვებობამ რეგისტრირებულ მონაცემებთან არ უნდა გადააჭარბოს 0.3 მ-ს, ხოლო მათი საპროექტო ობიექტი მეზობლად მდებარე უძრავი ქონების მხოლოდ 20 სმ-ს მოიცავდა, რაც შესაბამისობაში იყო ზედდებისათვის დასაშვებ ცდომილებასთან, აღნიშნული ფაქტი კი წარმოადგენდა ძირითად საფუძველს ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2015 წლის 11 დეკემბრის №2318764 და 2016 წლის 29 ივლისის №2743522 ბრძანებების ბათილად ცნობისათვის.

კასატორის განმარტებით, სააპელაციო სასამართლომ ასევე არ გაითვალისწინა შპს „ე...ის“ საექსპერტო დასკვნა, რომლითაც დასაშვებად იქნა მიჩნეული თბილისში, ...ის ქუჩა №3-ში მდებარე მიწის ნაკვეთზე ს/კ ..., პროექტით გათვალისწინებული ნუმერაციით 1/2 და 2/2 შენობის დემონტაჟი, რამეთუ სადემონტაჟო შენობას არ გააჩნდა კონსტრუქციული კავშირი ძირითად შენობასთან.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2020 წლის 29 ივნისის განჩინებით, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, დასაშვებობის შესამოწმებლად წარმოებაში იქნა მიღებული ლ. დ-ის საკასაციო საჩივარი. ამასთან, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 23 მაისის განჩინებით ლ. დ-ის საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის საკითხის განხილვა დადგინდა მხარეთა დასწრებით.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 2 ივნისის განჩინებით ლ. დ-ის საკასაციო საჩივარი მიჩნეულ იქნა დასაშვებად. მხარეთა ახსნა-განმარტებების მოსმენის შემდგომ, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატამ მხარეებს აცნობა, რომ საკასაციო საჩივრის განხილვა გადაიდო კვლავ ზეპირი განხილვის გარეშე 2022 წლის 6 ოქტომბერს.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების გაცნობის, საკასაციო საჩივრის საფუძვლების შესწავლისა და გასაჩივრებული განჩინების კანონიერება-დასაბუთებულობის შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ ლ. დ-ის საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს, გაუქმდეს გასაჩივრებული თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2019 წლის 7 აგვისტოს განჩინება და მიღებულ იქნეს ახალი გადაწყვეტილება, რომლითაც ლ. დ-ის სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 407-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, საკასაციო სასამართლო იმსჯელებს მხარის მხოლოდ იმ ახსნა-განმარტებაზე, რომელიც ასახულია სასამართლოთა გადაწყვეტილებებში ან სხდომათა ოქმებში. გარდა ამისა, შეიძლება მხედველობაში იქნეს მიღებული სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 396-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტში მითითებული ფაქტები, ხოლო ამავე მუხლის მეორე ნაწილის მიხედვით, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები სავალდებულოა საკასაციო სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება). დასაბუთებულ პრეტენზიაში იგულისხმება მითითება იმ პროცესუალურ დარღვევებზე, რომლებიც დაუშვა სააპელაციო სასამართლომ საქმის განხილვის დროს და რამაც განაპირობა ფაქტობრივი გარემოებების არასწორად შეფასება-დადგენა, მატერიალურ-სამართლებრივი ნორმის არასწორად გამოყენება ან/და განმარტება. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ კასატორმა სააპელაციო სასამართლოს განჩინებაზე წარმოადგინა დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება).

განსახილველი დავის ფარგლებში მოსარჩელე სადავოდ ხდის ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2017 წლის 21 თებერვლის №1-414 ბრძანების კანონიერებას და მოითხოვს მის ბათილად ცნობას. სადავო ბრძანებით ბათილად იქნა ცნობილი ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქი-

ტექტურის სამსახურის 2015 წლის 11 დეკემბრის №2318764 ბრძანება, რომლითაც ლ. დ-ის თანასაკუთრებაში არსებულ ... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებულ მიწის ნაკვეთს დაუდგინდა სამშენებლოდ გამოყენების პირობები, ასევე ბათილად იქნა ცნობილი ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2016 წლის 29 ივლისის №2743522 ბრძანება, რომლითაც ამავე მიწის ნაკვეთზე შეთანხმდა დაბალი ინტენსივობის მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის (საცხოვრებელი, კომერციული) არქიტექტურული პროექტი. დავის გადაწყვეტისათვის არსებითი მნიშვნელობა აქვს სადავო აქტის დასაბუთებას და სადავო აქტის გამოცემის შემდგომ წარდგენილ მტკიცებულებებს.

ამდენად, საკასაციო სასამართლო, უპირველესად, საჭიროდ მიიჩნევს მიუთითოს და მხარეთა ყურადღება გაამახვილოს მოცემული საქმის შემდეგ გარემოებებზე:

ლ. დ-ი თანასაკუთრების უფლებით ფლობს ქ. თბილისში, ...ის ქუჩა №3-ში მდებარე 396 კვ.მ მიწის ნაკვეთს ს/კ

ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2015 წლის 11 დეკემბრის №2318764 ბრძანებით ... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებულ მიწის ნაკვეთს დაუდგინდა სამშენებლოდ გამოყენების პირობები, ხოლო იმავე ადმინისტრაციული ორგანოს 2016 წლის 29 ივლისის №2743522 ბრძანებით მიწის ნაკვეთზე შეთანხმდა დაბალი ინტენსივობის მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის (საცხოვრებელი, კომერციული) არქიტექტურული პროექტი.

სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2015 წლის 11 დეკემბრის №2318764 და 2016 წლის 29 ივლისის №2743522 ბრძანებები ს. ზ-ის და თ. ზ-ის წარმომადგენელმა გ. კ-იმა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიაში გაასაჩივრა ადმინისტრაციული საჩივრით. საჩივრის ავტორმა განმარტა, რომ ს. ზ-ისა და თ. ზ-ის თანასაკუთრებაში არსებულ, ... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებულ მიწის ნაკვეთზე მდებარე ღობე და შენობა-ნაგებობების ნაწილები იჭრებოდა ... საკადასტრო ერთეულზე, რაც არ იყო დაფიქსირებული 2015 წლის 9 ნოემბრის №... განცხადებაზე თანდართულ ტოპოგრაფიულ გეგმაზე. ამასთან, სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2016 წლის 29 ივლისის №2743522 ბრძანებით შეთანხმებული არქიტექტურული პროექტის მიხედვით, საპროექტო ობიექტი უნდა განთავსებულიყო მიწის ნაკვეთის იმ ნაწილზე, სადაც მდებარეობდა ს. ზ-ისა და თ. ზ-ის საცხოვრებელი სახლი.

საჩივარში ასევე მითითებულია იმ გარემოებაზე, რომ ქალაქ

თბილისის ტერიტორიების გამოყენებისა და განაშენიანების რეგულირების საკითხთა კომისიის 2015 წლის 25 ოქტომბრის №2259961 დოკუმენტის მიხედვით, საპროექტო შენობა-ნაგებობა უნდა ყოფილიყო 5-სართულიანი, ხოლო შეთანხმებული არქიტექტურული პროექტის მიხედვით, იგი შედგებოდა 7 სართულისაგან.

საჩივრის ავტორის მტკიცებით, მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობების დადგენისას, მხარის მიერ სრულყოფილი ტოპოგრაფიული გეგმის წარდგენის შემთხვევაში, მშენებლობის ნებართვის გამცემი ადმინისტრაციული ორგანო მშენებლობის ნებართვის გაცემის მე-2 ეტაპზე მიიღებდა სხვაგვარ გადაწყვეტილებას.

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2017 წლის 21 თებერვლის №1-414 ბრძანებით ს. ზ-ის და თ. ზ-ის წარმომადგენლის, გ. კ-ის 2016 წლის 13 ოქტომბრის №374412/15 და №374432/15 ადმინისტრაციული საჩივრები დაკმაყოფილდა, ბათილად იქნა ცნობილი სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2015 წლის 11 დეკემბრის №2318764 და 2016 წლის 29 ივლისის №2743522 ბრძანებები, ძალადაკარგულად გამოცხადდა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2016 წლის 28 ოქტომბრის №1-1938 ბრძანება და სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურს, არსებითი მნიშვნელობის მქონე გარემოებების შესწავლის შემდეგ, ახალი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების გამოცემა დაევალა.

სადავო ბრძანებით ადმინისტრაციულმა ორგანომ მიუთითა „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების 45-ე მუხლის მე-3 ნაწილზე და აღნიშნა, რომ ქალაქ მშენებლობის პირობების დამტკიცების შესახებ განცხადებას უნდა დაერთოს მიწის ნაკვეთის ტოპოგრაფიული გეგმა არსებული მდგომარეობით. 2015 წლის 9 ნოემბრის №... განცხადებაზე დართული შპს „ა...-ის“ 2015 წლის 20 აპრილის ტოპოგრაფიული გეგმის მიხედვით, ... საკადასტრო ერთეულზე იყო მხოლოდ ამ მიწის ნაკვეთის საკადასტრო გეგმაზე ასახული შენობა-ნაგებობა. შპს „ბ...ის“ გეორეფერენსირების შედეგების პროფესიული დასკვნის მიხედვით კი თ. ზ-ისა და ს. ზ-ის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე განთავსებული საცხოვრებელი სახლის 3.55 კვ.მ და ქვის კედლის (ღობის) ნაწილი განთავსებული იყო ... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთის საზღვრის მიღმა, დ. ყ-ისა და ლ. დ-ის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთის საზღვრებში. 2016 წლის 29 ივლისის №2743522 ბრძანებით შეთანხმებული არქიტექტურული პროექტის მიხედვით, საპროექტო შენობა-ნაგე-

ბობა უნდა განთავსებულიყო საპროექტო მიწის ნაკვეთის იმ მონაკვეთზეც, სადაც ს. და თ. ზ-ების საცხოვრებელი სახლი და ღობე მდებარეობდა. ამდენად, არქიტექტურის სამსახურის მიერ სადავო აქტების გამოცემისას საქმის გარემოებების სრულყოფილად გამოკვლევის შემთხვევაში, შესაძლოა, სხვაგვარი გადაწყვეტილება ყოფილიყო მიღებული.

ასევე ხაზგასასმელია ის გარემოება, რომ ლ. დ-ი საკუთრების უფლების დასაცავად წლებია დავობს, 6 წელზე მეტი დროის განმავლობაში იგი, მისგან დამოუკიდებელი მიზეზებით, ვერ სარგებლობს საკუთრებით და ადმინისტრაციული ორგანოს მხრიდან არ განხორციელებულა ლ. დ-ის ინტერესების დასაცავად რაიმე ქმედითი ღონისძიება. საკასაციო სასამართლოს მიერ საქმის მხარეთა დასწრებით განხილვის უმთავრეს მიზანს დავის მორიგების გზით დასრულება წარმოადგენდა, რაც ვერ იქნა მიღწეული. ამდენად, სახეზეა მოცემულობა, როდესაც ლ. დ-ი საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე მშენებლობას ვერ ახორციელებს ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2017 წლის 21 თებერვლის №1-414 ბრძანებით სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2015 წლის 11 დეკემბრის №2318764 და 2016 წლის 29 ივლისის №2743522 ბრძანებების ბათილად ცნობის გამო.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, რამდენადაც სადავო საკითხი ეხება მოსარჩელის საკუთრების უფლებას, საკასაციო სასამართლო საჭიროდ მიიჩნევს განმარტოს საქართველოს კონსტიტუციით აღიარებული საკუთრების უფლების ნორმატიული შინაარსი.

საქართველოს კონსტიტუციის სადავო პერიოდში მოქმედი რედაქციის 21-ე მუხლის პირველი პუნქტის (ამჟამად მოქმედი რედაქციის მე-19 მუხლი) თანახმად, საკუთრება და მემკვიდრეობის უფლება აღიარებული და ხელშეუვალია. დაუშვებელია საკუთრების, მისი შეძენის, გასხვისების ან მემკვიდრეობით მიღების საყოველთაო უფლების გაუქმება. საკონსტიტუციო სასამართლოს განმარტებით, „აღნიშნული კონსტიტუციური დებულებით აღიარებულია საკუთრების ინსტიტუტის, როგორც დემოკრატიული საზოგადოების ერთ-ერთ საფუძვლად არსებული ღირებულების კონსტიტუციური მნიშვნელობა, რომელიც ინდივიდის პიროვნული თავისუფლებისა და ინდივიდუალური თვითრეალიზების ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს კომპონენტს წარმოადგენს. საკუთრების უფლება ადამიანის არა მარტო არსებობის ელემენტარული საფუძველია, არამედ უზრუნველყოფს მის თავისუფლებას, მისი უნარისა და შესაძლებლობების ადეკვატურ რეალიზაციას, ცხოვრების საკუთარი პასუხისმგებლობით წარმართვას. ყოველივე ეს კანონზომიერად განაპირობებს ინდივიდის კერძო ინიციატივებს ეკონომიკურ

სფეროში, რაც ხელს უწყობს ეკონომიკური ურთიერთობების, თავისუფალი მენარმეობის, საბაზრო ეკონომიკის განვითარებას, ნორმალურ, სტაბილურ სამოქალაქო ბრუნვას“ (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2007 წლის 2 ივლისის №1/2/384 გადაწყვეტილება საქმეზე „საქართველოს მოქალაქეები – დავით ჯიმშელიშვილი, ტარიელ გვეტაძე და ნელი დალაღიშვილი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-5).

საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს დადგენილი პრაქტიკის თანახმად, იმისათვის, რომ პირმა შეძლოს საკუთრების უფლებით პრაქტიკული სარგებლობა, არ არის საკმარისი მისთვის აბსტრაქტული საკუთრებითი გარანტიის მინიჭება. მან ასევე უნდა ისარგებლოს იმგვარი სამოქალაქო, კერძოსამართლებრივი წესრიგით, რომელიც შესაძლებელს გახდის საკუთრების უფლებით შეუფერხებელ სარგებლობას და, შესაბამისად, სამოქალაქო ბრუნვის განვითარებას. საკუთრების კონსტიტუციურ-სამართლებრივი გარანტია მოიცავს ისეთი საკანონმდებლო ბაზის შექმნის ვალდებულებას, რომელიც უზრუნველყოფს საკუთრებითი უფლების პრაქტიკულ რეალიზებას და შესაძლებელს გახდის საკუთრების შეძენის გზით ქონების დაგროვებას (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2012 წლის 26 ივნისის №3/1/512 გადაწყვეტილება საქმეზე „დანის მოქალაქე ჰეიკე ქრონჰეისტი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-33).

საკაცაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ საქართველოს კონსტიტუციის 21-ე მუხლით განმტკიცებული საკუთრების უფლება არ არის მხოლოდ დეკლარაციული ხასიათის. იგი წარმოადგენს მთელი რიგი ქონებრივი ურთიერთობებისა და სხვაგვარი სამართლებრივი შედეგების წარმოშობის უმთავრეს წინაპირობას. ამასთან, საკუთრების უფლების დაცულობის უზრუნველყოფის საჭიროება არ არის ფორმალური და სწორედ აღნიშნული წარმოადგენს დემოკრატიული სახელმწიფოს ქვაკუთხედს, რამდენადაც საკუთრების უფლების დაცვით მიღწეულ უფლების ქმედით რეალიზებაზეა დამოკიდებული საქართველოს კონსტიტუციით რეგლამენტირებულ ადამიანის მთელ რიგ უფლებათა შემდგომი განხორციელება.

რაც შეეხება საკუთრების უფლების შინაარსს, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი საკუთრებას განმარტავს როგორც ქონების (ნივთის) მფლობელობის, სარგებლობისა და განკარგვის უფლებამოსილებათა ერთიანობას (170-ე მუხლი). საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 170-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, მესაკუთრეს შეუძლია, კანონისმიერი ან სხვაგვარი, კერძოდ, სახელშეკრულებო შებოჭვის ფარგლებში თავისუფლად ფლობდეს და სარგებლობდეს ქონებით (ნივთით), არ დაუშვას სხვა პირთა მიერ

ამ ქონებით სარგებლობა, განკარგოს იგი, თუკი ამით არ ილახება მეზობლების ან სხვა მესამე პირთა უფლებები, ანდა, თუ ეს მოქმედება არ წარმოადგენს უფლების ბოროტად გამოყენებას. საკაცო სასამართლოს მითითებით, ქონებით (ნივთით) სარგებლობა გულისხმობს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ამ ქონების (ნივთის) სამშენებლოდ განვითარებასაც. მიწის გამოყენების სხვა შესაძლებლობებთან ერთად, საკუთრების შინაარსს განსაზღვრავს მისი მშენებლობის მიზნით გამოყენების შესაძლებლობა.

სწორედ საკუთრების უფლების რეალიზაციის პირობებში, გაიცა, მოსარჩელის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე მშენებლობის ნებართვის მოპოვების მიზნით, 2015 წლის 11 დეკემბრის №2318764 ბრძანება, რომლითაც მიწის ნაკვეთს დაუდგინდა სამშენებლოდ გამოყენების პირობები და 2016 წლის 29 ივლისის №2743522 ბრძანება, რომლითაც შეთანხმდა დაბალი ინტენსივობის მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის (საცხოვრებელი, კომერციული) არქიტექტურული პროექტი (აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები), რამაც წარმოშვა ლ. დ-ის საფუძვლიანი მოლოდინი იმისა, რომ მიწის ნაკვეთზე შეძლებდა მშენებლობის ნებართვის მიღებას. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ ლ. დ-ის ქ. თბლისში, ...ის ქუჩა №3-ში მდებარე ... საკადასტრო კოდის მქონე მიწის ნაკვეთი დარეგისტრირებული აქვს დაზუსტებული რეგისტრაციით. საკასაციო სასამართლო არ უარყოფს საქმეში მესამე პირებად ჩაბმული – მომიჯნავე მიწის ნაკვეთის მესაკუთრეთა ინტერესებს, თუმცა აღნიშნავს, რომ სააპელაციო სასამართლოში მოსარჩელის მიერ წარდგენილ იქნა, კანონიერ ძალაში შესული, თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2017 წლის 30 მაისის გადაწყვეტილება, რომლითაც ს. ზ-ისა და თ. ზ-ის სარჩელი, მოპასუხე სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მიმართ (მესამე პირები: დ. ყ-ი, ლ. დ-ი), საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს 2014 წლის 10 ივნისის №... რეგისტრაციის შესახებ გადაწყვეტილების ბათილად ცნობის თაობაზე, არ დაკმაყოფილდა და უცვლელად დარჩა ლ. დ-ის და დ. ყ-ის სახელზე რეგისტრირებული საკუთრების უფლება. სააპელაციო სასამართლომ იმსჯელა რა აღნიშნულ გადაწყვეტილებაზე, მიუთითა, რომ ს. ზ-ისა და თ. ზ-ის მოთხოვნა არ დაკმაყოფილდა, რადგან მათ მიერ საჯარო რეესტრში წარდგენილ იქნა მხოლოდ ახალი აზომვითი ნახაზი უფლების დამდგენი დოკუმენტის არსებობის გარეშე, რაც ვერ გახდებოდა რეგისტრაციის ბათილად ცნობის საფუძველი. ამდენად, უდავოა, რომ ლ. დ-ის თანასაკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების საკადასტრო მონაცემები არის სწორი და მის თანასაკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთის ნაწილზე განთავსებულია ნაგებობა, რომლის მიმართ მას რაი-

მე ინტერესი არ გააჩნია.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ ს. ზ-ისა და თ. ზ-ის მხრიდან ქ. თბილისის მერიისადმი მიმართვის და საჩივრის წარდგენის კანონიერ ინტერესს, წარმოადგენდა სწორედ ის გარემოება, რომ მათ საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე განთავსებული საცხოვრებელი სახლის 3.55 კვ.მ და ქვის კედლის (ღობის) ნაწილი განთავსებული იყო ... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთის საზღვრის მიღმა, დ. ყ-ისა და ლ. დ-ის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთის საზღვრებში. თუმცა, როგორც აღინიშნა, კანონიერ ძალაში შესული სასამართლო გადაწყვეტილებით არ დადგინდა ლ. დ-ის თანასაკუთრებაში აღრიცხული უძრავი ქონების სა-რეგისტრაციო ჩანაწერის უსწორობა და შესაბამისად დადასტურდა საჩივრის ავტორთა განმარტების უსაფუძვლობა, რომ მათი კანონიერი ინტერესი ილახებოდა იმით, რომ ლ. დ-ის არამართებულად ჰქონდა დარეგისტრირებული საჩივრის ავტორთა კუთვნილი საცხოვრებელი სახლის 3.55 კვ.მ და ქვის ღობის ნაწილი. აღსანიშნავია, რომ ზემოხსენებული დავის ფარგლებში, ს. ზ-ისა და თ. ზ-ის მიზანს წარმოადგენდა სასამართლოს მხრიდან, საკუთარი უფლების ნამდვილობისა და რეგისტრირებული მონაცემების თანახმად, კასატორის სახელზე არსებული ჩანაწერის უზუსტობის დადასტურება, რაც ვერ იქნა მიღწეული. განსახილველ შემთხვევაში სახეზეა უფლებათა კონკურენცია, რა დროსაც სახელმწიფოს ეკისრება პოზიტიური ვალდებულება, ხელი შეუწყოს კანონის მოთხოვნათა შესაბამისად წარმოშობილი და არსებული საკუთრებით მშვიდობიან სარგებლობას. მაშასადამე, სამართლებრივ საფუძველს მოკლებულია სადავო აქტში ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის მსჯელობა, რომელმაც უფლებათა კონკურენციის პირობებში მართლზომიერი მესაკუთრის ნაცვლად უპირატესობა მიანიჭა სხვის საკუთრებაში შეჭრილი ნაგებობის სავარაუდო მფლობელს.

რაც შეეხება კანონმდებლობის მოთხოვნათა დარღვევით მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობების დადგენას და დაბალი ინტენსივობის მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის (საცხოვრებელი, კომერციული) არქიტექტურული პროექტის შეთანხმებას, ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2017 წლის 21 თებერვლის №1-414 სადავო ბრძანებაში ადმინისტრაციულმა ორგანომ მიუთითა სადავო პერიოდში მოქმედ „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების 45-ე მუხლის მე-3 ნაწილზე, რომლის მიხედვით, ქალაქ^თმშენებლობის პირობების დამტკიცების შესახებ განცხადებას უნდა დაერთოს მიწის ნაკვეთის ტოპოგრაფიული გეგმა არსებული მდგო-

მარეობით. 2015 წლის 9 ნოემბრის №... განცხადებაზე დართული შპს „ა...-ის“ 2015 წლის 20 აპრილის ტოპოგრაფიული გეგმის მიხედვით კი ... საკადასტრო ერთეულზე იყო მხოლოდ ამ მიწის ნაკვეთის საკადასტრო გეგმაზე ასახული შენობა-ნაგებობა. საჩივრის ავტორთა მიერ წარდგენილი შპს „ბ...ის“ გეორეფერენსირების შედეგების პროფესიული დასკვნის მიხედვით, თ. ზ-ისა და ს. ზ-ის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე განთავსებული საცხოვრებელი სახლის 3.55 კვ.მ და ქვის კედლის (ღობის) ნაწილი განთავსებული იყო ... საკადასტრო კოდით რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთის საზღვრის მიღმა, დ. ყ-ისა და ლ. დ-ის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთის საზღვრებში. ხოლო, 2016 წლის 29 ივლისის №2743522 ბრძანებებით შეთანხმებული არქიტექტურული პროექტის მიხედვით, საპროექტო შენობა-ნაგებობა უნდა განთავსებულიყო საპროექტო მიწის ნაკვეთის იმ მონაკვეთზეც, სადაც ს. და თ. ზ-იების საცხოვრებელი სახლი და ლობე მდებარეობდა. დასახელებული გარემოებების საფუძველზე ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერმა 2017 წლის 21 თებერვლის №1-414 სადავო ბრძანებით, საჩივრის დაკმაყოფილების საფუძველად მიუთითა, რომ არქიტექტურის სამსახურის მიერ სადავო აქტების გამოცემისას საქმის გარემოებების სრულყოფილად გამოკვლევის შემთხვევაში, შესაძლოა, სხვაგვარი გადაწყვეტილება ყოფილიყო მიღებული.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ სამართლის ფუნდამენტურ ფუნქციას, სამართლიანად გადაწყვიტოს დავა, შეესაბამება ის, რომ ინტერპრეტაციის კონკურირებული არგუმენტების არჩევანი და წონადობა სამართლიანობის საფუძველზე განხორციელდეს. მაშასადამე, იმ არგუმენტებს ენიჭება უპირატესობა, რომლებიც სამართლიანი შედეგის დადგომას განაპირობებს. კანონის ინტერპრეტაციისას კი სამართლიან შედეგზე ორიენტირება არგუმენტაციას მუდამ თან გასდევს. სამართლის ფუნქცია, რომ პრობლემები სამართლიანად გადაწყვიტოს, არა მხოლოდ ინტერპრეტაციის გზით ხორციელდება, არამედ, ამავე დროს, წარმოადგენს კანონის განვრცობის საჭიროების შემთხვევას.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ სამშენებლო სამართალი წარმოადგენს იმ ნორმათა ერთობლიობას, რომელიც საჯარო ინტერესების გათვალისწინებით ანესრიგებს მიწის ნაკვეთის სამშენებლო მიზნით გამოყენების საკითხებს. სამშენებლო სამართალი დამყარებულია საჯარო ინტერესის პრინციპზე, რაც განპირობებულია სხვადასხვა ფაქტორით, სახელმწიფოს აკისრია ვალდებულება უზრუნველყოს წესრიგის დამყარება, რათა მოქალაქეებმა ბოროტად არ გამოიყენონ უფლებები. მშენებლობის ნებართვის გაცემა წარმოადგენს კომპლექსურ პროცესს, რა დროსაც

მრავალი ინტერესი იყრის თავს, რომლებიც ერთმანეთთან უნდა შეჯერდეს და დაბალანსდეს. ადმინისტრაციული წარმოების პროცესში უფლებამოსილი ადმინისტრაციული ორგანო ვალდებულია უზრუნველყოს ყველა მნიშვნელოვანი საჯარო ინტერესის და კერძო ინტერესის შეწონასწორება და დაბალანსება, რამეთუ სხვაგვარად შეუძლებელია უფლებამოსილების სამართლიანად განხორციელება. თვითნებობის რისკის შემცირების საშუალებას კი პროპორციულობის პრინციპი წარმოადგენს, რადგან მისი თანმიმდევრული ეტაპების მოთხოვნების დაცვის შემთხვევაში ამომწურავად შეისწავლება საჯარო და კერძო ინტერესები და შეირჩევა გამართლებული ბალანსი დასაკმაყოფილებელ საჯარო ინტერესსა და კერძო სუბიექტისთვის დასაკისრებელ სამართლებრივ ტვირთს შორის.

საკასაციო სასამართლო, საქმის მასალებიდან გამომდინარე, ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ განსახილველ შემთხვევაში მოსარჩელის მიწის ნაკვეთის მიმართ მომეტებული საჯარო ინტერესი არ არსებობს. რაც შეეხება მომიჯნავე მიწის ნაკვეთის მესაკუთრეთა კანონიერ ინტერესს, რამაც განაპირობა ქ. თბილისის მერთან საჩივრის წარდგენა, ასევე არ აქვს საფუძველი, რამდენადაც ს. ზ-ის და თ. ზ-ის საკუთრება ანდა კანონით დაცული სხვა უფლება, განსახორციელებელი მშენებლობით არ ილახება. საკასაციო სასამართლომ მიუთითა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 170-ე მუხლის პირველ ნაწილზე, სადაც მოცემულია მშენებლობის თავისუფლების კერძოსამართლებრივი საფუძვლები, რომლის თანახმად, მესაკუთრე აღჭურვილია უფლებამოსილებით, მის ნაკვეთზე განახორციელოს სასურველი მშენებლობა და ისარგებლოს ასეთი შენობა-ნაგებობით. განსახილველი დავის ფარგლებში აღნიშნულ საკითხზე საკასაციო პალატა ყურადღებას ამახვილებს, რადგან ს. და თ. ზ-ების საჩივრის საფუძველზე, ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2017 წლის 21 თებერვლის №1-414 ბრძანებით ბათილად ცნობილი სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2015 წლის 11 დეკემბრის №2318764 და 2016 წლის 29 ივლისის №2743522 ბრძანებები წარმოადგენს აღმჭურველ ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტებს, რამდენადაც საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი არის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, რომელიც დაინტერესებულ მხარეს ანიჭებს რაიმე უფლებას ან სარგებელს. საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 60¹ მუხლის მე-4 ნაწილით კი დაუშვებელია კანონსაწინააღმდეგო აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობა, თუ დაინტერესებულ

მხარეს კანონიერი ნდობა აქვს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მიმართ, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი არსებითად არღვევს სახელმწიფო, საზოგადოებრივ ან სხვა პირის კანონიერ უფლებებს ან ინტერესებს. ამავე მუხლის მე-5 ნაწილით, დაინტერესებული მხარის კანონიერი ნდობა არსებობს იმ შემთხვევაში, თუ მან ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის საფუძველზე განახორციელა იურიდიული მნიშვნელობის მოქმედება და უკანონო ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობით მას მიადგება ზიანი. კანონიერი ნდობა არ არსებობს, თუ მას საფუძვლად უდევს დაინტერესებული მხარის უკანონო ქმედება.

ამდენად, დავის გადასაწყვეტად მნიშვნელოვანია გაირკვეს, გასაჩივრებული აქტი ექცევა თუ არა ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 60¹ მუხლის მე-4 ნაწილის პირველი წინადადებით განსაზღვრულ კატეგორიაში, რადგან გატარებული მმართველობითი ღონისძიების სტაბილურობის და პირის კანონიერი ნდობის დაცვის უზრუნველსაყოფად კანონმდებელი განსაკუთრებული სამართლებრივი დაცვის ობიექტად აცხადებს თვით კანონსაწინააღმდეგო აღმჭურველ ადმინისტრაციულ სამართლებრივ აქტს და ადგენს მისი გაბათილების დაუშვებლობის სტანდარტს, პირის კანონიერი ნდობის არსებობის პირობებში. ამავე მუხლის მე-5 ნაწილით განსაზღვრულია, როგორ უნდა შემოწმდეს დაინტერესებული მხარის კანონიერი ნდობის არსებობა, კერძოდ, თუ მხარემ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის საფუძველზე განახორციელა იურიდიული მნიშვნელობის მოქმედება და უკანონო ადმინისტრაციული-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობით მას მიადგება ზიანი. ამდენად, შეფასების საგანს წარმოადგენს ადმინისტრაციული სამართლის ასევე უმნიშვნელოვანესი კანონიერებისა და კანონიერი ნდობის პრინციპებს შორის კონფლიქტი. თანაზომიერების პრინციპის მეშვეობით უნდა დადგინდეს, თუ რომელი პრინციპის დაცვა არის კონკრეტულ შემთხვევაში პრიორიტეტული, რომელი პრინციპია აღმატებული ხარისხის და რომლის უზრუნველყოფა არის დაცვის ღირსი. სასამართლო მიუთითებს, რომ კანონიერების პრინციპი პრიორიტეტულია კანონიერი ნდობის პრინციპთან მიმართებით, თუ აქტი არსებითად არღვევს სახელმწიფო, საზოგადოებრივ ან სხვა პირის კანონიერ უფლებებს ან ინტერესებს. ამგვარი გარემოებების დადასტურების შემთხვევაში აღმჭურველი აქტი გადის განსაკუთრებული სამართლებრივი დაცვის ქვეშ მყოფი უკანონო აქტების ფარგლებიდან, რამდენადაც ადგილი აქვს საჯარო ინტერესების არსებითად დარღვევას. ამასთან, არსებითი ხასიათის დარღვევა მაშინაა სახეზე, თუ სხვა პირთა უფლებებისა და ინტერესე-

ბის დაცვა შეუძლებელია მოცემული ადმინისტრაციული აქტის გაუქმების გარეშე.

მესამე პირების, ს. ზ-ისა და თ. ზ-ის ინტერესების დადგენასთან მიმართებით, სასამართლო აღნიშნავს, რომ ზოგადად სადავო საკითხს შეიძლება გავლენა ჰქონდეს მათ ინტერესსა და უფლებებზე, რამდენადაც დავა ეხება მიწის ნაკვეთის მომიჯნავედ საცხოვრებელი სახლის მშენებლობის საკითხს, თუმცა მხარეთა ინტერესების პროპორციულობის კუთხით, არსებითია არა ნებისმიერი, კანონით დაცული ინტერესი, არამედ კონკრეტული, სადავო საკითხთან დაკავშირებით მკვეთრად გამოხატული ინტერესი და მისი ხელყოფის ინტენსიურობა. მოცემულ შემთხვევაში, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ მოსარჩელეთა მიერ მითითებული გარემოებები, საფუძველს აცლის ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გაცემული აღმჭურველი აქტების ბათილად ცნობას.

განსახილველ შემთხვევაში საქმის მასალებიდან ირკვევა, რომ ლ. დ-ის თანასაკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე გადასულია, სავარაუდოდ, ს. და თ. ზ-ის მფლობელობაში არსებული ნაგებობა. სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადანყვეტილებით დადგენილია, რომ არ დაკმაყოფილდა ს. და თ. ზ-იების სარჩელი ლ. დ-ის სახელზე არსებული რეგისტრაციის შესახებ გადანყვეტილების ნაწილობრივ ბათილად ცნობის მოთხოვნით, რითაც დასტურდება მიწის ნაკვეთის კონფიგურაციის და რეგისტრაციის შესახებ გადანყვეტილების მართებულობა. საკასაციო პალატამ აღნიშნა, რომ მოსარჩელემ სააპელაციო სასამართლოში წარადგინა მტკიცებულება, რომლის თანახმად, მშენებლობის განხორციელების დროს დემონტაჟს არ ექვემდებარე ის ნაგებობა, რომელიც შეჭრილია ლ. დ-ის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე (07.08.2019 წლის განჩინება გვ. 12, მე-2 აბზაცი). საკასაციო პალატა დამატებით მიუთითებს, რომ ადმინისტრაციულ ორგანოს არ წარმოუდგენია იმ გარემოების დამადასტურებელი მტკიცებულება, თუ რა მასშტაბის გავლენას ახდენდა მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობებსა და მიწის ნაკვეთზე შეთანხმებულ დაბალი ინტენსივობის მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის (საცხოვრებელი, კომერციული) არქიტექტურულ პროექტზე, მომიჯნავე 3.55 კვ.მ შენობის და ქვის კედლის ნაწილის საკადასტრო გეგმაზე მიუთითებლობა. მხედველობაშია ასევე მისაღები, რომ დასახელებულ გარემოებაზე მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ სადავო აქტის მიღების დროს მხოლოდ ვარაუდია გამოთქმული, სხვაგვარი გადანყვეტილების მიღებასთან დაკავშირებით. საკასაციო სასამართლო დაუშვებლად მიიჩნევს ისეთი უთანასწორობის შექმნას, როდესაც ერთი მხარე (ნაგებობის ნაწილით, ღობით), რომელიც სა-

მართლებრივი საფუძვლის გარეშე, თვითნებურად გადასულია მომიჯნავე მიწის ნაკვეთზე, უკანონოდ ზღუდავს მეორე მხარეს თავისუფლად ისარგებლოს საკუთრების უფლებით. ამდენად, საკასაციო სასამართლო ადასტურებს საჯარო ინტერესის არსებობას, ასევე მესამე პირთა ინტერესების დაცვას, თუმცა არა მოსარჩელის საკუთრების უფლების, რომელიც ასევე მოიცავს მშენებლობის უფლებას, ხელყოფის (შეზღუდვის) ხარჯზე.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ განსახილველ შემთხვევაში არსებობს ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2017 წლის 21 თებერვლის №1-414 ბრძანების ბათილად ცნობის საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 60¹ მუხლის პირველი ნაწილითა და საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 32-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით გათვალისწინებული მატერიალურ-საპროცესო სამართლებრივი საფუძვლები. შესაბამისად, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 32-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის საფუძველზე, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2017 წლის 21 თებერვლის №1-414 ბრძანება ბათილად უნდა იქნეს ცნობილი.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად, იმ მხარის მიერ გაღებული ხარჯების გადახდა, რომლის სასარგებლოდაც იქნა გამოტანილი გადანაცვეტილება, ეკისრება მეორე მხარეს, თუნდაც ეს მხარე გათავისუფლებული იყოს სახელმწიფო ბიუჯეტში სასამართლო ხარჯების გადახდისგან. აღნიშნულიდან გამომდინარე, მოპასუხეს – ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიას უნდა დაეკისროს სასარჩელო მოთხოვნაზე გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის ანაზღაურება. ამდენად, საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ სსკ-ის 53.1 მუხლის თანახმად, მოპასუხეს მოსარჩელის სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს საქალაქო, სააპელაციო და საკასაციო სასამართლოებში საქმის განხილვისათვის სახელმწიფო ბაჟის სახით გადახდილი 550 ლარის ანაზღაურება.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 32-ე მუხლის პირველი ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 411-ე მუხლით,

გ ა დ ა ნ ე ყ ვ ი ტ ა :

1. ლ. დ-ის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;
2. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაცია-

ციულ საქმეთა პალატის 2019 წლის 7 აგვისტოს განჩინება და მიღებულ იქნეს ახალი გადაწყვეტილება;

3. ლ. დ-ის სარჩელი დაკმაყოფილდეს;

4. ბათილად იქნეს ცნობილი ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2017 წლის 21 თებერვლის №1-414 ბრძანება, სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2015 წლის 11 დეკემბრის №2318764 ბრძანებისა და 2016 წლის 29 ივლისის №2743522 ბრძანების ბათილად ცნობის ნაწილში;

5. მოპასუხეს – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიას დაეკისროს ლ. დ-ის სასარგებლოდ მის მიერ საქალაქო, სააპელაციო და საკასაციო სასამართლოებში საქმის განხილვისათვის გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის – 550 (ხუთას ორმოცდაათი) ლარის ანაზღაურება;

6. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრთა თანხმობის
გარეშე სარეკლამო აზრის მოწყობისა და
სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ჩატარების
კანონიერება**

**განჩინება
საქართველოს სახალხო**

№ბს-1101(3კ-22)

8 ივნისი, 2023 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**

**შემადგენლობა: მ. ვაჩაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
გ. აბუსერიძე,
ბ. სტურუა**

დავის საგანი: ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების ბათილად ცნობა

აღწერილობითი ნაწილი:

2020 წლის 5 აგვისტოს ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობა „...-მა“ სასარჩელო განცხადებით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, მოპასუხეების – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და სსიპ ქალაქ თბილისის

სის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის მიმართ.

მოსარჩელემ სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2019 წლის 28 ოქტომბრის №4727438 გადაწყვეტილებისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2020 წლის 18 სექტემბრის №1290 ბრძანების ბათილად ცნობა მოითხოვა.

მოსარჩელის განმარტებით, 2019 წლის 6 სექტემბერს ქ. გ-ის წარმომადგენლის მიერ სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურში შეტანილი იქნა განცხადება თანდართული მასალებით, რომელიც შეეხებოდა ქ. გ-ის კუთვნილი ფართის ფასადზე სარეკლამო აბრის მოწყობასა და სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ჩატარებას. სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის მიერ შესწავლილი იქნა განცხადება, რომლის შედეგად 2019 წლის 28 ოქტომბრის №4727438 გადაწყვეტილებით ქ. გ-ს თანხმობა მიეცა კუთვნილი ფართის ფასადზე სარეკლამო აბრის მოწყობაზე, თუმცა არქიტექტურის სამსახურის მიერ განცხადებაზე თანდართული ყველა დოკუმენტაციის არსებითად არ შესწავლის გამო, მათ მიერ გაცემული სამუშაოთა შესრულების თანხმობა გაცდა ქ. გ-ის საკუთრების ფარგლებს და გავრცელდა ბმა „...“-ის საკუთრებაში არსებულ გამწვანების ზოლზე, რომლის შედეგად განადგურებული იქნა შენობის გარე ფასადზე მოწყობილი გამწვანების ზოლი.

მოსარჩელის მითითებით, ვინაიდან არქიტექტურის სამსახურის 2019 წლის 28 ოქტომბრის №4727438 გადაწყვეტილებით სამუშაოთა შესრულების არეალი გაცდა ქ. გ-ის საკუთრების ფარგლებს და მოიცვა ბმა „...“-ის წევრების საერთო საკუთრებაში არსებული შენობის ნაწილი, მათ მიერ აღნიშნული უკანონო გადაწყვეტილება 2020 წლის 18 თებერვალს გასაჩივრებული იქნა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიაში, თუმცა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2020 წლის 18 სექტემბრის №1290 ბრძანებით საჩივარი არ დაკმაყოფილდა.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მოსარჩელე მიიჩნევს, რომ გასაჩივრებული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები გამოცემულია კანონის მოთხოვნათა დარღვევით, რის გამოც ისინი ბათილად უნდა იქნეს ცნობილი.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 4 ივნისის განჩინებით, ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 16.2 მუხლის საფუძველზე, საქმეში მესამე პირად ჩაბმულ იქნა ქ. გ-ი.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 23 ივლისის გადაწყვეტილებით ბინათმე-

საკუთრეთა ამხანაგობა „...“-ის სარჩელი დაკმაყოფილდა; ბათილად იქნა ცნობილი სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2019 წლის 28 ოქტომბრის №4727438 გადაწყვეტილება და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2020 წლის 18 სექტემბრის №1290 ბრძანება.

საქალაქო სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ ქ. თბილისში, ...ის ქ. №4ა-ში მდებარე უძრავი ქონება, საკადასტრო კოდით: №..., სადარბაზო 1, სართული 1, კომერციული სათავსო №1, ფართი 104,24 კვ.მ., და საკადასტრო კოდით: №..., სადარბაზო 1, სართული 2, კომერციული სათავსო №7, ფართი 87,00 კვ.მ., 2008 წლის 1 ოქტომბრიდან საკუთრების უფლებით აღრიცხულია ქ. გ-ის სახელზე. ნაკვეთის საკუთრების ტიპი – თანასაკუთრება, ნაკვეთის ფუნქცია – არასასოფლო-სამეურნეო, დაზუსტებული ფართობი: 2812.00კვ.მ., ნაკვეთის წინა ნომერი: 10, შენობა-ნაგებობები: №1, №2, №3, №4, №5, შენობა-ნაგებობ(ებ)ის საერთო ფართი: 15797,45.

2019 წლის 6 სექტემბერს ქ. გ-ის წარმომადგენელმა ნ. გ-მა №AR1705381 გაცხადებით მიმართა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურს და მოითხოვა ქ. თბილისში, ...ის ქუჩა №4ა, №... და №... საკადასტრო კოდებით რეგისტრირებულ უძრავ ფარგლებში კლასის სამშენებლო სამუშაოების, კერძოდ, სარეკლამო აბრის მოწყობისა და სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ჩატარების შესაძლებლობის დადასტურება. ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2019 წლის 28 ოქტომბრის №4727438 გადაწყვეტილებით დაკმაყოფილდა ქ. გ-ის 2019 წლის 6 სექტემბრის №AR1705381 განცხადება და ქ. თბილისში, ...ის ქუჩა №4ა, №... და №... საკადასტრო კოდებით რეგისტრირებულ უძრავ ფარგლებზე დადასტურდა კლასის სამშენებლო სამუშაოების, კერძოდ, სარეკლამო აბრის მოწყობისა და სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ჩატარების შესაძლებლობა.

2020 წლის 18 თებერვალს ბმა „...“-ის თავმჯდომარის, ლ. ჯ-ის წარმომადგენელმა, ლ. გ-მა №19/01200493725-01 ადმინისტრაციული საჩივრით მიმართა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიას და მოითხოვა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2019 წლის 28 ოქტომბრის №4727438 გადაწყვეტილების ბათილად ცნობა. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2020 წლის 18 სექტემბრის №1290 ბრძანებით არ დაკმაყოფილდა ბმა „...“-ის თავმჯდომარის, ლ. ჯ-ის წარმომადგენლის, ლ. გ-ის 2020 წლის 18 თებერვლის №19/01200493725-01 ადმინისტრაციული საჩივარი და ძალაში დარჩა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქ. თბილისის მუნიციპალიტე-

ტის არქიტექტურის სამსახურის 2019 წლის 28 ოქტომბრის №4727438 გადაწყვეტილება.

სასამართლომ აღნიშნა, რომ საქმეში წარმოდგენილია არქიტექტორ მ. კ-ას 2020 წლის 4 დეკემბრის საექსპერტო დასკვნა ქ. თბილისში, ...ის ქ. №4ა შენობის I სართულზე მოქ. ქ. გ-ის კუთვნილ ფართზე სარეკლამო აბრის მოწყობისა და ფასადის სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ჩატარების არქიტექტურულ პროექტზე, სადაც ცალსახად არის ნათქვამი, რომ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2019 წლის 28 ოქტომბრის №4727438 გადაწყვეტილების მიხედვით, პროექტი ითვალისწინებს მოქ. ქ. გ-ის კუთვნილი ფართის გარეთ არსებული გამწვანებული მყარი მონოლითური მასალისაგან მოწყობილი საყვავილე სივრცის ინსტრუქციას მისი დემონტაჟის გზით და ასევე გათვალისწინებულია მისივე კუთვნილი საერთო ფართის ცვლილება (მომატება) 4,43 მ²-ით.

სასამართლოს მითითებით, „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების მე-19 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, ამ დადგენილების მიზნებისათვის შენობა-ნაგებობები და სამშენებლო სამუშაოები მშენებლობის ნებართვის გაცემისა და ექსპლუატაციაში მიღებისათვის იყოფა 5 კლასად: ა) I კლასი – შენობა-ნაგებობები, რომლებიც მშენებლობის ნებართვას არ საჭიროებს; ბ) II კლასი – შენობა-ნაგებობები რისკის დაბალი ფაქტორით; გ) III კლასი – შენობა-ნაგებობები რისკის საშუალო ფაქტორით; დ) IV კლასი – შენობა-ნაგებობები რისკის მაღალი ფაქტორით; ე) V კლასი – შენობა-ნაგებობები რისკის მომეტებული ფაქტორით (განსაკუთრებული მნიშვნელობის შენობა-ნაგებობები). ამავე დადგენილების 65-ე მუხლი კონკრეტულად განსაზღვრავს პირველი კლასის შენობა-ნაგებობის მახასიათებლებს. კერძოდ, დასახელებული მუხლის პირველი პუნქტის „ყ“ ქვეპუნქტის თანახმად, I კლასს განეკუთვნება: ანტრესოლის, კიბის, ვიტრინის, კარის, ფანჯრის და სხვა ღიობების მოწყობა/დემონტაჟი. თუ აღნიშნული სამუშაოები ეხება შენობა-ნაგებობის მზიდ კონსტრუქციებს, ამ დადგენილების 66-ე მუხლით გათვალისწინებული დოკუმენტაციის გარდა, დამკვეთი ვალდებულია სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე მოიპოვოს შესაბამისი დასკვნა განსახორციელებელი სამუშაოების უსაფრთხოების შესახებ. სასამართლომ აღნიშნა, რომ მითითებული დადგენილების 65-ე და 66-ე მუხლების პირველი პუნქტების თანახმად, I კლასის შენობა-ნაგებობა არ საჭიროებს მშენებლობის ნებართვას, თუმცა 66-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, I კლასის შენობა-ნაგებობის მშენებლობის მწარმოებელი/დამკვეთი ვალდებულია განზრახული მშენებლობის

შესახებ განცხადებით აცნობოს მშენებლობის ნებართვის გამცემ ორგანოს. ხოლო 66-ე მუხლის მე-7 პუნქტის თანახმად, მშენებლობის ნებართვის გამცემი ორგანო 5 დღის ვადაში წარდგენილი სრულყოფილი დოკუმენტ(ებ)ის საფუძველზე წერილობით ადასტურებს დაგეგმილი მშენებლობა/მონტაჟის ქალაქთმშენებლობით დოკუმენტებთან შესაბამისობას და მშენებლობის განხორციელების შესაძლებლობას.

სასამართლოს მითითებით, საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილებით დამტკიცებული მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, მშენებლობის სახეობებია: ა) ახალი მშენებლობა (მათ შორის, მონტაჟი); ბ) რეკონსტრუქცია; გ) რემონტი-შეკეთება, მოპირკეთება/აღჭურვა (არ საჭიროებს ნებართვას); დ) დემონტაჟი; ე) ლანდშაფტური მშენებლობა; ვ) დროებითი შენობა-ნაგებობების მონტაჟი/განთავსება. ამავე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად, შენობა-ნაგებობების ახალი მშენებლობა ისეთი მშენებლობაა, რომელიც ხორციელდება მიწის ნაკვეთის იმ ნაწილში, სადაც არ დგას შენობა-ნაგებობა ან ხდება არსებული მთლიანად ჩანაცვლება, ხოლო დადგენილების მე-3 მუხლის 50-ე პუნქტის თანახმად, რეკონსტრუქცია არის არსებული შენობა ნაგებობის ან/და მისი ნაწილ(ებ)ის არსობრივად შეცვლა, მათი ფიზიკური, ხარისხობრივი და თვისობრივი განახლების მიზნით.

ამასთან, სასამართლომ განმარტა, რომ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2018 წლის 16 თებერვლის №13-35 დადგენილებით დამტკიცებული იქნა „ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის დებულება“, რომლის მე-2 მუხლით განსაზღვრულია სამსახურის მიზნები, კერძოდ, დასახელებული მუხლის თანახმად, სამსახურის მიზნებია: ა) მის კომპეტენციას მიკუთვნებულ საკითხებთან დაკავშირებით, ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ ტერიტორიულ საზღვრებში ერთიანი საჯარო ხელისუფლების განხორციელება; ბ) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში, კანონმდებლობით გათვალისწინებული საქმიანობის განხორციელება. ამავე დებულების 3.1 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, სამსახურის ერთ-ერთ ფუნქციას წარმოადგენს არქიტექტურული პროცესების მართვა – დადგენილი წესით მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობების დადგენა, არქიტექტურულ-სამშენებლო პროექტის შეთანხმება, მშენებლობის ნებართვის გაცემა და კანონმდებლობით დადგენილი წესით, მათში ცვლილებების შეტანა.

სასამართლომ აღნიშნა, რომ ზემოაღნიშნულ უფლებამოსილე-

ბათა განხორციელება ადმინისტრაციული ორგანოს მხრიდან ხორციელდება არქიტექტურულ-სამშენებლო სფეროს მარეგულირებელი კანონმდებლობის საფუძველზე. ამასთან, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახური არის ქ. თბილისში არქიტექტურულ-სამშენებლო სფეროში ერთადერთი ერთიანი საჯარო ხელისუფლების განმხორციელებელი ორგანო, იგი ვალდებული არის იზრუნოს ქალაქის მხატვრული იერსახის შემდგომი გაუმჯობესებისათვის და ამ კუთხით იგი სარგებლობს დისკრეციული უფლებამოსილებით. შესაბამისად, დისკრეციული უფლებამოსილების ფარგლებში, შესაძლებლობა აქვს ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში საქმის გარემოებების შესწავლისა და შეფასების შემდგომ განსაზღვროს ამა თუ იმ სამშენებლო სამუშაოების განხორციელების მიზანშეწონილობა და მისი შესაბამისობა სამსახურის მიერ შემუშავებულ ქალაქის განვითარების პოლიტიკასთან.

სასამართლოს მითითებით, მოსარჩელე მხარე არქიტექტურის სამსახურის 2019 წლის 28 ოქტომბრის №4727438 გადაწყვეტილებას, რომლითაც ქ. თბილისში, ...ის ქუჩა №4ა, №... და №... საკადასტრო კოდებით რეგისტრირებულ უძრავ ფართებზე დადასტურდა | კლასის სამშენებლო სამუშაოების, კერძოდ, სარეკლამო აბრის მონყობისა და სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ჩატარების შესაძლებლობა, არაკანონიერად მიიჩნევს და განმარტავს, რომ მათ მიერ გაცემული სამუშაოთა შესრულების თანხმობა გაცდა ქ. გ-ის საკუთრების ფარგლებს და მოიცვა ბმა „...“-ის ნევრების საერთო საკუთრებაში არსებული შენობის ნაწილი, გავრცელდა ამხანაგობის საკუთრებაში არსებული გამწვანების ზოლზე, რომლის შედეგად განადგურებული იქნა შენობის გარე ფასადზე მონყობილი გამწვანების ზოლი.

სასამართლომ გაიზიარა მოსარჩელე მხარის პოზიცია მოცემულ საკითხთან დაკავშირებით და მიუთითა „ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის „ვ“ ქვეპუნქტზე, რომლის თანახმად, ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის ნევრთა საერთო ქონება არის მიწის ნაკვეთი, ამავე ნაკვეთზე განთავსებული მრავალბინიანი სახლი, მასთან დაკავშირებული მომსახურე საინჟინრო ქსელების, მოწყობილობა-დანადგარების, შენობა-ნაგებობებისა და კეთილმოწყობის ობიექტების ერთობლიობა, რომელიც არ იმყოფება ინდივიდუალურ საკუთრებაში. მითითებული კანონის მე-10 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის ნევრთა საერთო ქონების ისეთი განვითარება, რომელიც მნიშვნელოვნად ცვლის ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის ნევრთა საერთო ქონებას და გავლენას ახდენს

სხვა ბინის მესაკუთრეთა მიერ საერთო ქონების გამოყენებაზე, ხორციელდება ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრთა კრებაზე ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის ყველა წევრის მიერ ერთხმად მიღებული გადაწყვეტილების საფუძველზე. ამავე კანონის 10¹ მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის თანხმობის გარეშე შესაძლებელია ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრის ინდივიდუალურ საკუთრებაში არსებული ქონების ისეთი განვითარება, რომელიც გავლენას ახდენს ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრთა საერთო ქონებაზე, თუმცა არ ითვალისწინებს ინდივიდუალურ საკუთრებაში არსებული ფართობის გაზრდას ან/და ახალი ინდივიდუალური საკუთრების საგნის წარმოშობას. ამავე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, თუ ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნული სამშენებლო სამუშაოები ითვალისწინებს ინდივიდუალურ საკუთრებაში არსებული ფართობის გაზრდას ან/და ახალი ინდივიდუალური საკუთრების საგნის წარმოშობას, სამშენებლო სამუშაოების დასაშვებობის შესახებ გადაწყვეტილებას ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობა იღებს წევრთა 2/3-ის ხმებით, ხოლო ამავე მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, თუ ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნული სამშენებლო სამუშაოები ითვალისწინებს ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრთა საერთო ქონების დემონტაჟს, ამის შესახებ გადაწყვეტილებას ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობა იღებს წევრთა 2/3-ის ხმებით.

მოცემულ შემთხვევაში, საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით (ფოტოსურათებით, საპროექტო გეგმით) და მხარეთა ახსნა-განმარტებებით სასამართლომ ცალსახად დადასტურებულად მიიჩნია, რომ სადავო აქტის საფუძველზე ქ. გ-ის მიერ განხორციელებული სამუშაოები გასცდა მისი საკუთრების ფარგლებს და მოიცვა ბმა „...“-ის წევრების საერთო საკუთრებაში არსებული შენობის ნაწილი, განხორციელდა საერთო საკუთრებაში არსებული ფართის რეკონსტრუქცია მისი დემონტაჟის გზით და მოხდა ფართის ცვლილება, რაც „ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-10 და 10¹ მუხლების საფუძველზე საჭიროებდა ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრთა თანხმობას. აქვე სასამართლომ იმ გარემოებაზეც მიუთითა, რომ სადავო აქტით მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ არ მომხდარა ასევე იმ გარემოების გამოკვლევა, იყო თუ არა სახეზე ექსტერიერის რეკონსტრუქცია, რაც თავის მხრივ მე-2 კლასს განეკუთნება და საჭიროებს არა წერილობით დადასტურებას, არამედ II კლასის შენობა-ნაგებობაზე მშენებლობის ნებართვის გაცემისთვის განკუთვნილ პროცედურებს.

სასამართლომ განსაკუთრებული ყურადღება გაამახვილა საქ-

მეში მტკიცებულების სახით წარმოდგენილ, არქიტექტორ მ. კ-ას 2020 წლის 4 დეკემბრის საექსპერტო დასკვნაზე, რომლის თანახმად, ექსპერტი, არსებული პროექტის შესწავლისა და გაანალიზების საფუძველზე, ცალსახად ადასტურებს, რომ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2019 წლის 28 ოქტომბრის №4727438 გადაწყვეტილების მიხედვით, პროექტი ითვალისწინებს მოქ. ქ. გ-ის კუთვნილი ფართის გარეთ არსებული გამწვანებული მყარი მონოლითური მასალისაგან მოწყობილი საყვავილე სივრცის ინსტრუქციას მისი დემონტაჟის გზით და ასევე გათვალისწინებულია მისივე კუთვნილი საერთო ფართის ცვლილება (მომატება) 4,43 მ2-ით.

ამდენად, აღნიშნულ გადაწყვეტილებაში განვითარებული მსჯელობისა და საქმეში არსებული მტკიცებულებების გათვალისწინებით, სასამართლომ მიიჩნია, რომ მოცემულ შემთხვევაში მოპასუხე მხარის მიერ სასამართლო სხდომაზე ვერ იქნა დასაბუთებული მის მიერ გამოცემული აქტის ფაქტობრივი და სამართლებრივი არგუმენტაცია, შესაბამისად, მან ისე მიიღო გადაწყვეტილება, რომ არ გამოიკვლია, არ შეაფასა და არ შეაჯერა ისეთი გარემოებები, რომლებიც მნიშვნელოვანი იყო საკითხის გადასაწყვეტად, რის გამოც სსიპ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2019 წლის 28 ოქტომბრის №4727438 გადაწყვეტილება მიღებული იყო კანონის მოთხოვნათა დარღვევით, რაც პირდაპირ და უშუალო ზიანს აყენებდა მოსარჩელეს და ბათილად უნდა ყოფილიყო ცნობილი.

რაც შეეხება ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2020 წლის 18 სექტემბრის №1290 ბრძანებას, რომლითაც ბმა „...“-ის თავმჯდომარის, ლ. ჯ-ის წარმომადგენელს, ლ. გ-ს უარი ეთქვა ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე, სასამართლომ მიიჩნია, რომ მოცემულ შემთხვევაში იმდენად, რამდენადაც დადგენილი იქნა, რომ სსიპ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2019 წლის 28 ოქტომბრის №4727438 გადაწყვეტილება, როგორც ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, კანონის მოთხოვნათა დარღვევით იყო მიღებული და ის მოსარჩელის კანონიერ ინტერესებს პირდაპირ და უშუალო ზიანს აყენებდა, აღნიშნული გარემოება თავის მხრივ გასაჩივრებული აქტის ბათილად ცნობის სამართლებრივ საფუძველს წარმოადგენდა. შესაბამისად, ბათილად უნდა ყოფილიყო ცნობილი ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2020 წლის 18 სექტემბრის №1290 ბრძანება, მით უფრო მაშინ, როდესაც ადმინისტრაციულ საჩივარს, როგორც უფლების დაცვის საშუალებას, მხარისთვის განსაკუთრებული ინტერესი გააჩნია და ადმინისტრაციული

წარმოება ადმინისტრაციულ საჩივართან დაკავშირებით გულისხმობს ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერების გადამოწმებას, რომელიც თავის თავში მოიცავს აქტის, როგორც ფორმალური, ისე მატერიალური კანონიერების გადამოწმებას. სასამართლომ მიუთითა, რომ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიას, როგორც საჩივრის განმხილველ ორგანოს, გასაჩივრებული აქტის კანონიერებისა და მიზანშეწონილობის გადამოწმების ვალდებულება წარმოეშვა მაღალი ხარისხით, რაც გულისხმობს იმას, რომ მის მიერ გამოკვლეული უნდა ყოფილიყო საქმისთვის მნიშვნელობის მქონე ყველა გარემოება და აღნიშნულის საფუძველზე მიღებული უნდა ყოფილიყო გადაწყვეტილება საჩივრის დაკმაყოფილების ან საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 23 ივლისის გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრეს ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიამ, სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურმა და ქ. გ-მა, რომლებმაც გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა მოითხოვეს.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 30 ივნისის განჩინებით ქ. გ-ის, ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის სააპელაციო საჩივრები არ დაკმაყოფილდა; უცვლელად დარჩა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 23 ივლისის გადაწყვეტილება.

სააპელაციო სასამართლო სრულად დაეთანხმა და გაიზიარა პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ საქმეზე დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები, ფაქტობრივი გარემოებების სამართლებრივი შეფასებები, მიუთითა „ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის „ვ“ ქვეპუნქტზე, მე-10 მუხლის პირველ პუნქტზე, 10¹ მუხლის პირველ, მე-2 და მე-3 პუნქტებზე და მიიჩნია, რომ იმ პირობებშიც, თუ არ ხდება ინდივიდუალურ საკუთრებაში არსებული ფართობის გაზრდა ან/და ახალი ინდივიდუალური საკუთრების საგნის წარმოშობა, აუცილებელია ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის თანხმობის წარდგენა, მით უფრო იმ პირობებში, როდესაც საკითხი შეეხება ფასადის სარეკონსტრუქციო სამუშაოებს, რომელმაც უდავოდ მოიცვა ბმა „...“-ის წევრების საერთო საკუთრებაში არსებული შენობის ნაწილი. ამავდეს ადასტურებდა საქმეში წარმოდგენილი 2020 წლის 4 დეკემ-

ბრის საექსპერტო დასკვნა, რომლის თანახმად, არსებული პროექტის შესწავლისა და გაანალიზების საფუძველზე, ცალსახად დადასტურდა, რომ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2019 წლის 28 ოქტომბრის №4727438 გადაწყვეტილების მიხედვით, პროექტი ითვალისწინებდა მოქ. ქ. გ-ის კუთვნილი ფართის გარეთ არსებული გამწვანებული მყარი მონოლითური მასალისაგან მოწყობილი საყვავილე სივრცის რეკონსტრუქციას მისი დემონტაჟის გზით და ასევე გათვალისწინებული იყო მისივე კუთვნილი საერთო ფართის ცვლილება (მომატება) 4,43 მ²-ით.

რაც შეეხება აპელანტის მითითებას მასზედ, რომ აღნიშნული საკითხის გადაწყვეტა არქიტექტურის სამსახურის დისკრეციულ უფლებამოსილებას განეკუთვნებოდა, პალატამ გაიზიარა და განმარტა, რომ სამშენებლო სამუშაოების პროექტის (ფოტომონტაჟის) შეთანხმება და კონკრეტული სამუშაოების მიზანშეწონილობის დადგენა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის დისკრეციულ უფლებამოსილებას მიეკუთვნება, თუმცა იმ შემთხვევაშიც კი, თუ ადმინისტრაციული ორგანო მოქმედებს დისკრეციული უფლებამოსილების ფარგლებში, იგი ვალდებულია, აქტის დასაბუთებაში მიუთითოს იმ გარემოებებზე, რომლებიც საფუძვლად დაედო მის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებას. დაუშვებელია ადმინისტრაციული ორგანოს გადაწყვეტილების კანონიერების მტკიცება მხოლოდ დისკრეციული უფლებამოსილების არსებობაზე მითითებით. მოცემულ შემთხვევაში კი სადავო აქტი ბმა „...“-ის წევრების საერთო საკუთრებაში არსებული შენობის ნაწილს შეეხება და ასევე ვრცელდება ამხანაგობის საკუთრებაში არსებულ გამწვანების ზოლზეც, რაც დასტურდებოდა, როგორც წარმოდგენილი ფოტოსურათებიდან, ასევე ზემოხსენებული ექსპერტის დასკვნიდანაც.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, პალატამ გაიზიარა საქალაქო სამართლოს დასკვნა, რომ არქიტექტურის სამსახურის მიერ დადასტურებული იქნა იმგვარი სამუშაოების განხორციელება (საერთო საკუთრებაში არსებული ფართის რეკონსტრუქცია), რაც „ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის შესახებ“ საქართველოს კანონიდან გამომდინარე საჭიროებდა ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრთა თანხმობას. შესაბამისად, იმ პირობებში, როდესაც განმცხადებელი მოითხოვდა სარეკლამო აბრის მოწყობისა და სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ჩატარების შესაძლებლობის დადასტურებას თბილისში, ...ის ქ. №4ა-ში მდებარე უძრავი ნივთის ფასაზე, არქიტექტურის სამსახური არ იყო უფლებამოსილი ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის თანხმობის გარეშე მიეღო დადებითი გადაწყვეტილება. ამდენად, პალატის მოსაზრებით, საქალაქო სასა-

მართლმ მართებულად მიიჩნია, რომ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2019 წლის 28 ოქტომბრის №4727438 გადაწყვეტილება მიღებული იყო კანონის მოთხოვნათა დარღვევით, რაც პირდაპირ და უშუალო ზიანს აყენებდა მოსარჩელეს, რის გამოც გასაჩივრებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ბათილად უნდა ყოფილიყო ცნობილი. ამასთან, აღნიშნული აქტის ბათილად ცნობის პირობებში, ასევე მართებულად იქნა ბათილად ცნობილი ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის თაობაზე მიღებული ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2020 წლის 18 სექტემბრის №1290 ბრძანება.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 30 ივნისის განჩინება საკასაციო წესით გაასაჩივრეს ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიამ, სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურმა და ქ. გ-მა, რომლებმაც გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა მოითხოვეს.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 3 ოქტომბრის განჩინებებით საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, დასაშვებობის შესამოწმებლად წარმოებაში იქნა მიღებული ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის საკასაციო საჩივრები; ხოლო ქ. გ-ის საკასაციო საჩივარი დარჩა განუხილველი.

კასატორი – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერია აღნიშნავს, რომ I კლასის სამშენებლო სამუშაოების განსახორციელებლად დამკვეთისთვის არ არის სავალდებულო მშენებლობის ნებართვის გაცემისთვის კანონმდებლობით დადგენილი სამი სტადიის გავლა, თუმცა ამავდროულად, აღნიშნული სამშენებლო სამუშაოების დასაშვებობისათვის აუცილებელია განზრახული მშენებლობის შესახებ მშენებლობის ნებართვის გამცემი უფლებამოსილი ადმინისტრაციული ორგანოსთვის განცხადების წარდგენა და შესაბამისი წერილობითი დასტურის მოპოვება. მოცემულ შემთხვევაში მერიამ მიიჩნია, რომ გასაჩივრებული აქტით დადასტურებული სამშენებლო სამუშაოები მიეკუთვნებოდა პირველ კლასს, რომელიც ნებართვას არ საჭიროებდა, თუმცა საჭირო იყო ნებართვის გამცემი ორგანოს მიერ გაცემული წერილობითი დასტურის მოპოვება. განმცხადებელმა კი არქიტექტურის სამსახურში წარადგინა საჯარო რეესტრის ამონაწერები, არსებული სიტუაციის ამსახვე-

ლი ფოტოსურათები და ფოტომონტაჟი, რისი სრულყოფილად შესწავლის შემდგომაც არქიტექტურის სამსახურმა გადაწყვეტილება მიიღო მოქმედი რეგულაციებით გათვალისწინებული მოთხოვნების დაცვით.

კასატორის მითითებით, არქიტექტურის სამსახურის მხრიდან აღნიშნული I კლასის სამშენებლო სამუშაოების დადასტურებით მოხდა ქ. გ-ის ინდივიდუალური საკუთრების ისეთი განვითარება, რომელიც გავლენას ახდენს ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრთა საერთო ქონებაზე, თუმცა აღნიშნულით არ მომხდარა ინდივიდუალურ საკუთრებაში არსებული ფართობის გაზრდა ან ახალი ინდივიდუალური საკუთრების საგნის წარმოშობა. ამდენად, არ არსებობდა ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის თანხმობის წარდგენის ვალდებულება.

კასატორის – სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის მითითებით, სადავო აქტით დადასტურებული სარეკონსტრუქციო სამუშაოები განეკუთვნება I კლასის სამუშაოებს და სასამართლომ უსაფუძვლოდ მიუთითა განსახორციელებელი სამუშაოების II კლასთან დაკავშირებით. კასატორის მითითებით, საქმეში არსებული სიტუაციის ამსახველი ფოტოსურათებით, ფოტომონტაჟით, არსებული და საპროექტო გეგმებით, ცალსახად დგინდებოდა, რომ სარეკონსტრუქციო სამუშაოები მოიცავდა იმ ტიპის სამუშაოებს, რაც განეკუთვნებოდა I კლასს. აღნიშნულს ასევე ადასტურებდა ექსპერტის დასკვნა, რომლის თანახმად, ფასადის რეკონსტრუქციის ფარგლებში გათვალისწინებული იყო არსებული ვიტრაჟების ნაცვლად მსხვილპანელოვანი დეკორატიული ჩარჩოს გამოყენებით ახალი ვიტრაჟების მოწყობის სამუშაოები. აღნიშნული ვიტრაჟების შეცვლა არ იწვევდა ფართის ცვლილებას და იგი მხოლოდ ფასადის დეკორის შემქმნელი იყო.

რაც შეეხება ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის თანხმობის წარდგენის აუცილებლობას, კასატორის განმარტებით, მითითებული უძრავი ნივთები მოქცეული იყო ქ. გ-ის საკუთრებაში, რის გამოც ადგილი ჰქონდა ინდივიდუალური საკუთრების საგნის ისეთ განვითარებას, რაც არ იწვევდა ფართობის გაზრდას ან ახალი საკუთრების საგნის წარმოშობას. ამდენად, არ არსებობდა ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის თანხმობის წარდგენის ვალდებულება. ამასთან, ფართის ის ნაწილი, რომელზეც სასამართლო მიუთითებდა, წარმოადგენდა არაექსპლუატირებად ფართს, ვინაიდან მასში მოხვედრა შეთანხმებული დოკუმენტაციის მიხედვით, შეუძლებელი იყო და იგი მხოლოდ ფასადის დეკორს წარმოადგენდა. ამდენად, არაექსპლუატირებადი ფართი შემხებლობაში არ იყო საერთო ფართთან და მისი მოწყობა არ ხდებოდა ბინათმესაკუთრეთა ამხანა-

გობის საერთო ფართის ხარჯზე, ხოლო გამწვანების ზოლთან მიმართებით, კასატორი უთითებს, რომ საპროექტო დოკუმენტაციით ხდება მისი შენარჩუნება და ამ კუთხითაც ზიანი არ ადგება ამხანაგობის ინტერესებს.

კასატორი ასევე ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ განსახილველ შემთხვევაში არქიტექტურის სამსახურის სადავო გადაწყვეტილება წარმოადგენს აღმჭურველ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს, აღმჭურველი აქტების მიმართ კი ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსი აწესებს განსაკუთრებული დაცვის გარანტიებს, რასთან დაკავშირებითაც კასატორი მიუთითებს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 60¹ მუხლის მე-4 და მე-5 ნაწილებზე.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2023 წლის 7 თებერვლის განჩინებით ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის საკასაციო საჩივრების დასაშვებობის საკითხის განხილვა დადგინდა მხარეთა დასწრებით 2023 წლის 23 თებერვალს.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2023 წლის 23 თებერვლის საოქმო განჩინებებით კასატორის – სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურისა და მესამე პირის – ქ. გ-ის შუამდგომლობა საქმეზე ახალი მტკიცებულებების დართვის თაობაზე არ დაკმაყოფილდა და მათვე დაუბრუნდათ მტკიცებულების სახით წარმოდგენილი სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს №008442322 ექსპერტის დასკვნა (9 ფურცელი).

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2023 წლის 23 თებერვლის სხდომიდან საქმის განხილვა გადაიდო ზეპირი მოსმენის გარეშე, რა დროსაც მხარეებს მიეცათ ვადა მორიგების პირობების შესათანხმებლად და შესაბამისი ინფორმაციის წარმოსადგენად, თუმცა მხარეთა შორის მორიგება ვერ შედგა.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2023 წლის 2 მაისის განჩინებით ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის საკასაციო საჩივრები მიჩნეულ იქნა დასაშვებად და საქმის განხილვა დაინიშნა მხარეთა დასწრების გარეშე.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების გაცნობის, საკასა-

ციო საჩივრების საფუძვლების შესწავლისა და გასაჩივრებული განჩინების კანონიერება-დასაბუთებულობის შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის საკასაციო საჩივრები არ უნდა დაკმაყოფილდეს და უცვლელად უნდა დარჩეს გასაჩივრებული თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 30 ივნისის განჩინება, შემდეგ გარემოებათა გამო:

სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2019 წლის 28 ოქტომბრის №4727438 სადავო გადაწყვეტილების მიღების დროს საქართველოს ტერიტორიაზე მშენებლობის ნებართვასთან დაკავშირებულ საჯარო სამართლებრივ ურთიერთობათა რეგულირების სფეროს მოიცავდა „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილება, რომელიც არეგულირებდა საქართველოს ტერიტორიაზე მშენებლობის ნებართვის გაცემის, სანებართვო პირობების შესრულებისა და შენობა-ნაგებობის ექსპლუატაციაში მიღების პროცესს. დასახელებული დადგენილების მე-19 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, ამ დადგენილების მიზნებისათვის შენობა-ნაგებობები და სამშენებლო სამუშაოები მშენებლობის ნებართვის გაცემისა და ექსპლუატაციაში მიღებისათვის იყოფა 5 კლასად: ა) I კლასი – შენობა-ნაგებობები, რომლებიც მშენებლობის ნებართვას არ საჭიროებს; ბ) II კლასი – შენობა-ნაგებობები რისკის დაბალი ფაქტორით; გ) III კლასი – შენობა-ნაგებობები რისკის საშუალო ფაქტორით; დ) IV კლასი – შენობა-ნაგებობები რისკის მაღალი ფაქტორით; ე) V კლასი – შენობა-ნაგებობები რისკის მომეტებული ფაქტორით (განსაკუთრებული მნიშვნელობის შენობა-ნაგებობები).

ამავე დადგენილების 65-ე მუხლი კონკრეტულად განსაზღვრავს პირველი კლასის შენობა-ნაგებობის მახასიათებლებს, კერძოდ, I კლასს განეკუთვნება ანტრესოლის, კიბის, ვიტრინის, კარის, ფანჯრის და სხვა ლიობების მოწყობა/დემონტაჟი. თუ აღნიშნული სამუშაოები ეხება შენობა-ნაგებობის მზიდ კონსტრუქციებს, ამ დადგენილების 66-ე მუხლით გათვალისწინებული დოკუმენტაციის გარდა, დამკვეთი ვალდებულია სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე მოიპოვოს შესაბამისი დასკვნა განსახორციელებელი სამუშაოების უსაფრთხოების შესახებ. ამასთან, I კლასის შენობა-ნაგებობა არ საჭიროებს მშენებლობის ნებართვას, თუმცა 66-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, I კლასის შენობა-ნაგებობის მშენებლობის მწარმოებელი/დამკვეთი ვალდებულია განზრახული მშენებლობის შესახებ განცხადებით აცნობოს მშენებლობის

ნებართვის გამცემ ორგანოს, ხოლო 66-ე მუხლის მე-7 პუნქტის თანახმად, მშენებლობის ნებართვის გამცემი ორგანო 5 დღის ვადაში წარდგენილი სრულყოფილი დოკუმენტ(ებ)ის საფუძველზე წერილობით ადასტურებს დაგეგმილი მშენებლობა/მონტაჟის ქალაქთმშენებლობით დოკუმენტებთან შესაბამისობას და მშენებლობის განხორციელების შესაძლებლობას.

ამდენად, მართალია, I კლასს მიკუთვნებული განსახორციელებელი სამუშაოები ნებართვას არ საჭიროებდა, თუმცა საჭირო იყო ნებართვის გამცემი ორგანოს მიერ გაცემული წერილობითი დასტურის მოპოვება.

განსახილველ შემთხვევაში დადგენილია, რომ 2019 წლის 6 სექტემბერს ქ. გ-მა №AR1705381 განცხადებით მიმართა სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურს, წარუდგინა საკუთრების უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია, ასევე ფოტომონტაჟი და მოითხოვა ქ. თბილისში, ...ის ქუჩა №4ა, №... და №... საკადასტრო კოდებით რეგისტრირებულ უძრავ ფართებზე I კლასის სამშენებლო სამუშაოების, კერძოდ, სარეკლამო აბრის მოწყობისა და სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ჩატარების შესაძლებლობის დადასტურება.

ასევე დადგენილია, რომ სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2019 წლის 28 ოქტომბრის №4727438 გადაწყვეტილებით ქ. თბილისში, ...ის ქუჩა №4ა, №... და №... საკადასტრო კოდებით რეგისტრირებულ უძრავ ფართებზე დადასტურდა I კლასის სამშენებლო სამუშაოების, კერძოდ, სარეკლამო აბრის მოწყობისა და სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ჩატარების შესაძლებლობა.

მოსარჩელე ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობა „...“ სადავოდ ხდის სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2019 წლის 28 ოქტომბრის №4727438 გადაწყვეტილების კანონიერებას, რომლითაც დაკმაყოფილდა მესამე პირის ქ. გ-ის მოთხოვნა და მიეცა კუთვნილი ფართის ფასადზე სარეკლამო აბრის მოწყობისა და სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ჩატარების შესაძლებლობა. წარმოდგენილი სარჩელით ასევე მოთხოვნილია აღნიშნული აქტის ბათილად ცნობის მოთხოვნით წარდგენილი ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ მიღებული ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2020 წლის 18 სექტემბრის №1290 ბრძანების ბათილად ცნობა.

ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობა „...“ წარმოდგენილ სარჩელს ძირითადად აფუძნებს იმ გარემოებაზე, რომ არქიტექტურის სამსახურის სადავო გადაწყვეტილებით გაცემული სამუშაოთა შესრულების თანხმობა გაცდა ქ. გ-ის საკუთრების ფარგლებს და გავ-

რცელდა ბმა „...“-ის საკუთრებაში არსებული გამწვანების ზოლზე, რომლის შედეგად განადგურებული იქნა შენობის გარე ფასადზე მოწყობილი გამწვანების ზოლი. თავის მხრივ, კასატორები – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერია და სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახური მიუთითებენ იმ გარემოებაზე, რომ ვინაიდან ფართი, რომლის ფასადზეც უნდა განხორციელებულიყო სარეკონსტრუქციო სამუშაოები და აბრის მოწყობა, წარმოადგენდა ქ. გ-ის ინდივიდუალურ საკუთრებას, ამდენად, საჭირო არ იყო ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის თანხმობის წარდგენა.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, ვინაიდან სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2019 წლის 28 ოქტომბრის №4727438 სადავო გადაწყვეტილებით ხდება მრავალბინიან საცხოვრებელ სახლზე განსახორციელებელი სამუშაოების დადასტურება, შესაბამისად, სადავო სამართალურთიერთობის შეფასებისას საკასაციო სასამართლო მიუთითებს „ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის შესახებ“ საქართველოს კანონზე, რომელიც არეგულირებს ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრთა საერთო ქონების მართვასთან დაკავშირებულ ურთიერთობებს, განსაზღვრავს ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის ფორმებსა და ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრთა საკუთრების ფორმებს, აგრეთვე ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წარმოშობის, ჩამოყალიბების, საქმიანობისა და ლიკვიდაციის ძირითად სამართლებრივ პირობებს (მუხლი 1). საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ „ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის შესახებ“ კანონის თანახმად, ერთმანეთისაგან იმიჯნება ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრთა საკუთრების ფორმები, კანონი ითვალისწინებს მრავალბინიან სახლში როგორც ინდივიდუალური, ასევე საერთო საკუთრების ობიექტების არსებობას. ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრის ინდივიდუალურ საკუთრებად მიიჩნევა ცალკეულ პირთა საკუთრებაში არსებული ბინა, აგრეთვე ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრის მფლობელობაში არსებული მრავალბინიანი სახლის სამეურნეო სათავსები (სარდაფები, სხვენები და ა. შ.) (მუხლი 4.1), ხოლო ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრთა საერთო ქონებას წარმოადგენს: მიწის ნაკვეთი; ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრთა საერთო ქონების მომსახურებისათვის განკუთვნილი შენობა-ნაგებობები და საინჟინრო-კომუნიკაციური მოწყობილობა და გაყვანილობა; მრავალბინიანი სახლის მზიდი და შემომზღუდავი არამზიდი (ფასადის) კონსტრუქციები (საძირკვლები, კარკასი, კედლები, საერთო სარგებლობის აივნები, სართულშუა გადახურვები, პარაპეტები (მოაჯირები), ლავგარდანები (კარნიზები), სანვიმარი მილები და ა. შ.);

მრავალბინიანი სახლის ვესტიბიულები, სადარბაზოები, დერეფნები, კიბის უჯრედები, სარდაფები, სხვენები, საქვაბეები, ტექნიკური სართულები, სახურავები, ლიფტები, სხვადასხვა დანიშნულების შენობები, არხები, ნაგავგამტარები, ბუნკერები და ა. შ., რომლებიც არ იმყოფება ინდივიდუალურ საკუთრებაში; სატრანზიტო გაყვანილობა (მუხლი 5.4).

ამასთან, რამდენადაც „ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის შესახებ“ საქართველოს კანონი ერთმანეთისგან განასხვავებს ინდივიდუალურ და საერთო საკუთრებას, შესაბამისად, მათი განვითარების შესაძლებლობისთვის განსხვავებულ რეგულაციებს ითვალისწინებს. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ მრავალბინიან სახლში ქონების ყველა სახის განვითარება არ საჭიროებს ამხანაგობის თანხმობას, ამხანაგობის წევრთა კრებაზე გადაწყვეტილების მიღებას. ქონების განვითარებისას ამხანაგობის თანხმობის წარდგენის საჭიროების საფუძვლები განსაზღვრულია „ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის შესახებ“ კანონით, რომლის მე-10 და 10¹ მუხლები განსაზღვრავს ამხანაგობის წევრთა საერთო ქონების და ინდივიდუალურ საკუთრებაში მყოფი ქონების განვითარების პირობებს, კერძოდ, მე-10 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრთა საერთო ქონების ისეთი განვითარება, რომელიც მნიშვნელოვნად ცვლის ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრთა საერთო ქონებას და გავლენას ახდენს სხვა ბინის მე-საკუთრეთა მიერ საერთო ქონების გამოყენებაზე, ხორციელდება ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრთა კრებაზე ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის ყველა წევრის მიერ ერთხმად მიღებული გადაწყვეტილების საფუძველზე. ამავე კანონის 10¹ მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის თანხმობის გარეშე შესაძლებელია ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრის ინდივიდუალურ საკუთრებაში არსებული ქონების ისეთი განვითარება, რომელიც გავლენას ახდენს ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრთა საერთო ქონებაზე, თუმცა არ ითვალისწინებს ინდივიდუალურ საკუთრებაში არსებული ფართობის გაზრდას ან/და ახალი ინდივიდუალური საკუთრების საგნის წარმოშობას. ამავე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, თუ ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნული სამშენებლო სამუშაოები ითვალისწინებს ინდივიდუალურ საკუთრებაში არსებული ფართობის გაზრდას ან/და ახალი ინდივიდუალური საკუთრების საგნის წარმოშობას, სამშენებლო სამუშაოების დასაშვებობის შესახებ გადაწყვეტილებას ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობა იღებს წევრთა 2/3-ის ხმებით, ხოლო ამავე მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, თუ ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნული სამშენებლო სამუშაოები ითვალისწინებს ბინათ-

მესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრთა საერთო ქონების დემონტაჟს, ამის შესახებ გადაწყვეტილებას ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობა იღებს წევრთა 2/3-ის ხმებით.

განსახილველ შემთხვევაში ქვედა ინსტანციის სასამართლოების მიერ დადგენილია, რომ სადავო აქტის საფუძველზე ქ. გ-ის მიერ განხორციელებული სამუშაოები გასცდა მისი საკუთრების ფარგლებს და მოიცვა ბმა „...“-ის წევრების საერთო საკუთრებაში არსებული შენობის ნაწილი, რასაც ადასტურებს საქმეში წარმოდგენილი 2020 წლის 4 დეკემბრის საექსპერტო დასკვნა, რომლის თანახმად, არსებული პროექტის შესწავლისა და გაანალიზების საფუძველზე, დადასტურდა, რომ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2019 წლის 28 ოქტომბრის №4727438 გადაწყვეტილების მიხედვით, პროექტი ითვალისწინებდა მოქ. ქ. გ-ის კუთვნილი ფართის გარეთ არსებული გამწვანებული მყარი მონოლითური მასალისაგან მოწყობილი საყვავილე სივრცის რეკონსტრუქციას მისი დემონტაჟის გზით და ასევე გათვალისწინებული იყო მისივე კუთვნილი საერთო ფართის ცვლილება (მომატება) 4,43 მ²-ით. აღნიშნული კი „ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის შესახებ“ საქართველოს კანონის დასახელებული ნორმების საფუძველზე საჭიროებდა ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრთა თანხმობას. აღნიშნულის საწინააღმდეგო გარემოება სადავო აქტების გამომცემი ადმინისტრაციული ორგანოებისა და საქმეში მესამე პირად ჩაბმული ქ. გ-ის მიერ არ დადასტურებულა. მართალია, საკასაციო სასამართლოში საქმის განხილვისას კასატორის – სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურისა და მესამე პირის – ქ. გ-ის მიერ წარმოდგენილ იქნა ექსპერტის დასკვნა, თუმცა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 380-ე, 399-ე მუხლების შესაბამისად, რამდენადაც საკასაციო ინსტანციის სასამართლოში დაუშვებელია ახალი მტკიცებულებების მიღება, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2023 წლის 23 თებერვლის საოქმო განჩინებებით კასატორის – სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურისა და მესამე პირის – ქ. გ-ის შუამდგომლობა საქმეზე ახალი მტკიცებულებების დართვის თაობაზე არ დაკმაყოფილდა და მათვე დაუბრუნდათ მტკიცებულების სახით წარმოდგენილი სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს №008442322 ექსპერტის დასკვნა (9 ფურცელი).

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 407-ე მუხლის მე-2 ნაწილზე, რომლის შესაბამისად, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები სავალდებულოა საკასაციო

სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება). ამავე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად კი, საკასაციო სასამართლო იმსჯელებს მხარის მხოლოდ იმ ახსნა-განმარტებაზე, რომელიც ასახულია სასამართლოთა გადაწყვეტილებებში ან სხდომათა ოქმებში. საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ საკასაციო სასამართლო არ წარმოადგენს საქმის ფაქტობრივი გარემოებების დამდგენ სასამართლოს. ამასთან, საპროცესო კანონმდებლობა არ ითვალისწინებს საკასაციო სასამართლოში ახალი ფაქტობრივი გარემოებების დადგენის და მტკიცებულებების მიღების შესაძლებლობას, შესაბამისად, მოცემულ შემთხვევაში საკასაციო სასამართლო ხელმძღვანელობს ქვედა ინსტანციის სასამართლოების მიერ საქმეზე დადგენილი გარემოებებით, რაც საპროცესო კანონმდებლობის შესაბამისად ვერ იქნა გაბათილებული მხარეთა მიერ.

ამდენად, საქმეზე დადგენილი გარემოებების მიხედვით, რამდენადაც ქ. გ-ის მიერ დაგეგმილმა ფასადის სარეკონსტრუქციო სამუშაოებმა მოიცვა ბმა „...“-ის წევრების საერთო საკუთრებაში არსებული შენობის ნაწილი, შესაბამისად, არქიტექტურის სამსახურს სადავო გადაწყვეტილების მიღებისას უნდა ეხელძღვანელა „ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად, რა დროსაც ამხანაგობის თანხმობის არარსებობის პირობებში არ უნდა დაეშვა მოთხოვნილი ფორმით სარეკონსტრუქციო სამუშაოების განხორციელების შესაძლებლობა. არქიტექტურის სამსახურის მხრიდან აღნიშნული პირობების დაუცველობა კი ადასტურებს სადავოდ ქცეული სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის 2019 წლის 28 ოქტომბრის №4727438 გადაწყვეტილების უკანონობას, კანონის იმპერატიული მოთხოვნის გაუთვალისწინებლად საკითხის გადაწყვეტას, რამაც პირდაპირი და უშუალო ზიანი მიაყენა მოსარჩელის ინტერესებს. არქიტექტურის სამსახურის აღნიშნული გადაწყვეტილების უკანონობის პირობებში ასევე უკანონოა ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის თაობაზე მიღებული ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2020 წლის 18 სექტემბრის №1290 ბრძანება. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიას, როგორც საჩივრის განმხილველ ორგანოს, გასაჩივრებული აქტის კანონიერებისა და მიზანშეწონილობის გადამოწმების ვალდებულება წარმოეშება მაღალი ხარისხით, რაც გულისხმობს იმას, რომ მის მიერ გამოკვლეული უნდა ყოფილიყო საქმისთვის მნიშვნელობის მქონე ყველა გარემოება და აღნიშნულის საფუძველზე მიღებული უნდა ყოფილიყო შესაბამისი გადაწყვეტილება.

საკასაციო სასამართლოს მითითებით, კონკრეტული ობიექტების ამხანაგობის საერთო საკუთრებად მიჩნევა მათი მომეტებული მნიშვნელობით არის განპირობებული, რის გამოც საერთო საკუთრება ამხანაგობის მეშვეობით მართვას მოითხოვს. შესაბამისად, განსახილველი საკითხის გადაწყვეტამდე არქიტექტურის სამსახურის მიერ შეფასებას საჭიროებდა დაგეგმილი სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ხასიათი, მისი შესრულების არეალი და თანმდევი შედეგები. არქიტექტურის სამსახურს უნდა დაედგინა მისი გადაწყვეტილების შესრულება ხომ არ გამოიწვევდა ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის უფლებებისა და კანონიერი ინტერესებისათვის ზიანის მიყენებას, შესაბამისად, უნდა შეეფასებინა დაგეგმილ სარეკონსტრუქციო სამუშაოებზე ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის თანხმობის წარდგენის საჭიროება. განსახილველ შემთხვევაში კი სახეზე არ გვაქვს ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრების „ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად გამოხატული ნება სარეკონსტრუქციო სამუშაოებთან დაკავშირებით.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 96-ე მუხლის პირველი და მეორე ნაწილები ადგენენ ადმინისტრაციული ორგანოს ვალდებულებას ადმინისტრაციული წარმოებისას გამოსიკვლიოს საქმისთვის მნიშვნელობის მქონე ყველა გარემოება და გადაწყვეტილება მიიღოს ამ გარემოებათა შეფასებისა და ურთიერთშეჯერების საფუძველზე, დაუშვებელია ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემას საფუძვლად დაედოს ისეთი გარემოება ან ფაქტი, რომელიც კანონით დადგენილი წესით არ იყო გამოკვლეული. საკასაციო სასამართლო განმარტავს, იმისათვის, რომ შესრულდეს კანონის მოთხოვნა და ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება იყოს კანონშესაბამისი, ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის მნიშვნელოვანი და სავალდებულო წინაპირობაა საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე ყველა გარემოების გამოკვლევა, გაანალიზება, შესწავლა და გადაწყვეტილების მიღება ამ გარემოებათა შეფასების შედეგად, რათა თავიდან იქნეს აცილებული ადმინისტრაციული ორგანოს დაუსაბუთებელი დასკვნის გაკეთება, რაც მოცემულ შემთხვევაში ადმინისტრაციულ ორგანოს სათანადოდ არ განუხორციელებია.

ამასთან, კასატორი – სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახური წარმოდგენილი სარჩელის დაკმაყოფილების გამოსარიცხად ასევე მიუთითებს სადავო აქტის აღმჭურველ ხასიათზე და გამორიცხავს მოცემულ შემთხვევაში მისი ბათილად ცნობის შესაძლებლობას. განსახილველ შემთხვევაში სა-

კასაციო სასამართლო ადასტურებს, რომ სახეზეა აღმჭურველი ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, რომლის საფუძველზეც განხორციელდა იურიდიული მნიშვნელობის მოქმედება – განხორციელებულია სარეკონსტრუქციო სამუშაოები, თუმცა ამავდროულად, საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მიმართ დაინტერესებული პირის კანონიერი ნდობის არსებობა არ გამორიცხავს მისი ბათილად ცნობის შესაძლებლობას იმ შემთხვევაში, თუ დადასტურდება, რომ შესაბამისი აქტით არსებითად დარღვეულია სახელმწიფო, საზოგადოებრივი ან მესამე პირების ინტერესი, კერძოდ, ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 60¹.4 მუხლის თანახმად, დაუშვებელია კანონსაწინააღმდეგო აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობა, თუ დაინტერესებულ მხარეს კანონიერი ნდობა აქვს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მიმართ, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი არსებითად არღვევს სახელმწიფო, საზოგადოებრივ ან სხვა პირის კანონიერ უფლებებს ან ინტერესებს.

საკასაციო სასამართლოს განმარტებით, აღმჭურველი ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტებით მინიჭებული უფლების დაცვის მნიშვნელოვან წინაპირობას წარმოადგენს კანონიერი ნდობა. ხოლო აღმჭურველი აქტის ბათილად გამოცხადების საფუძველია მმართველობის კანონიერება, მმართველობის კანონიერების პრინციპი მოითხოვს კანონიერების აღდგენის მიზნით უკანონო ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გაუქმებას. მმართველობის ორგანოს მიერ დაშვებული შეცდომის გამოსწორება და ამ მიზნით ადრესატისათვის აღმჭურველი გადაწყვეტილების გაუქმება საჭიროებს კანონიერებისა და კანონიერი ნდობის პრინციპების შეპირისპირების შედეგად თანაზომიერი გადაწყვეტილების მიღებას. კანონიერი ნდობა დაცვის ღირსია, უკეთუ დაინტერესებულმა მხარემ ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის საფუძველზე განახორციელა იურიდიული მნიშვნელობის მოქმედება, განხორციელებული ღონისძიებებით დაინტერესებულმა მხარემ მიიღო სარგებელი და აქტის ბათილად გამოცხადებით მას მიაღდება ზიანი. კანონიერი ნდობის დაცვა არ ხდება, უკეთუ ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი არსებითად არღვევს სახელმწიფო, საზოგადოებრივ ან სხვა პირის კანონიერ უფლებებსა და ინტერესებს.

განსახილველ შემთხვევაში დადგენილია, რომ არქიტექტურის სამსახურის აღმჭურველი აქტი ეწინააღმდეგება ბმა „...“-ის ინტე-

რესებს, სარეკონსტრუქციო სამუშაოებმა მოიცვა ბმა „...“-ის წვერების საერთო საკუთრებაში არსებული შენობის ნაწილი, შესაბამისად, სადავო ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები მართებულად იქნა სასამართლოს მიერ ბათილად ცნობილი.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სამართლო მიიჩნევს, რომ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის საკასაციო საჩივრები არ უნდა დაკმაყოფილდეს და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 410-ე მუხლის შესაბამისად, უცვლელად უნდა დარჩეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 30 ივნისის განჩინება.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 410-ე მუხლით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის საკასაციო საჩივრები არ დაკმაყოფილდეს;
2. უცვლელად დარჩეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2022 წლის 30 ივნისის განჩინება;
3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

საქართველოს უზენაესი სასამართლო
თბილისი 0110, ძმები ზუბალაშვილების ქ. №6
ტელ.: (995 32) 298 20 75
www.supremecourt.ge